

n Minsk moakt wat mit.

n Minsk moakt wat mit

Gerhard Retsema vertelt

ale kôrde verhoalen eerder t licht zain in

Op en om de Terp 2011-2019

(moandblad van Waarvm)

Aan t ènd n index op noam van t verhoal en ain op alfabet van titel!

2011-01

Brandkaast

Begun zeuventeger joaren. t Postkantoor was nog op houk Westervaalg en Lamerisstroat. t Was moandagmôrgen en vol goie moud begon kantoorholler zien waark. Zette alles kloar veur n drokke dag. Hai verwachtte veul volk om heur AOW op te hoalen. Toun keek e op klok of brandkaast aal open kon. Joa, wis. t Was tied. Man gong der hin, draaide ciefercombinoatsie dij hai wel dreumen kon, mor... deur klikte nait open. Nog mor es perbaaiern. t Was ook ja moandagmôrgen en din is n minsk voak nait op zien helderst. Weer draaide hai de ciefers en weer gebeurde der nait wat der gebeuren mos. Dat was ja maal. Zol ik tiedslôt nait goud steld hemmen vrijdagmirreg?, dochte man. Mor es eevm luusteren of e ook tikt. Hai mit t oor tegen brandkaastdeur aan. Niks te heuren. Hier deugt wat nait, morrelde man, ik zel mien boas op t hoofdkantoor mor eevm bellen. Zo zegd, zo doan. Gelukkeg haar hai t nog wel eevm aan tied, mor nait laank meer. Mit n haalf uurke mos deur open wezen. Din kwammen minsken om heur geld. En nee-verkopen is ait maal waark. n Ketaier loater was zien boas der aal. Toun dij heurd haar wat der loos was zee hai mit n hail omhaal van woorden, zoas bovenboazen ja voak doun, dat as je t hom vrougen hai van mainen was dat kantoorholler tiedslôt nait goud steld haar. Zol verstand der wel nait goud bie had hemmen. Wer ook ja aal n dagje older ... Kantoorholler wer glin in hoed. En zee dat hai t ding aal joaren goud steld haar. Dat t nog nooit mis goan was. Tiedslôt mos wel stukkend wezen. Woarop boas zee dat hai doar niks van leuven wol. Postbaank haar goud raif mor je mozzen der wel goud mit omgoan vanzult. Dat t tikken van tiedslôt aan boetenkaant nait te heuren was, dat was gain wonder. Nee, zeker nait. Dat was aal deugd. Want elk wait ja wel dat hou zachter n uurwaark tikken dut hou minder slietoage, dus hou beter spul dat je hemmen. Zo hikhakten ze nog n pooske deur. In hoog tempo. Boas was jong en zol t wel even vertellen en postkantoorholler lait zuk deur zo'n snötneus nait op kop schieten. Wat wazzen ze nusteg. Opainen laip kantoorholler noar tillefoon, prout eevm hail zachtjes mor ook hail noadrukkelek in hoorn, kwam weer bie zien boas en zee dat der nou ain kommen zol dij schaarper luusteren kon as zai mit n baaidend. En dat dij wel zeggen zol wel geliek haar. Zo stonnen ze baaid te wachten. Ze zeden niks meer. Alles was ja ook aal zegd. Kantoorholler keek nog es op klok: nog vijf minuten, din mos deur open, din kwam t volk. Boeten sloug der n autodeur, bèl gong en kantoorholler lait n man binnen. t Was.. dokter dij der aanstôrmen kwam. Dij grijsde braid van ain noar aander en vroug: 'Waar is de patient? O, ja, ik zie hem al.' Rap dee hai zien taske open, hoalde stethoscoop der oet en luusterde der mit aan brandkaastdeur. Elk hiel oam ien. t Was doodstil op t kantoor. Toun kwam t verlössende woord: 'der zit geen leven in, zo dood als een pier.' Kantoorholler haar geliek had. Tiedslôt was toch stukkend. Hai knivvelde triomfantelek noar zien boas, mor

dij was gaauw verswonden, net as dokter dij neudeg wieder mos mit zien spreekuur. Minsken in wachtkoamer heurden dokter weer thoeskommen. Dat het dizze raais gain bevallen west en ook gain ongeluk, zee der ain. Nee, zee n aander. Mor wat din wel?

2011-02

Smoken van mien zuster

Mien zuster was der vroug bie, bie dat roken. Al as jonge maid. Ze begon der mit toun ze in verplegen gong. Om wat rusteg te worren veur t zwoare waark of veur n dik proefwaark, zee t wicht. En dij aine, eerste peuk, is volgd deur n haile rieg aandern. Wel van hier tot Tokio. Aal meer per dag. Thoes gaf dat problemen. Wie woonden in n hail lutje koamertje. Van zo'n vaier bie drij meter. En doar zat mien pa te roken, mien zuster te roken en loater heur verloofde ook en din nog mien jongste zuster nog. Vaier man staark. En mor paffen. Moeke en ik zaten der bie en keken der noar. Mit troanen in ogen. As t moeke te gek wer, zee ze tegen mien zuster: 'gain sigaret meer aansteken heur, doar heb ik toch zo'n last van.' Mien zuster keek heur es aan en zee: 'mor doar heb ik nou verlet om. Moeke wait nait wat dat is: verlet hemmen om n sigaret.' Din pakte ze lucituten. Woarop moeke glèn wer en zee: 'Draai die din mor om.' Kon gebeuren. 't Wicht draaide zuk om. Mit stoul en aal. Zo zat ze mit rug noar elk tou en smookte heur onmisboare peuk. Wat n dwaarsholt nait. Omreden moeke dat nait gezellig von, zee ze noa n pooske dat t wicht zuk wel weer omdraaien mog, as ze rook mor nait heur kaant aan bloasde. Zo gong dat dus. t Volk rookte, moeke kloagde. En rook was wel te snieden. In n goie bui wer t de rokers ook wel es te gries en te misteg. Zo prouten ze es n keer oaf dat der mor ain tougelieks roken mog. Om de beurt: eerst pa, din mien zuster en toun heur verloofde. As ain sigaret sikkom op haar, haar aander hom al op toavel liggen of in mond. Lucituten in aanslag. Mainstied hielen ze dat nog gainains n oavmd vol. In n haile goie bui rookten ze om t haalf uur n sigaret. As klok sloug moggen ze hom aansteken. Dat ging zo: Om tien veur negen kwam deuske sigaretten op toavel. Om 5 veur negen wer sigaret der oet hoald en op deuske legd. Drij minuten veur negen wer der rabbeld mit lucifersdeuske. Twij minuten veur negen wer der n lucituut oethoald en bovenop deuske legd. Om ain minuut veur negen kwam sigaret in mond en lucifer in aanslag. Eerste slag van klok, hoera!, de braand der in. Bie alle vaier tougelieks. t Wazzen oavmds van niks. Ze zaten aal op klok te kieken. Mien zuster zat aait mit rug noar klok en mos dus aaland omkieken. Ze mout der wel es n stieve nek van oplopen hemmen. Ook in heur traauwen smookte ze aait. Aine peuk noa d' aander. Tot 1995. t Joar begon slecht. 't Wicht was zaik. Wat verkollens, keelpien en zo. Op zuk zulf nait zo slim mor ... sigaret smouk heur nait meer. Kiek, din bin je echt zaik. Maal heur. Hail maal. Meer as n week gain zin in n sigaret. En toun dochde ze: Nou hol ik op mit roken. Meschain kin ik din ook weer zunder stènnen baide trappen op noar boven. Nou wor ik toch zo poesteg." Dus doan mit roken. Beurd. Oaflopen. Aaskebakken, sjeke en verdere brud het ze noar bovenste verdaipen brochd. Aal kloar. Nou bin ik benijd, dochde ze, wanneer mien man en baaide jongens t vernemen. Ik zeg naargens nait wat van. Al zel ik t ook vattien doagen stil hollen. Dat was op n vrijdag. Heur man was aan t waark, heur aine zeun was noar Stad en d aander bie n kammeroad. Toun ze ain noa aander thoeskwammen haren ze niks in de goaten. Volgende dag, zoaterdag, was elk thoes. Der was nog gain ain dij t deur haar. Midden in mirreg knapte mien zuster sikkom van heur nijs en heur prestoatsie. Ze kon zuk nait laanger stil hollen. 'Hé, beste kerel van mie, hest doe ook wat biezuunders vernomen in koamer? Is der ook wat aans as aans?' Nou, nee, dat duchte mien zwoager nait. Hai keek haile koamer es hail aandachtig rond, en toun nog es. Vroagend keek hai zien vraauw aan. 'Zichst din nait dat aaskebak der nait meer stait? En mien sjekepuutje der nait meer ligt? En aansteker? Hest dat nait zain?' Nee, dat haar e nait. Dat was hom glad ontgoan. Mor hai was meroakel blied dat ze van t roken oaf was. En mien zuster zulf? Dij kon zuk wel veur de kop haauwen dat ze zuk verroaden haar. Gain vattien doagen stil hollen, gain week, amper twij doagen. Glèn was ze op zuk zulf. Op heur verjoardag haar ze t aal vief weken volhollen. Toun wie der 's oavmds wazzen, stommelde ze opainen trappen op en kwam eevm loater mit n aarm vol spullen weer omdeel. Ze rook nog es aan heur sjekepuutje, langde toun boudel over aan heur jongste zuster en zee: 'Kiek, hier hest t brud. Doe stopst toch nait mit roken'. Zo is mien zuster rookvrij worren. En heur hoes der bie. Ze runt trappens weer op en deel of t niks is. En in n dikke wind eevm noar n dörp wiederop fietsen? Gain centje pien. Ze is der zo weer.

2011-03

Smoken van mien aander zuster

Veurege keer haren wie 't over mien zuster dij van t roken oaf kwam. Dat is al wel zo'n joar of tien leden. En ze is der nõg oaf. Toun ze heurde dat sigaretten zo routduur werren, zee ze: 'Ze doun mor. Ik bin der mooi oaf.' Mor nou mien jongste zuster, dij heur rookspullen mit kreeg. Smookt dij nog? Nou, dij wol joaren leden ook van t roken oaf. Veur zoveulste keer. Mor dizze raais op n hail makkelke menaaier. Ducht heur. Heur man haar op zien waark heurd dat der plaaiesters veur te koop wazzen. Plaaisters woarmit je hail makkelk van 't roken oafkwammen. Hai kwam mit haile verhoalen thoës. Dat dij plaaisters toch zo goud hulpen. Nee, nait dat hai ze zulf bruken wol, dat nait, mor veur zien vraauw leek 't hom meroakel tou. Zai wol ook ja van t roken oaf, nait din? Mien zuster het plaaisters kocht en ain der van opplakt. Nou mos zo'n plaaister elke keer op n aander stee, dus begon ze mor mit bovenaarm. Doar kon ze goud bie en doar was ook ja roemte zat. Wieder haar ze t aal goud regeld. Alles wat mor mit roken te moaken haar, dee ze vot: aanstekers, lucituten, t rolmesienje, en zulfs t leste puutje sjek, woar nog veur n poar sigaretten inzat. t Haile kakje kwakte ze in heur grieze kontainer dij in boeten achter t schuurke ston. Vot der mit. Dat haar ze ja nooit weer neudeg. Aal op stee. Bliedeg ging ze weer in hoes. Plaaister zat der al n poar uur op. En joa lu, hai waarkte. En hou! Eerst dee aarm zeer, tot in haand tou. Nog n uur loater kroop zeerte omhoog tot in haals. En toun wieder tot in kop. Hoger kon t ook ja nait. Koppien dus. n Barstende koppien. n Plaaister dij wel waarkte, mor nait dee woar hai veur bedould was. In loop van oavmd tegen n uur of negen wer t wicht hailmoal drèl in kop en begon aal meer te trillen. Toun is ze op zuik goan noar tabak. Heur aigen was der ja nait meer. Eevm in kaast kieken bie heur man zienend. Verhip, dij haar alles mitnomen. Hai was noar n vergoadern en kwam nog laank nait weer thoës. Haar e mit opzet doan, dij hampel. Zulfs zien nije pakje sjek en vloei wazzen vot. Wat n schietvent. Noar winkel kon ze nait meer, dij was al dicht. Noar burenen? Dij rookten nait. Van zuver ellin het mien zuster grieze kontainer te boeten oet hoald en dij midden in keuken veur t aanrecht zet. Toun op kop in kontainer op zuik noar heur rookspullen en heur leste puutje sjek. Doar zat ja nog wat in. Mor kontainer was daip en ze mos sikkom op boom wezen te zuiken. Dat wol nait. Ze kon der nait bie. Toun het ze n poar ol kraanten op keukenvlauer oetlegd en het haile kontainer op kop zet. Midden in keuken. Doar lag brud en joa heur, doar lagen heur rokersspullen ook. Gelukkeg. Hoasteg het ze boudel opgrobbeld, zuk n peuk draaid en dij aanstoken. Wat n rust! Plaaister het ze van aarm oaf ropt en op heur bultje oafval op vlauer smeten. Vot der mit. Aan keukentoavel het ze in alle rust van heur sigaret genoten. Toun dij op was het ze boudel weer in container gooid en dij achter t hoes zet. Ie hemmen t al wel deur. Dizze zuster van mie het t toun nait red. Ze is nait van t roken oafkommen, zulfs nait mit heur plaaisters. Ze vond t aait hail vervelend as minsken heur vroagen deden houveul ze rookte. Mor doar het ze wat op vonden. Vrouger zee ze op zo'n vroag: 'Zo om en bie 25 op n dag.' Dat was n verkeerde menaaier van denken en van zeggen. Dus zee ze loater hail goochem: 'Houveul ik rook? Es eevm kieken, zo'n vief per dag minder as vrouger. Dus t gait haile goud mit mien roken.' Joaren loater het ze zuk overwonnen en is ze toch van roken oafkommen. t Geld dat ze oetspoarde, zette ze op zied. Dat was veur heurzulf. Om wat te kopen wat ze aans nait kopen zol. Wat n loze zuster heb ik toch. Kiek, dat haar ik nou ook doun mouten. Dat ik doar nait opkommen bin. Zo haar dat dus mouten: as dikjong haar ik n poar joar stief roken mouten en din stoppen. t Rokersgeld op zied leggen, op renten zetten. Joar in joar oet. Doar haar ik nou wel n dikke Mercedes van kopen kind. Of n Porsche. Haar ik mor...Te loat, te loat.

2011-04

n Lift

As wie op raais mouten pakken wie auto. Of goan mit train of bus. Net noa oorlog was dat wel even aans. Toun gaf raaizen nogaal wat kopschraberij. Auto's wazzen der ja glad nog nait. Oet Baaierm konnen je al wel weer mit Dambus noar n Daam of aanderkaant op over Spiek en Glins noar Stad. Mor richten

Roodschoul gong der gain bus. Dij doar hin wol mos op fiets of lopend. Wie haren kiender op schoul dij op zoaterdag of in grode vekaansie lopend noar opoe op t Oostènd gongen. Om en bie 6 kilometer. t Was net noa oorlog. Grait Bos wol noar heur zuster op Roodschoul. n Bus ree der nait, n fiets haar ze nait, dij haren Duutsers n poar joar leden aal vorderd. En lopen wol ze nait, dat was heur te wied vot. Dus gong ze liften. Joa Grait was heur tied wied veuroet. Hinraais was makkelk zat. Ze kon mit gruinteboer Van Heuvelen mitrieden. Dij gong mit peerd en woagen noar gruintevaailen in Oethoezen. Grait zat mooi noast hom achter t ol peerd, tas op schoot. Aal proatend wazzen ze zo in Roodschoul. Bie heur zuster veur t hoes kon ze oetstappen. Midden in mirreg, noa theedrinken, mos Grait mor weer vot. Lopend gong ze op hoes aan, aalaand omkiekend of heur der ook wat achterop kwam woar ze mitrieden kon. Eerst wer dat niks. Ze was al n best end te t Oostènd oet en nog gain lift. Toun ze veur zoveulste keer omkeek, kwam heur n bekende achterop. Op fiets. n Baairemer nog wel. Dat kon ja nait beter. Doar kon ze mooi bie achterop springen. Ze draaide zuk goud op tied om en raip of ze mitrieden kon. 'Joawel heur', zee jongkerel, en stopte. 'Mor ie mouten wel veurop vraauw Bos, ik heb gain pakjedroager'. Doar keek Grait wel lèlk van op. Joa, jong haar geliek. t Was n transportfiets zunder pakjedroager. Grait stakte eevm, mor toun wis ze t wel. Beter wat as niks. 'Hol fiets mor eevm schaf jong, din wip ik dr op'. En zo gebeurde t. Jong hiel fiets schuun en Grait schoof jenteg op t rek. Fiets weer recht en doar gong t hin. Dat was eerst wel even slingeren, mor toun e ain keer op glee was, kon t best zo. Gelukkeg was Grait nait al te zwoar. En ze haren t veur de wind, dat kon

dus minder. Al proatend kwammen ze in Spiek. 'Joa', zee Grait, 'minsken zellen wel laachen as ze mie hier zitten zain. Mor dat kin mie niks schelen heur. Ze kennen mie hier toch nait. Trap mor eevm stief deur jong, din hevve t zo had'. Jongkerel knees en zette sokken der goud in. Dizze keer zol hai heur op heur wenken bedainen. Dizze keer, zee ik. Vlak bie Baaierm, net noa Omtoa's houk, zee Grait: 'Stop nou mor jong, zet mie der hier mor oaf. t Leste endje kin 'k ja wel lopen.' Jongkerel gnivvelde achter heur rug en zee: 'Nou, vraauw Bos, dat dou ik mor nait. Ik heb joe al zo'n end trapt, t leste endje kin der ook nog wel bie.' En hai dee der nog n beste trap bie. Grait flaauw. Mor wat kon ze der aan doun? Der oaf springen vertraauwde ze nait. Doar ree jong veul te hard veur. Hom n klap mit heur tas geven ook nait, din vlogen ze mit n baidend in sloot. Schelden en ragen, dat kon wel. En schelden kon ze. Oafgerakkerd. Heudend, wat kon ze maal goud opgeven. Dat gong zo deur tot eerste hoezen van t dörp. Toun hiel ze zuk stil. t Hulp toch niks en as minsken t heuren deden, haren ze nog meer om over te kletsen. Mit n kop as n bol en n gezicht as n dunderwolk zat Grait veurop fiets. Zo binnen ze Baaierm deurreden, want tot overmoat van ramp woonde Grait haidaal aan aanderkaant van t dörp. Minsken dij heur tegen kwammen laachden zuk slap. En haren n mooi verhoal as ze thoes kwammen. Bie Graits hoes stopte jong en lait Grait oafstappen. n Bedankje kon e wel vergeten. Huifde ook nait, jong haar n bult lol had veur gain geld, aal haar e der hard veur trappen mouten. Hai zwitte der van en poestte as n hofhond. Kniezend raip e Grait achternoa: 'As ie nog es weer mitrieden willen vraauw Bos, mouten je t mor eevm zeggen.' Grait zee niks, verniend sloug ze deur dicht. Ze zel hom wel nait weer vraagd hemmen.

2011-05

Zwembad Waarvum

n Poar weken leden is t zwembad weer open goan. Opainen schoot mie in t zin wat zuk doar begun zeuventeger joaren oafspeuld het. Aalle dindag- en dunderdagmörgens fietste der n koppeltje jonge moekes noar t zwembad tou. Hail gezellig. Ze haren mekoar ait n bult te vertellen en veul lol haren ze ook. Kiender haren ze op schoul, kleuterschoul of peuterspeulzoal. Kiender dij nõg klainer wazzen, wazzen oetbesteed

bie opoe of buurvrouw. Dat kon toun nog. Opoe's wazzen nog thoes en moekes haren nog gain boan. Dus haren doames hakken lös en gongen zwemmen, zonnen as t mooi weer was, en lekker biekletsen. Zo'n vrije mörgen haren ze best verdaind, vonden ze. En ze haren t ook neudeg, per slöt van reken mout n minsk zuk op zien tied ook es ontspannen. En dat deden ze. In t zwembad was t ait rusteg as ze kwammen en geliek drok as ze der wazzen. Ze haren zo'n hoast om in t wotter te kommen dat ze heur klaier mor in klaidhokjes liggen laiten. Der was ja toch nait veul volk om dizze tied. Ophangen aan zo'n iezeren kapstok was n hail geklier, kostte allain mor tied. En van boudel votbrengen wer n minsk mor kold. Woar nog bie kwam dat je deksels oppazen mozzen dat je onderwegens nait t ain of t aander verlaizen deden. Veul waark veur niks. Nou haar badmeester der al n poar keer wat van zegd mor vraauwlu haren onder mekoar onnaierd dat t ja hail nait neudeg was. Badmeester mos nait soezen. Woar nog bie kwam dat ze hom goud kennen deden. n Poar van heur haren ook ja nog mit hom op schoul zeten. Din hemmen je toch wel n streepke veur, zol je zo denken. Nee, badmeester kon opvlaigen. En ze brochten heur boudel nait vot. Niks der van. Ain van dij vraauwlu zee badmeester liek veur kop dat hai nait zo soezen mos. As t hom nait aanston, mos e t zulf mor doun ... En toun, op kwoaie mörgen hêt badmeester t zulf doan. Hêt e boudel oproemd. En hou! Toun vraauwlu oetsporreld wazzen en bie badhokjes kwammen, wazzen dij leeg. Ze kwammen der gelieks weer oetstörmen en bêlkten om t haardst om heur goud. Haile koppel stoof op badmeester oaf. Man grijsde en zee dat ze mor es achter zuk kieken mozzen. Tegelijk draaiden ze zuk om en toun zagen ze t. Verbiesterd stonnen ze te kieken en werren even hail stil. Aal heur vodden hongen aan punten van t hek en verschaidend klaidingstukken wazzen boven in vlaggenmast toakeld. Ie huiven joen ogen mor even dicht te doun en je zain het veur joe. t Was n fleureg gezicht. Badmeester haar der waark op doan, dat was te zain. Hai haar t feestelek versierd. Dat vonden vraauwlu nait. Verhilderd keken ze mekoar aan en toun brak bui lös. Doar haren je bie wezen mouten. Glin dat ze wazzen. Roupen, reren, schelden alles deur mekoar en aal tougelieks. Wat konnen ze dat. Ze wollen badmeester wel kwait-nait-wat doun. Mor dij was verswonden, mos even wat in kelder regelen. Hai laachde zuk krom. Wat haar dij man n lol. Der zat veur ol wichter aans niks op as t goud op te hoalen en oet te zuiken. n Hail geharrewar dat elk zienend kreeg want t was aal deur mekoar haspeld. t Vlaggetaauw was badmeester slim in knup vlogen en t duurde n haile toer veur boudel beneden was. En doar mos elk op wachten vanzulf. Kold, hëlleg en toesteg binnen doames oafraaisd. Badmeester keek ze noa en heurde ze oet de verte nog tekeer goan. Hai laachde nog es en dochte: goud dat ik aanderweek gain mörgendainsten heb. En de doames loaten boudel vast nait weer in badhokjes liggen.

2011-06

Groates mit bus

Dizze raais zel we t es over onszulf hemmen. Din gait teminten nait over n aander. Om minsken in bus te kriegen kon je twij joar leden n haile dag vergeefs mit bus vot. Allain in Grönnen en Drënt. Nou is veur niks nooit te duur vanzulf, dus hemmen wie hoasteg n koart aanvraagd op internet. Lukte ook nog. Op n mooie zummerdag gongen wie op raais. Nou gait der oet Waarvum allain mor n bus of buske noar Ainrom of Paiterboeren. Dat was ons bedoulen nait. Nee, wie wollen wat wieder vot. Veul wieder. Mit auto binnen we noar Osquert goan. Doar hevve auto bie t station zet en binnen op bus, van toun nog Arriva, stapt richten Middelsom en Stad. Dat gong meroakel. Hail loos zaten wie mit n baidend op veurste baank zodat wie goud oetkieken konnen. Elk mit n tas op schoot. Sjefeur het ons netjes noar Stad reden. Zoas dat heurt. Op t Hoofdstation binnen we overstapt op bus noar Emmen. En doar haile dag in daaiertoen touhollen. Mooi heur. Toun wie der oetkeken wazzen wol ik bus weer opzuiken. Mor dat gong nait deur. Vraauw wol nog even winkeln. Nait dat ze direkt wat zöchte of neudeg haar, dat nait, mor je kinnen nooit waiten woar je tegenaan lopen. Nou vot din mor. Winkels wazzen der ja zat. Veuraal klaidjeswinkels. Weer hail aandere as in Oethoezen of Stad, duchte vraauw. Ik zag bui al hangen: winkel oet winkel in en ale rekken bie laangs. Niks veur mie. Ik huifde ook ja nait wat nijs, heb ook ja goud zat. Dus zee ik: 'Goud wicht. Goa doe mor mooi winkelen. Bie V&D zain we mekoar wel weer.' Ik bin noar V&D goan, heb mie n lekkere kop kovvie kocht en heb aan leestoavel oetgebraid kraanten lezen. Aal goud regeld. t Was om en bie zes uur dat wie bus weer opzuiken deden. Dij brochte ons rap noar Stad. Zo wied wazzen wie goud te spreken over busraizerij. t Viel

ons aal tou. Mor toun kwam t. Net as zo voak zat t venien in steert. Wie op rek noar bus van Osquert. Nummer zoveul. Bus ston al kloar. Mor der ston wel Middelsom op. Vrimd. In Middelsom zol sjefeur der wel Oethoezen veurdraaien, dochte ik. Veur alle wisseghaid toch mor even vragd of dizze bus noar Osquert gong. Dat gong e nait. Hai gong mor aan Middelsom tou. As ie noar Osquert mouten, zee man, din mout je vanoaf Middelsom liften of lopen. Of hier op train stappen. Wie flauw. Wat n verstaand. Doar gong ons groates raaisdag. Omreden n train gain bus is mozzen der koartjes kocht worren. Oet n automoat. Zo'n nijmoodse mit n aanroakschaarm. Zo'n ding dut bie mie nooit wat e doun mout. Even op n verkeerd stee drukken en je hemmen boudel in toezen. Opnijs en nog es opnijs. Veur je t waiten stait der n haile rieg achter joe in joen nek te poesten. En din wil t haildaal nait meer. Ik vien dat ik ait n hail gehannes. En ik kin der niks mit worren, kin der nait mit van stee. Doar bin 'k zeker te old veur. Of te dom. Eerst mor even keken of ik nog genug strippen op mien strippenkaart haar. Joa wis. Wat n geluk. Twij keer aacht strippen oafstempelen mouten en toun binnen wie in train stapt. Train zat stief vol. Gain plek meer. O joa, doar nog. Doar zat n vent allain. In n laange regenjas. Handen aan knijen tou in buus, n peerdesteert achter te pet oet. Bie hom was nog plek. Nait veul heur. Jong zat der braid. Beter zegd: hong der braid. Nam anderhaalf zitten in beslag en bainen zulfs drijkwart van bainroemte. Doarom was doar nog roemte vanzulf. Toch mor fesounlek vragd of wie der zitten moggen. Mit frisse tegenzin trok e bainen wat in en konnen wie tegenover hom zitten. Aal op stee. Train vertrok op tied. Onderwegens hevve nog wat nusterd over bus dij 's oavmde nait wieder gong as Middelsom. Wel bedenkt zuks nou. Wat n schietboudel. Bie Sauwerd begon t hard te regenen. Ik dochte hardop: 'As wie in Waarvum noar hoes lopen worren wie stronddeurnat. As wie nou es deurreden noar Osquert. Din huiven wie mörgen auto nait meer op te hoalen en kommen wie ook nog dreug thoes '. Was vrauw haildaal mit mie ains. Dat wer din wel zwaartrieden, mor as je t goud bekeken was dat schuld van Arriva zulf. As ze bus deurrieden laiten noar Osquert zol zwaartrieden ja ook hail nait neudeg wezen. In Winsum en in Bavveld heb ik even scharp keken of der ook controleurs instappen deden. Gelukkeg nait. In Waarvum stonden der ook gainend. Dus bleven wie mooi zitten. En, zuver woar, train ree nog nait of jong tegenover ons gong stoan, hoalde zien koartjesknipper te buus oet en vroug om koartjes. Hai begon bie minsken tegenover ons. Ik schrok der van. Wer ook glin in hoed. Dij miesgaster. Haar ons oafluusterd. Hai haar veur Winsum wel meer as vieftig koartjes knippen kind, mor nee, dat dee e nait. Hai wachtte tot Waarvum om ons der bie te lappen. Wat dom van ons hardop te denken in train. Dom, dom, dom. Haalf Nederlaand riedt zwaart. Wie nooit. Nou ja, allain vandoag din. n Lutje endje. Zuks hemmen wie nou altied. Ze mouten ons ook altied hemmen. n Dure dag: 35 euro boutte veur mie, 35 euro boutte veur vrauw, 70 euro aan loop. n Rib oet mien lief. Sneu geld. En nog n haile preek van controleur der bie vanzulf. Veur elk te heuren. Je schoamen joe n bokje. Nusteg heb ik jong strippenkaarten aanlangd. Hai bekeek ze wel drij maal, van boven tot onder en van achteren noar veuren. Hai zee niks, gaf mie koartjes weer en gong toun wieder train deur mit koartjes knippen. Toun e votlaip zagen wie dat der achter op zien jas Arriva ston. Joa, dat haren wie nait zain kind toun wie tegenover hom zaten. Wie wazzen stomverboasd dat e ons lopen lait. Wat wazzen wie opgelucht. n Haile kolle te lucht oet. In Osquert binnen wie oetstapt en hemmen auto weer opzöcht. Mooi dreug thoeskommen. Weer thoes heb ik oetzöcht hou t zat. Het zat zo: mit aacht strippen kin je van Stad noar Waarvum raizen, mor ook van Stad noar Osquert. Wizzen wie nait. Dus haren wie hail nait zwaart reden. Doarom duur ik t joe nou ook wel te vertellen. Achteroaaf toch mor goud dat ik nait zo handeg mit n koartjesautoomat bin en mien strippenkaarten bruukt heb. Geluk is mit de dommen, zellen we mor zeggen.

2011-07/08

Viskeman

Toun wie dizze zummer deur ons mooie Grönneger laand fietsten, zagen wie overaal weer minsken zitten te visken. Dat dee mie denken aan wat wie midden zeuventeger joaren mitmouken op ons vekaansie in Limburg. t Was n bot haite dag. Muskes vielen sikkom te dakgeut oet van hëtten en kraaien en liesters zaten mit bek open, zo waarm haren ze t. Ons kiender wazzen dij dag mit aandere kiender van camping noar n speultoan, dus haren pa en moe hakken lös. Mor wat mozzen wie. In auto werst broaden en in ons caravan stoomd. En in bossen kon je glad nait wezen. Wat mout n minsk din. Noar t wotter vanzulf. Hevve doan. Wie hemmen ons n stee oetzöcht aan de Maas. Doar zaten wie mit n baidend. Stoef bie t wotter. Doar

was nog n zuchtje wind gelukkeg. Vraauw zat te handwaarken in zun en ik der noast te puzzelen onder mien paraplu. Wie zaten der meroakel rusteg. Boten tjoekten veurbie, pont roatelde in de verte, t rait bewoog nog n beetje en t wotter sloug zaachtjes op stainen. Aal goud. Tegenover ons en n end wiederop noast ons wazzen ze aan t visken. Ze vongen niks. Viskes haren t ook hait zeker. Doar kwam der n jongkerel aan. Hai zat dik in t hoar en haar kapstevens aan. En dat in dij hitte. Mit n haile pakkelarie visspullen op nek en onder aarm kwam hai op ons tou en zee dat wie op zien visstek zaten. Nou ja, dat kin. Wie zeden dat wie wel opschoeven wollen. Der was ook ja roemte zat. Wie mouken al aanstalten om boudel op te pakken toun jong zee dat t nait meer huifde. Wie konnen rusteg zitten blieven. Hai haar es goud noar t wotter keken en nou was rivier n beetje zakt woardeur stroom aans laip. Jong pikte wat piepschoem in t wotter, ston oetgebraid te kieken woar dat hindreef, keek nog es hail geleerd noar t wotter en wees ons stroom aan. Kiek, zee e, doar mout ik vandoag wezen, doar zit vis. Nou, dat kon best zo wezen, mor ik zag niks. Wel mos dat nou leuven. Ik nait. Overtuugd van zien geliek legde hai vief meter van ons oaf zien spullen op grond. Toun begon e zien handel oet te pakken. Minsken nog aan tou, wat haar dij vent n spullen bie zuk. Wel vief, zes hangels, woar e mor ain van bruken huifde, n kist om op te zitten, n emmer mit daig woar e wel n week mit tou kon, n haile winkel dobbers, hoakjes, tugen, loodjes, kattedaarm, moatlatjes, joa van alles en nog wat. In aalle moaten en soorten. Wat n raif. Hai zöchte hail sekuur n hangel oet en schoof hom in mekoar. t Wer n haile laange. Doar kwam n bot kört tuugje aan. Dat verboasde mie. As wie vrouger visken gongen was dat net aansom. Wie haren n körde hangelstok en n laank tuug dat ons ait in knup vloog. Man dus nait. Hai stelde dobber in en zo te zain kwam dat nogal krekt. Hai bleef mor schoeven. Wat haar e der n meroakels bie, wat n zoespot. Hai haar al wel n haile vloot vangen kind as e votdoadlek begund was. Mor nou zol t ook wezen. Jong gong op zien viskist zitten, dee n handdouk over knijen, smeeet zes grode balen daig, woar viskes wel n week van vreten konnen, in t wotter en begon te visken. En lu. Nou maggen ie mie leuven of nait, mor hai haar tuug zuneg in t wotter of hai trok al weer op. n Beste voorn. Rusteg puulde man vis van t hoakje oaf en lait hom veurzichtig weer zwemmen. Nij daig der aan en ingooien. Dobber lag zuneg stil of bewoog alweer. Optrekken. Weer n voorn. En weer ain, joa lu, t is nait te geleuven, hai trok ze der mor oet. Ingooien en weer ophoalen. Hai vong de ain noa de aander. Aan de lopende baand. Net n mesien. Aal vissen tussen de 15 en 20 cm. Ik aan t tellen en hai aan t vangen. Wat konnen wie dat mit ons baidend. Meroakel. In roem n uur haar e meer as twinteg. Doar mos ik wel eevm meer van waiten. Ik noar hom tou, want roupen mag ja nait bie viskelu. Din joag je viskes vot. Zachtjes vroug ik hom hou t kwam dat hai zoveul viskes vong en aal dij aandere viskelu niks. En ook woarom hai zien vis nait mit noar hoes nam. Jong grijsde braid en zee dat dij aandern op n verkeerd stee stonnen. Hai kwam hier alle doagen om te oefenen veur t Nederlandse Kampiounschap visken. Twij joar leden was hai kampioen worren, veureg joar was e daarde en hai hoopte dit joar weer bovenaan te kommen. Dus zo zat dat. Omreden t 'n oarege vent was heb ik hom succes touwënst. 'k Zol veur hom doemken. Of e t red het, kin 'k onmeugelk zeggen. Dikke proat, visserslatien, zeggen ie? Joa, dat haar ik ook zegd as ik t nait mit aigen ogen zain haar en viskes nait op aigen vingers teld haar.

2011-09

Geld kwiet

Vekaansie 1981. t Gait ait over de onneuzelsten, dus over mie. Ik heb ait wat en zelden wat gouds. Ik bin ook altied de klös. Zo ook in dizze vekaansie. As wie mit vekaansie goan mout der hail wat mit. Vraauw zet alles kloar en ik mout t in auto mënne. Aal joar weer woarschaauw ik heur bie veurboat: 'Denk der om wicht, beslist nait meer mitnemen asdat wie aits neudeg hemmen. Veureg joar haren wie ook weer veul te veul bie ons'. 'Komt goud', zegt vraauw en gait heur aigen gang. Zai zet boudel kloar, wat zeg ik, meer as boudel. Haile brud stait op n bult in koamer. Wat n spullen. Gaist ja glad haalf verhoezen. En bie aal dij spullen kommen din ait nog n poar bouken van mie. Dij neem ik mit om te lezen en ook om papiergeld in te bewoaren. Din verlais ik dat nait en doar zöcht gain daif der noar. Teminten dat hoop ik. Ik mout zörge dat ik aal dij spullen in auto krieg. Dat vaalt nait tou, wie hemmen gain bot grote auto. Mor wat mot, dat mot. t Wordt n hail gesjaauw. Ik begun mit kovverbak in te loaden. Doar mout ook ja t mainste in. En dat mout mit verzin gebeuren. Aalle houkjes en hörntjes worren benut. As kovverbak vol is, stief vol, bin ik aal hail wat

kwiet. Mor nog laang nait alles. Houdenplaank is nou aan beurt. Komt sikkom aan dak tou vol te liggen. Zo, kovverbak kin dicht. Dat wil glad nait. t Is boegen of barsten. Wieder mit achterbaank. Doar mouten drij stoapels op, ain stoapel aan linkerkaant, ain aan rechterkaant en nog ain in t midden. Dat wordt sekuur lougen, baide kiender mouten der tussen kinnen. Tussen veurstoulen kin ook nog hail wat en t leste komt op grond bie vraauw noast vouten. Ik hoop teminten dat dit t leste is. Nee dus. Doar komt vraauw al aanzetten mit nõg t ain en t aander. 'Kin dit ook nog mit? Hier kinnen wie echt nait zunder. En eh, mien man, dit mout aigelks ook nog mit. Kin dat?'. Mit n bult pien en muite wor ik t nog kwiet ook. En zeg: 'Nou most mie nait meer aanslepen heur. Aans kinst doe der zulf nait meer bie in. Din most doe van nood wel mit train en bus'. As wie votrieden binnen wie meer as oafloaden. Auto hangt slim in t gat, oetloat komt gelukkeg nog nèt nait aan grond, al scheelt t nait veul. Mor wie rieden. Wie raaizen oaf. As wie bie Brij binnen kommen wie in rust. Wie hemmen t weer red. Vekaansie. Hoera. Wie hemmen n mooie vekaansie. t Weer vaalt tou. Wie kinnen voak noar t strand. Kiender binnen goud op dreef, dus wie ook. Baide weken binnen zó om. En din mouten wie weer op hoes oaf. Dat is ons ook ja geern goud. Auto is weer net zo vol as hinraais. In t restaurant op diek bie Lauwersoog goan we as leste oafzettertje nog eevm eten. Wie hemmen hom goud roakt en ik denk dat reken doar ook wel noar wezen zel. Veurd dat ik ober roup om oaf te reken kiek ik eerst stiekem eevm in knip of doar wel genug geld in zit. Nou lu, dat zit der nait. Dat is ja weer goochem van mie. Vraauw zegt: 'Doe hest ook ait wat'. En ze het geliek. Ik jas aan en noar auto om geld te hoalen. Mor woar is nou mien geld? Joa, in n bouk, dat wait ik ook. Mor in welk bouk en woar binnen mien bouken? Aargenswoar in kovverbak vanzulf. Kovverbak klapte mit n voart open en ik aan t zuiken in dij overvolle rommelpot. En mor ruiern. t Onderste komt boven en t achterste noar veuren. Tot overmoat van ramp begun t ook nog te regen. Ik heb smoor goud in, dat kin 'k joe wel vertellen. Noa laang zuiken heb ik t goie bouk wèl vonnen. En der zit ook nog genug in. Ober kin zien geld kriegien. Ik heb mie veurnomen om n aander stee veur mien geld te zuiken. In bouken mor nait weer, dat is ook ja niks weerd. En elk wait dat nou ook ja. t Mout n stee wezen woar ik onderwegens makkelk bie kommen kin en woar inbrekers en daiven t nait vienden kinnen. Dat wordt nog n haile kopschraberij. 'k Huif mie nait te hoasten, 'k heb der n hail joar tied veur.

2011-10

Balletje Spanje

n Poar joar leden binnen vraauw en ik noar Spanje west. En hevve vernomen dat je doar hail slim oppazen mouten dat ze joe nait bie de poot nemen. Beter zegd: dat ze joe gain poot oetrekken. Doar zel ik n poar veurbeelden van geven. Wie zaten op n terraske aan n lekkere kop kovvie. Der kwam n vraauw bie aalle toaveltjes laangs om n toavelklaid zain te loaten. Dat zai je doar geregeld. n Mooi toavelklaid heur, doar was niks mis mit. Knap borduurwaark, echt n kiekje weerd. t Minsk spraidt t klaid din braid oet en en holt der n hail verhoal bie. In t Spoans, woar wie niks van begriepen. Mor din komt t. As je gain trammelant hemmen willen mouten je votdoadlek nee schudden en n andere kaant opkieken. Kiek je wel noar heur handel, din denkt t minsk dat ze joe t klaid aal haalf verkocht het. Ze brabbelt n hail verhoal, begunt aal haarder te proaten, tegen bèlken aan, dut aal kwoaier net of je roezie hemmen en gait te gainer tied weer vot. Elk kiekt noar joe. Zit je doar mit n kop as n bol. Op tied duudlek 'No' en bie heur votkieken, dat is 't beste. Wie zaten es op n baank aan zee toun der n vraauw op ons oafkwam dij ons n bloumke tou wol, n rooie anjer. Ik weerde heur oaf. Toun perbaaierde ze vraauw anjer te geven. Dij schudkopte. t Minsk wol hom toun aargenswoar bie vraauw heur bloeske insteken mor hail beslist weerde dij dat ook oaf. Gelukkeg haar t minsk toun in de goaten dat ze gain kaans mouk en zwon oaf. Even loater zagen wie dat der n pelietsie op heur oafkwam. t Was n mooi gezicht. Eerst ston ze wat te glimmen en perbaaierde mit pelietsieman te sjansen. Wat kon ze laif kieken en oareg doun. Op t aanhoalege oaf. Mor doar trapte man nait in. Heur boske anjers, n stuk of tien, mos ze oaflangen. In stee doarvan kreeg ze n bekeuren. Toun keek t wicht toch lèlk en filain. t Braifke van bekeuren stopte ze bie heur bloeske in en verniendeg bainde ze vot. Geregeld zag je op stroat vraauwen dij joe n takje van n mirtestroek aanboden. Dat brochde geluk. Wie hemmen gainend aannomen, wie wazzen der zunder ook ja wel gelukkeg. En mit dat aanpakken mout je oppazen. Ze doun net of ze t joe geven, mor willen wel geld zain. Doarbie binnen ze hail opdringereg. Wie zagen dat zo'n minsk n hail end mit n veurbieganger mitlaip. Ze laip der nait noast mor haalf der veur. En mor havveln. t

Wer nait duudlek op welk moment t aanpriezen van heur geluk overging in t oetschelden van veurbieganger, dij t takje nait aannemen wol. Stem wer aal hoger, feller, raauger, viswiefachteger. Haalve stroat wieder lait t minsk t mor zitten en wachtte op volgende slachtoffer. Want dat bin je, as je ook mor eevmkes wieveln of benaauwd worren. Dat zain of vuilen ze votdoadlek. t Is mor n geluk dat je heur toal nait kennen. Din wait je teminten nait woar ze joe veur oetmoaken. Onderwegens noar t strand stopte der achter ons n scootertje mit twij mooie, jonge maiden der op. Net toun wie overstoken raip der ain of wie Engels konnen of Nederlands. 'Nederlands', glom ik, want ik dochde dat ze t pad kwiet wazzen. En ik bin ook ja behulpzaam van oard. Dat was mooi, zee 't wicht, en of wie meschain ook wizzen woar hoaven was. Dat wizzen wie gelukkeg ook, mor veur ik ook mor eevm de kans kreeg heur t oet te stukken, stook ze ons n löt tou. Aal groates veur niks, zee ze. Of wie even krassen wollen. As wie n pries haren, konnen wie dij bie hoaven oafhoalen. Nog es veur aalle duudlekheid: groates. Nou is groates nooit te duur mor hier mout je oppaazzen. Twij oavmds eerder kwammen der 'n echtpoar van ons groep hail op loop t hotel binnen. Ze haren groates krast. Allebaidend. Vraauw haar n fles likeur wonnen en heur man haar nog beter krast, hai haar n nòg grotere pries wonnen. Ze mozzen mor eevm mitkommen. Man en vraauw binnen hail verheerlekt in n taxi stapt, ook groates, en werren noar hoaven reden. Doar werren ze n gebaauw inloodst woar n verkoopdemonstroatsie was. Van n nij appartement. Mit zicht op zee. Kostte mor 25.000 euro. Te geef dus. Je wazzen daif van joen aigen knip as je t nait deden. Gelukkeg veur de lu binnen ze op tied opstapt. Ze zollen op vesiede bie n bruiier van heur in n dörpke in de baargen. En doar konnen ze onmeugelk twij uur loater aankommen. Din zol heur bruiier doodongerust worren, t hotel bellen en meschain wel pelietsie. De maiden zaten der wat mit, hemmen ze toch mor weer in taxi zet en terug mènd noar t busstation in t centrum. 's Oavmds kregen wie t verhaal in geuren en kleuren te heuren. Ze wazzen der nog sneu van dat ze zo vroug votmozzen. Omreden as je n appartement veur zo'n beetje geld kopen konnen, was je toch wel spekkoper. Toun het ain van ons groep heur oet dreum hulpen. Ze trekken der twij uur veur oet om joe n appartement zain te loaten en aan te smeren. n Haile luukse. Mor dij mout je din wel dailen mit 25 andere kopers. Elk mag der twij weken per joar in wonen. Timesharing, hait dat. Wat ze joe der nait bie vertellen is dat je nooit waiten wanneer je der in maggen. Dat kin in winter wezen mor ook midden in zummer, as ter bloudhait is. En wat de vaste lasten binnen of kosten van 't onderhoud worren je ook nait gewoar. Doar kom je loater wel achter. As t te loat is. Wie haren hier wèl van heurd en vraauw zee loater tegen mie: 'Ik heb wel es lezen dat ze der minsken veur oetzuiken dij sjiek in de kleren zitten en veul gold droagen'. En inderdoad: dit wazzen sjeke lu en dij vraauw hààr zuk mit gold behongen. Was ik even blied dat vraauw heur gold thoës loaten haar en ik mie in Andorra gain stinkend dure Rolex-orlozie kocht haar. Noa 't eten de Ramblas, n hail drokke stroat in Barcelona, deurlopen. Op verschillende plekken deden ze balletje-balletje. n Jongkerel zat achter n omgekeerde krat en schoof rap mit drij deuskes. Onder ain van deuskes zat n rood balletje. As e stopte mos je roaden onder welke deuske t ding zat. Doar kon je oareg wat mit winnen. n Kerel der noast, dij bie de balletje-balletje-schoever heurde, hiel 50 euro omhoog. Dij t roaden wol mos ook 50 euro omhoog steken. Der wer ook geregeld wat wonnen, zulfs n poar keer achter mekoar. Vrimd genog waren t allain mor Spanjoarden dij wonnen. As der n boetenlander inzette was e zien geld gegarandeerd kwiet. t Was ons al gaauw duudlek dat degenen dij wat wonnen, handlangers van de balletje-balletje-man wazzen. Der was n vent van n joar of 20 dij zeker wis woar t balletje onderzat en 50 euro omhoog hiel. Volgens mie wees hai zulfs t goie deuske aan mor de balletje-balletje-man foefelde nog even mit zien deuskes en jong was zien 50 euro poter. t Wer hom gewoon te handen oet reten. Jong was roazend. Gelieks gingen de handlangers, wel vief man staark, om hom toustoan zodat hai de balletje-balletje-man nait aanvlaigen kon. Op n aander stee zagen wie weer n balletje-balletje-kerel. n Haile koppel volk der omtou. Hier ging t om 20 euro. Der was n jonge maid van n joar of zestien, dij hapte. Heur pa raip verniendeg: 'Doe dat niet, je bent het kwijt!'. Mor t wicht wol nait luusteren, doar haar ze leeftied ook ja nait veur. Ze wis wel zeker onder welk deuske t balletje lag en legde in. Mis. Pa kwoad, t wicht sneu. Ik wees heur t goie deuske aan. t Klopte ook nog. Gelieks stak man mie 40 euro tou. Omreden ik t goud haar mog ik dubbel inzetten. 'k Bin staark west en mor gaauw moakt dat 'k votkwam.

2011-11

Tönnen legen

In kraant ston dat der in ons provincie tot midden viefteger joaren nog tönnen ophoald werren. Inhold wer noar drekstoup mënd. Ik heb dat nog zain. In n Daam en in Hoogkerk as ik logeerde bie mien oom en taande. Haile laange stroaten mit veuroorlogse hoezen woar poepdeuzen hoes aan hoes bij stoupraand stonnen. Mit n deksel der op. In loop van mörgen kwam gemaintewoagen der bie laangs. Dat was te zain, mor veuraal te roeken. Ain veur ain werren tönnen leegd in n woagen dij aan ziedkaant open was. Elk haar dij haile mörgen roamen en deuren dicht omreden: Piet Schiet kwam der aan. In Baaierm werren der gain tönnen ophoald. Dat was ook hail nait neudeg. Elk haar ja wel n toen woar e beer op kwiet kon. Bie ons thoes gong dat zo: Aalle zoaterdoags mos ik in schript. Tegen twijduusteren mos emmer leeg. Dat gong as volgt. Plaank mit gat der in wer van plee licht en in schuur zet. Din kon t veurschot der veur vot. Ook in schuur der mit. Doar noa pakte pa emmer hail veurzichtig op en zette hom op deel. Dat was wel vakmanswaark. Omreden wie nogaal n hoeshollen waren, haren wie n grode emmer. Dij in regel sikkom vol en sums zulfs aan raand tou vol zat. Dat vroug dus n vaaste haand. Der mog ook ja gain kwak overlaignen. As emmer mor ainmoal in schuur ston wer t makkelker. Steel van drijtand kwam onder haansel deur en din gongen wie der mit aan loop. Pa veurop en ik achteraan. Dat kwam toch nog wel eevm krekt: nait te hard lopen want din kreeg pa emmer op hakken. En veuraal tougeliek lopen aans gobbelde der wat over raand. Op toen wer beer tussen praien, mouzen of boeskolen gooid. n Dag loater waaiden pepierkes nõg over t haim. Papierkes van onszulf of van buren, aal noar gelang wind was. Midden viefteger joaren kregen wie op ons dörp pas wotterlaiden. En zuitjesaan wer din hier, din doar plee oproemd en wer der n wc installeerd. In Waarvum werren der wel tönnen ophoald. Zulfs begun zeuventeger joaren nog op n poar adressen. Inhold wer toun noar drekstoup bie Klieftil achter Middeldiek brocht. t Is gebeurd in Waarvum. In n dikke winter. Zo'n winter mit n poar naachten van 15 of 20 groaden vorst. En n dikke oostenwiend. n Elfstedentochtwinter zellen we mor zeggen. t Was weer dag van tönnen legen, dus gongen n poar gemaintemannen op pad. Ze kwammen bie ain dij plee in n old tochteg schuurke achter t hoes haar. Op tied haar man emmer veur n dag hoald om hom aan weg te zetten. Boudel gobbelde hom der nait over, dizze raais. n Mooie mitvaaller. Mor toun zag ol boas waarom nait: beer was bevroren. Dus wol ter nait oet. Doar haar e ja nooit op rekend. En was der ook nait blied mit. Wat n schietboudel. Toun gemaintewoagen der aankwam gong man hoasteg noar weg en vroug hou dat nou mos. Ain van gemaintejongens zee: 'Dat is makkelk zat jong. Emmer leeg gooien kinnen wie nait. Dus goan wie wieder. Meschain is t volgende keer wel weer deu. Tot kiek.' 'Ho, wacht eevm,' jammerde man, 'wie kinnen nait wachten tot t deu word. Tön is aal sikkom vol'. 'Nou, din kin je mor ain ding doun: joen tön opwaarmen en beer over toen brengen. Din kin je eerst weer veuroet. O joa, je kinnen buren ook vroagen of je doar zo laank as winter duurt terecht kinnen.' Aal kniezend gongen jongens wieder. Loater hemmen ze van buren heurd hou t ofkaalfd was. Omreden t zo bloudse kold was en t zo hard waaide het man gasstel en gasfles oet keuken in t schuurke sleept. Doar het e boudel opwaarmd en toun over toen brocht. Doar wazzen buren nait blied mit. t Stonk n uur in de wind. Gelukkeg dat t zo hard waaide, din verwaaide t wel gaauw. t Schuurke het t slimste en laangste stonken. Midden in zummer dochte man dat e t nog roeken kon. Mor dat kin e zuk ook verbeeld hemmen.

2011-12

Behangen

Joa, dat behangen is ait wat. Men zegt wel es: as ie as man en vraauw roezie hemmen willen mouten je soamen behangen goan. Dat is n grode woarhaid. Want hol mit behangen mor es vree. Kloas en Jaantje, loaten wie ze mor Kloas en Jaantje nuimen, binnen doar ook achter kommen. En hou! Eerst mouten wie t eevm over Kloas hemmen. Kloas was n krasse ol boas. n Haile krasse. Hai hiel rond zien tachtegste zien haile toen nog bie. Joa nait ains zo'n klaine toen: n bloumketoen en ook nog n gruinte toen. Hai mouk zulf, hoog op ledder, zien geuten nog schoon en toun e lekkerij op zien akkenail haar, kroop e der zulf bovenop om dat te verhelpen. En dat op zien toch wel hoog börgerhoes. Loat dokter Smits hom nou es zain hemmen

doar boovm op zien akkenail. Toun Kloas n poar weken loater bie dokter kwam en al mit deur in haand ston om vot te goan zee dokter: 'O ja, dit nog even. Ik zag je boven op je dakkapel. Was dat nou wel zo verstandig voor een man van jouw leeftijd?' Dokter ruerde eevm deur zien pepieren en gong wieder: 'Voor een man van ruim tachtig lijkt me dat niet goed. Ik wil je er niet weer zien.' 'Komt dokter din om mien lekkerij te moaken?' Dokter schudkopte van nee. 'Haar 'k wel docht. Dokter is der ook ja veur om minsken op te klanderen en nait veur akkenails. Mor din kin ik t ook onmeugelk beloven dokter, want wat je beloven mout je doun. Ik zol zo zeggen, ie mouten mor aanderkaant oet kieken as ie bie mien hoes laangs kommen.' En mit trok Kloas deur dicht. Zo was Kloas. Aal wat Kloas doan haar in zien laange levend, behangen haar e nog nooit. Omreden ain keer de eerste keer wezen mout en men nooit te old is om te leren, zollen vraauw en hai mit n baidend koamer behangen. Nee, hulp van kiender wollen ze nait. Dat mos der nog bie kommen. Ze konnen t best allain oaf. Ze konnen zuk ook ja nog best redder. Haren ze zuk heur haile leven al nait red? Nou din. Der wer nij behang oetzöcht, wat hail nait touviel. Want minsken nog aan tou, wat wazzen der veul soorten en kleuren. Wat ain mooi von mog aander nait lieden en aansom. Wat ze baidend mooi vonnen was te duur en wat goudkoop was moggen ze nait lieden. Op n duur binnen ze t toch ains worren. Der kwam nij behang. Kloas sleepte zien ollerwetse, holten trapm in koamer. Joa, doar haar e zien hoge trapm wel bie neudeg, omreden ze in n old hoes wonen deden, n hoes mit hoge koamers. Meubels werren van kaant oaf zet, behangtoavel dij ze van schilder laind haren kloarzet, behang wer op moat knipt en toun mos der plakt worren. Jaantje begon mit behang insmeren. Eerst wol dat nait. Plaksel was te dun, toun te dik en toun net wat t wezen mos. Kloas gaf nog wat aanwizens: ze mos der goud om denken dat ze der niks noast smeerde want din wer plaktoavel veul en volgende boan ook. En veuraal raanden goud insmeren, aans laiten dij lös en gongen ze open ston. Jaantje zee dat hai zuk der mor nait mit bemuien mos. Hai mos zuk stil hollen. As t aan t plakken tou was zol ze hom wel woarschaauwen. Elk zien aigen oafdailen, dat was ja t beste. En zo ston Kloas tegen trapm te leunen en keek hou zien vraauw t insmeren dee. Hai zee niks meer en as e hail eerlek was mos e tougeven dat heur t ook nog wel handde. Aigelks zag Kloas der ook nog wel wat tegen aan. Hoogte kon hom niks schelen, mor trapm was old en slim wiebeleg. En din mit zo'n laange boan hailemoal noar boovm. Doar haar e wel wat wurms over. As dat mor goud gong. Nou minsken, dat gong t nait. Toun Jaantje boan goud insmeerd haar en t behang introkken was gaf ze hom over aan heur man, dij boan bie houkjes aanpakte en der mit bie trapm op gong. Boovm bie zolder hiel hai behang aan muur. Zien vraauw zol onderkaant beethollen, zodat boan der recht in kwam. Mor toun gebeurde t. Houkjes scheurden der oaf en behang viel omdeel. Doar ston Kloas, boovm op zien trapm, mit twij onneuzele stukjes behang tussen doem en wiesvinger en doar lag zien vraauw op knijen-elbogen op vlouer mit haile brud op kop. Doar haar je bie wezen mouten. Jaantje vloog in t èn mit behang nog op kop. Ze gooide t van zuk oaf en toun begon t lewaai. Ze schol, ze bèlkte, mouk heur man oet veur alles wat heur zo gaauw in t zin schoot en dat was hail veul. Hai raip der mor aal deurhin dat hai onmeugelk snappen kon woarom zai toch aan t behang trokken haar. Want doar was t ja van kommen. Hai haar boudel hoast tegen muur had en toun trok zai der aan. En elk wait ja dat nat behang votdoadlek scheurt. Zo hemmen ze 'n haile zet deur mekoar hèn havveld. En werren aal kwoaier. Kloas is van trapm oafkommen en ston mit voest ophoog veur heur. Zai vuilde zuk bedraigd en greep mit n vlugge graai eerste beste rol oafsneden behang en sloug hom der mit om oren. Hai dee n oetvaal, pakte heur rol oaf en sloug weerom. Zai greep n aandere rol en toun was t net wild-west. Ain sloug aander en aander sloug ain. Wat n toustand. Dikke, rooie koppen, tegen mekoar opschrauwen en op mekoar inhaauwen. Dat gong zo deur tot baidend muid en poesteg werren. Toun binnen ze der bie zitten goan en hemmen der nog tieden over kribd wel der schuld haar. Kiender hemmen loater koamer oafplakt. Hou ik dat wait? Kloas en Jaantje hemmen mie t zulf verteld. En der nait biezegd dat ze t nait bie pad hemmen wollen. Dus kin ik t rusteg deurvertellen. Toun ze mie t vertellen deden was t al wel n diik haalf joar loater. Ze konnen der toun wel om laachen, dat wel, mor ze wazzen der nõg nait oet of zai nou te stief aan t behang trokken haar of dat houkjes der van zukzulf oafscheurd wazzen. Ze vrougen mie wat ik doar van dochte. Ik heb mie der nait over oetloaten en zee: 'Ik wil der niks van zeggen minsken, men mag ja nait steukelen in n gelukkeg huwelek.' Woarop Kloas knees en zee: 'Doar hemmen joe groot geliek aan meester.'

2012-01

Tas stolen

Wat der nou komt heb ik zulf nait mitmoakt. Ik heb t van heuren zeggen. Nou zeggen ze wel es: van heuren zeggen lugt men t mainste. Dat kin best zo wezen, mor t is te mooi om nait deur te vertellen. Twij al wat oldere doames wazzen in Stad om gezellig wat te winkelen. Je waiten hou dat gait: winkel oet, winkel in, overaal eevm aankommen, nait van plan wezen wat te kopen, mor toch doun. Veur ze t wissen laipen ze elk mit n poar puten in haand deur Heerestroat. Zo gait dat ja. Bie dij puten was ain hail sjeike oet n luukse winkel. Doar zat n duur klaidje in. t Kwam wel wat boovm begroten, ver boovm begroten zulfs, mor tou mor. n Minsk leeft ook ja mor ain keer. Ain van de doames keek op heur orlozie. 'Och heden wicht, wie mouten eerst noar auto, parkeertied is om', schrok ze. 'Zeg, waist wat? Wie brengen boudel eerst noar auto, gooien nog wat geld in parkeermeter, en din goan we nog n terraske pakken. Goud?'. Zo zegd, zo doan. Aal proatend op rek noar auto. Toun ze bie auto wazzen en spullen in kattedak leggen wollen lag doar n katje. n Hail mooi, drijkleureg poeske. Mit n beetje bloud aan zien bekje. Dood. Aanreden en deur ain of aander achter heur auto legd. 'Och, dij stumper. Is der nog mor zuneg en nou is e der nait meer. Zicht zien moeke nooit weer. Wat ja maal. Wat mouten we der mit? Liggen loaten kin aigelks nait. 'k wil nait dat kwoajongs hom vienden. Wel wait wat ze mit hom oetvreten. Waist wat, ik neem hom mit noar hoes. Dat dou ik. Mien Joakob wil hom wel achter in toen begroaven. Dut e groag veur mie'. Ol vraauwlu moaken auto lös en loaden heur kochte spullen in. De staarkste puut, oetgerekend dij sjeike, wer leegmoakt. Ain hiel puut open en d' aander lait veurzichtig t poeske der in glieden. Mos straks mor in kovverbak. Eerst parkeermeter vullen. Ze laiten puut op auto stoan, laipen hoasteg noar parkeerautoat gunterwied en deden der geld in. Toun ze onderweegs weerom wazzen zagen ze n vraauw bie heur auto stoan. Ston mit rug noar heur tou. t Minsk keek noar links, keek noar rechts en greep mit n vlugge graai tas van auto oaf en laip der mit vot. Hail rusteg. Dochte vanzulf dat ze n beste slag sloagen haar. In zo'n mooie puut mos wel hail wat duurs zitten. De doames zagen dat en wazzen verbiesterd. Wat n brutoal minsk. Aargelek. Wacht es eevm. Ze wis mooi nait wat der in dij tas zat. 'Kom wicht. Der achteraan. 'k Bin hail benijd hou dat oafkaalf'. Ze deden der n beste stap bie en laipen achter t minsk aan. Dij ging Stad in. Op Groot Maarkt laip ze noar n vraauw tou dij op heur ston te wachten. Mit n baidend gongen ze op t terras bie Metinitoren zitten. Puut wer op grond noast stoul zet en t minsk begon n hail verhoal oaf te steken. Vriendin schrok, sloug haand veur mond, begon te giebeln en sloug d aander op scholder. Mit kwam ober en wer der besteld. De vriendinnen prouten nog n piep tot heur kovvie mit gebak kwam. Gebak mit veul slagroom. Verlekkerd keken ze der noar. Mor begonnen der nog nait aan. Nee, eerst wer kovvie mit gebak op uterste raand van t toaveltje schoven. t Minsk pakte puut van grond oaf en hiel dij boovm toavel op kop. Doar kwam t dooie poeske oetglieden. Mit ogen as soepborden keken de vriendinnen der noar. Toun begonnen ze te gilpen, te gieren. Ale minsken op t terras keken der noar en minsken dij veurbie laipen ook vanzulf. Hoasteg kwam ober der aanzetten. Hai was al wat older en nait gaauw van slag. Vlug pakte hai t poeske op, lait hom weer in puut zakken en laip der mit noar binnen. En baaide vriendinnen? Lamsloagen zaten ze der bie. Mit n kop as n bol. Verbiesterd. Zagen dat ale minsken noar ze keken. Toun keken ze mekoar aan, stoven geliek in t èn en buulden der oet richten Metinitoren. Kovvie en gebak bleven ainzoam achter.

2012-02

Buurmans kwoajong

Dizze moand n verhoaltje woar beter mor gain noam bie nuimd worren kin. En nee, as ie t verhoal lezen hemmen huiven ie nait in gedachten deur Waarvum te raaizen om te kieken woar t gebeurd is. En wel t west hemmen. t Was nait in Waarvum. t Was op n aander dörp wiederop op t Hoogelaand. Mor gebeurd is t wel. En ik wait t van dichtbie. Midden viefteger joaren. Op n kolle winteroavmd, zo tegen n uur of elf, brochde ol Simon kraant noar buren. Dat dee hai elke oavmd. t Was verroppte kold, sterens stonnen helder aan lucht. 'Alweer dikke vorst vannaacht', dochde Simon. Slecht veur winterbraand. Veur elk dij aaierkolen en antraciet stookte. Dat wer knip trekken. Ook slecht veur zien holtbult. Dij minderde haard. Kold dus. t Gait wis op n

elfstedentocht aan, duchte hom. Simon laip mit jas aan, das om, kroag omhoog tegen n dikke oostenwiend in noar burenen. Dij lagen aal op bèr. t Was der overaal duuster. Zaachtjes dee Simon kraant in deur en ging weer noar hoes. Achter t hoes, ston hai opainen stil. Verbeelde hai zuk dat of heurde hai wat achter zien holtbult onder t oafdak? Net of der wat snokte. Hai der op oaf. 'Is doar ain?' vroug e zaacht om burenen nait wakker te moaken. 'Joa ik. En ik bin zo kold.' kwam t hail bekwiemked achter holtbult vot. Mit kwam der n kwoajong veur n dag. Ain van buurmans kwoajongs. 'Wat most doe hier din midden in naacht?' Mit hörten en stöten kwam t verhoal der oet. Jong was ondeugend west, haar nait om liek wilt. Zien pa was zó aldergloeienst kwoad worren dat hai jong te deur oet zet haar. Hai mos mor boeten blieven vannaacht. 'Mor t is zo kold, buurman.', bibberde jong. Dat von Simon ook. 'Kom mor mit.' zee hai kaalm. Mit laip hai mit jong noar buurman en belde dij te bèr oet. Noa n zetje kwam man bie deur. Stoenske keek e eerst Simon aan en toun zien jong, dij schuun achter Simon ston, kloar om der oet te rieten. Simon zee hail rusteg: 'Buurman, dit kin zo nait. Wat dien jong oetvreten het, wait ik nait. Wil ik ook nait waiten. Doar heb ik ja ook niks mit neudeg. Mor hom veur straf n haile naacht in dizze vraisolle in boeten loaten komt nait goud. Doar krigst spiet van. t Liekt mie beter dat jong nou op bèr gait. Mörge kin der din road schaft worren. Most mor n aandere straf bedenken. Dit kin ècht nait.' Buurman bleef toesteg kieken mor dee deur n endje wieder open. Simon dee n graai achter zuk, pakte jong bie aarm en drukte hom veur zien pa laangs gaang in. Hoasteg runde jong trapm op. 'Welterusten mit n kander.' zee Simon nog, draaide zuk om en ging noar hoes. Zo het jong geluk had en kon hai in zien aigen waarme bèr sloapen. Wat zel hom dat mooi tou west hemmen.

2012-03

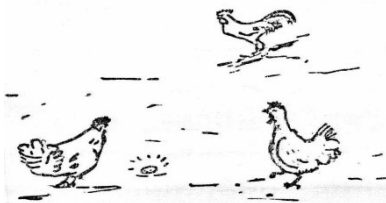
Hoas aanreden

Ze binnen oet t westen kommen, de jongelu. Op zuik noar rust, roemte en noatuur. Dat hemmen ze vonnen op n dörp op t Hoogelaand. Joa, ze binnen duudlek veur noatuur. Veuraal zai. Ze loaten noatuur zien gang goan. Dat is te zain. Om hoes en dak is n grode wildernis. Op n pepier veur t roam stait dat ze tegen t oafschaiten of vergazzen van gaanzen binnen en ook tegen jacht. t Is elk duudlek. En loaten dijzulfde jongelu nou es n hoas aanrieden. Oetgerekend zai. Vlak bie heur hoes. Wat n schrik. Hoasteg rieden ze terug, stappen te auto oet en joa, doar ligt t daier. t Leeft nog gelukkeg. Is wat seffeloos mor nait knuurd zo te zain. Ogen kieken heur slim verwietend aan. Zo van: hou kon je dät nou doun. Zagen mie toch wel. Zo vuult t vraauwke dat. Mit n baaidend pakken ze hoas op, ain bie veurpoten en d' aander bie achterpoten, en leggen hom veurzichtig in kattedak. Der mit noar vijarts tou. Dij woont nait zo hail wied bie heur vandoan. Man wil net in auto stappen veur n oafspreek mor stekt toch kop nog eevm in kovverbak. Hoas is nog bie kennis, het ogen open en kiekt man vroagend aan. 'Waiten ie Mans Bos te wonen?', vroug vijarts. Jongelu nikkoppen. 'Goa mor noar hom tou. Dat is n geschikte boas. Hai zel wel kieken wat e der mit kin.' Onderweegs noar Bos denkt t wicht haardop: 'Bos is een keuterboertje. Hij zal wel een hokje hebben met wat hooi erin. En ook wat biks'. Jong nikkopt. 'Vast wel'. Ze draaien bie Bos t haim op. Mans komt zulf aan deur. Hai heurt t verhoal aan, pakt veurzichtig hoas oet kovverbak en zegt dat e zuk der wel mit redden zel. t Vraauwke striekt hoas nog eevm laifdevol over rug. Ze bedaankt Bos alvast veur ale muite. Opgelucht stappen jongelu weer in auto en raaizen oaf. Volgnde dag om mirreg stait Bos mit n puut in haand bie jongelu op stoup. t Vraauwke dut open. Verrast vragt ze: 'Is het goed met het haasje? Hebt u hem al weer laten lopen?' Mans schudkopt van nee en stekt heur puut tou. Ze nimt puut aan en dut dij veurzichtig open. En zigt dat Bos hoas slacht het. Ze is verbiesterd, mond vaalt heur open en eevm hapt ze noar lucht. Din wordt ze rood om kaam en stötjet: 'Hoe, hoe kon u dät nu doen. Hij lééfde nog!' Troanen springen heur in ogen. Mit drukt ze Mans puut weer in haanden. Mans verschut der n steern. Wat n misverstaand. Hai haar t baistje opklandern mouten. Doar is e nait opkommen. Rusteg stukt e heur oet dat hoas nek broken haar. Dat e nait op te lappen was. t Minsk zet haanden in zied, stekt t lief veuroet en broesket: 'Dat had u beter direct kunnen zeggen. Dan hadden wij de haas mee naar huis genomen en zelf geprobeerd hem te redden.' Mans het wel deur dat der gain zaalf aan te strieken is en holt zuk stil. Ain mout toch verstaandegste wezen. Hai dus. Zoudonde kriegen ze gain roezie. Hai draait zuk om en nimt hoas weer mit. t Minske mout der ook ja nait aan denken dat zai hom opeten mout. Bos en vraauw waiten der wèl road mit.

2012-04

Domies tuten

Als je oet n stad kommen en joaren op n studentenkoamer woond hemmen, wat kin joe t din mooi tou wezen op n dörp. Wat n rust en wat n roemte. As der din ook nog n roeme toen bie is, ben je haildaal spekkoper. Zo mouten domies zuk wel vuilen as ze bie ons op t Hoogeland in n pasterij kommen. In Baairm haar domie Raven bokjes. Mooi goud. As ik ter aan denk heur ik ze nog mekkern. Zien opvolger haar knienen. Op t gras aan weg veur pasterij. Grode knienen, goie groazers. Elke dag wer t hok n endje verzet. Minsken vonnen dat mor niks. Dat was ja gain gezicht. Dat hemmen ze ook duudlek tegen domie zegd. Domie trok zuk der niks van aan. Hai zee dat e t goud bekeken haar: knienen maaiden t gras veur hom. En dij knienekeudels op t gras, dat was goie mis, puur noatuur. Woar nog bie kwam dat mit kerst n dikke knien in pot ook mooi mitnomen was. O nee, dat leste zee domie nait heur. Dat zee ik. Hier in Waarvum wol ain van ons domies ook daaier. Omreden der aal n ol tuuthok was werren dat tuten. t Hok wer wat opklunderd en tuten kocht. Vief tuten en n hoan. Wat wazzen domie en vraauw der loos mit. Ale mörgens raaisden ze om beurten noar t hok om aaier te hoalen, mor kwammen ook ale mörgens mit lege handen weerom. Ze vonnen t mor vrimd: aaier kommen van tuten, dus as ie mor zörgen dat je tuten hemmen kommen aaier vanzulf. Behaalve bie heur. Dat was ja n aarm verdrait. t Was ook nog net vlak veur poask en bie poask heuren ja aaier. Wat was der nou mooier as aaier van joen aigen tuten. Ze hemmen köster der mor es bie hoald. Dij keek mit n hail geleerd gezicht noar domies tuten en zee: 'Kukens mouten wel aan leg tou wezen vanzulf. Ze binnen nog wat jong. As ik dat zo zai, domie, din zol ik zeggen dat t nait laank meer duren zel. Ik denk zulfs dat ter mit poask al wel n aai ligt. Moud hollen.' En lu, zuver woar, oetgerekend op eerste Poaskedag lãg der n aai. In t boetenhok. 'n Grode broene. Haar kuken verloren zeker. Of wis nog nait dat ze aaier in t nust leggen mos. Mevraauw was de gelukkege om t aai te vienden. Ze ging der kop over haals mit in hoes. Köster haar geliek

had. Kippen wazzen aan leg tou. En wat n groot aai. Dat haren domie en vraauw nooit docht. Dat zukse jonge tuten zukse grode aaier leggen deden. Mooi mitnomen. Ze haren n goud ras trovven. t Aai wer eerst op zied legd en noa kerkied mor es weer bewonderd. En toun zag domie t inainen: op t aai ston mit potlood hail dun schreven 'Tok, tok, hier is uw eerste ei.' Domie haar vot deur dat köster hom dat flikt haar. Hai het ter smoakelek om laagd en t overaal rondbezuund. En

loaten nou zulfde week tuten es begund wezen mit leggen. Eerste twij aaier wazzen veur köster en zien vraauw. t Wazzen nog goie tuten ook. Der wazzen doagen bie dat ze van vief tuten, vief aaier haren. Joa, joa per dag. Aaiet zunder opschrift wel te verstoan.

2012-05

Bloazen en heurapperootjes

n Vraauw wer wat dovege en lait heur geheur testen. Dat was ja aal groates veur niks. Mor dat bleef t nait. Ze kwam mit twij heurapperootjes weer thoes. Wat binnen dij dingen toch rout duur. Mouten der glad n hieptaik op oafsloeten. Mor ja, dat wait je wel tegenswoordeg. Nou baanken zo grienereg worren binnen kin je dat wel vergeten. Hou heurapperootjes bevielen? Slecht. t Minske kon der mor nait aan wennen. En haar ze der haalf tied oet. Radio en tillevisie konnen wel wat haarder en heur man mos mor wat haarder proaten. As der bezuik kwam, kwammen hoorntjes der weer in. Teminten as ze te vienden wazzen. Haalf tied wazzen ze te zuik. Sums lagen ze op bossem, din op t aanrecht. en op vensterbaank. Ook kwammen ze es n keer te schoetbuus oet. Of oet jasbuus. Ze wazzen ait op n aander stee asdat ze dochte. Op n keer wazzen ze haildaal nait te vienden. Man en vraauw hemmen der laank noar zöcht. Op n duur binnen ze der mor mit

ophollen. Hoorntjes zollen vanzulf wel weer veur n dag kommen. Wat t hoes votmoakt, brengt e ja ook wel weer. Aal mout je doar nog wel es laank op wachten. In dit geval viel dat wachten tou. t Duurde mor drij doagen. Toun was biobak in keuken vol en mos leeg. Man brochte boudel op misbult en zag zuver touvalleg wat glimmen. Joa heur, doar was ain van de apperoatjes. En woar de ain is, is d' aander voak nait wied vot. Man aan t grobbelen, tussen kovvieprut, theepuutjes, kooloafval en eerappelschillen. Gelukkeg het e twijde ook weer vonnen. Toun e der mit in hoes kwam en zee woar e ze vonnen haar zee zien vraauw: 'O joa. Nou wait ik t weer. Toun buurvraauw vot was heb ik ze eevm op raand van mien schilbakje legd. En toun vergeten vanzulf. Oom Kees is n dwaarshoes. Dat was e as kiend aal en dat is e nog. Op n oavmd was e mit auto vot, wer e der oetpikt en aanhollen. Alcoholcontrole. Hai mos bloazen. Nou kin je oom Kees beter nait vertellen wat e doun mout. Hai let zuk niks vertellen. Nee, hai gooit kont teegn krib. Zo ook dizze raais. Hai zee dat hai nait van plan was te bloazen. Hai haar ja nait dronken. 'Dat zeggen ze allemaal.' 'Man, ik heb ècht nait wat dronken. Ik lus hail gain draank.' 'Dat zeggen ze ook allemaal.' Toun wol oom Kees waiten woarom ze juust hòm aan kaant zet haren. Haar e slingerd of zo? Zag e der teut oet? Rook e noar draank? 'Nee meneer, wij nemen steekproeven. En of u nù blazen wilt.' zee agent en hiel oom t apperoat veur. 'Nait zo hoasteg man. Hemmen ie der wel n nij toetje op doan?' 'Ja zeker, meneer.' 'Joa, dat zeggen ze aalmoal. Mor ik wil zain dat ie dat doun.' 'Dat doe ik niet. Wij zetten er altijd eerst een nieuw pijpje op'. 'Dat zeggen ze ook aalmoal.' 'En nu blazen meneer. Of mee naar het bureau. U zegt het maar.' 'Nou, wat mot, dat mot.', zee oom. Hai legde zuk der bie deel, dij dwaarshoes. Hai kwam der ook ja nait onder oet. Dus het e bloazen. t Was goud. Wis e wel.

2012-06

Gokken

In ons vekaansie in Valkenburg begon t te regen. Vraauw en ik eerst onder n braide geut. Mor toun t aal mor deur regende binnen wie n automoatenhal inschoten. Doar bleven wie wat omhangen en om ons toukieken. Nou lu, dat doar is veul te kieken. As n stel baaidend geern gokken, gef t gain trammelant. Juust nait. Ze lainen kwartjes bie mekoar. As de ain nait wint din de d'aander wel. As knip leeg is, is 't maallen doan. Din goan ze opgeroemd noar hoes. En oetroemd binnen ze ook. Der was n vraauw dij duudlek geern gokte. Heur man mos der niks van hemmen. Zai kochde veur f 25,- aan kwartjes en doar begon ze. Heur keurl ston der narreg noar te kieken. Toun t bekertje kwartjes leeg was pakte hai heur dij oaf en zette hom mit n klap op gokkaast. Kloar. Doan. Beurd. Oaflopen. Hai pakte vraauw in aarm en mit n baaidend swonnen ze stroat op. Hai haar heur goud in tuur. Aansom komt ook veur. Dat man geern gokt en vraauw nait. Hevve ook zain. t Ging hail goud mit man. Om handen vrij te hemmen gaf e komke kwartjes aan zien vraauw en zulf grobbelde hai zien winst oet t bakje van automoat. n Dikke voest vol. Hail verheerlekt ging e deur mit gokkerij. 'Goie dag vandoag.', zee e onder t rabbeln van de kwartjes. Zien vraauw zee niks, ze ston wat stoensk veur zuk oet te kieken. n Zetje loater ging t minder. Man roakte deur zien kwartjes hin. Voest was leeg. En t bakje beneden ook. 'Wilst mie t komke even aanlangen?', zee e. Kon gebeuren. Mor... t komke was leeg. Ze haar inholt in jasbuus glieden loaten. 'Kom', zee ze, 'ons inzet hevve nog. Dij heb ik in buus. Mörge magst weer perbaaiern.' Ze pakte hom bie elboog en mit n baaidend scharrelden ze vot. Man zat slim onder plak. Wie zagen ook n vraauw dij der wel hail veul lol aan haar. Ze gooide mor in. Ingooisnelhaid 15 of 16 kwartjes per menuut. Mit oetschaiters van 20. Doar binnen vraauw en ik es goud veur zitten goan. Letterlek. Elk op zo'n mooie kruk veur n gokkaast. t Was der nait drok, dus krukken zat. t Minske gooide mor deur. Ze haar der n kleur van. Aan rechterhaand droug ze n widde hansk. Teminten, dij haar wit west. Vingertoppen wazzen voel-zwaart. Der wordt wel beweerd dat geld stinkt. Dat heb ik nait roken. Mor dat geld smereg is was goud te zain. t Kwartjesbakje hiel ze dicht bie gleuf van t mesien zodat der minder tied verloren ging. Ze haar twij kasten tougelieks aan loop. Sums spiiden baaide gokkasten kwartjes. Din keek ze ons hail verheerlekt aan en knipoogde. Sums vong ze n haile tied niks. Din weer rinkelden baaide gokkasten tougelieks. Op n duur lagen der n haile bult kwartjes onder in geut. Dij lait ze stil liggen. As heur komke leeg was, hiel ze n plasticpuutje van Bart Smit oet heur tas en vulde weer bie. Wie zaten te kieken en te tellen, zai speulde. Wie wollen es kieken hou laang ze t volhiel. Dat hevve nait red. Noa n haile zet kwam der n juffer van automoatenhal op ons oaf. Ze vroug of wie aargens bie heurden. 'Ja zeker, wij horen bij elkaar, hoe dat zo?'

'Als u niet bij de spelers hoort, verzoek ik u te vertrekken i.v.m. hun privacy.' O, zat dat zo! Nee, ik denk van nait. t Wicht zee t knap, mor bedoulde vanzulf: joe zitten der mor te zitten op mien kruk en hemmen nog gain kwartje oetgeven. Joe binnen kiekers en gain kopers. Doar heb ik niks aan. Vot. Der oet. Noa roem n uur binnen wie dus opakkerd. In dat uur haar ons minske der meer as f 250,- deurmènd. Nait haidaal vanzulf. Denk aan dij bult kwartjes onder in geuten van baaide mesiens. Mor doar lagen vast gain doezend kwartjes. Ze mout der wel veul op toulegd hemmen. Toun wie boeten kwammen was regen gelukkeg over. Dat wie dizze raais gain regengoud bie ons haren was achteroaf n geluk bie n ongeluk. t Het mie n mooi verhoal opleverd.

2012-07/08

Roakeldais 2012

Ook wie haren gasten mit Op Roakeldais. Drij jonges oet Ruslaand. Russen dus. Begun zesteger joaren, toun ik in militaire dainst zat, hemmen ze der bot veul waark op doan om ons te leren hou je Russen doodschaiten mozzen of aan joen bajonet prikken. Tussen hoakjes: t was aan mie nait besteed. Dat haren ze gelukkeg op tied deur en ze hemmen mie van nood mor hospik moakt. Was mie geern goud. En nou binnen Russen ons gasten. En nog welkom ook. n Goud ding. Tieden veraandern. Ook wel es ten goude. Russische jonges dus. Ain prout n beetje Engels. t Mos wel oet zien tonen kommen en dat duurde eevm. Hai dee zien uterste kuren. Noa laank zuiken kwam der sums wat mor ook voak niks. Nou kinnen wie ook gain Russisch vanzulf. Wie kennen allendeg t woord veur nee: njet. Nog oet tied van Croetsjef. Mor mit njet kin je dizze week niks. Paast nait bie Roakeldais. Proaten mos dus mit haanden en vouten. Mit veul meroakels en grimassen. As wie Roakeldaisgasten hemmen budt vraauw ze aait aan dat ze heur klaier wel wasken wil. Dat gegroetje in wastoavel op sloapkoamer viendt ze mor niks. Dat aanbod wordt in regel opgelucht en in dank aanveerd. Dize raais bood ze t ook aan. Ze nam jonges mit noar t wasmesien, dee t deurke open, wees op jonges heur klaier en dee of ze dij der inpikte. Aal drij schrokken zuk n rolberoerte. Vlammen slougen heur oet. Gelieks begonnen ze deur mekoar hen te havveln. Mit braide geboaren. Wie begrepen doar oet dat t nait huijde. Heur leste woord was duudlek: njet. Dus toch nog njet op Roakeldais. Achteroaf mocht t nait van heur groepslden. Eterij ging aal goud. Ien regel wazzen ze goud van innemen, sums hiel t nait over. Gelukkeg binnen ze goud zond bleven. Aal laiten ze gruinten wel stoan. Heur dokter het heur zeker nooit verteld dat je veul gruinten eten mozzen. En wie konnen t heur ja ook nait oetleggen. Dat worren dus kliekjes as ze votbinnen. Op n oavmd aten wie stampot. Vonnen ze lekker. Ain van jongens pakte der augurken bie. Vrat t potje meer as haalf leeg. Mog wel van ons. t Was dizze week eerste moandag van moand. Vraauw en ik zaten op t terras achter in toen. Sirene hoelde. Ain van ons jonges kwam slim schrokken noar boeten runnen en zöchte haile lucht oaf noar vlaigtugen. Wazzen der nait. Toun wie rusteg zitten bleven laip e noar t gebaauw van Shelter tou om te kieken wat doar wel mit was. Niks te zain. Toun dee e haanden veur oren en laip weer in hoes. Ain van ons gasten kon goocheln. Hai waarkte mit koarten. Knappe truukjes. Mor hai kon ook teuvern. Op n oavm raip e ons en zee dat e n veurstellen geven zol. Hai keek koamer es rond en pakte toun mien leesbril van bozzem. Zo'n plastic briltje van vijf euro bie Hema. Bril legde e op vlouer op ons laminoat. Hai lag der net as je hom op neus hemmen. Jong ging der op knijen veur zitten. Toun hiel e haanden der zo'n twinteg cm boven. Concentreerde zuk, morrelde wat en.... bril bewòg. Eerst 'n beetje, nõg n beetje, ston eevm op zien gloazen te wiebeln mit stelen omhoog en kiepte om. Toun lag e op kop op grond. Teuvenoar het der nait mit haanden aan west. As n aander mie t verteld haar, haar ik t nait leuven wilt. Mor wie hemmen t zain. t Is aait beter mit aigen ogen te zain as van n aander te heuren, zeg ik din mor. t Wazzen aalderoardegste jonges. Jonge jonges. 't Snötterege was der net oaf. Heur pa en moeke wazzen wied vot, dus haren ze hakken lös. En din wil n minsk wat. Van naacht dag moaken en aansom bievubbeld. En dat deden ze. Naachtbroakers wazzen t. Hai toch. Op woensdagoavmd kwammen ze aan. Dij naacht binnen ze aan swien west. Kwammen om drij uur weer thoes. Twijde oavmd vrougen ze om haalf twaalvm of ze ons fietsen lainen moggen. Ze wollen ons stad Waarvum bekieken. Zollen zeggen dat je dat overdag doun en nait in duustern. Mor nee, zai wollen dat ien naacht. Ook goud. Zai mit fietsen vot. Kwammen der om vaier uur weer aan sakkedaiern. Mor haren wel n probleem. Ik haar aan ain sleudel

van t schuurke en achterdeur geven. En oetstukt dat ze fietsen zulf mor onderdak zetten mozzen. Het jong nait snapt. Ik docht aal dat e mie wat vrimd aankeek. Volgnde mörgen kwammen wie beneden, stonnen

[open laten i.v.m. index](#)

baide fietsen onder kapstok in gaang. Dat is echt Roakeldais. Vrijdagnaacht hevve ze nait zain. Ze kwammen om n uur of drij in hoes. Heurd hevve ze wel. Achteroaf haren ze twij wichter en nog n jong opschopt en mitnomen. Ze binnen mit n kander in koamer zitten goan. t Was ook ja laank nog gain bèrtied, duchte heur. Zo te heuren het ons goocheloar/teuvenoar n veurstellen geven. Ze haren n bult lol mit mekoar. Vraauw kon der nait meer van sloapen. Eerst aal nait omreden jonges heur rust nait kregen en toun ook nait vanwege t lewaai. Om zes uur wer t heur te gries en het ze vesiede votstuurd en kwoajongs op bèr jagd. Volgnde mörgen kwam t volk om 11 uur weer veur n dag. Hoasteg hemmen ze op vertoal-program oetgebraid ekskuus aanboden. En vragd of ze in t vervolg din wel in toen zitten moggen as ze t nog nait aan bèr tou haren. Ze wazzen nait veur ain gat te vangen en nachtbroaken wollen ze. Zundagmörgen lagen ze eevm veur zes uur op t ain oor. Teminten twij van de drij. Ze kwammen zundagmirreg teegn haalf ain mit sloaperege kop van trap oaf stommeln. Ons daarde gast haar haile nacht bie pad west. Of op n aander stee sloapen. Wait wie veul. Rusteg blieven. t Heurt aal bie Roakeldais. Viefde nacht wazzen ze vroug. Haalf drij. Wie blied. Hou kregel ze in Brunssum wezen zellen? Mout Brunssum zuk mor mit redder. En wie? Wie kinnen eerst wat oetpoesten en biekommen. Bloaren ien haanden van aal dat haarde geklap veur ons aigen groep kinnen weer betern. En wie proaten nog laank noa over dizze mooie Roakeldais week.

2012-09

Klaine luieghaid

Toun ik noar legere schoul ging haren wie drij weken vekaansie. Dat vonden wie hail wat. Drij weken vrij. Dat was wat! Wat wie zoaal deden? Speulen vanzulf, visken, bie pad wezen en bie regen moeke veur vouten lopen. En ik ging n beetje biebeunen. Aalberens plukken. Wat ik vertellen wol is dat der mie n haile week vekaansie deur neus boord is. En dat deur aigen schuld. Stom heur. Dat zat zo. Wie gingen in april over. Toun ik in zesde klas kwam wer t net zo dat jongens oet zesde klas boven heur drij weken zummervekaansie nog es twij weken laandbaauwverlof aanvraagen konnen. Omreden ik ja ook aal aalberens plukken zol en op schoul redelek mitkommen kon vonnen mien olders goud dat ik dij weken aanvroug. Meester von t ook best. Ik mog kaizen of ik dij twij weken opnam veur vekaansie aan, noa vekaansie of ain week der veur en ain week der noa. Kiek lu, toun heb ik verkeerd kozen. 'k Haar baide weken veur vekaansie opnemen mouten. Din haar 'k ze had en kon gain minsk mie ze meer oafpakken. Dat heb ik nait doan. Zo loos was ik toun nog nait. Ik onnaaierde bie miezulf: ain week veur vekaansie en ain week der noa. Din kon ik aander kiender mooi ogen oetsteken. Zai noar schoul en ik aal vrij. Noa vekaansie zai aalwéér noar schoul ik lekker nog nait. t Ging n beetje aans. Eerste week heb ik vrij had. Dat beviel mie best, haile best. Week was zó om. Op leste schouldag kwam mien zuske mit mien rapport thoos. Dat rapport was wel oareg goud, hier en doar n haalfke noar beneden goan, mor toch goie ciefers. Von ik zulf. Dus spoarpot op n batterij en oafwachten. Ik was der haildaal kloar veur. Alhouwel, der was n mor bie. Zo as zo voak zat t venien in steert. Achter Vliet ston n zeuven. Gain min, gain haalve mor n haile punt achteroet goan. Snapte ik niks van. Dij verhipte meester. Hou kwam e der wel bie. Je zollen hom wat. Dat zee ik nait hardop heur. Dat kon je beter mor nait doun in dij tied. Hou t oafkaafd is hemmen je aal lezen. Nait goud dus. Pa bekeek t rapport ciefer veur ciefer, nikkopte sums es. Leek tevrete. Totdat e onderaan kwam.

Joa lu, toun was t nait te best. t Hoes was te klain. n Zeuven op Vliet. Dat was ja nog nooit verteund. Das was ja schoamachteg. Dat ik mien best nait beter doan haar. Dat der niks gain verlet om luie minsken was en ook wel nooit kommen zol. Dat ik mie de ogen oet de kop schoamen mos en dat dij zeuven aanderkeer weer n acht wezen mos. Ie heuren t aal wel, ik kreeg wiend goud van veuren. t Störmde der over. Ik heb grif beterschap beloofd. Wat mos ik ook aans. En was t doar nou mor bie bleven. Dat bleef t nait. Der zat nog meer veur mie in t vat. Pa zee dat t mooi was dat ik beterschap beloofd haar en dat ik votdoalek noa vekaansie zain loaten kon dat t mie eerns was. Eerste schouldag noar schoul. Dat kwam haard aan. Te deksel. Mien twijde week landbaauwverlof verspeuld. Vot. Foetsie. Ik kon hoog springen en leeg springen, mooi proaten en lèlk proaten, te keer goan en jammern, t was aal trekken aan n dood peerd. Wat zegd was, was zegd. Zo was dat in dij tied. Eerste dag noa vekaansie zat dizze man weer in zien baank in klas. Mit Kerst haar ik mien acht veur Vliet weer te pakken mor mien week vekaansie heb ik der nait mit weerom kregen. t Kin mie vandoag de dag nog begroten. n Klaine luieghaid is voak n groot verdriet. Doar bin ik toun achter kommen. Haardhandeg.

2012-10

Wie in n hotel

In 1990 binnen wie veur t eerst in n hotel west. Joa wis, wie in n hotel. n Poar doagen mor heur. Om t te oet te perbaiern. Wie in n hotel, wel haar dat ooit docht. Wie nait. Doar haar ik vrouger ook nooit van dreumd. As je hotel zeden, din docht je aan Eemshotel in Delfziel, hotel Robertus in n Daam of Ekenstain. Doar zat de defteghaid. Doar kwam ons soort minsken nait aan te pas. Mor tieden veraanderen. Ook wel es ten goude. Vraauw en ik in t hotel dus. Nee, kiender nait mit. Dat laip ons te veul in de pepieren. Om leste reden haren wie ook n nait al te duur hotel oetzöcht. Doar zol t ook ja wel nait zo deftege wezen, onnairden wie. Toun wie der aankwammen leek ons t goud tou. Hailemoal nait luuks of zo. En deftege? Nou, echt deftege was ter nait, mor minsken déden der wel deftege. Manlu strak in pak mit strik veur, of t nou hait was of nait. Vraauwlu haile dag opkled. Nij goud en hail nij. En dat aal volgens nijste mode. Zee mien vraauw. Elke oavmd aan toavel haren ze weer wat aans aan. Vraauw wer aal bunzelachteg. 'Ik heb mor twij stel klaidjes bie mie,' fluusterde ze zörglek, 'hou mout dat nou? Hest toch nog wel wat geld bie die, mien man, ik mout mörgen votdoadlek wel aan scharrel en kopen mie der wat bie.' Ik schrok der van. 'Niks ter van, vraauw, niks gain klaidjeskoperij. Naargens veur neudeg. Doe bist zo mooi zat'. Ik zag bui aal wel hangen. Winkel in, winkel oet. Hier kieken, doar kieken, doar bin je zo n mirreg mit om gat. Ik zag mie al weer toestereg tegen winkelmuur aanhangen as zai in winkel was tussen aal dij klaidjes te grobbelen. Want doar komt ja voak gain end aan. En às ze din wat viendt, din mout ik der her. Kieken of t heur goud stait. En of ik t wel lieden mag. Mit n haile arm vol goud gait ze din in t klaidhokje. En komt te gainertied weer veur n dag. Ik zit der op stoul veur te wachten. t Duurt twij hollen, twij kollen. 'Woar denkst aan? Bist ja zo stil'. 'O, naargens aan wicht, straks goan wie weer fietsen. Doar heb 'k zin aan'. Dat hevve doan dij oavmd. En gelukkeg heb ik vraauw nait weer over klaidjeskopen heurd. Lu, dij deftege deden, haar ik t over. Ze prouten deftege, keken deftege, laipen deftege, vuilden zuk deftege. Eerste oavmd zaten wie te eten. t Wer ons aal veurzet, behaalve gruinvouer en vruchtjes. Dij mozzen wie zulf ophoalen. Wie keken eerst mor es hou dat mos. Wizzen wie veul. Mor wie keken net eevm te laang. Obers haren boudel deelzet en wazzen zuneg vot of minsken begonnen aal te lopen. Wat zeg ik, lopen? t Was sikkom runnen wat ze deden. In n mum van tied was ter zwaart van volk. Elk kwam mit n schuddel, hoog opladen, weerom. Toun ter rusteg was en wie der hin wollen, huifde dat aal nait meer. Alles was op. Toavel was leeg. Volgende oavm hemmen wie dat nog es aanzain. Weer zo'n roversbende. Daarde oavmd haren wie t goud deur: minsken dij t deftegste deden stonnen veuraan en namen t mainste mit. Je konnen der wel weddenschappen op oafsloeten. 's Oavmds zaten wie in grode zoal nog wat te lezen veurd dat wie op bèr gongen. Mor echt lekker zaten wie der nait. Ober ston aal deur te kieken of wie ons glaas nog nait leeg haren. Hai keek ons t sikkom in mond. As glaas roem haalf leeg was ston e al bie toavel of e eevm bieschenken zol. Huifde nait. Thoesvuilen deden wie ons der nait. Wie binnen loater nog wel weer es in n hotel west, mor doar nait weer.

2012-11

Landbauwtellen

In ons dörp ston café 't Oude Rechthuis'. Café Kroak zeden wie. In haarfst wer doar laandbauwtellen hollen. Doar mos mien pa hin om zien swien en hounder aan te geven. Doar haar e n bloudse hekel aan. Hai haar der gain tied veur, duchte hom. Loater haar ik wel deur dat e der gain tied veur moaken wol. Mor 't mos. Hai ging ait aan t èn van mirreg. Narreg trok e zien oetloopgoud aan en laip ter hin. In kroug mos e wachten vanzulf. Hai kochde zuk n kop kovvie. Ook as aandern aal n borrel veur zuk haren. Joa mien pa lustte gain draank. n Hail bult minsken kinnen zuk onmeugelk begriepen dat der minsken binnen dij gain draank lussen. Ze binnen der. Mien pa was der ain van. Hai kon ter nait deurkriegen. Net of der kloeten in zaten. As ainege zat e om dik vief uur in mirreg achter n kop kovvie. Hai zag zuk der zulf zitten. As e laank wachten mos, mos e zuk van nood nõg wel n kop kovvie kopen. Aal mit aal was t niks veur hom. Hai was din ook slim bleddeg dat ik n joar of tien, elven was. Toun besteedde hai t mit laifde aan mie oet. Ik wol dat ook wel geern. Omreden ik mie twij verterens kopen mog. Twij nog wel. t Kon ja nait op. Ik kochde mie twij keer sukkeloamelk. Lekker heur. Wat genoot ik doar van. Nait allain van mien lekkers genoot ik. Ook van de proat dij der was. Aan stamtoavel zat aait wel wat volk. Elk mit n borreltje veur zuk. En noa n borreltje wordt tong in regel wat lösser. Zulfs van n Grunneger. Dus starke verhoalen en haile starke. En ik mor luustern. Wat veulde ik mie groot. As ik aan beurt was, stook ik deurrit over noar koamer woar kommizzie zat. Doar gaf ik ons noam en adres op. t Wer sekuur opschreven: Ain swien, vieftien tuten en ain hoan. Dat was alles. Men holt het nait veur meugelk. Dat zulfs ol rebben teld werren. Nee, zuks kon je nait op n braifke schrievm en opsturen. Doar mos je veur hin. Ze haren nait wat beters te doun zeker. Ik kon weer goan. Terug in gelagkoamer bestelde ik mien twijde fleske sukkeloamelk en luusterde mit grode oren noar ale verhoalen aan stamtoavel. As 'k mien lekkers rojoal ophaar, t leste drupke oet t fleske, din betoalde ik mien schuld en raaisde oaf. Tot aankom joar mor weer. Op n run noar hoas. Woar ik onder t eten zoveul nijskes en starke verhoalen te vertellen haar dat elk muid wer van t luustern. Tot pa zee: hol nou mor es op te reveln en eet dien bord leeg. Aans gaist nog mit lege moag op bèr.

2012-12

Spoarbaank

Twijde keer in t joar dat ik in café Kroak kwam was veur spoarbaank. Wie wazzen vaaier kiender thoes dus wazzen der vaaier spoarbuskes. Net veur nijjoar mozzen dij leegd en rente bieschreven worren. Omreden pa ja n bloudse hekel aan in n café zitten haar, was dit ook n putje veur mie. Dat dee ik geern vanzulvm. Spoarbaank haar zitting in n koamer aan aander kaant van deurrit. As der zitten van spoarbaank was, din zaten ale gordienen der dicht. Zo kon gain minsk zain wel of der zat en wat ter gebeurde. Kommizzie beston oet vief man, vaier boeren en ain middenstander. Ain veur ain werren ons spoarbuskes leegd. t Geld wer oetzeefd op grootte. Doar haren ze n stoapel grode zeven veur. Bovenste zeef viste rieksdoalders der oet. Twijde guldens. Daarde stovers, vaierde kwartjes. Viefde centen en onderste dubbeltjes. Ain veur ain werren zeven leegkiept en t geld lag op bultjes op toavel. Nou ja, bultjes? Rieksdoalders kon je gaauw mit. Doar zaten der mor ain of twij van in. Guldens wazzen der n poar. Mor ook nait veul. Kwartjes wel, dubbeltjes n baargje, stovers en centen n haile baarg. Din ontston der n beetje spanning tussen de heren: wel telde wat! Rieksdoalders en guldens was zo kloar. Din werren de kwartjes eerst pakt. Deur de vlugste van de heren. Doar noa de stovers en centen. Veur dij net aan t woord was of nait op slag verdocht was bleven dubbeltjes over. Joa dubbeltjes tellen, doar haar elk n hekel aan. Doar was aait n haile vloot van. En t waren ook van dij lutje rötmunten: je mozzen nait aal te knovvelege vingers hemmen om ze in rieg te kriegen en veuraal om ze in rieg te hollen. As t geld in riegjes lag en de verhoalen weer begonnen din was de dubbeltjesteller nog drok in t schript. As hai kloar was en t verhoal oet wer t geld bie mekoar teld. Haardop. Eerst deur ain, din deur n aander. As ze ter over ains waren houveul of der lag, wer t deur n daarde bieschreven. Op n liest. t

Boukje wer deurgeven noar volgnde dij eerst rente der bie schreef en doarnoa t spoarde geld. Boudel wer opteld, nog es vergeleken mit liest, handtaiken wer zet en doarmit was der ain buske leegd en oafregeld. t Wazen wisse luu, dat is wel duudlek. Wat ze deden, deden ze goud. En ze kwammen nait op loop. Dat mout ook ja nait as t om geld gait. Zeker nait as t om geld gait van n aander. Ondertied wer der geregeld proat. Zums wer der n hail verhoal verteld. Elk luusterde en ale meulens stonnen stil. Der wazzen smeuege sprekers bie. Summege heren konnen mooie stekken doun. Ze reageerden scharpzinneg op mekoar. n Lust om bie te wezen en noar te luustern. Spoarbuske veur spoarbuske wer zo oafhandeld. Omreden pa en moe spoaren belangriek vonnen wer der deur ons kiender allain wat hin brocht. Ophoalen was der nait bie. t Geld was veur loater. 'Dij wat bewoart, het wat.', wer der boden. Zo was dat in dij tied. Geld lainen dee je allain in uterste nood. Was aigelks n schande. Nee, geld spoaren: dat gaf bezit, zekerheid, toukomst. As ale boukjes deur ale handen goan wazzen was ik kloar. Nog even mien sukkeloamelk in gelagkoamer opdrinken, oafreken en din op hoes aan. Doar keek elk votdoadlek in zien boukje houveul of der in spoarpot zeten haar en houveul dat der aan renten bieschreven was. Zoveul was je ook ja rieker worren.

2013-01

Meesters emmer

n Dik joar leden haren wie ter over dat tot in zeuventeger joaren hier en doar nog plees wazzen en tunnen mit inholt bie weg zet werren. Doar heb ik nog t ain en t aander over opheurd. Dus mouten wie ter nog mor eevm weer over hemmen. t Was in zesteger joaren in gemainte Ten Boer. n Klaine, overzichtelijke gemainte. 'n Poar jongelu haren t aan traauwen tou. Dus mit n baaidend op rek noar t gemaintehoes om aan te taiken. Toun traauwdoatum op pepier ston en handtaikens zet wazzen vroug ambtenoar of de jongelu nog vroagen haren. Dat haar t wicht. Ze woonde in lutje huurhoeske woar jong bie heur intrekken zol. n Hoeske mit n te klaine emmer. Wat gewoon aal bot lasteg was. As ze vesiede haar was emmer aait te vroug vol. En nou ze straks mit n baidend in t hoeske kwammen wer t haildaal n probleem. Of man doar ook wat aan doun kon. Dat kon e. Hai was n zetje vot en kwam toun mit nõg zo'n lutje emmer aanzetten. 'Omreden t zo'n biezondere dag veur joe is krieg ie dij van mie. Veur as d' aander vol is. En ook nog veur niks, zee man glimmend. Zo kwammen jongelu nait mit n bos bloumen thoes mor mit n twijde tun veur plee.

Emmers in stad

In viefteger joaren werren in Stad ook nog tönnen ophoald. Dij beneden woonden mozzen emmer zulf bie stroat zetten. As je op n boovnwonen zaten haren je geluk. Din kwam ain van gemaintejonges emmer ophoalen. Mozzen je wel thoes wezen vanzulf. Was je ook wel. Noa nijjaar kwam gemaintekerel laangs om joe nijjaar oaf te winnen. En verwachtte dat je hom wat in haand drukken deden. Veur de goie konneksies. Doarbie kon je beter nait te krentereg wezen. As ain hom te min in haand drukte, zee e niks. Mor hai haar n donders goud geheugen. Eerste weken was der niks loos. t Wachten was der op dat emmer stief vol zat. Din kon t gebeuren dat man eevm strompelde. Op overloop of haalverwege trapm. Din gobbelde der wis wat over raand, n poar kwakjes mor. En nog wat drupperij. 'Pardon, neem mie nait kwoalek,' zee man. 'Dat ont kwam mie. n Ongeluk zit in in klain houkje, nait woar? Schaande van joen mat. Mor ik kon t ook nait helpen. Emmer zat ook ja zo vol.' Mit gong e wieder. Boudel oprakken dee hai nait. Haar e gain tied veur. Dat lait hai geern aan joezulf over. Vlek in cocosmat zag je nog doagen. En staank was je ook zomor nait kwiet. t Was wel joen aigen staank, dat wel, mor toch. Nee, krentereg kon je beter mor nait wezen. En dij t wel was, was t mor ain keer.

't Was in Olrom. Op n vaste dag in week zette elk emmer aan weg. In loop van mörgen kwammen gemaintekeerls mit schietauto laangs om ze leeg te moaken. Nou haar nij hoofd van schoul n streepke veur. Hai huifde emmer nait bie pad te zetten, bie hom wer emmer te t hoes oet hoald. Ain van jongens laip bie meester t haim op noar schuur. In muur onder t wc roamke zat n holten schot. Man dee krapkes op zied, pakte t schot der oet en zette dij teegn muur. Nou kon e emmer zó pakken. Hai sjauwde der mit noar auto en kiepte hom leeg. Din mouk e boudel weer mooi op stee. Zel wel n beste borrel opleverd hemmen of n dikke segoar. Nou was minsken dat nait ontgoan vanzulf en kwoajongs aal haildaal nait. En wat

gemaintekeerl kon, konnen kwoajongs ook. In nijjoarsnaacht hemmen zai meester emmer oafnasked. Inholt hemmen ze aargenswoar op zien toen kwakt en emmer en schot versleept. Emmer noar aanderkaant van t dörp van zulf. En t schot in n lutje ziedstroatje woar je zo aan veurbie reden. Dus begon hoofdmeester t nije joar goud. 's Mörgens, toun t nog zuneg licht was, fietste man aal deur t dörp op zuik noar zien emmer en schot. Doar kon e ook ja onmeugelk zunder.

2013-02

Dörsmesien

Tot aan de komst van combaines in zeuventeger joaren veurege aiw ging dörsmesien rond. Van boerderij noar boerderij. Machinist was ale mörgens as eerste op t waark. Laip t aal eevm noa en zette mesien aan loop. As alles draaide en t aal goud laip, was e leste tied aait verswonnen. Vaste prik. Hai mos oet de broek. Nait dat e votdoadlek ging, nee dat nait. Eerst dee e nog eevm dit, proat nog eevm doar, en din opainen mos t wezen. Op n runje der hèn. Dat ontging dörsmesienkerels ook nait vanzulf. Toun ze kop es slim roeg haren hemmen ze hom der goud mit te groazen had. n Dag van te veuren hemmen ze n stropop op plee zet. n Haile mooie. 'n Poar ol stevels aan, n stuutsiekoren boksem om hakken, n blaauw kieltje aan, rooie buusdouk om haals en n schone zak in punt over kop. 'n Strodroager. Net echt. En volgnde dag mor wachten hou dat oafkaalfde. Joa heur, boas haar boudel aan loop, dee nog eevm dit, zee nog dat en toun was t tied. Hoogste tied. Op n drafke ging e noar t achterènd van kougaang woar plee was. Toun man deur open dee, zag e dat ain van zien droagers der zat. 'Neem mie nait kwoalek', zee e schrokken en dee deur hoasteg weer dicht. Doar ston e achter koiën mit knepen billen zuk te verbieten. n Haile zet. Hai toch, wat haar dij kerel op plee toch laank waark. Was dat nou echt neudeg? Of zol e hom mit opzet wachten loaten? O joa, dat kon ook nog: schiet je nait din rust je toch. Man op rek noar t mesien om te kieken wel van zien droagers der nait was. Hé, wat was dät nou. Der laipen der drij rond. En hai haar ook drij. Toun haar e t deur. Hai runde koudeel op, ropte deur van plee open, pakte stropop bie kop en kont en kwakte dij op koudeel. Toun dee e zien nood. Weer bie dörserij aankommen zag e aal zien personail mit glimmende oogjes en n dikke grijns op kop noar hom kieken. Hai wer roazend, zette dörsmesien stil en bèlkte: 'Wel van joe het der n stropop op plee zet. Ik wil t nou waiten.' Kerels keken mekoar aan, trokken es mit scholders en zeden niks. t Was heur geern goud dat mesien stil ston. Konnen ze mooi eevm tabakken. Deden ze ook. Ien ale rust. Machinist haar wel deur dat e ter nait oet kreeg. Vergrèld bainde hai vot en zette t mesien weer aan loop. Hai is t nooit gewoar worren.

2013-03

Behangen popkes

Bie Roelf en Gerda was der n potje op komst. Eerste. Nog n poar weken din was ze oetteld. Waig, commode en de haile brud was aal kocht en ston kloar. Wat dat aangait kon t potje mor kommen. Nee, toch nog nait. t Koamerke mos nog behongen worren. Dat hong aal laank in de masten. Ze haren op tied mooi behang kocht. Echt kienderbehang. Aal popkes, jonkjes en wichtjes, in ale soorten en moaten. Dat behang lag nog in n hörn van t koamerke. Roelf zol t plakken. Mor dij zag zuk der n gat mit in kop en stelde t aal mor oet. Gerda haar hom aal n poar keer oppitjed mor dat hulp niks. Hai bleef t veur zuk aanschoeven. Haar aait net wat aans te doun. Op n dag vloog Gerda t aan. 's Oavmds onder t eten zee ze stief: 'Roelf Koopmans, nou most es goud noar mie luustern. Ik goa straks noar zwangerschapsgimmestiek en doe kinst mit goan. Kerels mouten doar ook n keer kommen. Kinst ook behangen goan. Nou most t waiten.' Kleur schoot Roelf aan ale kaanten oet. Hai kon wel heuren dat t Gerda eerns was. Hai mit noar zwangerschapsgimmestiek? Van zien leevmd nait. 'Ik goa vanoavmd wel behangen heur.', stötjede hai hoasteg. Gerda, oppelucht, glunderde en zee: 'Dat is mooi jong. Behang is aal knipt. Huifst ter allain mor in te plakken. Zo doun we vanoavmd baiden

wat veur t potje.' Nou is behangen nait elk zien vak. Dat handt nait elk. Haar Roelf aal docht. Toun zien vraauw vot was ging e mit frizze teegnzin aan t plakken. En dat wol nait. t Wer aal niks, n knoiboudel wer t. Noa n dik uur haar e der twij boanen ien. Aal bulten en boelen en ook nog schaf. Jong wer aal helleger in kop. Zoas dat voak gait mit behangen. Noa weer n mislukte boan kwakte hai boudel der bie deel en ging noar overburen. Overbuurvraauw behong wel es voaker haar e heurd. Doar kloug e zien nood. En of buurvraauw wel eevm kommen wol. Dat wol ze wel. Op t koamerke overzag ze t slagveld es. Der lagen n poar boanen behang veur pampus. Dij wazzen in houk smeten. En de twij boanen dij der aan muur zaten? Schaif, boovm nait goud tegen zolder aan, hier en doar n beste vòl. Ze keek der es beter noar en begon toun haard te lagen. Ze schötterde t oet. 'Kiek es goud jong. Zichtst wel dat ale popkes op kop stoon? Bainen in lucht. Dat kin nait man, zo krieggen ze almoal koppien, en joen potje straks ook as het ter te laank noar kiek.' 'Mouten dij boanen der din weer oet?', vroug jong benopen. 'Joa zeker. Mor ik zai aal wel dat wordt niks mit die. Dat handt die nait. Zel ik t mor oafplakken?' 'As ie dat willen, haile geern', zee Roelf opgelucht. En zo is t goan. Overbuurvraauw het der n mirreg aan woagd en t behang is der goud ien kommen. Zunder bulten, boelen en vòllen. En popkes stonnen almoal weer mit baide bainen op grond.

2013-04

Lauwersoog

Midden zeuventeger joaren reden vraauw en ik midden in nacht te Fraislaand oet noar hoes. In t baalkeduuster. Gain minsk bie pad. Joa toch nog. Op Lauwersoog werren wie aanhollen deur twij pelietsies. 'n Jonge vent dee deur open en snoof es of ik noar draank rook. Dat dee ik nait. Toun vroug e noar autopepiere. n Wat oudere agent laip in tied om auto tou om te kieken of ale lichten t wel deden. Mit n vlugge graai zol ik pepieren eevm oet t deurvak griepen mor dij wazzen der nait. Ook nait in aander deurvak. Woar haar ik dij nou weer loaten? Nait in hand-schouwenkastje, dij zat nait in ons autooke. Ik wis wel zeker dat pepieren der wezen mozzen. Mor waar? Nait op grond, nait onder stoulen, nait onder matten, naargens nait te vienden. In tied pakte vraauw puut mit pepermunten en vroug agenten of ze ain hemmen wollen. Heurden wie oet t duuster n stem grommen: 'Wol je ons omkopen?' 'Nee heur, echt nait', raipen wie in koor, 'mor ie mouten ja zo laank wachten.' Man begon te lagen en zee: 'Loat mor lopen jong. Ik kin dizze lu. t Binnen Retsemoa en vraauw oet Waarvem. Hai het zien pepieren wel ien orde, aal kin e ze nait vienden.' En toun heurde ik t pas. t Was plietsie Klungers oet ons aigen dörp. Agenten hemmen elk n pepermunje van vraauw aanpakt en wie konnen weer wieder. Woar mien pepieren wazzen? Volgnde mörgen heb ik ze weervonnen. Ze zaten in t EHBO-deuske. Doar haar ik ze n tied leden in doan. Din lagen ze nait veur t zicht en daiven konnen ze nait vinden. n Joar loater kwam ik te bèr oet en zag sleudeltjes van auto op mat bie veurdeur liggen. Hou kwammen dij doar nou? Gusteroavmd zeker te jasbuus oetgleden. Kin gebeuren. Mor toun ik mit auto vot wol zat dij op slöt. Vrimd. Hail vrimd. Wie haren auto nooit nait op slöt. Was ook ja nait neudeg. Hai ston aait in garage. t Was en bleef n roadsel. n Dikke week loater zat ik op n vergoadern. Kwam pelietsie Klungers op mie oaf en zee: 'As ie joen autosleudeltjes zuiken Retsemoa, din liggen dij op mat veur joen deur heur.' Toun verschoot mie der n steern. 'Haar ik garagedeuren nait dicht kregen?' 'Nee, man, dij stonnen woagenwied open. Midden in nacht kwam ik bie joen hoes laangs en zag dat. Ik heb der nog aan docht om joe te bèr oet te bellen mor dat heb ik mor nait doan. 'k Wol joe nait vranterg veur klas hemmen. Kiender zollen der nait onder lieden. 'k Heb nog wel eevm keken of je sleudeltjes in auto zitten loaten haren. Dat haar je. Kin je beter nait weer doun. Auto heb 'k op slöt zet en sleudeltjes deur joen braivenbus gooid. Garagedeur heb ik dicht doan mor dij mos van nood wel lös blieden. Doar zat gain sleudel in.' Dit speulde zuk oaf in n tied dat elk dörp zien aigen dörpsagent nog haar. n plietsieman dij zien volkje kennen dee. Goud kennen. Maal veur dij wat oetvreten haren. Hai wis ze te vinden. Mooi veur lu dij niks op heur kaarfstok haren. Lu zoas wie.

2013-05

Koos Vos en ol Geert

t Twijde hoes aan Noorderkerkpad was indertied n krougje. n Stille kniepe. Je konnen der min of meer ongezain kommen. D'aine keer kwam je vanoaf Noorderstraat. Volgnde keer oet Hoofdstraat bie smederij laangs. Daarde keer vanoaf groot kerk. En din nog n keer oet Torenweg. Doar kon je tussen t eerste en twijde hoes deur. Zo was je der al vaier keer west en haren ze joe mor ain keer veurbiekommen zain. Dat krougje haar zien vaste stamgasten vanzulf. t Was n keer loat op oavmd. Elk haar aal n poar op, dus wer t hail gezellig. Volgnde mörge mozzen der drij op tied te bèr oet. Veur dag en daauw zollen ze bie Koos Vos zien schuur wezen. Koos Vos zien schuur ston aan De Loan teegnover Domies til. Doar nou t speultoentje is. Om zes uur der wezen. Koos en nog ain zaten ol Geert te nitjen. 'Doe bist ter tòch nait op tied Geert. Volgns ons hest te daip in dien glaske keken en waist mörgevrug om zes uur nait datst in wereld bist.' Dat lait Geert zuk nait zeggen. 'Wedden om n kaan draank dat ik ter t eerst bin?' t Wer eevm stil. Toun zee Koos: 'Gait aan.' Volgnde mörge stonnen Koos en zien passipant om haalf zes bie schuur. Toun e deur open dee zee e achterom: 'Wat zel Geert op zien neus kieken dat wie der al binnen.' Mor dat haar e mis. As n duveltje oet n deuske sprong Geert te t heu oet en zee: 'Mis mien jong. Ik bin der al. Kom mor op mit dien kaan draank.' Schrokken stötterde Koos; 'Hou bist doe wel zó vrug?' 'Makkelk zat jong. Joebaaidend binnen vannaacht noar hoes goan en ik bin hier hèn goan. 'k Heb lekker sloopen heur.' t Het Koos n fles draank kost. Toun in mai 1972 t nije zwembad op Breij open ging kwam dat aan stamtoavel oetgebraid aan bod. Geert zol der wel n keer zwemmen willen. 'Doe, ol boas, ol iedeltuut. Dikke proat, dat hest. Dochst nou echt dat vraauwluu nog noar die kieken deden?', wer der boden. 'Hou old bist t ook mor weer Geert, sikkom tachteg?' vrug n aander. Haile groep laagde zuk n bult. Ze zagen t al veur zuk. Ol Geert in t nije zwembad. Geert trok zuk doar niks van aan. Gebeurde wel voaker dat ze hom oetlagen deden. Kon e wel teegn. 'Vrouger zwommen wie in t kenoal. Nou ja wat poltern en hondtjen was t. Mor toch. 'k Wol t nog best es perbaaiern. Mor ja, ik heb gain zwemboksem meer. En om nou nog ain te kopen? Dat komt wis nait goud bie vraauw.' Prompt raip ain van stamgasten over toavel hin dat Geert op zien reken n nije zwemboksem kopen kon. Op veurwoarde dat e der mörgevrug om tien uur mit in t wotter springen mos. Hai zol hoogstpersoonlek kommen te kieken. 'Stait', zee Geert. Volgnde mörge ston Geert op tied bie Cordes in winkel. 'Ik kom veur n zwemboksem en ik mout duurste hemmen dij der is.' zee e. Kon gebeuren. Duursten werren veur n dag hoald en op teunbaank oetlegd. Geert haar goud keur. 'Welke is nou t duurste?', vrug e veur ale wisseghaid. Cordes wees ain aan. t Was ain mit hail wilde kleuren, mor dat kon Geert niks schelen. Hai lait hom inpakken. Toun t tied was om knip te trekken zee e: 'Schrief mor op lai veur dij en dij. Hai komt vanmirreg te betoalen. En as e nait komt, kom ik.' Zo is t goan. Geert het zuk in t zwembad verteund en is in t wotter sprongen. Zwemmerij viel hom nait tou. Was ook ja van gain belang. Hai haar zien klòkjebruier op kosten jagd en doar ging hom t om.

2013-06

Dakzitten

Begun zeuventeger joaren kwam poalzitten in mode. Je zagen en heurden t overaal. 'n Laange poal, ledder der bie omhoog, n stoul der op geknupt en doar zat din n kwoajong. 'n Dag en t laifst meerdere doagen. Ain dee t om ien kraant te kommen, n aander veur n weddenschop en n daarde zat ter om geld bie mekoar te kraben veur n goud doul. Zoas zegd: t wer mode en toun was t aal gaauw gain nijs meer en wol kraant der nait meer veur lopen. Zulfs t bokje nait. 'n Dik twinteg joar loater wazzen ze dat weer vergeten. In 1993 ging Roelf Jan Beukemoa, deur n weddenschop in kroug, dakzitten en toun was t wel weer nijs. En kwam e der mit in kraant. Mit foto en aal. Hai zat op t dak van parkeergerages aan Kaalverstraat net veur Domies til. Eerder was dat n dubbel hoes. Dij wer deur gemainte onbewoonbaar verkloard en toun hemmen ze der gerages van moakt. Roelf Jan het der 48 uur zeten. Elk uur mog e der vijf minuten oaf. n Fysio-therapeut begelaidde hom. 's Naachts zat e mit n hoorntouw aan stoul en schòstain vastknupt. As e in sloap sukkelde roegelde hai teminten nait omdeel. Zeg nou nait dat zuks niks opbrengt. t Het jong gain windaier legd. t

Schoof zulf s goud. Zeuvenhonderd guldens het hom t opleverd. Het e zittend verdainen kind. Hai was nait eerste in Waarvum dij dakzitten dee. Hai haar n veurganger. Dat was al in 1972. t Zulfde joar dat toren van hervormde kerk in staigers ston. Toren mos opklanderd worren. Dat kostte n smak geld. t Grootste dail was subsidie, mor hervormde gemainte mos zulf ook nog n hail bedrag ophousten. Dat kwam ook in kroug op toavel vanzulf. En der kwam ook n plan. Op n mooie zummeroavmd laip ik Pasterijweg op. Aan linkerkaant veur nummer 7 ston n koppeltje volk. Aalmoal mit kop in nek in lucht te kieken. Ik der op oaf. Joa kerel, boven op dak tegen schòstain aan zat n al wat oldere man te dakzitten. n Man van zo om en bie zesteg. Doar keek ik van op. Dakzitten deden kwoajongs, gain ol keerls. En toun von ik n man van zesteg slim old. Nou nait meer heur. Tegen t hoes aan, achter ledder, ston n groot bred. RESTAURATIE TOREN ston doar in koeletters op. Der veur ston n bakje veur giften. Doar zat nog nait bot veul in. Toun ik knip trekken wol en zee dat t mooi was dat man dat dee, mor dat t dörp nog nait veul veur toren over haar, kwam der ain van omstanders eevm dicht bie mie stoan en zee zaacht: 'Baarg joen knip mor weer op. Joe denken dat man der zit veur restauroatsie van toren van groot kerk. Dat liekt ook zo, mor is nait zo. Dij man hait noamelek Toren. Hai zit der veur zukzulf. Veur zien aigen natje en dreugje. 't Is n grap dij aan stamtoavel bedocht is. Wie gunnen man dat geld nait. Vienden t zuver oplicherij. Wie lichten elk dij laangs komt eevm in. Toren doarboven denkt dat gain ain dat wait. Wie loaten hom mor mooi in t geleuf. En loaten hom der ook mooi zitten. Hai kin t wel wachten. t Weer het e mit.' Goud dat t misnk mie dat influusterde. Toren het der 36 uur zeten. Toun wol e t wel leuven. Opbrenst is mie nait bekend. t Zel wel gain vetpot west hemmen.

2013-07/08

Roakeldais 2013

Ons gasten mit Roakeldais kwammen weer van hail wied vot. Nou kin dat ook gaauw, ik vien alles wat achter Stad woont al wied vot. Loat stoan alles wat in t boetenlaand woont. Columbia is veur mie glad te wereld oet. Ze prouten Spoans vanzulf. Dat konnen wie wel verstoan mor nait begriepen. Gelukkeg kon ain van jonges Engels. Nou kin ik dat ook n beetje, mor hai prout t beter. Dat kin ook gaauw, ik bin dat ook ja hail nait wend. Ik proat ja aait Grunnens. En as t nait aans kin Hollands. Aan dij twij toalen heb ik kop meer as vol. Engels proat ik mor ain week in t joar. Roakeldaisweek. Sums nait ains. Veureg joar haren wie Russen en bie heur kon ik mit mien Engels nait terecht. Dus was t dit joar nog wieder votzakt. En mos t nog wieder votkommen. Sums oet mien tonen. Dat duurde din wel eevm, al kon 'k wel waiten dat t in loop van week aal gaauwer bovenkwam. Tegentied dat ik Engels weer n beetje aan kop haar gingen ons gasten weer vot. Ik denk dat ter meer zukken binnen. Ik heurde n gastolder haard roupen tegen zien gast dij stoef bie hom ston. Dochte zeker: hou haarder ik roup hou beter hai t begriipt. Ons gasten dus. Goud volk. Aangenoam volk, behulpzaam, bliede, goud te hemmen. Mor wat hemmen ze t kold had. Bie heur thoes is t haile joar tussen 25 en 35 groaden. Hier was t 13. Doar haren zai, net as wie, ja hail nait op rekend. Ze wazzen der ook nait op kled. Ze haren n T-shirt aan mit n flinterdun pastic jaske der over. Dat was t. Ze kwammen aan op dinsdagmirreg. Dij oavmd heve nog eevm op Noordpolderziel keken. Bie dij boerderij, haalverwege Noordpolderziel, begonnen ze opainen drok te koakeln en noar boeten te wiezen. Ze zagen n poar wichterkes van heur groep bie staaldeur stoan. Wie snapten der niks van. Doar wazzen toch gain minsken van ons groep onderbrocht. Dij zaten ja aalmoal midden ien t dörp. Twij doagen loater kwam t verhaal. Wichterkes wazzen aan t fietsen west. Verkeerde kaant op, t noorden ien. Ze wazzen zo kold worren dat ze nait wieder konnen en binnen noar boerderij goan om hulp en road. Minsken doar zellen wel veur ze zörgd hemmen, denk ik. Ain van baidend is der nog leibait van west. Rillereg en koorzeg. Woensdag het ze haile dag in hoes blieven mouten. In loop van dunderdag kwam ze weer op kloeten en kon 's oavmds weer mitdaansen. Van zuver schrik huifden ons jonges haile week nait meer te fietsen. Wie trovven t mit ons gasten. Ze konnen klokkieken. En dat nait allain. Ze wizen ook van uur en tied. As wie zeden dat wie om haalf zes eten wollen zaten ze om haalf zes aan toavel. Dat heve wel es aans mitmoakt. Etenstied, eten op toavel te dampen, gain gasten. Dij kwammen din n haalf uur loater. Of n uur. Of ze kwammen haildaal nait. Bleven bie n aander gastgezin eten of aten patat op t Roakeldaisterrain. Mit zukse gasten is t zwoar oafsproaken moaken. En din heve t nog mor over t eten. Op maandagmörge haalf negen kreeg vraauw tillefoon. t Was ain van gastolders mit vroag of heur wichterkes bie ons wazzen. Bèrren bie heur wazzen

leeg en nait besloopen. Vraauw dochte nait dat ze bie ons wazzen. Mor ja, je waiten ja nooit wel joen gasten mit noar boven nemen. Toun wie es Itoalioanen haren en beneden kwammen zaten ons vraauwlugasten in koamer en op heur bèr lag n jong dij zo zaik was as n hond. Of n monster koater haar. Aal Roakeldais. Gelukkeg binnen dizze wichterkes weer op stee kommen. Gastolders hemmen veur niks ien zörg zeten. Van zuks wor je nait bliede. Gelukkeg gebeurt t zelden. Ons jonges wazzen nachtbroakers, net as ons veurege Roakeldaisgasten. Leven deden ze 's naachts, sloopen s mörgens en waarken 's mirregs en 's oavmds. Op zundagmörgen wer dat lasteg. Wie haren muzikanten. Ze haren begrepen dat ze in kerkdainst speulen mozzen. Dus op tied te bèr oet. Veur heur doun veur dag en daauw. Ze keken din ook oareg loddereg oet ogen. Op terrain heurden ze dat ze hail nait speulen huifden. Dat was n misse preek al veurdat dainst begon. Omreden ze wazzen der ainmoal binnen ze toch mor noar kerk goan en hemmen doar sloopen. Zittend dizze raais. Ze wazzen goud van innemen. Aten alles wat vraauw heur veurzette. Al bie eerste keer dat ze bie ons aan toavel zaten zee ain dat e mit eten gain probleem haar. Haren we aal docht. Hai at as n slootgroaver. Aal mor deur. Toch was e nait slim braid of zwoar. Nog nait. Vraauw kookte elke dag soep. Nait dat wie dat wend binnen, elke dag soep, mor as wie gasten hemmen komt ter soep op toavel. Dat is mie geern goud. Ons gasten ook. As dij aine jong bord leeg haar keek hai hail veurzichtig in paan of der nog wat over was. Dat was der. Vraauw zee dat e zuk nog wel wat opscheppen mog. Dat huifde ze nait twij keer te zeggen. Twijde bord haar e ook rap leeg. Nou kookte vraauw elke dag n aandere soort soep. Vonnen gasten lekker. Op n keer haar jong aan ain bord soep genug. Nee, hai huifde gain twijde. Vroug zien pazzipant hail bezörgd of e zaik was. Dat was e gelukkeg nait. Hai zel dizze soort soep wel nait zo lekker vonnen hemmen. Noa soep kwam volgnde paan op toavel. Jong mog zuk t eerst wat opscheppen, hai mos der ook ja t mainste van hemmen. Bord kwam goud vol, was ook zo weer leeg. Mog e zuk nog ain volscheppen. Dee e. Was ook zo leeg. Vroagend keek e noar vraauw. Dij nikkopte en zee: OK, no problem. Bord wer weer volschept, nait haildaal vol dizze raais. Lekker smikkelde hai zien eten op, zuchtte, streek zuk over t lief en zee: Oeff. Mit wees e noar zien bakje pudding. Dij kon der nog net bie ien, duchtte hom. Ien broken Engels wis e ons oet te stukken dat e om zien lien denken mos. Mor dizze week nait. Mit grode ogen keken wie wat ze op heur stoetje deden. Veuraal ons veuleter. n Stoetje, sums kwam der botter op, sums kon e dat nait wachten. Op t stoetje kwam n plakje ham, n poar plakjes kees, n poar eerbeien, n plakje salami. Doar dekte hai nog n stoetje boovm op. Mond mos aan oren tou open om der n hap oaf te nemen. n Aander moal kwammen der eerst n poar schiefkes komkommer op. Doar werren sekuur stukjes metworst op lougd. Op worst smeerde hai hai sjem woarop e hagelslag streude. Zo von e t lekker. Ze bleven aan t oetvienden. Wie vonnen t aal goud. As ze mor eten. Ze mouten ons ook ja nait verhongern. Bie t oafscheid ging t weer net as ale joaren. Wie mozzen almoal eevm slikken. Aan baide kaanten. 'n Lutje knuvvel hier, n dikke doar. Troanen mit toeten bie dizze, n hail veurzichtig troantje bie dij. Joa, bie oafscheid van ons gasten binnen wie almoal n beetje lek. Mor dat gait ook weer over. Wie hemmen weer n hail joar tied om oet te kieken noar volgnde Op Roakeldais.

2013-09

WC's in Spanje

Ons gasten mit Roakeldais kwammen weer van hail wied vot. Nou kin dat ook gaauw, ik vien alles wat achter Stad woont al wied vot. Loat stoan alles wat in t boetenlaand woont. Columbia is veur mie glad te wereld oet. Ze prouten Spoans vanzulf. Dat konnen wie wel verstoan mor nait begriepen. Gelukkeg kon ain van jonges Engels. Nou kin ik dat ook n beetje, mor hai prout t beter. Dat kin ook gaauw, ik bin dat ook ja hail nait wend. Ik proat ja aait Grunnens. En as t nait aans kin Hollands. Aan dij twij toalen heb ik kop meer as vol. Engels proat ik mor ain week in t joar. Roakeldaisweek. Sums nait ains. Veureg joar haren wie Russen en bie heur kon ik mit mien Engels nait terecht. Dus was t dit joar nog wieder votzakt. En mos t nog wieder votkommen. Sums oet mien tonen. Dat duurde din wel eevm, al kon 'k wel waiten dat t in loop van week aal gaauwer bovenkwam. Tegentied dat ik Engels weer n beetje aan kop haar gingen ons gasten weer vot. Ik denk dat ter meer zukken binnen. Ik heurde n gastolder haard roupen tegen zien gast dij stoef bie hom ston. Dochte zeker: hou haarder ik roup hou beter hai t begriep. Ons gasten dus. Goud volk. Aangenoam volk, behulpzaam, bliede, goud te hemmen. Mor wat hemmen ze t kold had. Bie heur thoes is t

haile joar tussen 25 en 35 groaden. Hier was t 13. Doar haren zai, net as wie, ja hail nait op rekend. Ze wazzen der ook nait op kled. Ze haren n T-shirt aan mit n flinterdun pastic jaske der over. Dat was t. Ze kwammen aan op dinsdagmirreg. Dij oavmd heve nog eevm op Noordpolderziel keken. Bie dij boerderij, haalverwege Noordpolderziel, begonnen ze opainen drok te koakeln en noar boeten te wiezen. Ze zagen n poar wichterkes van heur groep bie staaldeur stoan. Wie snaptten der niks van. Doar wazzen toch gain minsken van ons groep onderbrocht. Dij zaten ja aalmoal midden ien t dörp. Twij doagen loater kwam t verhoal. Wichterkes wazzen aan t fietsen west. Verkeerde kaant op, t noorden ien. Ze wazzen zo kold worren dat ze nait wieder konnen en binnen noar boerderij goan om hulp en road. Minsken doar zellen wel veur ze zörgd hemmen, denk ik. Ain van baidend is der nog leibait van west. Rillereg en koorzeg. Woensdag het ze haile dag in hoes blieven mouten. In loop van dunderdag kwam ze weer op kloeten en kon 's oavmds weer mitdaansen. Van zuver schrik huifden ons jonges haile week nait meer te fietsen. Wie trovven t mit ons gasten. Ze konnen klokkieken. En dat nait allain. Ze wizzen ook van uur en tied. As wie zeden dat wie om haalf zes eten wollen zaten ze om haalf zes aan toavel. Dat hevve wel es aans mitmoakt. Etenstied, eten op toavel te dampen, gain gasten. Dij kwammen din n haalf uur loater. Of n uur. Of ze kwammen haildaal nait. Blevten bie n aander gastgezin eten of aten patat op t Roakeldaisterrain. Mit zukse gasten is t zwoar oafsproaken moaken. En din hevve t nog mor over t eten. Op maandagmörge haalf negen kreeg vraauw tillefoon. t Was ain van gastolders mit vroag of heur wichterkes bie ons wazzen. Bèrren bie heur wazzen leeg en nait besloopen. Vraauw dochte nait dat ze bie ons wazzen. Mor ja, je waiten ja nooit wel joen gasten mit noar boven nemen. Toun wie es ltoalioanen haren en beneden kwammen zaten ons vraauwlgasten in koamer en op heur bèr lag n jong dij zo zaik was as n hond. Of n monster koater haar. Aal Roakeldais. Gelukkeg binnen dizze wichterkes weer op stee kommen. Gastolders hemmen veur niks ien zörg zeten. Van zuku wor je nait bliede. Gelukkeg gebeurt t zelden. Ons jonges wazzen nachtbroakers, net as ons veurege Roakeldaisgasten. Leven deden ze 's naachts, sloopen s mörgens en waarken 's mirregs en 's oavmds. Op zundagmörge wer dat lasteg. Wie haren muzikanten. Ze haren begrepen dat ze in kerkdaint speulen mozzen. Dus op tied te bèr oet. Veur heur doun veur dag en daauw. Ze keken din ook oareg loddereg oet ogen. Op terrain heurden ze dat ze hail nait speulen huifden. Dat was n misse preek al veurdat daint begon. Omreden ze wazzen der ainmoal binnen ze toch mor noar kerk goan en hemmen doar sloopen. Zittend dizze raais. Ze wazzen goud van innemen. Aten alles wat vraauw heur veurzette. Al bie eerste keer dat ze bie ons aan toavel zaten zee ain dat e mit eten gain probleem haar. Haren we aal docht. Hai at as n slootgroaver. Aal mor deur. Toch was e nait slim braid of zwoar. Nog nait. Vraauw kookte elke dag soep. Nait dat wie dat wend binnen, elke dag soep, mor as wie gasten hemmen komt ter soep op toavel. Dat is mie geern goud. Ons gasten ook. As dij aine jong bord leeg haar keek hai hail veurzichtig in paan of der nog wat over was. Dat was der. Vraauw zee dat e zuk nog wel wat opscheppen mog. Dat huifde ze nait twij keer te zeggen. Twijde bord haar e ook rap leeg. Nou kookte vraauw elke dag n aandere soort soep. Vonnen gasten lekker. Op n keer haar jong aan ain bord soep genog. Nee, hai huifde gain twijde. Vroug zien pazzipant hail bezörgd of e zaik was. Dat was e gelukkeg nait. Hai zel dizze soort soep wel nait zo lekker vonnen hemmen. Noa soep kwam volgnde paan op toavel. Jong mog zuk t eerst wat opscheppen, hai mos der ook ja t mainste van hemmen. Bord kwam goud vol, was ook zo weer leeg. Mog e zuk nog ain volscheppen. Dee e. Was ook zo leeg. Vroagend keek e noar vraauw. Dij nikkopte en zee: OK, no problem. Bord wer weer volschept, nait haildaal vol dizze raais. Lekker smikkelde hai zien eten op, zuchtte, streek zuk over t lief en zee: Oeff. Mit wees e noar zien bakje pudding. Dij kon der nog net bie ien, duchtte hom. Ien broken Engels wis e ons oet te stukken dat e om zien lien denken mos. Mor dizze week nait. Mit grode ogen keken wie wat ze op heur stoetje deden. Veuraal ons veuleter. n Stoetje, sums kwam der botter op, sums kon e dat nait wachten. Op t stoetje kwam n plakje ham, n poar plakjes kees, n poar eerbeien, n plakje salami. Doar dekte hai nog n stoetje boovm op. Mond mos aan oren tou open om der n hap oaf te nemen. n Aander moal kwammen der eerst n poar schiefkes komkommer op. Doar werren sekuur stukjes metworst op loug. Op worst smeerde hai hai sjem woarop e hagelstreg streude. Zo von e t lekker. Ze bleven aan t oetvienden. Wie vonnen t aal goud. As ze mor eten. Ze mouten ons ook ja nait verhongern. Bie t oafschaid ging t weer net as ale joaren. Wie mozzen almoal eevm slikken. Aan baide kaanten. 'n Lutje knuvvel hier, n dikke doar. Troanen mit toeten bie dizze, n hail veurzichtig troantje bie dij. Joa, bie oafschaid van ons gasten binnen wie almoal n beetje lek. Mor dat gait ook weer over. Wie hemmen weer n hail joar tied om oet te kiekken noar volgnde Op Roakeldais.

2013-10

Mien sok

Ain dij mie ken wilt t meschain nait leuven, mor ik heb n tied had dat ik nait zo handeg was. As der wat mis ging zee ik ait: ik bin nou ainmoal nait de handegste. Mien vraauw zee din: 'n Klonterd, dat bist. Bie tieden teminten'. Joa, zo dag en deur vernamen ie dat nait zo. Ik haar der oareg mit leren te leven. Ik wis sekuur wat ik aanpakken kon en wat ik mor beter liggen loaten kon veur n aander. Hail aans wer dat as wie op vekaansie wazzen. Din mos ik dingen doun dij ik thoes nait doun huifde en din verkeek ik mie der wel es op. Vraauw zee: 'Doe vekaansie, ik ook. t Waark dailen we.' Doar haar ze groot geliek aan, dat wel, mor veur mie was dat knap lasteg. Al gaauw haar ik bloaren in haanden van oafwaskwast. En noa drij doagen laip ik wis mit n lap om rechterdoem. Dij haar ik deurschild van ale eerappels dij 'k schillen mos. Binnen n week zat der wis en zeker n plaister op ain van mien vingers aan linkerhaand. Doar haar ik mie sneden bie t plakjen van woddels, prai of siepels. Dat was ale joaren zo. Betert wel weer, zee vraauw din. Gelukkeg is t joar woarin t volgnde zuk oafspeuld het t wieder aal goud goan mit mien corvee, ik heb allerdeegs niks diggeld. Mor der is mie wel wat aans overkommen. Vraauw en ik wazzen net as ale joaren op n ailand en zollen bie t strand laangs fietsen. Eerst mozzen wie, in schoel van dunen, n hail end tegen wind ien poazen. Windkracht aacht, duchtte mie. Zulfs in schoel viel dat nait tou. Poesten as n hofhond. Noa n kilometer of vaier gingen wie n duunovergang over noar t strand. Doar mozzen wie eerst n hail end mit fiets deur t mulle zaand. Dat was n haile schoef. Mor toun kwam t. Wie wazzen bie t wotter, draaiden wiend rug tou, stapten op fiets en doar gingen wie, doar vlogen wie laangs zee. Mit n koegelse gang. Ik zat mit staile rug as n keunink op mien fiets en genoot mit volle teugen. Machtteg was dat. Ik huifde nait ains te trappen. In volle voart vloog ik laangs wotterlien. Opainen was ik vraauw kwiet. Toun ik omkeek was ze n end achter mie, veul wieder noar dunen tou. Ze wenkte en beduudde mie wat, mor ik kon der gain wies oet worren. Totdat ik weer veur mie keek. Joa, doar hemmen je t aal. Ik laip vaast achter n priel en kon nait wieder. Vraauw haar mie inhoald en ston aan aander kaant van priel. Aan goie kaant vanzulf. 'Dat wordt omrieden', raip ze. Ik keek es achterom. Deksels, wat n ende. En dat aal tegen dij vlagende störm in. Doar haar ik ja hail gain zin aan. Omreden priel nait zo braid was en ook wel nait daip wezen zol, haar ik n beter plan. Ik stapte op fiets en hail kwoajongsachteg ree ik mit n beste voart recht op priel oaf. Nog n leste oafzetter en doar stoof ik t wotter ien. Vouten hoog in lucht. Dat wol best, al was t daiper asdat ik docht haar. Opainen was ik snelhaid kwiet. 'k Was der al meer as haalf deur mor dat was nait wied genog. Doar ston ik, stokstief stil, te balanceren as n circusartiest. Laank hiel ik mie nait in evenwicht en mos ik wel van fiets oafspringen. Tot mien gat tou ien t wotter. Was dat eevm n oafgang. Ik heb fiets der mor oetschoven en doar ston ik. Nou aan goie kaant van priel. t Wotter laip mie te boksempiepen en te fietstassen oet. Gelukkeg kon vraauw der wel om lagen. Boksem en sokken heb ik mor oetrokken, oetwongen en toun boksem weer aantrokken. Sokken kwammen aan t stuur. Vraauw zee nog: 'Zolst dat nou wel doun?' 'k Heb laiver datst ze weer aantrekst. Straks verlaist ze nog'. 'Nee, vraauw, dij natte dingen kin 'k glad nait aankriegen. Ik zel der wel goud op pazen en zo dreugen ze ook nog.' Zo zailden wie weer wieder tot wie over dunen mozzen noar hoes. 'Nou kinst dien sokken wel weer aantrekken', zee vraauw. Joa, ze wil mie der ait knap bie lopen hemmen. Sokken, o joa, dat was ook ja zo. Doar haren je t aal. Aine was der nog, aander was verswonne, poter, kwiet. Dat haar ik nou weer. Vraauw narreg: 'Wat bist doe toch n klonterd, in ain woord zegd: n klònterd, dat bist.' En doar kon ik t mit doun.

2013-11

Roelf

Roelf lag in 't zaikenhoes. Beter zegd: hai laip der. Noa n week liggen mog e aan loop. Dat was hom geern goud want doar wer zien wereld weer oareg groter van. Mit zien infuusapperoat, kompleet mit ale toeters en bèln as grote kammeroad, zien levens-kammeroad, aan haand zwon hai deur St. Lucas ien Winschoot. t

Was der n drokke neern, der was veul te zain en te beleven. Toun e n dag of wat aan loop was, kreeg Roelf zin aan n sigeret. Veur t eerst in anderhaalf week. Dat was n goud taiken, t gaf aan dat hai zuk oareg goud vuilde. Mor as je n sigeretje opsteken willen, mouten je wel eerst ain hemmen. En dat haar Roelf nait. Op n drok moment, in t spitsuur zel 'k mor zeggen, toun t verplegend personeel oren, ogen en haanden tekört kwam zag Roelf zien kans schoon. Mit zien infuusapperoat aan haand is e zomor noar boeten lopen. Dat ding hobbelde wel slim op dij ongelieke stouptegels, dus mor even piano-aan. In Laangestroat wer dat beter. Dij was ook ja net nij legd en nog mooi sligt. Op t eerste t beste stee het Roelf zuk n pakje sigeretten kocht en der votdoalek ain van opstoken. n Beste trek, rook daip in longen, even vasthollen en din langzaam oetbloazen. Keerl, wat was dat lekker. Doar wor je ja glad n aander minsk van. Aal smokend is hai weer noar St. Lucas goan. Nou was e der ja kloar mit. Sums es noar toen van t zaikenhoes om te smoken. Doar was duudlek te zain dat hai nait ainege was dij sums es smoken mos. Rondom baank lagen der meer peuken asdat der grindstainen lagen. n Dag of wat loater ging Roelf zien scheerblad kapot. En mit n kapot scheerblad is nait te scheren. Dat is n aarm verdrait. Je roppen joe t vel der mit oaf en as ie din toch deurgoan villen je joezulf leevmteg. Dus mos der n nije heer. Doar wol zien vraauw wel achteraan, mor dat huifde nait van hom. Dat kon hai zulf wel. Hai haar ja tied zat, meer as zat. Zo struunde hai in loop van dag weer te t zaikenhoes oet. t Infuusapperoat hobbelde weer noast hom. Roelf mos nou oareg wieder Laangestroat in mor dat gaf niks. t Laip ter best en hai wer ook ja elke dag wat staarker. Hai dee rusteg aan, bekeek hier en doar es n eteloage en scharrelde din weer wieder. Toun e haalvewege stroat was zag n winkeljuffraauw hom sjaauwen. Ze dochde: hier klopt wat nait. Dij man heurt hier nait te lopen. Ik zel votdoadlek t zaikenhoes mor bellen. As ze hom missen waiten ze nait woar ze zuiken mouten en komt ter n haile rebulie van. Man zel wel wat in de war wezen en as der wat mit hom gebeurt stait Winschoot weer in ale kraanten van t laand. Negatief vanzulf, zoas zo voak. Dat mout mor nait. t Zaikenhoes was bliede dat ze bellen dee en het heur der stief veur bedaankt. Toun Roelf mit scheerblad en aal t zaikenhoes inschoeven zol stonnen ze hom doar op te wachten. Hai schrok ter van, doar haar e ja hail nait op rekend. Hai keek alvast mor wat onneuzel, dat is in zo'n geval ook ja voak t beste. Nait dat t wat hulp heur, ze wazzen bot glèn in hoed. En hemmen hom goud oetstukt dat zuks nait kon: in heur tied mit heur infuusapperoat in Laangestroat lopen. Hou kwam e der wel bie. Dat was nait goud. Nait goud veur heur omreden ze hom neudeg haren was e nait te vienden. Nait goud veur Roelf omreden as zien infuuspuutje leeg wer of as infuus opainen stokte was e veul te wied vot. En van verzekeren mog t ook al nait. Redens zat dus. Toun Roelf veurzichtig nog wat sputterde zeden ze dat hai zuk mor wat bedoaren mos. Noa dizze tied n aandere en gain meroakels meer! Duudleke toal. Roelf het nog twij doagen aan zien infuus deur St. Lucas benterd. Hai was hail blied dat e der oaf mog en nõg blieder toun e noar hoes mog. Toun was zien wereld weer groot zat.

2013-12

Spekclub

Dit joar bestait OP EN OM DE TERP zesteg joar. Opricht ien viefteger joaren. Hou zag t leven der toun oet? Hou wer der docht, hou wer der leefd. Doar zel ik t kommente joar over hemmen. En begun nou alvast. Mit spekclub ien Waarvum. Ons spekclub het olle pepieren. Opricht ien 1929. t Was toun crisistied. Wat n aarmou. Lösse aarbaiders haren s winters gain waark, veur veul minsken viel t nait tou winter deur te kommen. Dat zel ain van redens west hemmen spekclub op te richten. Elke week n beetje betoalen en din in jannewoari, as dik winter nog kwam, spek en vlees hoalen bie spekclub. Zo haren je toch nog goie winterkost. Ien 1954 beston spekclub 25 joar. Over dat joar willen we t hemmen. Spekcub haar dat joar 240 leden, waaronder börgmeester Geertsemoa. (Bie ons vandoan is Geertsemoa 'Molly' börg-meester van Wassenoar worren en nog loater zulfs minister) Vaier bodes hoalden ale week t geld op. Mit mekoar wer dat n hail bedrag. Puutholder Hendrik de Groot haar veur dat joar 10.390 gulden ien kas. Slacht wer aanbested. Doar wazzen veurwoarden veur en dij wazzen nait mis. Inschriefpepiere mozzen veur n bepoalde doatum ien november veur 9 uur 's oavmids ienleverd worren bie Laurens Timmers aan Schoapweg. t Bestuur, mit Oarend van Houten as veurzitter, gunde slachterij dat joar aan sloager Haarm Knipper en aan sloager Stroatsmoa. Gunnen was zunder opgoave van redens en nait aanvechtbaar. t

Bestuur hiel zuk t recht veur om de te kopen swienen veuroaf te keuren. Doar hemmen ze t dat joar wel hail drok mit had. Der mozzen 39 swienen kocht, dus keurd worren. n Swien dij goud keurd was kreeg n loodje aan t oor. Zunder n loodje mog der gain swien aanvoerd worren. Dik ien haarfst werren swienen, mit loodje en aal, ien garage van café Hoek brocht. Doar werren ze deur baide sloagers en heur knechten slacht. Ze kregen der twij doagen tied veur en dij tied haren ze dik neudeg. Hier zai je ze zeulen mit heur swien. Kiek es noar knijen van Harm Knipper. Swoar heur. Zo mozzen ze 78 haalve swienen van 200 tot 250 pond schoon aan hoak verslepen en ver-waarken. Wat zellen ze muid west hemmen 's oavmds. Ik heb ook n foto zain van grode zoal woarbie t bestuur achter n toavel op toneel zat en woar haile stukken swien op loakens veur toavel op grond lagen. Elke pozzie wer deur puutholder sekuur op n Berkel weegschoal oafwogen. 22 Pond per pozzie. Spek en vlees ien gelieke verholden, doar wer ook noar keken. Summegen haren veur ain pozzie spoard, aandern veur twij of meer. Der was zulfs ain dij mit vier pozzies noar hoes ging. t Vlees en spek wer ophoald ien n wasketel, n tob of grode emmer. Ain ging der lopend mit vot mor der is ook n foto van twij kerels dij heur spek en vlees ophoalen kwammen ien n grode tob op n fietskaar. Volgnde dag haar elk t drok. t Vlees en spek mos zolten of inmoakt worren. n Haile put, daipvriezers haren je ja nait. Zo ging dat ien viefteger joaren. Hou t in dizze tied tougait heb ik ook mitmoakt. Van olds heurde oetdailerij in kroug. Mor ja, krougen binnen ja ain noa aander dicht goan. Café Hamming is oafbraand, café Van Dijk is nou Spar, Krougje aan Noorderkerkpad is al sikkom 40 joar dicht, Café t Centrum ook dicht. Spekclub kwam dit joar ien Pro Rege te lande en zodounde mouk ik dij oavmd mit. Nou haar ik al voak heurd dat zo'n spekcluboavmd n hail gezellege oavmd was. En dat logen ze nait. t Wàs gezellig. n Dikke honderd minsken kwammen der op oaf. Van summege hoeshollens man en vraauw. Nee, nait dat ain pozzie vlees nait droagen kon, zuver veur gezelleghaid kwammen ze mit n baidend. Noa n kop kovvie kwam t officiële gedailte. Doar kon t bestuur gaauw mit. Mitdaild wer nog dat je spek bestellen konnen mit en zunder swoor, mor dat mos wel duudlek aangeven woren. Bie rondvraag haar gain ain wat te vragten. Elk wis ja al joaren hou t aal ging. Noa twijde kop kovvie miende Taeke Vos vlees oet. Dat was hom wel touver-traauwd. Hai dee dat al joaren en dat was te heuren. Minsken wollen goud baiden. As Taeke n puut mit scholder-karbenoade of lever ien lucht hil wer der drifteg boden. Hier, doar en overaal ging der n haand omhoog. Zo te zain zat t volk lös aan t geld of ze haren der veul veur over. Mit aal dij vingers omhoog stoof pries ook omhoog. Was niks mis mit, t was meroakel goie woar. Noa t oetmienen kwam lötterij. Dij lötten haren ze ien gaang kopen kind veurd dat ze zoal iengingen. Elk hoalde nou zien lötten veur n dag en legde dij oet op toavel. Net as mit bingo. Lötten mit n groot nummer op n gekleurd pepierke. t Wer glad stil ien zoal. Kop ter bie. Nr 39 wer der omroupen. Wol al ain ien t èn springen mor haar kleur nait goud. t Was 39 geel en hai haar gruin. n Mizze preek. Ien rap tempo wer boudel verlöt. Toun kwam oetdailerij. Om beurten werren minsken oproupen en konnen heur pozzie boeten ophoalen. Veur deur ston n grode bestelauto. Aan nok tou vol rooie kratten. Achterdeuren kwammen open en eerste kratten werren der oet zet. t Oetdailen begon. Elk kreeg zien pozzie of pozzies. Ik zag ain votlopen mit n haalf swien op scholder. Hai laip ter krom van. n Haalf swien? Nou ja, nou overdrief ik n beetje. Mor n vörrel (kwart) swien kwam wel in de buurt. In körde tied was auto leeg en ston t plain vol rooie kratten. Om dik 9 uur was elk al mit zien buit noar hoes. Gelukkeg huifden ze t nait meer te wecken en te zolten.

2014-01

Deureten en böstrok

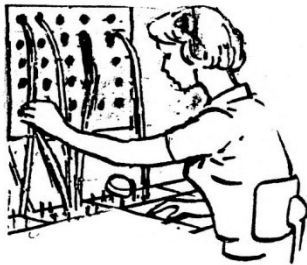
Zoas ik veurege moand al zee: OP EN OM DE TERP, beter haar west, OP EN OM WIER, is opricht ien joaren vieftteg. Hou zag t leven der toun oet? Hou leefde minsken, wat dee ze en wat dee ze nait? Olderen zellen zeggen: Heudend joa, zo ging t. Jongeren: Och goi, deden ze dat zò? Wat n verstaand. Konnen ja wel nait wies wezen. Joa minsken, ook ien viefteger joaren mouk n minsk wel es wat mit. n Tiedsbeeld oet t leven van dag en deur op n dörp ien viefteger joaren. Minsken op ons dörp haren toun gain bel aan deur. Joa, boeren wel en dat mos ook ja wel op dij grode boerderijen. Börgmeester, baide domies, dokter en hoofd van schoul haren ook n bel. Wieder haar elk zien achterdeur gewoon lös. As der ain bie deur kwam, dee e dij open, raip volluk en wachtte tot der ain kwam. Behaalve ons dokter. Dij dee deur open, raip volluk en runde deur. Veur je t wissen ston e bie joe ien koamer. Of je nou mit vouten in tob zaten om noagels te waiken of dat je roezie haren, hai ston zó bie joe naast toavel. Zo ook n keer toun wie aan t eten wazzen. Dat hait: elk zat te eten behaalve mien lutje zuske. Dat was toch zo'n piezel mit t eten. Onneuzel. Kreegst der glad niks ien. n Hapke veur pa, n hapke veur moe, ain veur opa, veur opoe, veur buurvraauw. t Schoot mor nait op. En dat ien n middenstandershoeshollen. Woar tied geld was. En n dag gain joar. Doar kwam dokter over tou. Hai zag votdoalek dat t kiend zo zat te piezeln. En dat bord te gainer tied leeg wer. Hai pakte t kiend lepel oaf, dee hom vol en hiel heur dij veur. 'Mond open', zee e. Van zuver schrik dee zuske t ook nog. 'En nou opeten, t laatste heeft ook geld gekost.' t Kiend kneep ogen dicht, kokhaalsde mor slook boudel deur. Toun ze ogen weer open dee stook dokter heur lepel alweer in mond. Dat ging zo deur tot bord leeg was. Toun vroug dokter woar pasjent was en dee zien bosschop. Hai mos bie pa wezen. Pa lag op bèr mit n dubbele longontsteken. Levensgevoarleke ien dij tied. Joa der was wel peneciline, mor nait veur fondspasjenten. Veul te duur. Konnen dij nait betoalen. Wie ook nait. Ol dokter het n beetje voeveld. Hai haar nõg n pasjent veur peneciline, ain dij t wel betoalen kon. Dij kreeg haalfschaid en pa aander haalfschaid. Baidend werren weer beter. Ien hoogste klas van legere schoul kreeg mien olste zuster nuttege handwaarken. Twij moal ien week noa schoultied. Wat zuur veur dij wichter. Jongens wazzen vrij en konnen speulen, zai mozzen nog tot vaier uur ien schoul zitten. Nuttege handwaarken. Dat nuttege mog je wel letterlek nemen. Der werren kousen braaid. Juffraauw knipte n gat in t braaiwaark en din mozzen wichter t weer mazen. Of stoppen. Sokken braaien, naaien, verstèln, t wer aal aanleerd. Je mouten nait vergeten, dat legere schoul toun veur summege wichter ènd-onderwies was. Oet aachtste klas gingen ze ien n dainstje en nait zo veul joaren loater haren ze zulf n hoeshollen, mit ien regel nait veul geld om haanden. Dat was heur toukomst ja. Mien zuster von braaien mooi. Vol goie moud het ze zuk thoes n böstrok op pennen zet. Van wollen goaren, dat was ja lekker waarm ien winter. n Böstrok dus. Dij nait wait wat n böstrok is mout opoe mor vroagen. Dij wait t wis nog wel. Mien zuster was nog nait zo laank of braid, mor aal mit aal mos t nog n haile lap worren. Doar kwam ze al gaauwachteg achter. Noa n zetje was t nijs der oaf en kreeg t wicht der peerde-ogen van. Ze wol t wel leuven en lait braierij liggen. Dus mos moeke heur aanpitjen. Veur winter mos böstrok ook ja kloar wezen. Moeke was bie t oetvienden. Ien kloon goaren het ze geld stopt. t Wicht was hait op geld, dus begon ze stief te braien. Eerst rolde der n stuver oet kloon, loater n dubbeltje, nog es n dubbeltje en op n duur nog n kwartje. Geld veur spoarpot. Zo kwam böstrok toch nog op tied kloar. Hail voak het ze hom nait aan had. Ze ging dat joar van schoul oaf noar hoesholdschoul in n Daam. Op eerste beste gimmetiekles in haarst zagen aandere wichter dat zai n böstrok aan haar. Ze hemmen heur slim oetlaagd. Dat was leste keer dat ze hom aan had het.

2014-02

Postkantoor Baairm

Net as elk dörp haren wie n postkantoor. Mit n postkantoorholler. Kloas Bos haitte man. Braivenbus zat bie hom aan t hoes. Doar mozzen wie voak n braif ien bus gooien. As postzegels op wazzen en der gainend te bekommen wazzen omreden t kantoor was dicht din wer braif zunder postzegel ien bus gooid. t Geld veur postzegel der achteraan. Bos vond t aanderdoagsmörns wel. t Geld dee e in t geldloagje, postzegel plakte

hai op braif en braif kon vot. Zo makkelk ging dat. Bos was kantoorholder en ook postloper. Mit groot plezaaier brochde hai post rond. Dat was te zain en te heuren. As e bie pad was zee e dit teegn ain en raip dat noar 'n aander. Hai kon snedeg oet houk kommen en haar aait wel n antwoord kloar. Konst heuren as e in de buurt was. n Leevmdege boudel. Mien moeke was es veur t hoes aan roamen bounen. Kwam Bos der aan en zee tegen heur: 'Joen zuster Annie oet Hoogkerk komt mörgen bie joe heur. Mit bus van haalf elf.' Mit gooide hai braifkoart woar dat op ston ien deur. Op ons postkantoor was ook n telefooncentroale. Nou mout je joe dij centroale mor nait al te ingewikkeld veurstellen. As je ain opbellen wollen was dat n omslagteg gebeuren. t Waarkte zo: aan joen telefoon thoes, n bakbaist van n ding, zat n bel, n slinger en n hoorn. Meer nait. As je aan dij slinger draaiden, kreeg je t postkantoor. Je vrougen of ze joe deurverbienden wollen mit bieubbeld Holwier nummer 15. Veur minsken op t dörp wer t nummer der ien regel nait ains bie zegd. Was ook ja nait neudeg. As ie zeden dat je Boelo Oldenhoes hemmen mozzen wis kantoorjuffer wel welk nummer dij haar. Kwam kloar, wer der zegd en din hongen je hoorn mor weer aan hoak. n Zetje loater of n zet loater werren je terug beld en was je verbonden. Dat verbonden wezen was hail

zichtboar op t postkantoor. As je veur t loket stonden, kon je zain dat t wichtje veur n bred mit goaten zat. Om dat bred tou zaten

almoal droaden mit n plug op t èn. Zai pakte ain van dij droaden, stook plug in n gat, en doarmit wazzen opbeller en opbelde mit n kander verbonden.

'k Heb heurd dat der toun zulfz telefonisch vergoaderd is. Ze wazzen ien Baaierm heur tied wied veuroet. Kantoorholler Bos zat ien t schoulbestuur. As der gaauw wat regeld worren mos, belde hai ale bestuursleden op. Ze werren tougelieks ienplugd en konnen zo mit mekoar proaten. Wel om beurten vanzulvm. Zo kon der vergoaderd worren en haren wie n slagveerdeg schoulbestuur. Mit t zenuw-centrum ien ons postkantoor. Om vief uur ging t postkantoor dicht en was telefoon dood. Per telefoon was der niks meer te regeln. Je mozzen veur vief uur joen bosschoppen doan hemmen. Of der op fiets op oaf. As je 's oavmds, op zoaterdag of zundag dokter opainen neudeg haren kon je hom nait bellen. Hai woonde ja ien Holwier. Je mozzen bie Bos bie achterdeur mor vollek roupen. Of as deur vast zat aan t roam tikken. Was e nait thoes din kon je ook bie sloager Wierengoa aan aandere kaant van t dörp terecht. Ook bie achterdeur. Je gingen noar dij t dichtste bie joe ien buurt woonde. Twij oetgoande lienen veur t haile dörp. Wat n tied, wat n rust. Mor ook: wat n ongemak.

2014-03

Kiender en waarken

In n hoeshollen is n bult waark. Dat wait elk. Behaalve kiender. Dij denken dat t aal vanzulf gait. En kommen der veurvast nait op dat zai der ook wel wat tou doun kinnen. As je heur wat waark toudailen kin je wat beleven. Ze kinnen t ait nait wachten, mouten net vot, mouten net hoeswaark moaken of hemmen gewoon gain zin. En der is ook nog wel es wat bie om ze wat te loaten doun. Most der ait op toukieken aans gebeurt t nait. Of nait goud. Goa je mit kiender oet visken, vreten ze joen daig op. En ze mouten t toch leren. Doar ston veureg joar zulfz n hail verhoal van ien kraant. Geleerden haren der es daip over noadocht wat kiender op n bepoalde leeftied doun konnen thoes. Nou doar haar mien moeke gain geleerden veur neudeg. Dat kon ze zulf wel bedenken. Aal het ze dat wel leren mouten. Toun wie klain wazzen zat ze ait onder t waark beziet. Toun was t ain van baidend: n sloofke worren en der ien verhopen of waark oet besteden aan heur kiender. Waal keerde t schip. Toun der nòg n potje bie kwam mos ze wel. En ze kreeg kop deur t helster. Ze

begon t waark oet te dailen. Doar wer ze zulfs hail goud in. Je haren ogen nog nait open 's mörgens of t waark was der ook. Wie groten mozzen ons aigen bèr opmoaken. Nee, nait 's oavmds as je der weer opmozzen mor votdoadlek as je der oafkwammen. Ain moal ien week dee moeke t zulf. As je der gain hondenust van mouken kon je dekens veurzichtig dichtsloagen en bovenste mooi gladstriecken. Mit n beetje geluk kon je dat volhollen totdat moekes beurt weer was. 's Mörgens veur schoultied mozzen mien oldste zuske en ik elk vieftien eerappels schillen. Dij der nog meer schild worren mouten dut moeke wel as joe noar schoul binnen, wer der ait zegd. Pas veul loater kregen wie deur dat ze ons bie poot had haar. As der gain vesiede kwam huifde ze der niks bie te schillen. Ze haar t aal goud oetrekend. Veurd dat der schild wer mozzen wie ons schilbakje zain loaten. En nam ze n steekproef. Dij nait goud tellen kon en te min ien bakje haar mos der wat bie hoalen. Dij te klaine eerappeltjes vonnen haar mos der n poar dikken bie hoalen. As wie kloar wazzen mozzen wie ons oafmelden. Din wer der keken of der per ongeluk gain vergeten eerappels onder t schil zaten en of wie dun genug schild haren. t Schil mog nait knappen. Dij te dik schild haar mos der twij bie hoalen. Vast tarief. Je zollen zeggen dat moeke aan dij noakiekerij n bult waark haar mor dat viel tou. Ze haar der aanleg veur om boudel goud in de goaten te hollen, ze kon t ien loop òf. Gelukkeg binnen we noa n dik joar van eerappelschillerij òfkommen. Buurvraauws moeke kon t aal nait goud meer bekieken en kwam bie heur ienwonen. Omreden ze kon nog wel eerappelschillen, schilde zai ons eerappels. Moeke zette op tied bak eerappels en n emmer achter t hekje van heeg en om elf uur hoalde ze boudel weer op. Ale eerappels wazzen schild, allain pitten mozzen der nog oet. Dij kon t olle minsk nait meer zain. Om kwart veur twaalf as wie te schoul oet kwammen, mozzen wie bosschoppen lopen. Brood mos aine week van bakker Olengoa kommen, nije week van bakker Brouwer en daarde week van bakker Bouwman. En din weer van veuren of aan. Dat was bot ingewikkeld en t is mie wel overkommen dat ik tel kwiet was en mit centen stief in knoest bie verkeerde bakker ien winkel ston. Bakkerske wis sekuur wat heur week was en zee stief dat ik bie verkeerde was, dat ik bie dij en dij bakker wezen mos dizze week, dat ik kop ter beter bie hemmen mos, dat ik heur nait veur niks lopen loaten mos, dat..... t leste heurde ik nait meer omreden ik deur zo stief dicht trok dat winkelbel t leste woord haar. 's Mirregs en 's oavmds noa t eten mos ain van ons oafwassen, aander oafdreugen en daarde boudel opbaargen. Dat vroug nogal wat soamenwaarken. Wat der nait was, zodat t ien regel n haile drokte was. 'Hol toch op te kribben'. raip moeke din boven t geharrewar oet. Gelieks mos t oppazen aans haarst zó n katjewaai om oren. Tussen bedrieven deur speulden wie en mozzen ons hoeswaark leren.

2014-04

Levertroan

Wat bin je aait blied as t maimoand is. t Weer wordt din weer aangenoam, netuur wordt zo mooi en t gruit en bluit dat t rabbelt. Zwaalfkes binnen der weer en vogels nuzzeln. Oavmds worren weer lekker laank en zummer stait veur deur. En je hemmen aait t idee dat t n ollerwetse, waarme zummer worren zel. Toun wie klain wazzen haren wie n nòg veul grotere reden om bliedeg te wezen mit mai. Omreden din was r oet moand en dat wol zeggen dat wie gain levertroan meer sloeken huifden. Joa, levertroan, doar mozzen wie tegen sloeken. t Was sloeken of stikken. t Wer sloeken vanzulf, aal mos je der wel es van kokhaalzen. Want wat was dat maal goud. Dij dat nait mitmoakt het, het niks mist. Vrouger was t nait aaltied beter heur. Loat joe niks wiesmoaken. Wie haren smoor ien as moeke ien september, as t n roege dag was, levertroan oet kelder hoalde. Ebel Ebels levertroan. t Zat ien n litersfles. Wat was dat toch dik, vet, vies spul. En doar kregen wie de man n dikke lepel vol van. Joa, moeke mainde t goud mit ons, lepel kwam rond vol. Dat wol makkelk mit dat vette, stroperege spul. n Lepel mit n kop ter op. Mond wied open, veurzichtig oethappen en nait graimen of oetproesten. Nee, dat was der nait bie want din kreegst n katjewaai om oren mit nog n volle lepel der achteraan. Zuks dee je mor ainmoal. Dij zulf levertroan had hemmen vrouger kinnen zuk nog sekuur iendenken hou vol lepel aait was en wat veur grimazzen en meroakels der aan te pas kwammen om t spul deur te sloeken. As wie t op haren kregen wie n botterboontje. Dat was ons ainegst zutje op n dag. Dij wer zuur verdaind en je pruijden hom mor zuneg as je levertroansmoak nog in mond haren. Toun ik wat oller en lozer wer heb ik der wat op vonnen. Ik vroug hail fesounlek of ik mond wel spullen mog bie pomp ien t

achterhoes veurdat ik botterboonje ien mond dee. Dat mog wel vanzulf, wotter was der ja genog en kostte niks. Ik mit levertroan achter koezen runnend noar achtern om boudel ien t geutgat oet te spijen. Toun mond spuilen, eevm deurpompen zodat levertroan goud wegspulde en kloar was ik. Botterboonje smuik mie aan tonen tou. Dat ging hail goud. Noa n dikke week haren mien zuskes t ook deur en deden t zulfde. t Ging meroakel. Noa n lutje moand ging t mis. Toun ik hoasteg noar achteren wol pakte moeke mie bie aarm: 'Dou doe eerst dien mond mor es eevm open. Kiek, net as ik dochte, hest nog nait deursloken. En dat spijst mie geutstain ien? Doe hampel. Mien dure levertroan. Hou laank dust dat aal?' Ik keek wat onneuzel en dochte van n poar doagen of zo. Mor moe wis beter. Ze roasde: 'n Poar doagen? Dat zel wel. Wel mout dat nou leuven. Al n poar weken lummel. Zolaank stinkt mien geutstain teminten noar levertroan. Zo slim dat t onmeugelk allain van mondspuilen kommen kin. Dat ik doar nait eerder op kommen bin. Niks meer te mondspuilen. Je blieden almoal mor hier. Noa vief minuten kin elk zien gang weer goan.' En zo is t kommen dat ik liters levertroan sloken heb. Ik zee lest tegen vraauw: 'Ik wil wel leuven dat ik doar mien buukje aan te danken heb.' Vraauw wol der niks van leuven.

2014-05

Jopie

Midden viefteger joaren was t hail gewoon dat wichter van hoesholdschoul oaf votdoalek aan t waark gingen. Voak was dat waark ien hoeshollen. Doar haren ze ja ook veur leerd. Dat kon ien Stad wezen bie n dokter of perfester, mor ook bie n middenstander of op n boerderij. Nichtje Jopie ging as maid aan t waark ien hoeshollen van n boer op aigen dörp. En as ie nou denken dat zo'n wichtje doar allain mor veur hoeshollen was, hemmen je dat mis. Toun mos je ook aal braid inzetbaar wezen. En dat was Jopie. Zo braid inzetbaar, dat toun boer zaik was en baide aarbaiders achter op t laand wazzen, zai mit boers vraauw baaide swienen vouern mos. Doar haren ze baidend nait veul zin aan, mor tou mor. Wat mot, dat mot. Toun ze mit heur emmer swienvreten bie t hok stonnen kwammen swienen der al aan broezen. Wat haren ze n keboal. Ze gierden t oet. Zo'n honger haren ze. Vraauwlu keken es in t hok en ze vonden dij baaisten wel slim groot. En wat was dij vouwerbak toch smereg, wat n swieneboudel. Doar konnen zai dij baisten mit goud fesoun toch nait oet vreten loaten. Dat aarbaiders dat nait wat schoner hollen haren. Dij roegbainers. Hai toch! Mit n baaidend hemmen ze n aanvalspan moakt. Boerin zol mit n bezzem swienen in houk drieven en Jopie zol trog ten roegsten oetragen en din emmer vreten der ien leegkiepen. Ze keken mekoar es aan, nog eevm goud moud verzoameln en toun t hok ien. Dat ging eerst oareg goud. Mevrouw hiel swienen op oafstand en Jopie ston op kop om trog oet te mizzen en te schonen. Doar was ze sikkom kloar mit toun ain van swienen oetbrak. Hai nam n roam, vloog deur trog hin en omreden t wicht wiedbains ston schoot hai onder heur deur. Ze wer optild en doar ree ze, achtersteveuren op t swien, t haile grode zwienhok deur. Dat ging aal mit n koegelse voart, ze het van heur raais din ook nait veul mitkregen. Gelukkeg was t mor n kört raaiske. Ze glee van swienerug oaf en kwam op kont in emmer zwienenvreten te lande. Of ze ook gilpt het? Vast wel mor dat het gelukkeg gain ain heurd. Dij hongerege swienen haren ook ja zo'n hels keboal. Mevraauw en Jopie binnen t hok oet rund en hemmen deur gaauw op hoak doan. Doar stonnen ze mit n baaidend te poesten en te stènen. Wat n konsternoatsie. En nõg haren ze alles nait had. Inains zagen ze dat ze nait meer mit n baaidend wazzen. Melkboer ston ien deur en haar haile film mitmoakt. Hai schötterde van t lagen, kon glad nait weer biekommen. Jopie het zuk hemmeld en schoon goud aankregen van olste dochter van boer. Toun ze 's mirregs noar hoes fietste, was t verhaal aal veur heur aanraaisd. Mit melkboer deur t dörp goan. 'Zo, varkenshoedster.' raipen minsken heur noa. Dat raip heur moeke ook toun ze thoeskwam. Ze haar t al laank heurd. Ook van melkboer vanzulf.

Roakeldais Mexico

Wie haren dit joar gasten oet Mexico. Alleroardegste jonges. Ze konnen n beetje Engels. t Stelde niks veur. t Mos aal oet heur tonen kommen en mainsttied kwam der niks. Ons gasten konnen klok kieken. Ze wizen van uur en tied en deden der noar. Dat doun wie ook, dus akkedaaierde t goud. Toch is t op vrijdagmirreg nog mis goan. Toun jonges votgingen tikte vraauw op orlozie. Six 'o clock. Ze nikkopten. Okee. Om zes uur zaten wie aan toavel. Gain jonges. Wie binnen mor begund. Om haalf zeuven nog gain gasten. Nou haren ze smirregs n puutje mit wat drinken, n rol pepermunjes en n stuk sukkeloa mitkregen. Ze zollen toch nait docht hemmen dat dat heur oavmdeten was? Omreden wie willen nait dat ze ons verhongern bin ik noar t Roakeldaisterrain fietst. Ik kon ze nait vienden. Onderweegns noar hoes verschoot mie der n steern. Ik bin noar boven goan en heb op deur van heur sloapkoamer tikt. Gain geheur. Wat haarder. Gain sjoege. Toun deur open doan. En joa, doar lagen ze. Baidend slaipen as n kou. Ain slaip mit bril op. Kon e zien dreumen beter bekieken zeker. Ik mos bëlken om ze wakker te krieggen. Toun ik ze wakker haar keken ze mie zó verschrikt aan dat ik ze hoasteg oetlegd heb dat ik nait kwoad was. Wat mit veul grimazzen lukt is. Wie haren nait vernomen dat ze thoeskommen wazzen. Ze wazzen zó oetteld van aal heur naachtbroaken dat ze der mor eevm bie liggen goan wazzen. En haren t oor nog nait op t kuzzen of slaipen. En as je sloapen kiek je nait op klok. Zo was t kommen. Ze kwammen hoasteg aan toavel en hemmen eten as slootgroavers. Zuks heurt aal bie Roakeldais. Wie kinnen der wel om lagen. Roakeldais, Op goud geluk. Sums kin t geluk joe nait recht vienden. En din vaalt ter niks meer te lagen. Zoas op maandag toun t feest veurbie was en gasten nog nait vot. Om dik haalf elf stonnen der n poar gasten oet n aander gastgezin op stoup. Ze konnen gain Engels. t Ging over noar stad, Colombioanen en fietsen. Ze wollen votdoalek vot en ain van ons gasten zol mit. Mor dij slaip nog. Omreden ik wil zien beslissens nait nemen heb ik hom wakker moakt. Haar k beter nait doun kind. Mor joa, achteròf kiek je ien klomp. Jong wol geern mit. Hai haar nog nait eten, dus kreeg e n puutje mit n poar stoetjes ien haanden drukt, n kop thee dij e stoande opdronk en nog n beker sju. Toun is e bliedeg òfraaisd. Om mirreg kwam e nait thoes en om zes uur was e der nog nait. t Wer zeuven uur, negen uur, tien uur. Nog gain gast. Wie werren onrusteg. Hier ging wat nait goud. Toun t begon te graauwken werren wie bot ongerust. Hoeshollen van dij aandere gasten wizen ook van niks. En wazzen nòg ongeruster. Heur gast was nog mor vattien. Woar wazzen ons jonges. Wazzen ze mit n poar Colombioanen noar Stad? Of wazzen ze ien buurt mit heur fietserij verdwoald? Was heur fiets stolen en duurden ze nait noar hoes? Soamen hemmen we hulptroepen ienschoakeld. Gelukkeg wizen dij road. Aal gaauw werren wie gewoar dat ze om mirreg nog ien Bavveld bie t statsion zain wazzen. Ze wazzen der aan t voetbalen. Teegn dik haalf elf ien schemerduuster het David en gastolder van t jonkje van vattien ze doar opscharreld en noar hoes hoald. Elk opgelucht en bliedeg. Wat was der nou mis goan en woar? Achteròf bie ons. Toun ze veurege week aankwammen hemmen wie op vertoalcompjuter aangeven dat ze zulf waiten moggen wat ze deden, woar ze hëngingen en hou loat ze thoeskwammen, as ze der om etenstied mor wazzen. As ons jonges smörgens votgingen zeden wie elke dag weer hou loat ze der weer wezen mozzen om te eten. sMirregs net zo. Inderhoast was ons dat dij mörgen ontkommen. Omreden hai kreeg n puutje brood mit zel jong docht hemmen dat dat zien mirregeten was. Over oavmdeten was nait proat, dus zol der dij dag wel gain oavmdeten wezen. Hai het zuk zulf mor oavmdeten kocht. Ien Bavveld. n Hamburger. En het deur voetbaald zo laank as t licht was. Zo binnen ze dat ien Mexico wend: as t duuster wordt goa je noar hoes. Din is dag om. Dat t hier ien zummer zo loat duuster is hemmen ze nait ien de goaten had. n Orlozie hemmen ze nait om en sums es op joen tillefoon kieken is zo omslachteg. Wat wazzen wie blied dat jonges boovm wotter wazzen. Mor te lagen viel der om dit misverstaand nait. Ik ben mit ain van gasten noar Oethoezen west. Op fiets. Ien t dörp ree e slim aan kaant. Zo dicht dat ik dochte: straks komt e mie teegn stoupraand aan en vlugt over kop. 'k Heb hom beduud dat e wieder op weg fietsen mos. Wie binnen hier ook ja nait ien miljounenstad MexicoCity. Bie ons hemmen wie as fietsers veul meer roemte en aans nemen wie t wel. Ik was blied dat wie te dörp oetwazzen. Wat was der veul te zain onderweegs en wat wol ik veul vertellen. Mor dat kon ja nait. Toch perbaaierd. Dat binnen eerappels, potato's. Snapte jong. Bie Goldhoorns nije schuur: veur potato's. Was okee. Haalverwege Osquert, bie swieneboer kneep ik neus dicht. Kwam ook over. Ik zee: 'Pigs.' Kwam nait deur. Vraagtaikens. Toun mos ik ja wel knorren as n swien. 'Pigs.' 't Gezicht kloarde haildaal op. 'Pigs.', zee jong. Haar e weer n woord Engels leerd. Ons fietsen ging nait haard. Wie kwammen nait op loop. Hai zel wel n mooiweer fietser wezen, dochte ik. Dat was nait zo. Hai was n wiendfietser. Wie haren wiend ien rug. 'n Beste bos wiend. As t eevm kon hiel e op te trappen en lait zuk

oetvoaren. Net zo laank dat e sikkom omviel. Din trapte weer eevm en ging t vannijs. Tot Oethoezen tou. Wie haren over over dij acht kilometer n uur doan. Ik docht, hai zel wel muid wezen. Mor dat kon ja nait, ik haar hom om 1 uur te bèr oet hoald omreden t eten op toavel ston. Toun slaip e nog. Nee, muid kon e nait wezen. Stief teegn wiend ien noar hoes fietsen zel wel niks worren, duchtte mie. t Viel tou. Mit wiend teegn was der niks oettevoaren. Dus trapte hai gewoon deur. Ien drij ketaier wazzen wie weer thoes. Achteròf snap ik dat oetvoaren wel. Ien Mexicostad binnen t aal bulten en boelen. Je mouten omhoog en din weer omdeel. Bie 30 tot 35 groaden bin je aan kook as je boovm binnen. As t din omdeel gait dou je gewoon niks. t Gait ja goud. Je kinnen ien tied mooi oetpoesten en wat òfkoulen. Doar zel dat oetvoaren gewoon wezen, bie ons is t biezunder. Hail biezunder. Wel kin hier nou teegn wiend ien eerder op stee wezen as veur wiend aan? Mien daanser en ik. Op òfschaidsoavmd heurden wie dat ain van ons gastgezinnen nuigd worren is om mit t haile gezin, vaier personen staark, op vekaansie ien Mexico te kommen. Zulf woonde jong ien Mexicostad mor zien zuster haar n zummerhoeske aan Atlantische Oceoan. Op n hail mooi stee. Ze mozzen beslist kommen mor wel eevm op tied bericht sturen, zodat ze tied haren om t hoeske schoon te moaken. Dat wordt dus spoaren.

2014-07/08

Dambus

Bie ons ien t loug was der bie café Kroak was bushalte. Ainegste van dorp. Nou vroag ie joe oaf: Ain stee veur t haile dörp, was dat nait wat zuneg? Viel tou. t Dörp was nog nait zo groot. Minsken dij nait zo goud lopen konnen staptent dicht bie hoes ien en oet. Dij aan Hoofdweg woonden zulfs veur heur hoes. En vaste klanten werren hail voak in de buurt van heur hoes oafzet. Makkelk zat. t Was aal makkelk ien dij viefteger joaren. As mien moe mit bus vot mos was ze voak nait op tied klaar. Zoas dat din gait: eerst haar ze nog tied zat, kon van alles en nog wat nog wel eevmkes doun. En din haar tied heur te pakken. Op t lesten mos ze nog van alles: nog noar w.c., n busdouk opzuiken, schuurdeur op knip doun, achterdeur vast moaken, eevm kieken of kachel goud ston en goa zo mor deur. Din stuurde ze ons veuroet. 'Run vlug noar bus en vroag sjefeur of e eevm wachten wil. Zeg mor dat ik der vot aan kom.' Wie op rek. De smoor ien vanzulf. Hopen dat bus te loat was, want din was moeke meschain nog op tied. Dizze raais was bus op tied vanzulf, mor gelukkeg, sjefeur wol best eevm wachten. Schiere kerels. Wat n tied, wat n tied. Zulf mit bus mit was der veur ons kiender nait bie. Joa toch, n doodenkele keer. Dat was din n hail feest. Behaalve dij keer, dat ik op vief-joarege leeftied noar stad mos noar t Roomse zaikenhoes. Klieren mozzen der oet. Kiek, din is der niks aan ien zo'n bus. Hai brengt joe din veul te gaauw op n stee woar ie nait wezen willen. Wie kwammen der wel. k Mos der ook nog n naacht blieven. Volgende dag weerom. Van busraais weer nait genoten, nou vanwege mien zere keel. End vatteger joaren bin wie es mit haile hoeshollen noar stad west om klaaier te kopen. Bie Meiering bie Aa-brug. Dat was n grode dag in mien leevmd. Eerst dij busraais aal. En din Stad, doar haar je allain ja mor van heurd. Dat mos ja wel wat geweldigs wezen. En dat was t ook. Ik kwam ogen en oren te kört, zoveul was doar te zain. Bievubbeld n trem. Ree der zomor laangs aan zien droad. Ien Herestroat heb ik op t lief op stoup legen om te kieken of dij tram nou aan droad hong of dat der roaden onder zaten. Pa haar aal wel zegd dat der roaden onder zaten, mor ik wol hom niet leuven. Ik zag ze nait en ik kon ja mit n haalf oog wel zain dat trem aan droaden hong. Mor ik haar t mis. Der zaten wèl roaden onder. Verschaidend. k Heb ze zulf zain. t Wazzen mor lutjekes. Wie hemmen nije klaaier kochd. Sums laipen wie eevm te deur oet noar boeten om te kieken hou kleur bie daglicht was. Dat was toun nog hail gewoon. Verkoopsters wizzen wel dat wie weerom kwammen. t Leven was nog overzichtelek en minsken eerlek. Winkeldaifstallen kwammen toun glad nait veur. Eten hevve bie de WEEVA. (Woon-En-Eethuis-Voor-Allen) aan t Zuderdaip. t Eten was der goud en nait duur. Mien eerste keer dat ik ien n restaurant eten heb. As ik der laangs loop mout ik der nog wel es aan denken. Toun dag om was, veul te gaauw vanzulvm, wazzen wie op tied weer op Damsterdaip. Bus ston der aal. Ik zöchte mie n mooi plekje oet, achter ien bus. Toun wie votrieden wollen, dee ol bus t nait. Hai laip eevm, bokte n poar keer en toun dee e niks meer. Motor was òsloagen. Doar stonnen wie din mit ons goud gedrag. Sjefeur ging stoan en raip deur bus: 'Willen ale kerels

wel oetstappen en bus eevm aan loop drukken?' Joa, dat wollen kerels wel. Wat mozzen ze ook aans. Elk wol ja geern noar hoes. n Haile ploug kerels stommelde te bus oet. Achter bus stonnen ze stief noast mekoar mit baaide haanden tegen t gat van bus. 'Ain, twij, ...drij', bèlkten ze. En joa heur, doar begon bus te rollen. Eerst hail langzaam, aal n beetje haarder. Sjefeur lait koppeling opkommen, bus bokte es wat en toun sloug motor aan. Gelukkeg. Eerst ree e eevm deur, toun wer der stopt en stapt en kerels aal poestend en stèndend weer ien. Net as aait wer der verschillend reageerd. Summegen kankerden en aandern vonden t nait zo slim. Ik von t n machteg oavmtuur. t Zette kroon op dag. Der konnen ook fietsen mit op bus. Doar wazzen sjefeurs nait blied mit. Ze mozzen achter t stuur vot, achter bie bus op klautern, fiets aanpakken en ien t rek leggen, der weer oaf, weer achter t stuur en pas din kon bus weer wieder, t Kostte n bult tied en t was nog min waark ook. Veuraal as t maal weer was mit regen en störm. En dat was t aait as der fietsen mit mozzen. Bie mooi weer kon der ja wel fietst worren en hiel men centen laiver in buus. Ik wait van ain dij n mooie nije fiets haar. Nou ja, nij, nait haildaal. Fiets zag der nij oet. Hai was movveld. En dij fiets mos op bus. Dat begrootte t minsk aldernoast: t kon ja wel beschoadegingen geven. Zeker aan roaden, dij ook zo mooi swaart spoten wazzen. Ze wis zeker dat der krassen op kommen zollen. Ze gaf n poar ol polten aan sjefeur. Dij mos e tussen stangen van t rek en roaden doun. Man was zo goudeg dat e t dee. Mor t is nait goud oaflopen. Tussen Winneweer en Ten Post, woar je mit n hoakse bocht laangs Damsterdaip rieden, nam bus zien zwaai, trok wat krap deur bocht en doar zailde fiets van bus oaf. Midden oet bus wer sjefeur woarschaaud: 'Stoppen sjefeur, fiets is van bus oaf vlogen.' Man stopte, ree n end terug en joa heur, doar lag fiets. Ien onderwaal, haalf ien sloot. Was gelukkeg sikkom nait beschoadegd, mor zat wel onder bragel. Fiets is weer op bus toakeld en ien t rek zet. Zunder lappen dizze raais. Zo is fiets vaailg ien Stad kommen.

2014-09

Eerappels reuden

Pa haar eerappels bie n boer op t laand. Hai huurde aacht tot tien rou. Aal noar boer t oetkwam. t Was n haile lap. Zulf mos pa eerappels poten, schoonhollen en reuden. Aaneern en kunstmis streuen dee boer en gruien deden eerappels zulf. Teminten as t goud ging. Ik wait nog van n joar dat t nait goud ging. t Was ien n nat joar. Oetgerekend dat joar stonnen eerappels op kwoad laand. ze mozzen ain veur ain te klai oetknepen worren. En goud bekeken worren of ze nog wel geef wazzen. Der zaten veul tussen dij verröt wazzen, summege stèn verröt. As grond openspit wer kwam staank joe ien muid. Aldernoast. Toun wie kloar wazzen ston hier en doar n zak op t laand. Ze konnen mekoar nait beroupen, zo wied stonnen ze oet mekoar. Je konnen ze op n wipkoar wel hollen. En dat veur twij hoeshollens. Bie oom wazzen der vief kiender bie ons vaier. Din springen troanen joe in ogen. Zuks vergeet je nooit weer. Weg waark, weg kosten, ale muite veur niks en je mozzen haile winter zain deur te kommen mit n poar zakken eerappels veur n haile rieg eters. Dat was n moager joar. Denk ter goud om. Gelukkeg haren wie ook vette joaren. Doar denk ik laiver aan. Op n zotterdag werren eerappels reud. Wie gingen der mit haile hoeshollen op oaf. Haanden mitnemen, der was waark zat. Twij man spitten, de rest zuiken. Grond goud deurkraben, leste mos mit. Groten mozzen kōrf van lutjekes leeggoaien. Wie begonnen smōrns goud op tied. Eerst was t nog wat diezeg en kold mor teegn n uur of tien kwam zun der deur. Din konnen t jak en trui wel oet en kon je in bloot boezeroen wieder spitten en reuden. Om tien uur mos ik noar t dōrp fietsen om kovvie te hoalen. Dat zette buurvrauw veur ons. As ik bie heur kwam haar ze kovvie aal in t kedeltje, n propke pepier ien toet, n loag kraanten der omtou en doar nog weer n blaauwblokke handdouk omtou. Ik haar aait hoast mor kwam nait eerder vot asdat ik verteld haar hou ter op t laand bie ston. Of eerappels dik genog wazzen en of der genog tal was. Buurvrauw wis aal te goud wat t was as eerappels nait genog schudden deden en leefde echt mit ons mit. As ik weer op t laand kwam hiel elk geliek op te reuden. Wie aten ons stoet en brug (roggebrood) op en dronken ons kovvie. Kovvie dij nog goud hait was. Nog eefkes mit rug tegen n zak zitten, n piep proaten en din ging t weer wieder. Om twaalf uur hoalde ik weer kovvie, wie gingen schaften. Mit n stoetje ien haand gingen wie eevm achter diek kiek. Veuraal nait te laank, der mos wel waarkt worren. Wat wazzen dat toch laange riegen. Kwam ja gain èn aan. Tegen tied dat wie, kwoajongs, der zat van wazzen en mit kloetjes begonnen te pikken, kwammen wie toch achter op t laand. Elk was blied as t èn der hér was. Wie wazzen der goud op oetkeken, poepzat wazzen wie der van. Gelukkeg was t mor ain dag in t joar. Der was n joar bie dat eerappels wel hail goud

schudden deden. Haile mörgen laip pa te snaren van zien eerappels. Dat t zukke dikken waren. Meroakel. Wat n eerappeljoar. Hai wreef zuk nou en din ien haanden van plezaier. Toun wie aal n hail end reud haren viel hom t teegn dat der nait meer zakken stonnen. Ze stonnen te wied oet mekoar noar eerappels dik wazzen. Hai snapte der niks van. 'Moak ie körven ook te vol, jonges?', vroug e. Mor dat was t nait. Op n gegeven ogenblik zette hai zien bril oaf om t swait van kop oaf te wisken en toun zag e t. Eerappels wazzen niks dikker as aandere joaren, nee zien brillegloazen wazzen staarker. Hai haar zuk de veurege week net n nije bril hoald. Wie hemmen hom der nog voak mit nittjet. t Was n goud eerappel joar. Boer mende ons n dikke woagen eerappels op t haim. Wie haren n goud gevuil: eerappels zat, winterbraand in hoes, zo konnen wie winter rusteg ien muid zain.

2014-10

Plietsie Holwier

Toun wie op legere schoul oetleerd wazzen, mozzen wie aacht kilometer fietsen noar n Daam. n Koppeltje van zo'n man of twaalvm. Om beurten mos je veurop. As wie t veur de wiend haren of liek der in op, din fietsten wie gewoon twij aan twij achter mekoar. Bie ziedewiend mos dat wat aans. Din reden wie schuun achter mekoar in twij riegen van zes en haren haile weg neudeg. Dat dat wel wat gevaarlek wezen kon haren wie nait zo in de goaten. Of, loat mie mor eerlek wezen, wie zagen dat wat aans. In dij joaren was t nog nait drok op weg. Der mozzen ons hoogoet vief auto's veurbie en dij zagen ons ja wel. Haile weg was van ons en as der auto's laangs mozzen gingen wie wel eevm op zied. Zo ging dat n poar joar goud. Wie reden zoas wie wollen en auto's schikten zuk. Wel zuk nait schikte? Dat was plietsie van Holwier. Hai haar ons t al es stief verboden en mit n dikke bekeuren draigd, mor doar trokken wie ons niks van aan. Toun hai bericht kreeg dat hai noar Loppersum overplaatst worren zol kreeg hai t inainen hail drok mit ons. Ale mörns ging man op jacht. Hai zòl en mòs ons nog eevm snappen veurdat e votging. Aine mörn ston hai achter n transformator-hoeske, volgnde mörn aargens achter n dikke boom, daarde mörgen kon hai thoes blieden omreden wiend in verkeerde houk zat en vaierde dag ston e weer aargens aans achter boom. En elke keer fietsten wie mit twij man noast mekoar bie hom laangs. Zoas dat heurt. Hai kreeg ons nait te pakken. En snapte der ook niks van. Hail in de verte zag hai ons aankommen mit haile weg ien gebruik, wat dichterbie hom reden wie mooi mit n twijen. t Was net of wie roeken konnen woar hai ston. Dat was nait zo vanzulf. Hou wie t wizen? Net boeten Holwier kwammen wie ale mörns n schouljuffraauw tegen dij in Glins aan schoul ston. Zai woarschaaude ons: 'Plietsie heur'. Mit t stee der bie. As wie din bie polietsie laangs fietsten knezen wie eevn hail vrundlek noar hom. En zeden: 'Moi'. Hai keek zo swaart as n pachter, bromde wat onverstoanboars en inkasseerde aine nederloag noa aander. Man zel zuk wel suf prakkezaaierd hemmen hou wie aait zo sekuur wizen woar hai ston. Toch is hai ons te glad oaf west. t Was n poar doagen veurdat hai verhoezen ging. Zien leste kans. En dizze raais laip hom t aal mit. Wat inholt dat t ons tegen laip. t Was n mörn in meert. Wat grienereg weer. n Dichte wiend oet t zuudwesten. En t miggelde wat. Schouljuffraauw haren we mist. Achteroaf was ze zaik. Wie gingen eerst toch mor achter mekoar fietsen, hail benijd of ons vriend ook aargenswoar ston. Nee heur, naargens gain fiets tegen boom en n kerel der achter. Toun wie bie Marsummerweg waren, driekwart Holwier en n Daam, wollen wie t wel leuven. Zo wied van hoes ston hai nooit. Wat ook logisch was. Hai mos t haile end ja zulf ook fietsen. En din nog weerom. Wie haren n haile proat. Man zol wel aan zien hoeshollen ienpakken wezen, duchtte ons. Ien de verte kwam der n kerel aanfietsen. Doar schonken wie gain aandacht meer aan. Dat t gain plietsie was kon je op grode oafstand wel zain. Mor wie haren nait goud keken. Stoef bie ons sprong man van zien fiets en raip: 'Halt, oafstappen.' Veur ons ston... joa zeker... plietsie van Holwier. Over zien plietsiegoud haar hai n laange broene jas aantrokken. Allain aan zien glimmende, swaarde stevels kon je nog zain dat t n plietsie was. Hai pakte zien pet te fietstas oet en zette dij op kop. Toun trok e zien boukje te buus oet, slikte aan zien potlood en keek ons triomfantelek aan: 'Nou heb ik joe te pakken, nou zel je van de bok dreumen. Zeg op joen noam.' Elk zee zien noam. Zat ook ja niks aans op. De baaidend dij rechts reden haren geluk. Dij kregen n beste oetschieter en konnen inrukken. De rest wer opschreven. Dat wer n haile rieg noamen in zien boukje. 'Heuren der nog van.', zee man, knees ons tou, stapte op zien fiets en ging noar Holwier. Wie aanderkaant op noar schoul. Dikke proat was over. Wie mozzen der tegen poazen om op tied te kommen, zodat wie direktieur niks

vertellen huifden. Was ook ja mor beter dat e naargens van wis. Wat nait wait, wat nait deert. Veur hom en veur ons. n Poar doagen hevvve in onrust zeten, mor toun wie niks heurden ging t leven weer zien olle gang. Plietsieman verhoesde noar Loppersum en wie fietsten aal noar gelang wiend was. Dat t moeske nog wel n stitje kreeg wizen wie toun nog nait.

2014-11

Kantongerecht

t Moeske kreeg zien stitje n poar moand loater. Op n oavmd om en bie zes uur draaide ons dörpsplietsie bie ons t haim op. Fiets kwam tegen put aan en oet fietstas hoalde hai n grode broene envelop. Ik noar deur. 'Mout je mien pa hemmen?', vroug ik hail onneuzel. Men kon ja nait waiten. 'Joa.' zee man en gnivvelde: 'Ik mout dien pa hemmen. Dij mout taiken veur envelop dij ik aan die geef. Doe most veurkommen.' Verhip, dus toch. Ik heb envelop in ontvangst nomen, pa het der veur taikend en toun mos ik wel mit t wotter veur dokter. Gelukkeg mouk pa zuk der nait drok om. 'Kost die centen.' zee hai. Mit mekoar hevve t deftege pepier oetgebraid lezen. Minsken wat was dat n laank en ingewikkeld verhoal. Ons soort minsken zol schrieven: veurkommen om 10 uur op Kattenhoage ien Stad omreden doe midden op weg fietst hest. Kiek dat is duudlek, dat snapt elk. Din wait je vot wat je mouten. Veurkommen dus. Doar haar ik ja glad nait meer op rekend. Gelukkeg huifde ik nait allain. Aandern haren net zo'n braif. Wie mit mekoar noar direktEUR van ons schoul. Wie onnaaierden: meschain gef t wel gain vrij. Din binnen wie der mooi òf. DirektEUR keek ons es aan en zee dat plietsie groot geliek haar dat e ons aanpakte. Dat t n goie zoak was dat wie veur rechter kommen mozzen. Dat was goud veur ons opvouden en ook veur ons algemaine ontwikkeling. Wie mozzen mor goud kieken hou ter op rechtbaank touging. Wel hoopte direktEUR dat dit eerste mor ook leste keer was dat wie mit rechter in aanroaken kwammen. Dat leste hoopten wie ook. Wèl vrij dus. n Week loater wie op raais noar Stad. Op fiets, om kosten te spoaren. Brood mit en op tied vot. Over Loppersom, n brug over Wiemers, n smaal fietspad laangs noar Delweg, noar Winneweer en toun laangs Damsterdaip noar stad. n Dikke daarteg kilometer. Wie wazzen goud op tied bie t kantongerecht. Fiets hevve tegen muur zet. Dat wer n haile rieg, wie wazzen ook ja mit aacht kwoajongs. Toun deur dij grode deur van dat hail grode gebaauw noar binnen. Op gaang mozzen wie op ons beurt wachten. Wie haren nait veul proatjes meer. Parketwacht, n grode staarke kerel, kwam ons hoalen. Bekwiemked stonnen wie veur t hekje en hemmen n beste rabbelment van meneer rechter kregen. Nait dat hai op ons schèlden dee of tegen ons tekeer ging mor hai zee t wel even hail stief. En perbaaierde ons doarbie liek in ogen te kieken. Wat nait touvil want wie keken almoal noar mat op vluwer. 'Kijk mij aan als ik tegen je spreek.' zee hai bie elk. n Beste oetschieter dus. Ik haar haildaal pech. As ainegste was ik zestien joar en kreeg n bekeuren van vijf gulden. Dat was toun n bult geld. n Kaptoal. n Rib oet mien lief. Rechters waiten sekuur woar ze kwoajongs gevuileg roaken kinnen: in heur knip. Nait schelden of ragen, buuscenten oafpakken. Weer boeten ging der eerst ain mit pet rond. Toun was der f 4,25 van mien bekeuren bie mekoar en kon ik ook weer bliedeg wezen. Wie haren ons pröddels had, t geld was der sikkom aal, zun scheen en wie haren de rest van dag veur ons zulvm. Wat wil n minsk nog meer. Eerst hevve Martinitoren beklommen mit ol meneer Everts, dij klokken bespeulde, as gids. Hai het ons alles zain loaten: vlaggenzolder mit monstergrode vlaggen. Luudzolder. Klokkenzolder mit speultoavel van t klokkenspul. Joa, ter ere van ons het e der zulfs nog n verske op speuld. Dat was n hail keboal boovm ons kop. Wie hemmen hom mor nait verteld woarom wie in Stad wazzen. As hai t wis was e meschain wel nait zo geschikt west. Boovm op toren haren wie n prachteg oetzicht. Wie wezen mekoar t Damsterdaip aan en zeden: 'Kiek doar mouten wie straks weer laangs noar hoes'. Mor zo wied was t gelukkeg nog nait. Toun wie weer onder wazzen, hemmen wie fiets pakt en binnen noar t Noorderplantsoen reden. t Is zo'n zesteg joar leden en men kin zuk nait veurstellen dat t nait drokker was ien Stad. Der stonnen nog mor twij verkeerslichten ien hail Stad: ain bie Heerebrug en ain bie C & A op t Zuderdaip. En doar huifden wie nait ains te wezen. Ien Stad was der zulfs veur ons nog best te fietsen. Ien t Noorderplantsoen hemmen wie ons brood opeten en onder t kaauwen deur viel t oog ons as vanzulvm op dij hoge baarg achter muziektempel. En joa heur, kwoajongs blieven kwoajongs: fiets der bie omhoog stènnen en mit

n koegelse gang der bie omdeel. Wat ging dat mooi. En wat ging dat haard. Mit stief remmen kon je net op tied stoppen bie stroat. Wat hevve genoten. Goud dat ter toun gain plietsie laangs kwam. Tied vloog om. Wie binnen ook nog bie Gallerie Modernes op Vismaarkt west en bie Hema ien Heerestroat. Om drij uur mozzen wie weer op hoes aan. Ien Loppersom fietste der n plietsieman veur ons aan. Toun wie hom inhoalden, hemmen wie hom almoal es goud aankeken. Wel, kiek es aan: as je t bedenken mozzen kwam je der nait op, t was ons vriend oet Holwier. Aan hom haren wie ja ons raaiske en vrije dag te danken. Toun wie n endje veur hom oet wazzen bëlkten wie allemoal deur mekoar hèn: 'Bedankt heur.' Veul keboal, n serenade mit ons fietsbellen, gejuich en gezwaai. Dat was ons oafscheid. Man zel wel nait waiten hemmen wat ter loos was, veur ons zette t nog eevm kroon op dag.

2014-12

Overbuurmans kat

Veur joaren terug haar oom zien overbuurman n kat. n Swaarde. n Mooi daaierke. Mor mooi bleef e nait. Overbuurman haar n poar kiender en dij zaten kat geregeld te nittjen. Dat begon mit klainegheden mor t wer aal slimmer. t Laip oet op aan steert trekken, over grond slepen, schoppen en veul nait genog. Veuraal lutje vent trok kat aait aan steert. As kat din blous of kraabde wer e boeten deur zet. Kat wel te verstoan, jong nait. Dat ging net zo laank dat kat nait meer noar hoes wol. Hai durfde nait meer. Zo roakte hai aan swien. Was din hier, din doar. Hai kwam bie oom te lande. Kat wol groag aanhoald worren, moggen hom ook wel strieken, mor as je aan zien steert kwammen, klaauwde hai. Omreden oom en taande aal n kat haren en t nait akkedaaierde mit dij twij katten konnen ze kat nait ien hoes hoalen. Ze gaven hom boeten n prakje en ook wel wat stoet ien melk. As heur aigen kat ien buurt was joug dij omswiender vot en vrat boudel zulf op. Zulfs as e net zulf wat had haar. Dij miesgaster. Overbuurmans kat wer n verschoppeling. Hai wer bie de dag moagerder en toun e kikkers begon te vreten was der van dij mooie swaarde kat nait veul meer over. Binnen n poar moanden was e n wrak, n moager scharminkel. Hai zat tieden bie oom Kloas onder heeg te kleumen en dat von oom hail maal. Dat daier haar ja gain leven. En toch bleef e leven. Toun ston winter veur deur. Kat wer zaik. Zo zaik as n hond. As dat in dizze tied gebeurd was, was oom der mit noar vijarts goan veur n spuitje. Toun kon dat nog nait. 'n Vijarts was der veur peerden, koiën, schoapen en bokken. Mit n hoesdaaier mos je joezulf redden. En zuk redden dee oom. t Was op n duustere oavmd. Oom dronk zuk eerst moud in. n Beste borrel. En nog ain. Toun was e der kloar veur. Hai pakte n dichte zak, dee der n poar stainen ien, kat der ien en toun het hai kat verzopen ien sloot achter zien hoes. Achter ien toen het e t baist begroaven. Niks zeggen, gewoon deurleven. Hou stiller, hou beter. En zo was t ook ja t beste. Kat was oet zien lieden. Gain minsk zol hom missen. Mor dat haar oom mis. n Week loater haren ze buurvraauw op de kovvie. Ien loop van proaterij vroug dij of zai overbuurmans kat leste tied ook zain haren. Doar schrokken oom en taande van. Taande zee: 'Hé, nou je t zeggen, buurvraauw, nee ik heb hom ook aal n poar doagen nait zain. Doe din Kloas.' Oom schudkopte van nee. 'Meschain is e wel dood', onnaaierde buurvraauw, 'dat zol ook ja nait zo slim wezen. t Aarme schepsel haar ook ja gain leven. Hou mos e winter wel deurkommen. Dij stumper.' 'Joa, buurvraauw, net as ie zeggen, dat is hail wel meugelk. Mor t kin vanzulf ook wezen dat t daaier n aander hoeske-van-hold-aan vonnen het. Wat zel men der van zeggen.' Buurvraauw nikkopte instemmend en begon over priezen van eerappels. Zo kwammen ze op n aandere waide en konnen heur kovvie mit smoak opdrinken. t Was aal wel drij moand loater dat buurvraauw op kat terug kwam. 'Wait ie wel dat achterbuurmans kat nait dood is?' Nee, dat wissen oom en taande nait. 'Ik heb hom zain. Hai zat bie domie van groot kerk veur t roam. Hai zag der welvoarend oet. t Is nou weer n mooie, swaarde kat. Dik, rond en vet.' Oom en taande keken mekoar es veurzichtig aan en toun zee oom: 'Dat dut ons deugd, buurvraauw. t Is mooi as minsken goud veur heur daaier zörge. Is t nait zo?' En doar hemmen ze t mor bie loaten.

2015-01

Bouldag

t Is end viefteger joaren en dizze raais zellen wie t over ol Jans hemmen. Ik zeg: ol Jans, want zo mag ik hom toch wel nuimen. Hai is achter ien de tachteg. Mor nog goud kras heur. As zien dak lekt, en wel zien dak lekt ter nou nait es, din moakt Jans dat zulf. Ik zel t nog staarker vertellen. Der was Jans veurege winter n vorstpaan van zien hoge schuur òfstörmd. Hai sjaauwde zien ledder oet hoes en lainde ledder van buurman der bie. Ain ledder wer van grond òf op pannen legd, aander ledder sleepte Jans der bie omhoog en knupte dij aan eerste vast. Zo kon e der bie en wer vorstpaan weer op stee legd. Buurman Kloas van zeuvmteg kreegst veur gain doezend gulden bie ledder omhoog. Mit kop ien nek ston e te kieken hou Jans paan op stee legde. Jans zien vraauw leeft ook nog. Mor zai wordt nou wel wat minder. t Wazzen twij kaalme olle minsken, dij je nait zagen en nait heurden. Dij wat vergeten tussen ons ien leefden. Totdat ze n koamer touwezen kregen ien t rusthoes. n Koamerke op zun. En as joe dat aanboden wordt mout je der bie wezen. Jammer genog konnen ze aal heur spullen doar nait kwiet. Dus hielden ze bouldag. Joa lu, ze gingen haile boudel verkopen. Nee, t hoes wazzen ze nog nait kwiet. Dat mos loater mor as ze der oet wazzen. Bouldag dus. Ze haren n lutje advertensie in t bokje zet. Zoaterdagmirreg om twij uur zol t begunnen. Om haalf twij kon je boudel bekieken. Ik der hin. Goud op tied, zodat ik boudel goud bekieken kon. Der was van alles, joa minsken wat was der nait. t Was aal old en hail old. n Hail hoes en schuur vol spullen. Nait veul zoaks. Der was ook nait veul volk. Mit n man of vieftien stonnen wie oppropt te wachten veur teunbaank in Jans winkeltje. Winkeltje?, joa want Jans vraauw haar ien aarmoutied van daarterger joaren n winkeltje dreven en t zag der nog net zo oet as toun. Allain stonnen der ien schappen gain krudenierswoaren meer mor spullen veur bouldag. Nou is t ongeliek verdaild ien wereld, ook ien Jans' winkeltje. Wie stonnen mit mekoar as hoar op hond veur teunbaank. Achter teunbaank was roemte zat. Doar zat as eerste Jans. Noast hom zat zien vraauw en doar weer noast zat buurman Kloas. Kloas haar drij segoarekistjes en n spuilkom veur zuk stoan. Ain kistje veur braifkes van viefentwinteg, ain veur tientjes en ain veur braifkes van n gulden. Spuilkom zat vol klaingeld. Dat was wizzelgeld. Wie haren aal es vist wel boudel oetmienen zol, notoares, deurwoarder of n oetmiender van boetenòf, mor Jans en vraauw gaven gain oasem. Buurman Kloas zee dat hai t nait wis, wie mozzen mor òfwachten. Krekt om twij uur laip der mit n bult keboal n ol wekker oaf. Mit ging Jans stoan, hoamerde mit aaskebak op teunbaank en raip dat wie begunnen zollen. Hai miende boudel zulf oet. Eerst wat lutje dingen van schappen òf. Toun kwammen grote dingen. 'Wel baidt der wat veur vraauw heur fiets. n Haile beste fiets, wel old mor joaren nait bruukt dus ook joaren nait sleten. Wel budt der wat, wel van joe.' Gainain bood der wat. Fiets bleef stoan. 'Wel baidt der wat veur mien fiets. Mankaaiert niks aan, mout allenneg n nij remblokje op. Mien fiets is nait zo old as vraauw heurend, mor wel n veuroorlogse, dus n goie. Zit gain schram of kraske aan.' Wel budt der wat.' Ain bood n doalder, aander twij gulden, ze haren mekoar en Jans stroal veur gek. Op n duur ging fiets veur twinteg doalder vot. 'En hier n beste linnenrek, onbetoalbaar as timmerman joe op t heden ain moaken mout. Gain holtwurms, sleet of breuk. Wel van joe... Der wer twij doalder boden. Te min von Jans' vraauw. Ze hielen hom. Toun kwam t hoesroad aan bod. Buurman Kloas zien vraauw scharrelde boudel op en gaf t aan Jans. Dij lait t eerst aan zien vraauw zain dij elke keer zee wat je der op t heden veur ien winkel geven mozzen. Ze wis van alles pries oet kop. Dat was nog es n gezellege bouldag. Ain wis dit en aander zee dat. En wie mor lagen. As der gonend vot gingen kwammen der nije klanten aan. Winkel bleef vol stoan en net as zo voak wazzen der meer kiekers as kopers. En elk nam zien drokte mit. Job haauwde aaskebak aan diggels om t weer stil te kriegen. Noa n dik haalf uur was e muid en stem kwiet. Toun is ain oet publiek zo goudeg west om boudel wieder oet te mienen. Jans' vraauw zee nijweerde, man miende t oet en Jans en vraauw beslisten mit n baidend of t bod hoog genog was. Dat was t ien regel nait zodat koop over ging. Buurvraauw sleepte t din weer vot. Wie hemmen der tieden stoan en hemmen n bult lol had veur nait veul centen. Veur Jans en vraauw wer t grode flop. Toun wie votgingen ston t hoes nog vol en wazzen segoarekistjes nog sikkom leeg. Jans en vraauw binnen noar t rusthoes goan en n poar moand loater is t hoes verkocht worren. Mit ienboudel en aal. Ien ain koop. Mit ale lusten en lasten, zee notoares. Nou, dizze koper haar veurlopeg meer lasten as lusten. Mor dat wazzen zien zoaken.

2015-02

Moeke zaik

Ons olders lazen gain stoere bouken over opvouden en doaram huifden ze zuk ook nait suf te prakkezaiern hou ze ons vertellen mozzen woar of kiender votkwammen. Welnee, t probleem over zuk soort zoaken was nog nait oetvonnen. Dus was der gain probleem. Mor ik dwoal òf. Wat ik joe is hou wie op n biezundere menaier aan n lutje pòtje kommen binnen. Dat ging zo. Ons moeke wer zaik. Ze lag op bèr ... Dat kwam ons wel roar over, ons moeke was ja nooit nait zaik. Ze was der smörns ait t eerst oet en ging soavmds t lest op bèr. Ze kon nait op of kepot, dochten wie. En nou was ze zomor zaik. 'n Grode ontdekken: elk kon zaik worren, zulfds ons moeke. Mien zuske en ik werren noar buurvraauw brocht. Dij zol op ons pazen en wie moggen der ook sloapen blieven. Dat was mie geern goud, ik was aal vaier joar en ik dus best. As ik bie buurvraauw oet t roam keek kon ik ons hoes ja ook nog zain. Sloapen lukte der best. Aanderdoagsmörns onder t eten zee buurjong: 'Nou mouten je es goud luustern kwoajongs, ik heb toch wat roars beleefd vanmörn. Ik was vroug te bèr oet en keek noar boeten. Opains zag ik op t hekje tussen joen toen en onzend n grode, widde vogel zitten mit n douk ien snoavel. Ien dij douk bewoog wat. Doar zat wat ien, der stook n kopke en n aarmke oet. Dij vogel zat aal noar ons hoes te loeren. Ik docht: nou mout ik oppazen, hier bie ons gain lutje pòtje meer. Dat is mie niks weerd. Ale nachten hoelen en din kin ik nait sloapen. Niks der van, gait nait deur. Op blode hakken bin ik noar boeten rund en heb vogel votjagd. Ik raip 'kst...kst... vot... nait bie ons...schait op...dij kaant oet... goa mor noar bureen. En joa heur, toun vloog e vot. Noar joen hoes tou. Hai het t pòtje bie joe brocht en ik zol zo zeggen dat je joe der mor mit redden mouten.' Buurvraauw schudkopte. 'Hai jong, hol die toch stil.' Zulfde mörn moggen wie weer noar hoes. Moeke beterde aal weer wat. En joa heur, doar lag n pòtje. Ien t ledekantje noast moekes bèr. Buurjong haar ons dus nait wat wiesmoakt. Goud dat e ooievoar noar ons hoes jagd haar. Hai wol t pòtje toch nait hemmen en wie wazzen der loos mit. Wie zagen votdoadlek wel dat n laif pòtje was. Noatuurlek hemmen wie pa en moeke t verhoal van buurjong wel verteld. Ze keken mekoar es aan en pa zee allain mor: 'Goud heur jonges, 't is bie ons net op stee.'

2015-03

Gain hemd aan ...

Ik mos es noar dokter tou. Dij woonde ien Holwier. Nou zel ik t votdoalek mor zeggen, ik heb t niks op dokters begrepen. Ze binnen me veuls te haard. Begriep mie goud, t is goud dat ze der binnen heur, dat wel. Mor as t aits kin bin ik mien aigen dokter, n haile zaachte. Ik zeg altied mor zo: aine minsk is nou ainmaal piengevuileger as aander. En ik heur nou net bie t piengevuilege soort. Doar kin ik ook niks aan helpen. Doaram mout ik wel n zaachte dokter wezen veur miezulven. En dat ik as zaachte dokter stinkende wonden mouk is ait touvalen. Ik haar es n joekel van n wrat onder vout. Toun e as n stipke begon ging ik wat op boetenkaant van vout lopen. t Zol ja wel overbeteren. Mor dat dee t nait. Wrat wer goandeweg groter en ik laip aal wieder op boetenkaant van vout. Op n duur laip ik op hak. Toun t aan hinken tou was mos der wat gebeuren. Ik heb mie n wrattenplaister kocht en dij der hail veurzichtig opplakt. Noa n poar doagen trok ik hom der nòg veurzichtigter weer oaf. Wrat zol wel aan plaister hangen. Dat haren ze mie op biesluter ook ja touzegd. Kin je net denken. Aan plaister hong niks en onder vout zat wrat mie gek aan te steken. Mooie kwakzaalvers mit heur plaisters. Ik was der mooi kloar mit en ik mos der van nood wel mit noar dokter tou. Toch mor goud dat e der was. Ien wachtkoamer was t n drokke neern. Ik mos allerdeegs stoan. Mor dat wer gaauw aans. Opains wer deur open ropt. Dokter zulf. Gramniedeg zee e dat elk dij gain hemd aan haar opkrazzen kon. n Haile bult klachten kwammen van zunder hemd lopen. As elk n hemd aan hemmen zol din wazzen der veul minder klachten en din zol hai, dokter, t ook nait zo aibels drok hemmen. Zo bleef der ja gain minsk zond. n Hemd aantrekken en mörn mor weer kommen. Zo broeskede ons dokter en trok mit n

beste klap deur dicht. Even was t hail stil en keken wie mekoar verbiesterd aan. Toun kwam t. Haren je heuren mouten. Knuppel ien t houderhok. Wat jongelu stoven ien t èn. Wat wazzen ze verontweerdigd. Woar bemuide dokter zuk wel mit. Wat haar e der mit neudeg. Ze zollen zulf toch wel bepoalen wat ze aantrokken. Aal scheldend en ragend gingen ze vot. Deur trokken ze mit n beste klap dicht. Doar wer t roem van en ik kon mooi roem zitten. Ol moekes en ol kereltjes bleven ook zitten. Ze knikten mekoar es es hail overtuugd tou en zeden dat dokter groot geliek haar. Dat jonkvolk ook. Loater zitten ze vol rimmetiek. En zo is dat. Ik was gaauw aan beurt. Volgnde dag wazzen ik en t jonkvolk weer bie dokter. Ze wazzen nog laank nait oetschetterd. Elk haar t zulfde verhoal. Ze haren nou n hemd aan mor as ze thoeskammen trokken ze dij votdoalek weer oet. Din kwam e achter ien kaast en as ze weer noar dokter mozzen zollen ze t ding wel weer opzuiken.

2015-04

Oom te venten

Thoes haren wie n bloumkwekerij. Oom ventte ien t veujoar en ien haarst bloumen oet. Van t Ol Schip tot Steem, van Ten Post, Schilwol, Sibboeren tot Eemskes, Oterdum en Woagenbörgeren tou, joa woar zag je dij man wel nait. Op n keer zol e noar Sibboeren. Bie t Schildmeer, net over brug, hil n oldere plietsie-agent hom aan. Controle. Riebewies, motorpapieren, motor zulf, alles wer bekeken. Hail oetgebraaid. Man haar t aan tied, en dat lait e maarken. En hâi haar hier de macht, dat mos oom goud vuilen. Toerloos laip man om motor tou en bekeek alles wel drij keer. n Jongere agent, n snôtneus nog, ston der bie en haar grote bewondern veur zien collegoa. Aan zien holding was duudlek te zain: zo'n agent wol hai loater ook worren. Noa n dik ketaier haren baaide plietsies niks vonden en laiten oom lopen. Net om bocht begon dij alvast te venten. Straks ien Slochteren mor even op t Gemaintehoes aan veur n ventvergunnen. Dat kon din nog wel. Nee dus. Toun hai drij hoeskes had haar, stonnen baaide agenten weer veur zien neus. Zai wollen zien ventvergunnen wel eevm zain. Dij haar e dus nait. Hail onneuzel vroug e: 'Mout dat din ien dizze gemainte?' Joa, dat mos. Oldste agent trok zien boukje en schreef mit wiede hoalen en braaide grijns n fikse bekeuren oet. Oom flauw vanzulf. Eerst is e noar t gemaintehoes ien Slochteren goan veur n ventvergunnen. Toun weerom noar Sibboeren. Hai was aal n mooi zetje aan t venten, toun e bie n hoes kwam woarop 'Rijkspolitie' ston. Wacht es even, dochde hai, dat komt mooi oet. De vraauw dij der woonde, was gelukkeg n echte bloumkeder. Ze kochde nogal wat. Bie t oafrekenen drukte oom der anderhalve gulden bie op. Kloar. Eerste stuk van bekeuren was binnen. n Poar stroaten wieder, n nijbouwstroat mit huurhoezen, hong der n polietsiejas aan lien. Doar woonde dus t jonge agentje. Oom het dij vraauw ook nog ain gulden oafzet. Opgeroemd mouk e zien dag vol. Mit n lege kaar kwam e weer thoes. 'Ik heb n bekeuren oplopen,' zee hai tegen mien pa, 'mor ik heb n bult verkocht, dus is t geld der ook aal weer oet. En doar bleef t bie. Tot bekeuren kwam. n Dikke bekeuren! Vief gulden. Te deksel. Dat viel even vies tegen. Ien haarst wol oom beslist n dag noar Sibboeren te venten. Doar haar hai van t veujoar ook ja zo goud verkocht. Hai kwam bie t Schildmeer en net of t zo wezen mos, vandoag stonden baide agenten weer net over brug. Weer te niksen. Zuks bedenk je nait, zuks overkomt joe. Prompt wer oom weer aanhollen en wer zien bakfiets oetgebraaid en langdureg inspecteerd. 'Wat bist ook n klier', dochde hai, mor knees even. Hai wis ook ja wat, wat baide agenten nait wizzen. Weer noa n dik kataier laiten ze kerel mit zien bakfiets mor lopen. Der was dizze raais niks te verdainen. Oom haar veurege keer leergeld geven en ging eerst mor noar t gemaintehoes om n ventvergunnen op te hoalen. Toun is e noar Sibboeren oafraaisd om kaar leeg te venten. Dat is hom lukt. Vraauw van Riekspelietsie het e nog es veur twij gulden ôfzet en vraauw van t agentje n doalder. Fluitend is e op hoes ôfgoan. Dat oom ze n gulden te veul ôfzet haar von e gerechteghaid. Dat was veur twij keer oponthold en veur aargenis. Aal mit aal mog e nait kloagen. Dat agenten bekeuren oet aigen buus betoald hemmen zellen ze wel nooit gewoar worren wezen.

Weddenshop (Koos Vos)

In dôrpskroug zat n hail stel aan stamtoavel. Elk haar aal n poar heldern had, dus wer t bot gezellig. Volgnde môrgen mozzen der drij stamgasten op tied te bër oet. Veur dag en daauw zollen ze bie Koos zien schuur wezen. Koos en nog ain zaten ol Geert te nittjen. 'Doe bist ter tóch nait op tied Geert. Volgnis mie

hest doe te daip ien dien glaskes keken en waist mörgenvrouw om zes uur nait datst ien wereld bist.' Dat lait Geert zuk nait zeggen. 'Wedden om n kaan draank dat ik ter t eerst bin?' t Wer even hail stil. Toun zee Koos: 'Dat gait aan. 'Volgnde mörgen stonnen Koos en zien pazzipant om haalf zes aal bie schuur. Toun Koos deur open dee zee e achterom: 'Wat zel Geert op zien neus kieken dat wie der t eerste binnen.' Mor dat haar e mis. As n duveltje oet n deuske sprong Geert te t heu oet en zee: 'Mis mien jong. Ik bin der aal. Kom mor op mit dien kaan draank.' Schrokken stötjede Koos: 'Hai Geert, wat letst mie schrikken. Hou komst hier zó vroug?' 'Makkelk zat jong. Joe baaidend binnen vannaacht noar hoes goan en ik bin hierhèn goan. 'k Heb goud sloopen heur.' t Het Koos n fles draank kost.

2015-05

Vief mai

Net as ien dit joar vil 5 mai, bevrijdensdag ien n jubileumjoar en zol oetgebraid vierd worren. Kommizzie haar bedocht dat der n aubade kommen zol. n Uurke loater zol der n vlaigtuug boven t sportveld t ain en t aander veur kiender òfgooien. Hoofden van baide schoulen werren op vergoadern nuigd. Bedoulen was dat zai kiender wat verskes aanleren zollen en mit ale klassen ien optocht op t plain veur t gemaintehoes kommen. Dat kwam nait goud. Baide meesters wazzen t goud ains. Zo'n zingerij vonnen ze niks veur kiender. Dat was gain feest. En t verhoal van börgmeester, voak over kienderkopkes hèn tegen grote minsken der achter, konnen kiender ook wel missen. Kommizie nait blied . 'Och,' zee veurzitter, en trok wat mit scholders. 'As joe t nait doun willen doun wie t zulf. Dat kinnen wie zulf ook ja wel. Mor leer ze wel wat geschikte verskes. Dat kinnen wie nait. Baide meesters hemmen touzegd dat schoulen doar wel veur zörge zollen. Op 5 mai ston veur t gemaintehoes n haile tjucht kiender, meer as twijhonderd. Olders stonnen der achter en op zied. Börgmeester ston op stoup en hil zien verhoal. Kiender stonnen wat te draaien en te schoefeln. Ze wazzen onrusteg, keken ale kaanten oet. Opains gingen kopkes omhoog. Ze heurden wat. Oren gingen ien t èn en ale oogjes zöchten lucht òf. t Geluud kwam rap dichterbie. 'Vlaigtuug', zee der n dikjong achteraan zaachtjes tegen zien kammeroaden. 'Ons vlaigtuug komt ter aan. Kom jonges, vot wezen, din binnen wie der t eerst.' n Koppeltje grode jonges naaide der oet. Aandere hoogste klazzers der achteraan. Nog n poar klainere kiender. En toun was t hek van daam en builde der n haile tjucht kiender oet. Baang dat ze te loat kwammen. Der was gain hollen of muiten aan. Stroat noar t sportveld was swaard van kiender. Veur t gemaintehoes was t plain sikkom leeg. Der stonnen nog veul groten, n poar baangschieters van kiender en wat klain grut. Börgmeester hoaperde, vil toun stil. n Sneu bestek. Kommizzie ston der versloagen bie en baide meesters wazzen blied dat ze gain dainst haren. Achter poest kwammen kiender op t sportveld aan. Vlaigtuug vloog liek over t sportveld mor gooide niks òf. Dat was mor goud ook omreden t was n sproeivlaigtuug. n Haalf uurke loater kwam t goie vlaigtuug en gooide parachutes mit slik en speulgoud omdeel. Toun begon katjējacht om wat te kriegē. En wer t echt feest veur kiender.

2015-06

Bie boer

Toun ik n joar of vieftien was haar ik zes weken zummervekaansie en wol geern n stuver bie verdainen. Wat mos ik ook aal die tied bie hoes om te swienen. Ik de boer op om waark. Dat lukte. Op vrijdag kreeg ik vrij en op moandagmörgen zat ik mit aarbaiders op rieg op schuurdeel te wachten dat t zeuven uur wer. Joa dat was vroug te bèr oet. Dat t vroug was mouk mie niks oet. Mor dat te bèr oet kommen. Dat viel nait tou.

Veuraal eerste week nait. Heudend, heudend wat haar ik n spierpien. Net of ik stief vol rimmietiek zat. As ik noa n hail gestèn op raand van bèr zat was ik der nog nait. zokken mozzen nog aan. Van dij laange, swaarde zokken van mien pa. Ik trok zok mit ain haand aan, mit baaidend kon ik der laank nait bie. Noa n hail geknoui en mit veul pien en muite haar ik op n duur ain zok aan. Din mos der nog ain. Aait n grode overwinnen as ik ze aan haar. Om zeuven uur op boerderij wezen dus. t Wachten was der op dat oldste aarbaider horlozie te buus oet trok en zee dat t tied was. Mainsttied begonnen wie mit eerappels reuden. Pooteerappels. Eerste joaren dat ik der was, haar boer gain reumesien. Hai haar n lichter achter trekker en doarmit legde hai eerappels mooi op n rieg op grond. Wie huifden ze allain mor op te pakken en ien kôrf te gooien. Sums ging dat ien aannomen waark. Je werren de meter betoald. Voak ging t ien daghuur. Dat was as der koppel van n stuk of vieftien vraauwlu was te reuden. Dat was aait n gezellege boudel. Vraauwlu reuden, prouten, koakelden en sums zongen ze ook nog. As der ain neudeg mos kroop dij eefkes ien onderwaal. Dat was toun hail gewoon. Ain van vraauwlu haar zeker n lutje bloas, ze zat om de hoaverklap ien waal. 'Schijt je niet dan rust je toch.', zeden aandern din, mor dat was de kif. Ze moggen t minske nait mor dij was fiks genug en dee heur dail wel. Ain van vraaulu was zo'n potert dat gain ain van aandern bie heur aan kôrf wol. Ze reude elk veul te haard. Omreden ik n kwoajong was en voutveeg, heb ik verschaidend keer mit heur reuden mouten. Nou dat heb ik waiten. Ik haar tong op klompen en was blied as t minsk der n dag nait was. Op n keer wazzen wie rusteg aan t reuden. Opains vloog ain van vraauwlu ien t èn, omklemde heur bovenbain mit baide haanden, daansde over t laand en gilpte moord en braand. Elk der op òf vanzulvm. Wie zagen votdoadlek wat ter loos was. Der was t minsk n moeske in boksempiep omhoog kropen. t Daaijerke was net tot boven knij kommen. Toun kon e nait wieder. t Was n apaart gezicht en elk laagde zuk slap. t Aarme minsk daansde mor deur en raip: 'Help mie toch. Hai biet mie, aaauw, hai vret mie op. Dou toch wat.' Gelukkeg haar der ain heur positieven gaauw bie mekoar, zag n bult op boksempiep bewegen en gaf doar n fikse klap op. Roak, der piepte wat. Nòg n verniendege mep en doar zagen wie moes noar ondern zakken. Hai roegelde te boksempiep oet en rolde vot. Befoeseld lag e op grond. Vergrèld zette ain klomp der op en stampte stief. Ze stamte nog es en nog es. Doar kon moes nait tegen en bleef dood liggen. Gainain haar meelie mit hom. Haar e ook mor nait zo stom wezen mouten om ien n boksempiep te kroepen. t Waark ging weer deur mor ol vraauwlu hemmen zuk nog laak griezeld en veurlopeg konst mor beter nait over moezen proaten. n Poar joar loater kochte boer zuk n reumesien. Dat was nog es mooi waark. Mesien reude eerappels en lait ze over n baand in zak lopen. Aan weerszieden van baand ston der ain van ons kloeten der oet te hoalen. Daarde ston achterop om volle zak der òf te zetten en der weer n lege onder te knuppen. Dat leste was bandeg waark. Konst nait even over t laand kieken want din laip zak over, mos boer stoppen en kreeg je pröddels. Voak wer der mit eerappelreuden overwaarkt. Wel es tot negen uur of haalf tien tou. Dat was mie geern goud omreden dat wer ekstroa betoald en ik was hait op centen. Dat krieg je as je joen haile joar-ienkommen ien zes weken bie mekoar haarken mouten.

2015-07/08

Roakeldais

Ien Waarvem haren wie dit joar viefteg joar Op Roakeldais. Veuraal eerste joaren was t verschil ien t leven bie ons en bie gasten thoes hail groot. Midden ien kolle oorlog wazzen der gasten achter t iezern gediend vot. Omreden, ze wazzen ien Ruslaand baang dat heur daansers hier achterblieven wollen, werren dij goud ien de goaten hollen. Ze mozzen zoveul meugelk op n kloetje bie mekoar ien t dörp onderbrocht worren. Op n boerderij boeten dörp mog beslist nait. Ien ain van gastgezinnen kwammen twij van dij Russische jonges. Ain kon n beetje Engels. Mit heur gastolder kwammen ze achterom deur keuken ien hoes. Ain van jonges bleef midden ien keuken stoan, ogen werren zo groot as theeschuddels. n Koelkaast, daipvries, oven, kovviezetapperoot en wat nait aal meer. Wat n riekdom. Hai mos waiten of keuken der bie elk zo oet zag. Joa, heur, zo leven wie hier. Dat wol aander jong nait leuven. Kòn nait, beston nait. Hai trok mit scholders, wis sekuur dat boudel der bie gastgezinnen hènzet was deur overhaid veur propeganda. Om hèn ogen oet te steken. Om zain te loaten hou goud t leven onder t kapitoalisme wel was. Zo ging dat bie heur ja ook. Gastheer het ze mitnomen noar baide burenen dij gain gasten haren. Doar ston net zo'n soort keuken vanzulf. Doar vandoan noar achterbuurman en ook nog noar n hoeshollen aan overkaant van stroat. Toun wol jong t

pas leuven. Hai mos ja wel. Over t kommunisme wer nait meer proat. En aan ons luukse kon e best wennen. Joaren leden kregen wie twij gasten oet Ierland. Ze wazzen n joar of zeuventien, gingen nog noar schoul. Wichterkes wazzen goud op streek. Dat stroalde der òf. Week was heur veul te gaauw om. Op môrn dat ze weer vot mozzen wazzen ze slim van streek. Onder t eten kwammen der zulfs dikke troanen. Nou binnen wie wel wend aan troanen bie t votgoan, mor dij begunnen ien regel pas te lopen as bus der stait. Joa, din binnen wie aalmoal n beetje lek. Mor nog nait onder t eten. Toun ze wat oetsnòkt wazzen kwam t hoge woord ter oet. Ze wullen nait geern weer vot. t Was heerlek hier te leven. Hail aans as bie heur thoes. Nou is t gras bie n aander aait gruiner as bie joezulf. Wie zeden dat t bie ons ook nait aaltied zummer en zundag was. Dat snapt en ze wel. Mor toun kwam t. Hier wazzen ze heur leven zeker. Thoes stapten ze smòrns ien bus noar schoul en wizzen nait of ze soavmids weer thoeskommen zollen. Nou en din blous IRA n bus op. Ale môrgens wazzen ze baang dat t dij dag heur bus wezen zol. Toun wizzen wie weer hou goud wie t haren. Vraauw en heur drij zusters lieken slim veul op mekoar. Aal ain mouders goud. As wie aalmoal bie mekoar binnen mouten swoagers en ik der goud om denken dat wie goie weer mit noar hoes kriegen. De zusters binnen ook ale vaier goud op lengte. Ale vaier groot veur n vraauwspersoon. Vraauw en heur zuster laipen dit joar op t Roakeldaisterrain. Gelieks schoot der n aal wat oldere man op heur òf. Hai zee dat e oet Chinoa kwam. Dat haren wichter aal docht. Om t te bewiezen lait hai heur zien feestkoart mit foto zain en wees aan dat doar China op ston. Ik bril op. t Klopte. Hai vroug of e wel n foto van heur moaken mog. Joa, dat mog, t was ook ja Roakeldais. Hai ging stoef veur wichter ston mit rug noar heur tou. Hai kwam zuneg tot wichters scholder. Mit tillefoon zo wied meugelk van zuk òf, n braide laag van oor tot oor op zien gezicht, mouk e n foto van heur drijen. n Selfie. Tròts as n paauw lait e dij zain. Hai gaf baide wichter nog n aaie over waang en mit drij keer bedaanken laip e wieder. Wat e mit dij foto mos? Achteròf denken wie dat e thoes zain loaten wil hou groot vraauwlu bie ons wel binnen en houveul ze op mekoar lieken. As e t aan ale Chinezen zain loaten wil zet e foto meschain wel op facebouk. Of ien n Chinese kraant.

2015-09

Vekaansie Oisterwijk

Joaren leden hemmen wie n vekaansiehoeske huurd ien Oisterwijk. Verhuurder loodste ons hoogstpersoonlek noar ons hoeske. Hail veurzichtig zee e dat t hoeske nait zo luuks was en ook nait al te groot. Nou, doar overdreef hai nait mit. t Was n luddek hoeske. Hou luddek? Kom mor mit, ik laid joe even rond. Oet boeten stap ie zo ien koamer. Ho, nait zo hoasteg, eerst voutenvegen. O joa, mor woarzo? Op mat vanzulvm. Mor dij was zo klain, dat je der sikkom nait mit baaide vouten tougelieks op ston konnen. Mooi makkelk dat wie motorisch goud ien mekoar zitten. Eerst ain bain ien boeten loaten en aander binnen vege. Din veegde vout op tegels noast t matje zetten, andere vout bietrekken en dij vege. Din stoa je binnen. Aan joen rechterkaant is kapstok. Op 30 cm. bredte binnen der twij hoaken. Goud veur elk ain winterjas of anderhaalve zummerjaskes. Aan anderkaant van deur stait n bezzem. Noast kapstok hangt n kastje mit diggelgoud en doar rechtonder stait n lutje vaaierkante toavel mit drij stoulen der onder schoven. Hail guteg, mor der is gain licht. In n mum van tied is toavel tot paktoavel bombardeerd. Kinnen zuneg kleur van t bovenblad nog zain, zoveul stait der op. Geft niks, zo het hai nog nut teminten. Op stoulen leggen wie ook van alles wat wie kwiet mouten en schoeven ze weer onder toavel. Din komt t aanrecht. Nog klainer as klain. Pannen binnen der ook klain, mor dat mout ook wel mit zo'n aanrecht. Der noast stait n koelkaast mit n gasstel der op. Baaidend goud ien orde. Doarnoast ston der twij lovverts van stoulen, waar wie onmeugelk ien zitten kinnen. Goud dat wie ons toenstoulen bie ons hemmen. Mor doar wordt t nòg voller van ien ons koamerke. Want der is nòg n toavel, n tillevisietoavel, n legkaast en nog n lutje kastje. En doar mos wie dus ook nog bie. Tussen aal dat meubilair kon je sums vlouer even schemern zain, broene tegeltjes zaten der op. Ain sloapkoamer. Twij bedden, dij der zuneg ien paasden. Ain ston tot midden veur deur. n Kastje ien t midden veur wekker en n stoultje achter bèr. Dat was t aal. Der was ook nog licht ien. Teminten dat kon. As ik stekker van wekker in t stopcontact dee, ging wekker aan en t grode licht oet. Stekker der oet, t licht ging weer aan. Dus òf wekker bruken òf t licht. Nait baaidend. Economisch bekeken van ons hoeskesboas. Omreden wie nait baang binnen ien duustern hemmen wie veur wekker kozen. Nou douche/wc. nog. Doucheroemte was zo klain dat je der dwaars ien ston mossen en t gat en t lief intrekken, aans kon je der

nait ien. Mor t was der wel schoon gelukkeg. Zo dat was n rondlaaiden in ons vakaansie-hoes(ke). Aal mit aal was t knutereg hoeske op n mooi stee ien t bos. Bie ons hoeske heurde ook n eekhoortje. Hai kwam aal op tied kieken wat veur minsken wie wazen. Hail geschikte minsken, vraauw ging votdoadlek op rek om brood veur t baistje te hoalen. Ik zee nog: 'Loat mor wicht. t Is beter dat e zulf mor ekkels en neuten opzöcht en votstopt veur ien winter. As doe hom vouerst dut dat nait. Din het e van t winter niks te vreten en gait e die dood.' Hulp niks. Eekhoortje kreeg n körst boord. Van schrik runde hai vot. Toun het n okster t stollen. Ook goud, omreden je aans rötten aanhoalen kinnen. Toch wènde ons eekhoortje aan ons. Hai kwam voak es laangs. Zo haren wie n hoesdaier woar wie gain waark van haren en veul plezaier aan beleefden.

2015-10

Domies neuten

Haarfst. t Roege weer komt ter weer aan. Winter stait veur deur. In mien legere schoultid was dit de tied dat wie op neutenjacht gingen. Der wazzen n poar neutenbomen ien ons dörp en wie wizzzen ze sekuur te stoan. Bie schounmoaker mos je der veur over t hek. Kon je beter nait doun. As je gain schop onder de kont hemmen wollen of klachten thoese, kon je doar neuten beter hangen en liggen loaten. Nee, veur neuten mos je bie domie van groot kerk wezen. Zien boom ston achter ien pasterijtoen. Hai haar der gain zicht op. Gelukkeg veur ons lag toen aan stroat. Neutenboom ston achter n hoog hek. As wie veur dat hek stonnen hongen neuten vlak veur ons neus. Mor wie konnen der nait bie. Ze laagden ons tou, deden ons zeer aan ogen. Nou leefde ik ien verkeerde tied. Veur oorlog gebeurde t voak dat domies mevraauw neuten vot gaf. As der kiender mit neus tegen t hek aan stonnen en heur mithulpen mit zuikerij, din gingen ze wis nait zunder neuten noar hoes. Mevraauw haar n groot haart, zörgde goud veur minsken. Ien ons tied woonde der n aandere domie. As zien vraauw laip te zuiken kon je heur nait zo goud mithelpen dat je der n poar neuten aan over hillen. Nee, zai zörgde nait goud veur ons. Dus mos wie veur onszulf zörge. Dat deden wie den ook. Mit n stokje kraabden wie òfvalen neuten noar ons tou. Dat was gain vetpot. Nou stonnen der wat wiederop hoazelneutbomen, net tegen t hek aan. Onder dij bomen zat ter n lutje gat in t goas. Dat gat wer rap groter. Hai gruide bie de dag. Totdat kleinste van ons der deur kon. Ain van ons ston op oetkiek en veuraal nait proaten. Lutjeke op knijen-elbogen deur t gat en neuten zuiken. Daarde wees neuten aan. Neuten werren deur t hek aanlangd. Nee, zuiker dee ze nait in buus. Want den kon e ja nait meer deur t gat ien t goas. n Stroat wiederop werren neuten verdaild. Doppen werren der òf puuld en votgooid. Je kregen doar wel wat gele haanden van mor dat sleet wel weer. t Waarkte meroakel. Daifstal, zeden ie? O. wacht even, dat bekeken wie n beetje aans. As der nog n bult neuten aan boom zaten zeden wie: loaten wie dij der onder liggen mor opzuiken, domie het nog genog aan boom. Tegen tied dat boom sikkom leeg was onnaierden wie: domie het aal zoveul ien hoes, zunder dizzend komt hai winter ook wel deur. En: loaten wie ze mor pakken, din kommen ze teminten nait om haals. Zo haren wie wel neuten en gain last van ons gewaiten. Nou haar domie wel in de goaten dat zien neuten haard mindern deden. Dat ston hom nait aan. Hai noar bovenmeester tou om zien beklag te doun. Der was mor ain schoul op t dörp, dus mozzzen zien neutendaiven doar nou wezen. En de neuten dij der veur schoultied oafsloagen wazzen ook. Dat kon nait missen. Meester heurde hom aan en vroug aan kiender wel der bie domies neuten zeten haar. Gain ain vanzulf. Nou laip meester aal laanger mit. Kiender mozzzen aalmoal haanden veur zuk oetsteken. Binnenkaant boven. Rusteg laip man tussen riegen baanken deur en stuurde drij kwoajongs mit gele haanden veur klas. Doar mozzzen ze heur buzen leeg moaken. En joa heur, doar kwammen domies neuten veur n dag. Domie kreeg neuten en kwoajongs n beste rabbelment. En ze mozzzen ook nog beterschap beloven. Ain veur ain zeggen dat ze der spiet van haren en dat ze t nait weer doun zollen. Dat was hail stoer. Mor ze hemmen t wel doan. Wat mozzzen ze ook aans. Van haarten ging t nait. Of ze heur belofte hollen hemmen? 'k Zol t nait waiten.

2015-11

Molgeuten sleupt

Tot aan de joaren vieftig van veurege aiw haar ons dörp smale stroatjes. Ien t midden lag der n stainen pad van om en bie n meter braid. Der noast was t haarde klai dat in wintertied veranderde ien bragel. Noamen as t Langpad, Schoulpad, Binnenpad, Smidsloan en Siepelstroatje geven wel aan dat ter n benopen boudeltje was. Mor tieden veraandern en ons dörp mos mit. Der wer n rieleern legd, stroatjes werren verbred en zulf asfalteerd. Omreden wotter nait ien asfalt wegzakt werren der noast weg öfvoergeuten moakt,. Dij werren molgeuten nuimd. As kwoajongs stonnen we overaal op neus bie vanzulf. t Wazzen grode doagen in ons leevmd. t Was op n mirreg in haarfst. Om n uur of vijf, t wer aal knap duuster. Gemaintelu wazzen aal noar hoes tou. Mien kammeroad en ik, beudels van n joar of zes, zeuven laipen op t Langpad en wie verveelden ons. En as ie joe vervelen den worren je vervelend. Dat werren wie ook. Nou haren gemaintelu bezig west mit molgeuten leggen, ze wazzen net nait kloar kommen. Wie zagen dij haalfkloare geut liggen en woarom wait ik nog nooit, mor wie hemmen stainen oet molgeut puuld en op n toen noast t pad smeten. Vol iever, n betere zoak weerdeg. Vandoalen ien dop. Wie hemmen der wel n meter van sleupt. Gainain zaag t ja. Het was ja sikkom duuster. Wie binnen gewoon noar hoes tou goan. Mor t moeske kreeg wel n stitje. Wel t zain het en deurgeven wait ik nog nooit mor zulfde oavmd veur t eten kwam der ain aan deur om te zeggen dat mien kammeroad en ik volgnde mörgen om aacht uur bie pelietsie Maier wezen mozzen. Wazzen wie der even vies bie. 'k Heb dij naacht nait biester best sloapen. Volgnde mörgen gingen mien kammeroad en ik mit lood ien schounen op pad. n Male raais, n haile male. Hou dichter wie bie plietsies hoes kwammen hou laangoamer wie laipen. Wie wazzen der veul te gaauw noar ons zin. Ons leste hoop was dat man nait thoes wezen zol. Mor mis was t, der braandde licht ien t schuurke. Toun wie bie achterdeur stonnen wazzen wie aal ons oetvluchten en leugens vergeten. Wie deden deur hail veurzichtig open. Aan 'volluk' roupen kwammen wie hail nait tou. Midden ien t schuurke ston plietsie ons op te wachten. Mit biel ien haand. As lutje beudeltjes stonnen wie tegenover dij grode Maier. 'k Heurde der niks van wat man vroug of zee, ik zag allain mor dij biel ien zien haand. Sloag mit n stok was nait best, mor mit n biel... ik mos der nait aan denken. Plietsie was groot, biel wer aal groter, ik aal klainer en achter mie was deur dicht. Ik was schietend benaauwd en trilde as n rusk. t Kolle swait brook mie oet. Zoas ik aal zee, ik heurde niks van Maier zien vroagen en ook nait van zien preek. 'k Zel wel op t goie ogenblik joa knikt of nee schud hemmen en 'Ik zel t nooit weer doun.' fluusterd hemmen want hai het ons weer lopen loaten. Wie hemmen lopen as hoazen om op tied op schoul te kommen veurd dat wie doar ook nog n rabbelment kregen. Wie konnen ook ja onmeugelk vertellen woar of wie west haren en wat wie oetvreten haren. t Was goud öflopen mor ik vergeet nooit weer plietsie Maier mit zien biel. Achteröf het man gewoon aan holtjes kappen west mor doar dochte ik toun nait aan. Ik haar n bar slecht gewaiten en wie wazzen toun baanger veur plietsie asdat lutje beudeltjes tegenswoordeg binnen.

2015-12

Klokluden

Der is n mooi Grunneger gezegde: ie heuren t örgel wel speulen mor poestentreder (örgeltrapper) zain ie nait. Dat bedudt: dij t dut zit achter schaarms. Ik mout den denken aan torenklok luden. Zo van: ie heuren klok wel luden, mor klokluder zain ie nait. Wait ie hou dat klokluden tougait? Joa wis t gait mit n motorke. Ain druk op knop en klok ludt. Vrouger ging dat hail aans. Ik wait dat sekuur. Ik wait hou zo'n kunst dat klokluden wel was. Hou ik dat wait? As lutje jong heb ik köster van kerk es vroagd of ik n keer mit mog te klokluden. Omreden köster haar gain hekel aan kwoajongs, was dat votdoalek kloar. Ik mos zoaterdagmirreg om kwart veur vijf mor kommen. Ik was der goud op tied, köster ook. Bie torendeur gaf hai mie sleudel en

zee; 'Dou doe deur mor even open, hier hest sleudel.' Minsken nog aan tou, wat n grode sleudel was dat. Zol ik dat wel kinnen? Mor t vil tou. Sleudel draaide makkelk ien t slöt en deur zwaaide open. Wie noar binnen. Even aan duustern wennen en toun achter köster aan stainen draaitrap op. Dat wazzen hoge treden veur mien körte bainjes. Köster mos zuk wat bukken om kop nait te steuten, ik kon mooi rechtop lopen. Noa n pooske kwammen wie in consistorie. Joa, in Baaierm zit dij ien toren. Wie wazzen goud op tied. Köster vroug mie: 'Kinst doe wel recht van dizze muur noar dij muur runnen?' Noatuurlek kon ik dat. Ik was toch nait doen? Ik dee t mor kwam rechts van t midden oet. Dat was mie te min. Nòg mor n keer. Weer mis. Köster laagde mie oet. t Komt van vlouer,' zee man, 'dij lopt schaf.' En joa heur. Toun zag ik t ook. t Lag nait aan mie. Deurdat toren aan westkaant verzakt was laip vlouer noar dij kaant slim òf. Dat dut e nog vanzulf. Minsken dij wat mit heur evenwicht hemmen kinnen hier nait wezen. Ze goan zo tegen vlakke. Wie gingen weer n stainen draaitrap op. Aan tikken van klok konst heuren dat t nait wied meer was. Joa heur, doar ston klok aal. Dat was nog n hail mesien. Midden in roemte hing n taauw. Ast doar bie omhoog keekst, kop in nek, den zagst klok hangen. Wat n hoogte. Werst glad doezelg van. Wat vuilde ik mie luddek. Aan ziedkaant ston nog n ledder. Je konnen nòg hoger. Mor dat hevve nait doun. Dat was ook ja nait neudeg. Köster keek op klok. 'Pas op, heur. Nait schrikken. Hai slag dommit zo.' Ik was der op bedocht, toch kromp ik ien mekoar van schrik bie eerste slag van klok. Wat n keboal. Aal knipperend mit ogen telde ik sloagen. Leste slag was nog nait over t dörp of köster raip mie ien t oor; 'Goa doe mor luden. Votdoalek begunnen.' Manhafteg pakte ik taauw stief beet en trok der aan. Klok dee niks. Toun trok ik hail stief. Klok dee nog niks. Ik sprong n ènje omhoog en ging aan taauw hangen. Klok kiepte schaf en doar bleef t bie. Köster knees es en zee dat ik mor even opzied goan mos, den zol hai t wel es perbaaiern. Minsken konnen wel denken dat e t luden vergat. Of nait optied was. Hai sprong n hail èn omhoog en ging aan t taauw hangen. Klok kiepte n vórrelslag om. Eefkes lait e lös en sprong toun weer op. Klok zwaaide n haalve slag. Veur daarde moal sprong hai op en joa heur, toun haar e klok aan t luden. Mit op t goie ogenblik n fikse trek aan taauw hil e klok aan proat. Beter zegd, hil klok aan t luden. Dat dee e zo n menuut of vief. 'Kiek', raip e 'nou bist doe aan beurt. Lu doe mor wieder.' Ik dee n beste ruk aan taauw en joa heur, klok luudde deur, ain slag, nog es ain en nog ain, aal laangoamer. En toun dee klok niks meer. Oetluud. Kiek lu, toun heb ik begrepen dat klokluden nait elk zien vak is. Klokluden, dat is n kunst. En je mouten der n zwoare, staarke kerel veur hemmen. Ik heb nog es noar boven keken ien dij iezeleke hoogte. Toun ik noar hoes laip was ik daip onder indruk van de kunst van t klokluden en van t veule keboal der bie. Ik wis sekuur dat ik loater klokluder worren wol. En ik wis ook dat ik n bult eten mos om n grode, staarke kerel te worren. Joaren loater bin ik nog es in toren west. t Vil mie tegen dat ter nait hoger en groter was. Net of boudel krompen was. Totdat ik deur haar dat toren nait klainer worren was mor dat ik groter worren was. t Keertje van toun is wazzen worren.

2016-01

Sloaperij

Dizze keer gait t over miezulf. As ik over miezulf proat din gait t ook ja nait over n aander. Ien mien verkerenstied, zo tegen end zesteger joaren, lozeerde ik geregeld bie mien aanstoande schoonollu. Dij woonden op n grode Oldambster boerderij. En as ik zeg: grode, din bedoul ik grode. Zo'n boerderij mit twij gangen, ain braide liek veur veurdeur oet en nog n wat smalere gaang, dij bie zieddeur begon, hailemoal om keuken en achterkoamer toulaij noar dij braide gaang veur. n Daipe kelder onder 'n hail stuk van t hoes deur en boven over t haile hoes hen n korenzolder. In zo'n groot hoes was der aait wel n sloapstee veur mie, aal was dat wel es wat zuiken. In eerste instansie was mien stee op lozeerkoamer. Heudend mien tied, wat n grode koamer was dat. t Bèr ston midden ien koamer. Doar was nog wel zoveul roemte over, dat je der makkelk omtou fietsen konnen. t Bèr zulf mog der ook wezen, ik kon mie der zulf sikkom nait ien weer vienden.' t Was n groot, wel n twijenhaalf persoons bèr, mor ik mos der allain ien sloapen. Zo was dat nog ien dij tied. Omreden ik as leste in familie kommen was, mos ik as eerste wieken as der nòg n lozé was. As der n old-oom kwam den slaip ik in t lutje opkoamerke aan t èn van veurgaang. Kwammen old-oom, zwoager en schoonzuster mit heur kiender tougelieks, din schoof ik nòg wieder noar veurdeur tou. Mien bèr wer veur dij naacht oetlegd ien t midden van dij braide gaang, noast looper liek onder n grode spaigel. Dat was op zukzulf n goud stee, ien roemte is ja wel te wezen. Allain tochtte ter as de moord. 'k Heb bepoald

gain aanleg veur loezen had, aans haar ik ze doar wel oplopen. Omreden ik in n vrij grode, hail gastvrije familie te lande kommen was, kwammen der geregeld nog aandere gasten en op hoogtiedoagen kwammen ze almoal tougeliëks. Dat wer mie doar den toch n volleghaid. onneuzel. Den mos der veur n haile koppel minsken sloapgelegenheid kommen. En dat kwam der, der wer altied road schaft. t Hoes was ook ja groot zat. Mit zoveul volk mos ik mien stee onder spaigel weer òfstoan aan n aander en schoof nòg wieder op, nee nait te veurdeur oet noar boeten gelukkeg, mor noar veurkoamer. Doar wer den mien kermisbèr opmoakt. Onder t glaas-in-lood roam dat tussen koamer en keuken zat. Dat was nog nait zo'n gek stee. Lekker waarm. Ik slaip der goud, aal wer mie der nait veul rust gund. Veur dag en daauw benterde mien aanstoande schoonmoeke aal deur t hoes. Veur 6 uur begon ze aal mit potten en pannen te rammeln. Dat dee ze ale möns, szummers en swinters. Oetsloapen op dat stee kon ik dus wel vergeten. Of ik op nog meer steden sloapen heb? Joa wis wel. Bievubbeld bie mien baaide aanstoande zwoagers op sloapkoamer. Ook op n kermisbèr, tegen achterschot van heur bèr aan. Dat haar best kind as ain van baaidend mor nait zo snurkt haar. Ain naacht heb ik zulfs bie mien aanstoande zwoager ien zien bèr sloapen. Mor dat was ainmoal en nooit weer. Hai haar t kold, zat aaland aan dekens te rieten en kroop aaland tegen mie aan. Omreden ik thoes ainegste jong bin en dus nait wend was bie n aander te sloapen, schoof ik veur hom oet. Totdat ik op bèrreplaank lag. Doar heb ik haile naacht op legen. En volgnde dag haile dag spierpien van had. As ie nou denken dat ik slecht sloapen heb ien dij tied, den denk ie dat verkeerd. Wat ik hier zeggen wil is dat der altied, onder ale omstandegheden, n sloapstee veur mie vonden is. Dat was gain kataai en ik heb dat slim waardeerd.

2016-02

Kroek

Veurege moand haren we 't over sloaperij bie mien schoonollu. Hou ik doar deur haile boerderij hen zwurven heb te sloapen. Ik heb der ook nog n male ramp had. t Was dik winter en aibels kold ien dat grode hoes. Ien lozeerkoamer, joa dij haile grode, stonnen bloumen op roamen en toun ik ien bèr stapte haar ik bloumen op ribben. Gelukkeg haar mien wichtje mie n haite kroek in bèr stopt. Toun zörgde ze ook al goud veur mie. Ik viel al gaauw in sloap mor midden in naacht wer ik wakker. Der was wat. Der deugde wat nait. Ik vuilde es onder dekens. Verhipt, nat.... en doar ook... en doar.... en doar.... Troag kwam de vroag bovendrieven: lek ik nou of lekt dij kroek? t Klamme zwait brook mie oet. Bist doar n dik viefentwenteg joar en hest bèr nat. En dat bie joen schoonolluu. Hou vertel je zuks? 'k Heb kroek opgrobbed en gelukkeg: dij was haalf leeg. Dat kon minder. Aait n geluk bie n ongeluk. Kroek heb ik rechtop op grond zet. Kiek en den is zo'n groot bèr wel makkelk. Ik bin op zuik goan noar n dröge hörn van t bèr. En dij was der nog. Doar heb ik mie nuzzeld en bin weer ien sloap valen. 'k Heb wieder goud sloapen dij naacht. Aanderdoagsmörns kon ik gelukkeg elk der van overtugen dat kroek lekt haar en ik nait. Mor ze hemmen mie der wel mit nittjet. n Week loater lozeerde ik der weer en t was nòg zo vernaaide kold. Omreden n lekke kroek nait vanzulf weer dicht trekt en der nog gain nije hoald was, was der gain kroek veur mie. Gain nood, ze waren der nait veur ain gat te vangen. Oet t kaarnhoes wer der n grode vlint hoald. Dij kwam op kaggel in keuken, woarnoa kaggel nog es wat ekstroa opstookt wer. Toun vlint goud hait was wer der n loag olle kranten omtou wikkeld. Mien wichtje knupte der ook nog n flanelen lap bie omtou en drukte mie boudel ien haand. Ik mit vlint onder aarm op raais noar mien sloapkoamer. 'k Zai mie der nog mit lopen. Dij naacht bin ik goud waarm bleven, meroakel zulfs. Mor wat was dij vlint n maal, onronneg ding ien bèr. Aan rug konst hom nait hemmen, dat zol veurvast beschoadegde rugwaarvels oplevern. Aan t gat ook nait. Doar haar ik kans op blaauwe plekken of bloaren en van vlint aan tonen kreeg ik raauwe tonen van. Ik heb t ding toch mor aan vouten doan en 'k heb mie der mit red. Gelukkeg schop ik nooit ien mien dreumen, ik haar mie der wel n bain bie breken kind.

2016-03

Meester Haarman

Midden ien ons dörp woonde Haman. Hai was boer west mor in tied dat ik n lutje beudeltje was, was e rentnaaier. Achteroaaf haitte de man Haarman mor wie kiender wizen nait aans asdat hai Haman haitte. Wat wazzen wie baang veur dij man. Hai haar ons nog nooit wat doan, wie kenden hom mor zuneg en hai ons haildaal nait, mor baang wazzen wie wel. Hai dee ons denken aan dij minne Haman oet biebel, dij t haile Jeurde volk omzaip brengen wol in tied van Esther. Noamen wazzen ook ja geliek, dochten wie. Woar nog bie kwam dat man der stoensk oetzag. Schietend benaauwd wazzen wie veur hom. En loat nou es op n kwoaje dag mien koatsebaal ien zien toen belanden. Doar lag baal, n goud ènd bie mie vandoan ien n toen dij aan ale kaanten òfschut was mit n hoog hek. Dat was kompleet n ramp. n Koatsebaal was zo vlak noa oorlog n groot bezit. Speulgoud haren je ja glad nait. Doar lag mien riekdom. Mit n stok kon ik der nait bie en n gat in t goas zat der nait. Om der over te klimmen was ik veul te klain en noar deur om te vroagen of ik baal ophoalen mog, dus ik laank nait woagen. Haar ook ja gain zin. Ik was der van overtuugd dat hai baal stukkend snieden zol as e hom von. Dij baal was ik kwiet, dat was duudlek. Ik mos mor zain zunder baal wieder te leven. En dat vil nait tou. Mismoudeg bin ik noar hoes sjokt, der was ja toch niks meer aan te doun. Pa zag mie kommen en zag votdoalek dat der wat aan hoaperde. Hai vroug net zo laank deur tot ik wel mit t wotter veur de dokter kommen mos en alles vertelde. Toun zee pa dat dij boer haildaal gain minne kerel was en dat e baal wis en zeker teruggeven zol. Pa schreef mie n braifke en ik mos der mit hen. Mit lood ien schounen. Leuven dee ik pa mor haalf. Hai haar makkelk proaten, hai huf der ja zulf nait hen. Hou dichter ik bie Hamans hoes kwam hou benaauwder ik wer. Ik ston al bie deur en rekte noar bel toun ik t opainen zag: n braivenbus. Ik heb t braifke gaauw in bus mikt en bin der runnend vandeur goan. Thoes heb ik pa veurloggen. Haman wol baal nait weer geven. Hai dochte der nait over. Zo fantaseerde ik. Oftewel loog ik. Pa keek mie wat vrimd aan mor zee niks. t Leven ging weer zien gewone gang en ik ook, aal was t ook zunder mien koatsebaal. n Week loater kwam der n man bie ons op t haim. Hai zette fiets tegen regenbak, hoalde wat oet fietstas, dee achterdeur open en raip of der volk was. Dat was der. Pa ging noar deur. Der wer wat proat, boetendeur sloug weer dicht en pa kwam in koamer mit ... mien baal. OI boer haar t braifke onder ien zien braivenbus vonnen en nou kwam ain van zien zeuns baal even aanlangen. Mien pa keek duuster en zee: 'Nou vertel mor es vriend, hou dit ien mekoar zit.' Ik heb t aal opbiecht en mit n beste rabbelment kreeg ik baal weerom. Ik heb der nog veul mit speuld, mor nait weer ien buurt van Hamans toen.

2016-04

Jannie en juf

Jannie en juf, dij konnen onmeugelk mit mekoar . Dat lag nait aan Jannie. Dat lag ook nait aan juf. Dat lag aan baidend. Jannie was bot ondeugend en doar kon juf nait tegen. Nee, juf kon goud mit laive, gebeurzoame kiender. Doar heurde Jannie nait bie. t Was den ook geregeld trammelant mit dij baidend. Juf was nait blied mit Jannie en Jannie nait mit juf. En zoas t zo voak is ien t leevmd: groten binnen boas en lutjekes mouten zuk schikken. Mor Jannie schikte zuk nait. Ze haar om de hoaverklap straf. Ze wer der geregeld oetsturd. Dat von ze nait slim. As je der oetsturd worren huiven je nait te waarken. En mit n beetje geluk mos der ain noar achtern. Doar kon je den mooi n proatje mit moaken of mit speulen. Veul slimmer was t as ze n tik over knokkels kregen mit jufs vaierkaante, holten lineoaltje. Dat dee verhipte zeer. Joa, van alle stravven was Jannie goud op hoogte. 'n Klap om kop, n knovvel hier, n stöt doar, n kniep in aarm en goa zo mor deur. Men wait ook ja nait haalf hou vindingriek grode minsken wezen kinnen om klaintjes onder doem te hollen. Aansom gait ook op: hou vindingriek kiender wezen kinnen om groten n hak te zetten. t Was op n mooie vrijdagmirreg. Schoul was aal oet. Elk was noar hoes. Nou elk? Nee Jannie zat ter nog. Achter heur toaveltje liek veur juffraauws toavel. En juf was der nog. Zai laip wat hen en weer veur de klas. Jannie zuchtte es daip: Hai, wat duurt dat ja weer laank, dochte ze, tied wil ja nait om. Ze heurde torenklok sloagen. Was dat nou haalf vaier of was t aal vaier uur? 'Juf, mag ik nou wel noar hoes?', vroug t kiend mit heur allerlaifste stemke. 'Stil zijn en recht zitten, je hebt het er naar gemaakt.', snaauwde juf. 'Joa, mor t duurt zo laank en aans wordt mien moeke ongerust', protesteerde t wicht. Protesteren zit kiender ook ja ien t bloud. 'Mond dicht, anders duurt het nog langer', draigde juf. t Wicht zat en juf laip. Noa nõg n ketaier

wol juf t wel leuven. Ze haar t kind nou laank genog noahollen. Ze wol noar hoes. Eerst gaf ze Jannie nog n beste preek, zoas dat ja voak gait. Jannie mos beter luustern, beter heur best doun en veuraal beter oppazen. Of Jannie dat goud begrepen haar. t Wicht nikkopte en zee hail bekwiemked; 'Joa juf'. As juf nou even beter oplet haar den was t heur nait ontgoan dat t kiend veur heur doun te onderdoaneg was. Din haar ze zain dat Jannies ogen verdacht schittern deden veur ain dij aal n haalf uur straf zeten haar. Juf zol ien loop heur autosleudels van t buro òfgrizzen mor greep mis. Hé, wat was dat? Gain sleudels? Wat vrimd. Dij lagen ja aait op t zulfde stee, midden op heur toavel. Meschain zaten ze aal wel ien tas. Tas deurgegrobbed. Gain sleudels. Din tas mor op kop. Grobbelen tussen aal dij rommelpot. Gain sleudels. 'Mag ik nou vot juf?', vroug Jannie laif. Doarmit verschoot juf der n steern. 'Jannie, heb jij mijn sleutels gehad?' 'Och joa, juf, dij heb ik wel had. Mor dat is n haile zet leden. Onder taikenles. 'Waar zijn ze nu dan? Zeg op, opschieten.' 'Joa as ik dat nog mor wis. Ik heb ze aargenswoar henlegd. Mor waar?' 'Nou, bedenk je maar eens goed. Denk erom, je gaat niet eerder naar huis dan dat de sleutels terug zijn.' 'Ik zel wel even in mien vak zuiken, heur juf.', zee t kiend, dat opainen deur haar dat rollen omdraaid wazzen, nou hil zai juf noa! Wat n consternoatsie. Juf zöchte en Jannie zöchte. Ien vakken, ien prullebak, ien loaden van jufs buro, achter bloumpotten op kaast en veur roamen, joa woar zöchten ze nait. In tied sloug klok vaier zwoare sloagen en sleudels wazzen der nog nait weer. Opains dochde Jannie dat ze t wis. 'Ien ain van dij loagjes van haandwaarkkaast meschain wel. Mor joa, ien welke? Ik help juf wel te zuiken.' Doar gingen ze. Loagje open, loagje dicht. Ain noa ander. En der wazzen verschaidend loagjes, ze haren nog wel even aanslag. Gain sleudels. Toun der nait veul steden meer over wazzen om te zuiken, wer juf pas goud kwoad. Glin wer ze. 'Jij blijft hier zitten', graauwde ze en stovvelde te klas oet noar t hoofd dij noast schoul woonde. Meester zat in toen van t mooie weer en zien vrijhaid te genieten toun juf der aanbozzeln kwam. Mit vuurrooie kop en vlekken ien haals dee ze heur verhoal. 'Der moet wat gebeuren, anders bega ik een ongeluk aan dat kind.', was t leste. Dat mos mor nait, meester ging votdoadlek mit. Jannie zat op heur stoultje en rommelde wat ien t vak. Hail open keek ze meester aan en zee aal veur heur der wat vroagd wer: 'Ik wait eerliekswoar nait woar ik sleudels loaten heb, meester. Ik kin mie t nait opbedenken.' Nou wis meester oet ervoaren dat eerliek kieken en eerlek wezen bie kwoajongs wel es twij binnen. Rusteg keek e Jannie liek in ogen, n mooi pooske. Toun zee e hail stief: 'Jannie, jij pakt nu de sleutels.' t Kiend hoalde daip oadem om te protesteren. Opainen bedochte ze zuk. Ogen werren aal groter en toun raip ze: 'Ik wait het. Ik wait weer woar ik ze henlegd heb. Wacht mor even.' Mit runde ze noar houk van t lekoal bie deur. Doar zat n loekje van n luchtkoker. Jannie ropte t loekje open en joa heur, doar lagen juf heur sleudels. Triomfantelek hiel t kiend sleudels omhoog en kraaide: 'Wat n geluk dat ik t zomor wis, hè juf.' Juf ropte t kiend sleudels oet haand en bainde vot. Dank je wel was der nait bie. Nait veur Jannie dij sleudels vonnen haar en nait veur meester dij de vinderij wat verhoast haar. Ondank is 's werelds loon, zellen we mor zeggen. Toch nait haildaal. Meester het Jannie bedaankt. Zo kon t kiend bliede noar hoes. Toun ze van t plain òf swon keek hai heur noa en dochde: dij mout ik in de goaten hollen loater.

2016-05

Kamps' fiets

As kwoajongs wat oetvreten hemmen schudt elk zien kop. Jeugd van tegenwoordig. Hai toch. Is dat wel zo? Vraten kwoajongs vrouger nooit es wat oet? Ien Baaierm het n börg stoan. Handeg klainer as Menkemoabörg, mor toch. Börg is jammer genog ien 19de aiw offbroken worren. Graachten wazzen nait òf te breken, dij hemmen ze mor liggen loaten. Braide graachten. Over ain der van lag nog n stainen brug noar de veurhof van de vrougere börg. Op dij veurhof, haildaal omsloten deur graachten, haar Kamps, dij n joar eerder oet Assen kommen was, wat bokken, tuten en knienen. Op n haite mirreg zaten mien kammeroad en ik ien graacht te vissen. t Gras was goud op hoogte, wie konnen der mooi laank-oet ien liggen. Ien de verte zagen wie Kamps aankommen om zien baisten te vouern. Wie bleven gewoon liggen. t Was ja ons aigen stekje. Toun hai vlak bie ons was, zag hai ons ien t hoge gras liggen. Hai wer rood om kaam, sprong van zien fiets òf en begon doar toch tegen ons te keer goan, nait mooi meer. Hai bèlkte der over. Wat wie doar wel mozzen ien zien gras dat hai heuen wol. Dat wie doar hail nait kommen moggen, dat wie moaken mozzen dat wie vot kwammen, dat wie nait zo brutoal kieken mozzen, dat wie onneuzele haalzen wazzen,

oapekoppen, rötjongen ... Hai kwam woorden en oam tekört. Vuurrood om kaam ston hai veur ons. Kwoad, roazend, koegels, was hai. Wie wazzen eerst even schrokken, keken hom hail verbaauwereerd aan mor werren toun ook kwoad. Wat wol dij kerel wel. Wie zaten ja gewoon te visken, zoas wie al joaren doan haren. Dat was òns plekje. En t was zien gras nait. Wie zaten aan t pad, dus openboare weg. Dij is van elk, dus ook van ons. En t gras der noast ook vanzulf. Wie laitens ons mor zo nait votsturen deur n vrimde kerel oet Assen. Wat docht hai wel. Wie stonnen duudlek ien ons recht. Dat was op ons gezichten te lezen. Mor hai wis wel zeker dat hai ien zien recht ston. En zoas zo voak wer t recht van de sterkste. Van Kamps dus. Glèn kwakte hai zien fiets tegen t hek, runde op ons hangelstokken of, trok ze op en kwakte ze midden op t pad. En nou vot, gaauw vot, dij kaant oet, raip hai en poestte der van. Wie pakten ons hangels op en laipen verongeliekt vot. Dat haren wie verloren. Of toch nait? Kamps ging t boerderijke ien zodat wie der weer laangs noar t dörp konnen. t Was doan mit visken. Grap was der schoon òf. Tegen t hek hong zien fiets nog. Opains viel t oog ons der op. Toun was t gaauw gebeurd. Mien kammeroad pakte fiets, schoof hom noar t wotter, gaf t ding nog es n beste drukker en doar rolde fiets graacht ien. Kloar. Wie keken nog es achterom en zagen n trapper en n handvat van t stuur boven t wotter oetsteken. Oet fietstas kwam der wat hoaver op t wotter drieven. Mooi zo, dat was veur viskes. Wie haren t leste woord had. Teminten dat dochden wie. n Haalf uur loater laipen wie touvalleg bie pelietsie zien hoes laangs. Tot ons grode schrik ston vraauw Kamps bie hom op stoup. Pelietsie ston ien deur en t minsk ston drok tegen hom te haveln en te spirrewaaien. Dat ging nooit goud, dat vuilden wie op ons klompen wel aan. Net zo was t. Zulfde oavmd krek noa t eten haren wie baaidend pelietsie op stoup. Wie kregen eerst n beste rabbelment van hom. Toun gaf hai ons opdracht fiets te dreugen, goud op te poetsen en din noar Kamps te brengen. Wie mozzen ook nog vroagen of t zo goud was. Nou, t eerste hevve doan, twijde nait. Fiets wer schoond en dreugd, dat wel. Mor in ploats van te vroagen of t zo goud was hemmen wie fiets stiekum bie man tegen muur aan zet. As hom t nait noar t zin was mos e t zulf mor beter doun.

2016-06

Domie De Boer

Ien viefteger joaren haren wie op ons dörp domie De Boer. Dat was n zeer geleerd man. n Haile geleerde familie ook. As elk thoes was, den wazzen ale fakulteiten van Universiteit vertegenwoordigd. Domie haar Theologie studaaierd vanzulf. Schoonzeun Piet Psychologie. n Andere schoonzeun was dokter, haar dus Medicinen studaaierd. Den was der ook nog ain mit Scheikunde. Zeun Theo studaaierde Filosofie en Theologie tougelieks. Jongste zeun Hans haar Kunstakademie had. Boven bozzem in koamer hong n taikening van Hans. n Poar oftrapte olle schounen. Ie waiten nait haalf hou knap. Je zollen stof der zo òfpoesten. As je der goud noar keken, was t net of je t zwait van de zwaitvouten dij der in zeten haren nog roeken konnen. Domie De Boer von, dat e bie zoveul geleerdhaid nait achterblieven kon. Toun e dik zesteg wa is e weer aan studie goan en het zien doctoraal hoald. Dat was hom nog nait wied genug. Noa zien emeritoot is man ook nog promoveerd. Zeun Theo nuimde ik aal. Dat was ook zo'n geleerd man. As e ien vekaansies thoes was zat e aait mit neus ien bouken. Of laip ien toen te denken. Ale weken mos ik doar t gras maaien. Theo laip mie wel es ien weeg. Woarbie ik meer last van hom haar as hai van mie. t Lewaai van grasmesien, n schoevertje, sturde hom nait, zo daip was hai aan t denken. Mie zag e nait, ook aal zol e over mie stroekeln. Ik mout dus zeggen dat ik Theo kend heb, mor denk nait dat e mie ooit zain het. Aal ree ik hom wel es sikkom over tonen. Dij Theo het t wied schopt. Ik zee t aal: hai dee twij studies tougelieks. Theologie en Filosofie. n Normaal minsk het aan ain studie kop en haanden meer as vol. Hai aan twij nog nait. Dat kop hom nait knapte mag wel n wonder haiten. Theo is perfester worren aan de V.U. ien Amsterdam. Sums leesde ik n stuk van hom ien Trouw. Teminten perbaaierte ik n stuk van hom te lezen. Stoer heur. 'k Mos t wel drij keer lezen om te snappen. t Was mie te geleerd. Eerst von ik dat vervelend. t Vil mie òf van miezulf. Doar was ik loater overhèn. As ik hom weer nait snapte dochte ik: schrief doe mor stoere stukken Theo, dat kinst doe goud. Ik maai t gras wel, dat kin ik goud. Din kinnen wie baaiden wat. En doun wie baaiden wat nuttegs. Ik maaide t gras dus bie pasterij ien opdracht van kerkeroad. Ze zellen wel docht hemmen: wie loaten t mor doun, din komt t gras der òf teminste. Din hollen we der n schiere boudel van. Ik kreeg der ain gulden veur. Wat n waark! Kanten knippen allain aal zat je n schoft mit. Ik von n gulden den

ook niks te veul. Mor mien pa zee: 'Veur kerk most wat over hemmen, gain gezoes.' Op n keer was ik aan t grasmaaien en keek even bie domies eerbeien. Even der n poar lekkern ôfhoalen en opeten. Loat ik doar nou es n bril vienden. Lag bezied onder bloaren van eerbeiplanten. Ik der mit noar deur. Domie doodgelukkeg, omreden n bril is n duur ding. Kreeg ik as eerleke viender n rieksdoalder veur. En dat deurd dat ik van zien eerbeien gapt haar. Men kin dus nait zeggen dat ondeugd nooit nait loont. Domie haar ook bessen, kruuddoorns en appels op gewas. Doar wazzen ze haile loos mit. Elk joar weer verboasden ze zuk dat doar zomor vruchten aankwammen. Dat je doar niks veur doun huifden. Toun kwoajongs appels der ôfhoalden vuilde domie zuk bestolen. Wat was e verontweerdged. Of e kwoajongs dat ooit vergeven het?

2016-07/08

Roakeldais Mexico

'n Poar joar leden haren wie gasten oet Mexico. Alleroardegste jonges. Ze konnen n beetje Engels. t Stelde niks veur. t Mos aal oet heur tonen kommen en mainstied kwam der niks. Ze wazzen hail behulpzaam. Noa t eten roemden ze rinnend toavel ôf. Nee, nait allain spullen dij ze zulf bruukt haren mor aal wat ter ston. Veur wie der op verdocht wazzen ston ain van jonges mit ôfwaskwast ien haand. Hai wol beslist ôfwasken. Dat het e doan. En hou! Ons spullen binnen nog nooit zo schoon west. Hai pakte n beker, raagde dij n haile zet oet. Ik dochde, straks bozzelt e mie ale glazuur der nog oet. Noa binnenkaant kwam t oorke aan beurt, toun boetenkaant. Wel vief keer rond. Nog nait kloar. Onderkaant. Ook vief keer rôzzen en toun mos raand woar je drinken ook nog. Kloar was mok. Eerste van vaier. Ie hemmen t wel deur, t duurde twij hollen, twij kollen. Noa mokken kwammen borden. Bovenkaant vief moal, onderkaant ook, raand aan onderkaant en toun raand aan boven-kaant nog es. Doar lag bord. Ook eerste van vaier. Mezzen drij moal ain kaant, drij moal aanderkaant, drij moal bovenkaant en toun sniekaant nog. Zulfs handvatten werren nait vergeten. Ik mos dreugen en vloog der bie op. Volgnde dag heb ik ons aandere gast dreugdouk ien haanden drukt, bin ien koamer goan en heb n stukje van kraant lezen. Noa n pooske ging ik ien keuken en baargde n flotje op. Noa n poar minuten kraant lezen weer. Tot t ôfwasken kloar was en t leste spul ien kaast kon. Zo konnen wie mit n drijen meroakel ôfwasken. Boudel wer goud schoon, goud dreugd en goud op stee zet. Ook kwammen der gain vlekken ien dreugdouk. Wat wil n minsk nog meer. Dizze gasten hemmen wie op n koart zain loaten woar wie wonen deden. Dicht bie ol Eems. Bie zee, zeden wie. Ain van jonges vroug volgnde dag om n fiets. Hai wol zee zain en Duutslaand ook. Dat kon gebeuren. Ik heb hom oetstukt woar e laangs mos noar Noordpolderziel. Welgemoud is e votgoan. Hai kwam te gainertied weer. Toun e tegen etenstied der weer aan stènen kwam, t waaide haard, was e ien Osquert west, ien n Aandel en ook nog ien Bavveld, mor zee haar e nait zain. Aarme jong. n Poar oavmids loater binnen wie mit auto noar Noordpolderziel west. Op Oldiek bin ik stopt en heb ik ze verteld dat wie nou op zeediek van hail vrouger stonnen. Dat zo'n zeshonderd joar leden zee hier aan tou kwam. Waarvum lag toun aan zee. Op middendiek binnen we weer stopt. Zegd dat zee doar n dikke twijhonderd joar leden aan tou kwam. Dat vonnen ze hail apaart. Op diek bie Noordpolderziel keken ze zuk de ogen oet. Ook dat wie zo dicht bie Duutslaand wazzen. Doar werren ze hail bliede van. Nou konnen ze thoes ja zeggen dat ze sikkom ien Germany west haren. As wie gasten hemmen kriegen ze n sleudel. Zo ook n poar joar leden wichterkes oet Zuudoafrikoo. 's Naachts wazzen ze aan pierewaai. Ze kwammen te gainertied thoes. Wie binnen mor op bèr goan. Ging om haalf drij ien naacht ons bel. Wichterkes stonnen veur deur en konnen dij nait open kriegen. Ik heb ze der ien loaten vanzulf. Volgnde môrn stonnen wie mit n drijen weer op stoup. Toun heb ik heur leerd hou ze ons deur open kriegen konnen: sleudel ien t slôt, deur noar joe tou trekken en din pas sleudel omdraaien. Toun konnen wie dij week ale nachten mooi deursloopen. Sinds dij tied heb ik dat elk joar doan. Veur ik ze sleudel gaf eerst n veurstellen geven hou ze deur lös moaken mozzen. n Goie naachtrust was mie dat wel weerd.

2016-09

Braand bie Omtoa

Veur mien gevuil was der vrouger voaker braand as nou. Ale boeren haren nog koien en heubrui kwam voak veur. Kört sloeten ook. Op ons dörp stonnen veul olle hoeskes mit op zolder iezern buizen woar stroomdroaden deur laipen. Dij buizen haren nog n noad, dij wel es wat openston. Deur roust of dat der n knovvel tegenaan geven was. Om stroomdroaden tou zat toun nog kanfas Plastic was der ja nog nait. Dakbeschot haren dij hoeskes nait. t Was goas mit asfalt der op en din dakpannen. Van olderdom zaten ien dat asfalt sums goaten as kaddekoppen. Der huifde mor ain paan te verglieden of je haren lekkerij. Was lekkerij op n ongelukkeg stee din kregen je zomor körtsloeten. Steekvlam vloog liek omhoog tegen t asfalt aan en mit ston t haile dak ien de hens. En din hemmen we t nog nait over aal dij schòstainen had dij nooit nait veegd werren. Gain wonder dat der ien kolle winters geregeld brand was. Ons garageholler was brandweerkommandant. Omreden sikkom gain minsk haar tillefoon, werren brandweerlu bie mekoar roupen mit brandweelhoel. Dij ston op dak van kommandant zien loods. As dat ding ging was dat n angstaanjoagend keboal. Veuraal snaachts as t stil was. t Ding was over t haile dörp te heuren. Brandweerlu stoven te bèr oet en t haalve dörp mit heur. t Kon ook ja bie joezulf wezen. As hoel overdag broldede gingen wie, kwoajongs, der runnend hin om te vroagen woar brand was. Was t op aigen dörp din gingen wie nog haarder runnend op brand òf. Ramptoeristen ien dop. Toun der n èn boeten dörp braand was, wazzen wie der bie. Wie stonnen mit neus veuraan. Gelukkeg bleef t bie n schòsstainbraand en was der nait aal te veul schoa. Achter op Ol Diek, nog veul wieder te dörp oet, braande der n hoes haildaal oet. Wie binnen der lopend op òf goan. n Maal gezicht was dat, zo'n oetgebraand hoes. Op n keer was brandweelhoel stukkend. Wie wazzen dij oavmd bie garageholler aan t repeteren veur n toneelstukje. Opains kwam man koamer ien störm en zee: 'Jonges, gaauw. Der is braand en hoel dut t nait. Gaauw brandweerlu woarschaauwen.' Hai wees ons ain veur ain aan en zee wel wie woarschaauwen mozzen. Wie aan run. Ik denk dat wie zó haard rund hemmen en zo verhilderd keken hemmen dat ze t ons votdoadlek òfleufden. Ze kwammen gelieks mit en brandweer kon noar omstandegheden meroakel vlog oetrukken. Garageholler was behaalve brandweerkommandant ook fietsenmoaker. Dat was ien n bepoald geval n mooie kombinoatsie. Ik zee aal dat kwoajongs geern n oepke haren en achter brandweer aanrunden. Mor groten wazzen aal net zo. Allain runden dij der nait achteraan, dij konnen t op fiets òf. Toun ien zummer begun viefteger joaren veureger aiw Omtoa's boerderij aan Spieksterweg ien brand ston, vloog t haalve dörp der op fiets hin. Ze wazzen der zulf s eerder as brandweer. Der wazzen lu dij zo'n hoast haren dat ze fiets midden op ree kwakken deden. Der lag n haile sjenne fietsen. Brandweerkommandant zat zulf achter t stuur en kon mor kaizen: òf eerst ale fietsen opzied leggen en schuur branden loaten, of over fietsen hinrouzen. Dat leste het e doan. Hai zel wel dochd hemmen: t Mes sniedt aan twij kaanten. Ik bin veul eerder bie braand en kin t veurènd meschain nog redder. En mörn heb ik ekstroa brood op plaank omreden der binnen veul fietsen stukkend.' Hai haar t goud ienschat, t veurèn is stoan bleven en stait der vandoag de dag nog. Minsken dij fiets stukkend haren wazzen doar min over te bruken. Der is wat òfscholden. Ook tegen brandweerkommandant zulf. Mor dij wer doar nait hait of kold van.

2016-10

Jan dij niks meer zag

Op n mirreg zee Jan tegen meester dat hij slim doezelg wer, t wer hom swaart veur ogen. Meester zee dat hai mor even ophollen mos mit zien waark, din zol t vanzulf wel weer overgoan. Mor meester haar t mis dizze raais, t ging nait vanzulf weer over. t Ging haidaal nait over, t wer zulf s aal slimmer. Wat zag jong der ook maal oet. Toun hai lezen mos daansden letters hom veur ogen en toun e even deurleesde, daansde

haile baank mit. Nou vertraauwde meester t nait meer, nee, t leek hom mor roar tou. Ondermeester gevraagd of dij mit jong noar dokter wol. Dat wol hai wel. Dokter onderzöchte Jan en zee dat hai mor rusteg aandoun mos. Ogen nait te veul vermuien en veurlopeg mor op tied op bèr. Mit dij bosschop kwammen ze weer op schoul. Gelukkeg was t gaauw tied. Mörn zol jong wel weer beter wezen. Of aans thoesblieven. Dat haar meester dochd! Volgende mörgen was Jan weer op schoul en zien ogen wazzen nog niks beterd. Hai kon nait lezen, nait schrieven en nait reken. Doar zat meester mor maal mit. Wat mos e mit zo'n kiend? Jong zat wat veur zuk oet te kieken, pakte op t gevuil òf zien vak es wat oet en ien, roemde ienloopkaast achter ien klas op, lag wat mit kop op baank, gapte sums es en zuchtte daip. Zo gingen der n poar doagen om. Elk wende der aan, zulf s meester. Wat mos man ook aans? Op vrijdag haren ze gimmestiek. Klas laip ien rieg noar t gimmestieklekoal en jongens vonden onderweegs n blokje holt, woar ze stiekem tegenaan traptten. Zo raaisde t blokje mit klas mit. t Blokje kwam ook bie Jan ien de buurt en tot zien grode verboazen zag meester dat jong t blokje n beste pil gaf. Hai roakte t ding krekt woar hai hom roaken mos. Tot drij keer tou. Ien t gimmestieklekoal was n tribune. Doar mos jong zitten. Ain dij zo slecht zicht kin nait mitdoun vanzulvm. Nou wazzen kwoajongs ait eerder ien t lekoal as meester. Net toun meester oet t koamerke kwam zag hai Jan as n hoas over tribunebanken runnen en springen. Naargens sprong e der noast. Doarmit haar meester genog zain. n Uurke loater zaten kiender weer in klas en mos meester even noar hoes tou. Hai was der ook zo weer. Volgnde les konnen wichter noar handwaarken goan en jongens moggen schoaken, dammen, puzzelen of lezen, aal woar ze mor zin ien haren. Jan sjaauwde wat deur klas, keek es hier, din weer doar, mouk overaal n proatje. Totdat meester zee dat hai votdoadlek zitten goan mos, zien rekenbouk oet t vak pakken en moaken mos dat hai aan t waark kwam mit t waark dat aandern s mörns moakt haren. 'Mor... mor ... dat ... dat kin nait meester,' stötjede jong verschrikt, 'ik kin ja niks zain.' 'Din kiekst doe mor net zo goud noar dien sommen as vanmirreg noar dat blokje holt, mien jong. Ain dij n blokje zó sekuur votschoppen kin en op tribune van aine baank op aander springen duurt, het meschain wel last van ogen häd, mor het dat vandoag beslist nait meer. Ik heb net dokter beld. Dij zee dat ik die mor stief aan t waark zetten zol. En nou aan t reken, vriend.' Dat was duudlek. n Misse preek. Jan wis hou loat of t was en pakte zien rekenspullen. Hai haar der twij doagen last van had, zee e, toun was t weer over west. Mor dat oetrusten was hom zo goud bevalen. Nou zol meester gain meester wezen as hai t leste woord nait haar: Jan mos noa schoultied ale sommen en ale toallessen ienhoalen. Dat was n male bosschop veur jong en hai zuchtte din ook es ekstroa daip en voak. Toun meester noa n dik haalf uur es kieken kwam hou wied Jan was, ston dij boven op zien baank noar boeten te kieken hou mooi kiender op t plain wel aan t knikkern wazzen. Hai zuchtte nog es n keer hail daip, toun ging e gaauw zitten en pakte zien pen om weer wieder te reken. Dat begrootte meester zó dat hai haand mor over t haart streken het en jong noar boeten stuurde.

2016-11

Timmerboas

Dik vieftteg joar leden haren wie op ons dörp n timmerman dij n wonderliek aanwènsel haar. Hai schreef mit zien timmermanspotlood op aal wat lös of vast zat. As e n hoes opleverd haar kwam je overaal en naargens berekens of baauwtaikens tegen. Op vlouwers, muren en baalken. Op t dakbeschot, joa zulf s op juvvers ien hoanebaalken haar e nog wat oetrekend of maggeld. Toun hai es n hoes opleverde ston der mit koieletters op gaangvlouer krek veur deur: 'Was dien klok wel op tied?' Zel wel veur timmerknecht bedould wezen. Dij was ja geregeld aan de loate kaant. Jong haar t gewoon mor stoan loaten. Timmerboas en knecht wazzen es mit n baidend op kewai. Knecht was op zolder bezeg en was zien drevel kwiet. 'Hemmen je mien drevel ook zain, boas? Ik zai hom nait.', raip jong van boven. 'Nee, ik zai hom ook nait. Most nog mor even deurzuiken,' raip boas weerom. En dat klopte. Man zag drevel ook nait. Hai haar hom vonden en ien buus stoken. Man gnivvelde en lait knecht, dij wel voaker wat kwiet was, mooi even zuiken. Nait te laank vanzulf. Tied is geld. Mit n poar beste krammen timmerde hai drevel op gaangvlouer. Op stee woar jong der wel over stroekeln mos as e van trap òfkwam. Veurdat e jong raip om te schaften maggelde hai der gaauw noast: 'Elk zienend, din het duvel niks'. Op n grode boerderij was t oelenbred van middelste kap van drijkap verröt. Bred mos mor oetstukt worren, duchtte boer. Dat kon nog best. Hai haar der nog wel wat plaanken liggen, doar kon best ain van bruukt worren. Nou haar timmerboas laiver n nije plaank leverd vanzulf. Dat was ook ja

beter. Beter veur oelenbred en beter veur zien aigen knip. Mor as boer dat zo wol, vooruit. Dij betoalt, bepoalt. Nou was der bie dij plaanken van boer ain plaank dij aal n stukhèn over t beste was. Dij pakte timmerboas der oet. Hai maggelde der op: 'Deze plank is oud en der dagen zat'. Doatum kwam der allerdeegs nog op mit zien handtaiken der onder. Toun spiekerde hai plaank goud vaast. As ie nou aargenswoar n oelenbred zain mit ain verrötte plaank der aan, din wait ie ook op welke boerderij zuk dit oafspeuld het.

2016-12

Jobs roet

Toun ik noar legere schoul ging wazzen wie mit meer as honderd kiender op schoul. Bovenmeester nuimde zuk ien dij tied 'Hoofdman over honderd'. Dat was n haile koppel. Op t schoulplain was t din ook aait n drokke neren en in de klassen nait minder. Omreden dij honderd kiender verdaild waren over ain juf en twij meesters haar elk n hok vol kiender. Bie hoofdmeester was t haildaal n vollegheid. Hai leerde nait allain klas vief en zes, mor haar ook nog kiender ien klas zeuven en zulfs nog n poar ien klas aacht. Meester haar dus goud aanslag. n Hok vol en din ook nog van dij grode bungels der bie. Zee ik: bungels? Bunzels wazzen t. Oapen van jongen. Dij grode jonges van n joar of vattien, vieftien haren t aal wel bekeken en alles aal mitmoakt op schoul. Ze zaten veur t vaaierte joar bie zulfde meester en wazzen schoon op hom oetkeken. Aansom zel t wel nait aans west hemmen. Over ain van dij lummels gait dit verhoal. Loaten wie hom mor Job nuimen. Ons schoul in Baairm was net zo'n schoul as schoul ien Noorderstraat, doar nou Shelter en Euphonia ien zitten. Toun ze schoul baauwden haren ze t goud bekeken. Ze mouken vensterbaanken hoog en of dat nog nait genog was zetten ze der ook nog n rieg gekleurde matgloazen roeten boven. Doarboven zat din nog gewoon glaas. Ien klas konnen wie lucht zain, kestainje-bomen op t plain en achter ons rug t dak van meesters hoës. Wieder niks. Niks gain gekiek noar boeten, leerd mos der worren. Van boetenòf kon je ook nait zain wat der ien klas gebeurde. Dat was goud, doar haar ook ja gain minsk wat mit neudeg. Gain ienkiek en gain oetkiek. Veur meester wazzen der n poar oetzunderns moakt. Der zaten in dij rieg matgloazen roamkes twij roetjes van gewoon vensterglaas. Ain der van zat veur ien klas. As meester veur klas ston of op zien hoge stoul achter zien lessenoar zat kon hai deur dat roetje op t plain kieken. Zo kon hai zain as der ain t plain op kwam. Kon schoulpözainer hom nait zo makkelk over mat valen, mout je mor denken. Dat was dus n roetje om noar boeten te kieken. t Aandere roetje woar e deurkieken kon zat achter ien klas. Dij was om van binnen noar boeten te kieken, mor ook van boeten noar binnen. Dat zat zo: as meester veur klas ston of zat haar hai deur dat roetje net zicht op zien achterdeur. As meesters juffraauw vot was en der kwam volk aan deur din ging meester der even noar tou. Was hai boeten bie zien achterdeur en heurde hai wat ien klas dat nait deugde, din keek hai deur t zulfde roetje noar klas ien of wie wel aan t waark wazzen. t Was aal goud oetdokterd. Wie vonnen t mor niks. Wie wollen geern es onder mekoar wezen en mozzen van t oog van de meester din ook nait veul hemmen. Op n dag was der ain bie meester aan deur. Meester der op òf. Mit dat boetendeur van schoul dichtslog, stovvelde Job oet aachtste klas ien t ènd, runde noar t achterste roamke en hil zien grode, rooie buusdook der veur. Haile klas ien opstand vanzulf. Meester heurde dat en verscheen votdoalek veur t roamke. Net as wie aal dochd haren. Hai zol wel even kieken wel dij droktemoakers doar ien klas toch wazzen. Mor der vil niks te zain. Nait meer as n voele, rooie buusdook. Wat wer meester glin. Hai tikte mit zien ring tegen t roam, mor dat hulp niks. t Wer wel stil ien klas mor buusdook bleef. Hai tikte nog es, hail verniendeg. Binnen wer t moesstil. Buusdook bleef. Job mos ook ja wel, omreden as hai weglap was buusdook ook weg en kon meester zain wel hom dat lapte. Meester, boeten, wer roazend. Hai tikte nait meer op roet, hai haauwde der mit volle voest op. En dat kon t glaas nou net nait hemmen. Der kwam n knitter in. n Beste knitter, van boven tot onder. Job lait van schrik zien buusdook zakken en runde noar zien stee. Meester bainde om schoul tou, kwam mit n kop nõg rooier as Job zien buusdook klas ien en stavelde op Job òf. 'Ik zal je opfrissen.' poestte hai. Zo nuimde meester dat aait, as e ain n òfstravven gaf. En 'opfrissen' dee hai. Hai legde zien aine haand op Jobs kop en pakte hom mit aandere haand bie kin, trok kop achterover en schudde hom deur mekoar. Hai trok kin aal hoger, tot Job op tonen ston. En toun nõg n èndje hoger. Mit hellege kop en drifteg geboar. Aarme Job. Wat dee dat zeer. Aal gaauwachteg wer der n nije roet inzet. Wel t roamke betoald het, wait ik nait. Job nait, denk ik. Duudlek zat,

hai haar hom ook ja nait dopket. Meester din? Of t bestuur? Och, wat kin t ook schelen. Der is n nije inkommen. Wie hemmen ter nog voak over had.

2017-01

Lanteernpoalen

Je kennen joe zuneg meer veurstellen hou ons dörpen der oetzagen toun wie nog n bovengronds elektriciteitsnet haren. t Haile dörp ston vol lanteernpoalen en hong vol stroomdroaden. Droaden van poal tot poal en van poal tot hoes. Loater kwammen doar nog tillefoonpoalen en tillefoondroaden bie. Mit ien t veujoar en haarst haile riegen zwaalfkes der op. Doar was wel wat bie, bie aal dij droaden. As t haard störmde wol der nog wel es ain knappen. As droad aan grond kwam sprong t vuur ale kaanten oet. Net zo laank dat der ien t transformatiehoeske n stop knapte. Din zat t haalve dörp ien duustern. Boudel weer moaken kon allain mor overdag. Mit grode ogen stonnen wie te kieken dat n man mit hoaken aan schounen zomor bie zo'n holten poal omhoog en omdeel laip. Dat haren wie ook wel perbaiern wild. Nait allain bie störm ging t mis, ook bie onweer. Op n poal ien buurt van ons hoes sloug t sums ien. Ston op verkeerde stee zeker. Wie zagen n bliksemstroal, heurden votdoalek knettern en zaten ien duustern. Pa schoof gedien open en keek tou t glaas oet. Gelukkeg, t was overaal duuster. Dus was t nait op ons droaden sloagen. Moeke scharrelde petreulielaamp op dij der nog oet oorlog was. Ze zette dij midden op toavel en stook hom aan. Dat stonk wel mor je haren teminten wat licht. Der wer ons goud veur woarschaauwd nooit en te nimmer nait aan n stroomdroad kommen. As je doar aankwammen kregen je n schok en wazzen je dood. Aan stem van ons olders konnen wie heuren dat t erens was. Dat ze geliek haren hemmen wie ook es zain. Om dij lanteernpoalen zat n baand mit scharpe punten. Dat ging der tegen dat katten der nait ien noar boven klimmen konnen. Bie ons ien buurt ston n nije poal woar nog gain baand omtou zat. Der zat n hond achter n kat aan en kat stoof bie poal omhoog. Aal hoger. Wie stonnen der bie en keken der noar. Meer konnen wie ook ja nait doun. Veur hond dij onderaan poal ston te blavven wazzen wie baang. En kat woarschaauwen hulp ook niks. Toun kat bie droaden was, kwam e mit n poot aan ain droad en t lief aan aander. Inderdoad, votdoalek dood. Wat binnen wie schrokken en wat het ons dat begroot. Man mit zien 'scheuvels' aan schounen het t poeske der zulfde dag nog oethoald. As dörsmesien op t dörp was kon je dat goud vernemen. As mesien aan loop ging, ging t licht sikkom oet. As e goud aan loop was flikkerde t licht bie elke slag dij e dee. As t op zukse doagen begon te graauwken en moeke zat te naaien, din burg ze naimesien mor op. Dat was niks weerd mit dat aan en oetgoand licht. Aan lanteernpoal op houk van elke stroat zat n iezern aarm mit n fitting, woar n laamp ien zat. Dat was ons stroatverlichten. Nait dat e veul licht gaf, dat nait. Mor net licht genug dat je zain konnen woar je wazzen en nait tegen n duustere heeg aanlaipen of ien sloot. n Poar kwoajongs hemmen op oljoarsoavmd n poar van dij lampkes kepot gooid. Zuver oet bliedschop dat t olle joar vot was en nije aankommen. t Haile dörp het der schande van sproken. Wat n vernailzucht, toppunt van vandoalisme. Dij schietjongen. Plietsie het t oetzöcht en jonges mozzen lampkes betoalen. En ook t uurloon van man mit 'scheuvels' veur t kommen, ien poal klimmen en lampkes der iendraaien. Joaren laank bleven lampkes hail.

2017-02

Jan Evert knien

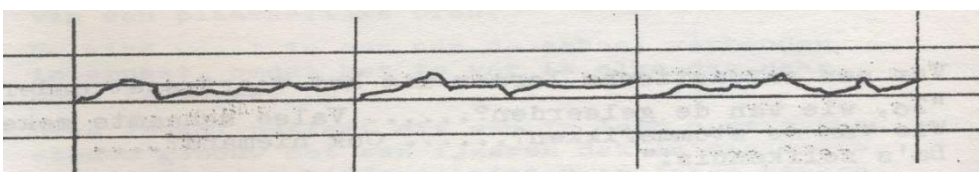
Op ons dörp haren veul minsken n bienoam. Zums was dat om onderschaid te moaken. Zo was der n dikke Van Dam en n lutje Van Dam. Niks mis mit. Sums was t n vervelende bienoam. Woar gain ain van wis hou ze der aankwammen. Boer Jan Evert Diekman haar zo ain. Hai wer voak Jan Evert knien nuimd. Mor dat mos e nait heuren. Doar bin ik es maal mit te pas kommen. Op n zummeroavmd wer der 'Volluk' roupen bie veurdeur. Dat was vrimd. Minsken kwammen aait achterom. Pa der hin. Aan stem kon ik heuren wel of der

was. 'Jan Evert knien.' zee ik haardop. Te haard. Pa kwam ien koamer en haar Diekman bie zuk. Dij haar t gat nog nait aan stoul of hai zee tegen mie: 'Ik hait Diekman. Ik wil nait weer van die heuren datst doe Jan Evert knien zegst. As ik dat weer heur geef ik die draai om oren of n schop ien de kont. Meschain wel baidend. Begrepen?' Nou of ik dat begrepen haar. Mit n kop as n bol heb ik hail bekwiemket 'Joa Diekman' zegd. Mor doarmit was ik nog nait van hom òf. Hai kwam kloagen dat ik òflopen winter mit snijbalen gooien n roetje van hom diggeld haar. En dat ik der veur zörgen mos dat der n nije ien kwam. Dus toch. t Was sikkom aal n haalf joar leden. Wie wazzen mit n hail stel kwoajongs aan snijbalen gooien. Aalmoul kwoajongen van om en bie twaalf, dattien joar old. Wie keken wel t hoogste tegen Jan Evert zien schuurdak omhoog gooien kon. Doar mos je wel goud veur gooien kinnen. Wie stonnen op Hoofdweg. Din kwam zien braide boerengraacht, nog n stuk gras, t pad bie schuur laangs en din haar je schuur pas. Summegen gooiden hail hoog. Ik nait, ik was doar nait zo goud ien. Mienend kwammen sums net boven geut te lande. Nou zat der aan t èn van kougaang n dakroamke. Net boven geut. Doar was plee van aarbaiders. Loat mien snijbaal nou es òfdwoalen en t roetje roaken. t Ding sneuvelde vanzulf. Mor der wer deurgoid. Gain ain prout der over. Ik ook nait. Hou stiller, hou beter. Dat ging tieden goud. Eerst keek ik elke keer as ik der laangs kwam stiekem noar t roamke. Dij wer hail nait moakt. Toun ik naargens nait wat van heurde keek ik op n duur ook nait meer. Der wazzen allaank weer andere zoaken woar ik t drok mit haar. En nou was t dus oetkommen. Ain of aander haar mie der bie lapt. Ik heb t grif tougeven. Pa het Jan Evert touzegd dat t roetje weer moakt worren zol. Toun man vot was kreeg ik opdracht vaarver Stainhoes te vroagen der n nije roet in te zetten. Op mien aigen reken vanzulf. 'Kiek mor bie dien geld van t grasmaaien bie domie en aans hoalst mor wat van dien spoarbaankboukje òf. Hest ja nog wel wat.' Ik noar buurman Stainhoes. 'Komt wel kloar.' zee dij. En joa heur, volgnde dag zat nije roet der aal ien. Bezörgd zag ik reken ien muid. t Zol wel n gulden of zes, zeuven worren, schatte ik. Dat wer dus zes of zeuven keer grasmaaien. Mor aal wat der kwam, reken nait. Toun ik hom noa weken noar reken vroug, zee hai: 'Doe krigst gain reken mien jong. n Stukje glaas haar ik der nog wel stoan en veur t zetten huif ik niks te hemmen. Wie binnen ook ja burenen.' Dat was mie gern goud. Ik was mit bedanken kloar. Beter n goie buur as n vriend dij wied vot woont.

2017-03

Mien eerste schoulmörgen

As ie minsken over heur schoultied heuren, din vertellen ze joe steevast n verhoal dat ze straf kregen en t nait verdaind haren. Dat zel ie van mie nait heuren. Ik heb wel es straf had wat ik nait verdainde mor ook wel voak, of nog voaker, gain straf as ik t wel verdainde. Dus het t veur mie altied oetkind. Wie begunnen mor bie t begun: eerste schouldag. Omdat Baaierm ien dij tied gain kleuterschoul haar, sloug ik dij over en ging votdoadlek noar grode schoul. Doar haar ik al wel n haalf joar noar oetkeken, omreden as je noar schoul goan binnen je ja pas echt groot. Van buurvraauw kreeg ik n grivveldeus. n Hail mooie, mit n bloumke op t schoefdeksel. Hai haar twij verdaipens. Welgemoud toog ik dij eerste april noar schoul. Moeke brochde mie nait heur, dat deden moekes toun nog nait. Ze haren wel wat aans te doun. Oldere bruiers of zusters mozzen t lutjeke mor mitnemen en aans kiender van burenen mor. Zoas ik al zee, welgemoud ging ik van hoes en vuilde mie hail wat maans. Dat veranderde op t schoulplain al n beetje: thoes was ik ain van de oldsten, dus van de grootsten, mor hier op t plain, woar om en bie honderd kiender speulen deden, was ik ain van de lutjesten. En toun meester floten haar en ik schoul ienschoefelde, ik zee schoefelde want ik laip al nait biester haard meer, vuilde ik mie toch wat klain en onweneg. Wie mozzen achter ien gang wezen en klompen mozzen ien t klompenrek bie ons lekoal zet worren. Juffraauw zee dat wie veuraal goud onthollen mozzen in welk vak ons klompen stonnen. Dat was ook wel neudeg, omreden ale klompen leken op mekoar. Wie kwammen ien klas en moggen ons n plekje oetzuiken. Ik kwam nogaal veuraan, achteraan was t al vol. Ik klom ien n baank, dij op grui moakt was. En doar zat ik, mit aarms over mekoar en rug keersrecht. Wie zongen mit mekoar en juf vertelde oet Biebel. Tot zo wied ging t meroakel en ik kreeg weer wat moud. Mor toun toun wer t aans. Toun mozzen wie aan t waark. Schrieven leren. Nou ja, schrieven? t Begon mit streepkes trekken. Zee ik streepkes? Strepen wazzen t. Haile langnen. Aan linkerkaant onderin houk van n smaal laagwaarpeg vak begunnen en bovenaan ien ander houk weer oetkommen. Dat vil mie lang nait tou. Dat was n haile toer. En as ik ain kloar haar, mit tong oet mond en neus op baank, nou din was streep lank

nait recht vanzulvm. Din leek t Kromweg wel, aal bochten en boggels. Volgnde streepke mor. Dij wer al nait beter.

t Leek Kromweg tussen Baairm en Lösdörp wel.

Toun ik om mie tou keek, zag juf dat votdoadlek en zee dat ik deurwaarken mos. Nait eerder ophollen asdat t blad vol was. Blad vol? Din mog ik wel opschaiten. Weer n zetje loater zat ik noar leesles van twijde klas te luustern en ston potlood weer stil. t Blad is din ook nait vol kommen. Wat wie dij mörgen nog meer doan hemmen wait ik nait meer. Wel wait ik nog dat mörn mie aibels laank duurde. Ik wis nait dat n mörn zo laank was. Thoes was hai ja aait zo mor om. Gelukkeg komt aan alles n ènd. Zulfs aan mien eerste schoulmörn is n ènde kommen. Ik op n run noar hoes en t eerste wat ik tegen moeke zee was: 'Niks weerd op schoul, ik goa vanmirreg nog weer hin omdat ik mien stoetboom krieg, mor din nait weer heur.' Moe was verstandeg en zee: 'Goud heur.' Ze zel wel dochd hemmen: mörn zain wie wel weer.

2017-04

Stoetboom

Om kwart over ain zat elk weer in baank. Ik ook. In loop van mirreg vertelde juffraauw over n grode boom op schoulzolder, woar stoetbomen aangruien deden en woar elk joar veur nije eerste klassers n stoetboom òfwaaide. Mor din mos t wel waaien, zee ze. Nou, dat wizzen wie wel, t mos zulfs störmn, aans breken der ja gain takken van bomen òf. Vol zörg keken wie noar boeten, noar Oldenhoes' vruchtboemen achter schoul. t Waaide niks te haard. Zollen der wel stoetbomen òfknappen zo? Wie hoopten almoal op n dikke tak vanzulf. Nee, t waaide ons laank nait haard genug, zo wer t niks. Dat zee bovenmeester ook toun hai ien klas kwam. Hai zee dat hai net boven keken haar en dat der nog gain ain stoetboom onder lag. Dat klopte, wie haren ook ja nog niks valen heurd. Meester zee dat hai mit wat grode, staarke jongens oet zeuvende en aachtste klas noar boven goan zol en dat ze mit mekoar es stief aan boom schudden zollen. Dat leek ons meroakel tou. En zo is t goan. n Hail gestovvel op trap en toun n hail geklòs en n haaidens keboal boven ons kop. Wie wazzen moesstil en elk keek noar zolder. Wie hielen ons oam in. Zol der wat oafvalen? Joa heur, doar smakte wat op zolder, en nog wat en nog es ... Mit rooie oren en nek stief van noar zolder kieken zaten wie te tellen en te wachten. Doar ging deur van klas aal open en meester Visscher kwam mit n haile aarm vol stoetbomen klas ien. Hai haar ons noamen der even aanmoakt, zee hai, din wer der gainain vergeten en kreeg n aander nait dubbel. En kwam der gain roezie van. Mit ogen as theeschuddels zaten wie in baank en keken noar stoetbomen dij in n laange rieg aan n regel tegen t filmlokoal aan hongen werren. Ze deden ons zeer aan ogen. Tussen hoakjes: len april zitten der nog gain bloaren aan bomen. t Wazzen dus koale takken dij mit daig van kadetjes en krendebollen om tak tou bie bakker ien oven legen haren. *) Slik wer der pas loater aan moakt. Mor dat wis ik toun nog nait. Toun leufde ik veurvast dat ze zo van boom òf schud wazzen. Wat zaten der veul kadetjes aan en wat veul snoep. t Wotter laip ons om tanden. Boven op zolder wer t stil en leste stoetbomen werren ien klas brocht. Der was gelukkeg veur elk ain. Gainend te veul en gainend te min, zee meester. En hai haar geliek, want toun om kwart over drij stoetbomen oetdaild werren, kwam t net oet. Elk ging mit ain noar hoes. Dat ain n grotere stoetboom haar as aander vil mie nait op. Dat zat zo: olders bestelden en betoulen stoetboom veur heur kiend zulf bie ain van de drij bakkers op dörp. En stoetbomen wazzen der ien soorten, moaten en priezen. Dat ze ongelieke groot wazzen zagen wie wel. Mor dat vonnen wie gewoon. Takken aan n boom binnen ook almoal ongelieke groot. Klainste stoetboom ging noar n kiend oet n hoeshollen van vattien. Dij haar pech had. Joaren loater heurden wie dat dat ale joaren zo was. Mien boom was groot, groter as ikzulf en der zat n bult lekkers aan. Tröts as n pauw runde ik der mit noar hoes. Minsken raipen mie achternoa: 'Boom, woar most doe toch mit dij jong noar tou?' Ik zee niks. t Kon mie niks schelen. Ik haar mien stoetboom. Haile dag was weer goud. Toun ik hier ien Waarvum aan schoul kwam zol ik ook mit grode jonges op zolder om aan boom te schudden. Dat is der nait van kommen. Ik heurde ain van eerste klazzertjes ien pauze aan n aander kiend vroagen of zien moeke aal n stoetboom besteld haar. 'Joa heur', zee t kiend, 'bie bakker Baarghoes. En dien moeke?' 'Dij het ook aal ain besteld. Mienend komt van Kobes.'

*) Ik las ien Ommelander van 30 meert dat Stoetbomentradietsie Wereldaarfgoed worren was. Ik citeer: '... dat er nog een bakker is die echt op de ouderwetse manier stoetbomen bakt. Dit is bakker Olinga uit Bierum die nog steeds de 'stoetjes' aan de takken bakt.' End citoat. Bakker Olengoa zien opa dee dat ien mien tied.

2017-05

Op n terraske

t Was op n mooie zummerse dag ien ons vekaansie. Vraauw en ik zaten op n terraske en traktaaierden onszulf op 'n lekkere kop kovvie. Wat gezellig vienden wie dat. Wat kinnen wie doar van genieten. Op joen dooie gemak zitten te kieken wat der om joe tou gef. Wie zaten der nog mor n zetje of der kwammen n poar kiender terras op stoeven. Pa en moeke baainden der achter aan. Ze wazzen glad achter poest. t Jonkje, zo om en bie aacht joar, haar t gat nog nait aan stoul of pakte koart van toavel, sloug hom open en raip: 'Kiek, zo'n sorbet wil ik hemmen.' Zien zuske van n poar joar older graaide jong koart oet handen, keek ook es, en zee: 'Ik ook, en ik wil der ook n glaas cola bie. Mit iesklonten'. Pa en moe zeden niks, zuchtten es daip, en bestelden model wat kiender zuk oetzöcht haren. Jong was goud van innemen. t Wichtje ook. Ze haren boudel zuneg op of ze stoven ien t èn. 'Goan we nou weer vot ? Woar goan we hin ? Wat goan we doun?' Mit runden baide kiender van terraske òf winkelstroat ien. Pa en moeke sloken hoasteg heur kovvie deur en bainden der achteraan. 't Zellen joen kiender mor wezen.' zee ik tegen vraauw. t Deurdenkertje kwam, zoals voaker bie ons, van heur. Ze nikkopte es en zee noadenkend: 'Messchain most wel zeggen: t Zellen joen olders mor wezen'.

n Poar doagen loater haren wie ons ien n ijskotent n lekkere ijsko kocht. Boeten stonnen der n poar stoulen woar je zitten konnen. Zai je ons doar zitten te ijsko slikken? Stoulen stief tegen muur aan zodat wie nog net ien schaar van t hoes zaten. Hier konnen wie t plaintje mooi overzain. Mit veul geronk kwam der n olle auto aanrieden. Zo'n olle Amerikoanse woepster van n slee. t Ding bleef midden op t plaintje stoan. t Was n olle woagen, vol deuken en zo rousteg dast wel even zuiken mos welke kleur auto vrouger had haar. Ien dij auto zaten veurien pa en moeke, mit twij lutje kiender tussen zuk ien. Op achterbaank zaten vaier kiender, zo tussen tien en zestien joar. Onder vijfde deur zaten der nog drij kiender, zo tussen vaier en tien joar. Ze zagen der net zo aarmoudeg oet as auto. Wie dochten: wat n zootje ongeregeld. Dat wordt nog wat. Dat wer t ook, mor aans asdat wie docht haren. Wat n kiender, wat n rust. Je hollen t nait veur meugelk. Allain pa stapte te auto oet en laip ijskowinkel ien om te vroagen wat ze kosten mozzen. Meschain het e ook wel over pries handeld, wel zel t zeggen. Hai kwam weer bie auto en nam vaier oldsten mit. Moeke stapte mit lutjekes oet en dee achterklep open. Kiender bleven rusteg zitten, op n kloetje bie mekoar. Ze keken pa es achternoa. Gainain kloagde of mekkerde. Mit n lekkere ijsko kwammen groten weer bie auto. Toun moggen volgnde drij oet kaddebak der hin. Ien loop vrougen ze oldsten welke smoak ze zuk oetzöcht haren en of t lekker was. Ien optocht gingen ze noar binnen. As lesten moeke mit lutjesten nog. Aal slikkend ging haile koppel n ziedstroat ien. Stroat was votdoalek vol mit zo'n hoeshollen. Pa stapte ien auto en knorde van t plaintje òf om zien roustbult vot te brengen. Toun was t weer leeg op ons plaintje. Wie dochten baide t zulfde. Dat der in dizze tied nog zukse hoeshollens binnen. Kiender dij rusteg op heur beurt wachten. Kiender dij blied binnen mit n ijsko van 75 cent. Dat is gain aarmou. Dat is n levensholden.

2017-06

Naacht min sloopen

t Was ien n mooie zummer mit n bult muggen. Swaarde muggen ien keuken en langpoten ien sloapkoamer. Wat haren je der n last van. n Ploag was t. As je der ain doodhaauwden kwammen der tien op begravvenis. Omreden je mit stroop meer muggen vongen as mit edik haar elk n muggenvanger aan zolder. t Laifst aan laamp boven toavel. Dat was n reep geel pepier mit zukswat as stroop der op. Spul dat hail zuit en bakzeg was. Doar kwammen dij swaarde muggen op òf en bleven der aan bakken. As zummer veurbie was, was reep swaard van muggen. n Vieze kiek, mor t haar hulpen. Ien sloapkoamer haren je langpoten. Bie de vleet. Woar ze aal votkwammen? Oet ale reten en goaten van dij olle hoezen. Konst der nait aan vangen. Der wazzen aaland nijen weer. Begun zesteger joaren haren ze der wat op vonnen. Der kwam n strip ien handel woar muggen aan dood gingen. n Vaponastrip. Wie hemmen votdoalek zo'n ding kocht en ien keuken aan gedieneereels hongen. t Ding stonk slim, mor hulp meroakel. Muggen lagen der dood onder. En doar ging t ja om. Op n dag haar ik t meroakels drok. Zo drok as hounder veur Poask. 'k Ben noar smid west veur iezers op moat zoagen loaten. Dij iezers mozzen ze ook aan mekoar lazzen. Dat was hail oareg. Je laipen wat deur smederij hin, prouten es mit dizze en gene en keken der onder bedrieven op tou dat boudel goud zoagd en last wer. t Kwam aal dik veur mekoar. Ik weer op hoes aan mit dat zwoare spul. Toun noar timmerman om cement, zaand en grint te hoalen. Mit n koar. Dat was n haile schoef. Wie woonden ook ja op wier. Thoes heb ik specie moakt, metseld en zo meer. Soavmds haar ik tong op klompen en bin op tied op bèr kropen. En toun haar je t. Dij röttege langpoten. Doar wer ik toch zo helleg van. 'k Haar mit veul keboal al n poar doodhaauwen mor der wazzen aaland nijen weer. Stoapel wer ik der van. Toun heb ik Vaponastrip oet keuken hoald en aan kaastdeur hongen. Dat stonk aldernoast ien mien koamerke mor t hulp sekuur. t Wer stil. Kerel wat n rust. Stille zoesde mie ien oren. Ik heb mie nog ain keer omdraaid en was vertrokken. n Poar uur loater wer ik wakker van zere ogen. Heudend, heudend wat deden ogen mie toch zeer. Ogen open dee zeer en ogen dicht ook. Haalf openhollen wol nait en mit ogen knippen was n vrezelkhaid. Ik kon wel janken van pien mor der kwam gain troan lös. Ogen bleven dreug, körkdreug. Nou zeg ik aait: aine minsk is piengevuileger as aander en ik heur bie eerste soort. Net as meer kerels jammer ik nogaal gaauw en haard, mor dizze raais was t gain gekhaid. t Was slim. Slimmer as slim zulfs. Wat der toch mit mien ogen was? Opains verschoot mie der n steern. Dij muggenstrip van Vapona, dij dee t. Doar kwam t van. Midden ien naacht stommelde ik te bèr oet om t ding vot te brengen. Toun weer op bèr. Ik was ook ja zo muid. Nou zol t wel gaauw overgoan. Mor dat ging t nait. Omreden ter nog slim noar dij muggenstrip stonk heb ik mien bèrregoud bie mekoar grobbeld en heb mie n kermisbèr ien gaang moakt. Op n fris stee, onder braiveklep, dij ik mit n lucituutdeuske op gloep zet haar. En joa wis, noa n stief uurke wer t makkelker. Om zes uur slaip ik as n kou. Totdat moeke te bèr oet kwam en mie doar von. Omreden ons lu elk zien aigen tied van opstaan haar heb ik mien verhoal verschaidend moal vertellen mouten. Mien zusters zeden ale drij t zulfde: 'Goud dat die dat overkommen is bruier, din overkomt ons dat teminten nait.' Aal mit aal haren ze t gain scheidt ien reken. En zo is t bleven. Tot wie verjoardagsvesiede haren. Doar dee t verhoal ook dainst vanzulf. Elk laagde mie weer oet. Totdat mien oom Kloas, dij smid was, zee: 'Zel ik die es wat vertellen mien jong. Dat kwam nait van dij Vaponastrip, nee heur, doe haarst lasogen.' Doar mos elk nòg haarder om lagen. Làsogen. Ha, ha, ha, dij bruier van ons het ook altied wat biezunders. Mor oom Kloas wer kwoad. 'Hol op te lagen, schietjongen, ik moak gain gekhaid. Joen bruier het ien smederij noar lazzen keken zunder n lasbril. Dat mout nait. Dat is veul te glèn op ogen. Doarom werren zien ogen snaachts zo gek ien hakken. Ik wil wel leuven dat e nait wis woar e t zuiken mos.' Zo zat dat dus. Bliede dat wie t wizen en ik bliede dat der teminsten ain was dij mien lasogen ien reken haar. Zo kin men deur onwaitendhaid hail wat te verduren kriegen.

2017-07/08

Roakeldais

't Is weer Roakeldais west en din kommen verhoalen van veurege joaren Roakeldais weer boven. Verhoalen as dizzend. Gasten willen ook geern wat van ons cultuur opsnoeven. Hou wie leven, wat wie eten en hou wie t eten. Dat kin. Bie n gastgezin ien n Aandel kwam der soep op toavel. Joa, as je gasten hemmen,

begunnen je mit soep. Dat heurt zo. Soep ston op toavel en wer opschept. Gasten keken ien paan, keken ien heur borden, snoven der es aan en schudkopten. Der klopte duudlek wat nait. Ze beduden dat der nog wat bie mos. Mor ze konnen onmeugelk oetstukken wat. Eerst wer der brood bie hoald. Gasten schudden mit kop. Dat was t nait. Zolt der bie. Ook nait. Maggi? Ze wizzen nait wat t was. Toun gasten mor mitnomen noar veurraadkaast ien keuken. En joa heur, doar vonnen ze t. Ze graaien t van plaank òf en kwammen der verheugd mit ien koamer. En wat docht je dat t was? Edik. Dat mozzen ze ien heur soep hemmen, dat heurde der nog ien. Fles kwam open en hail geschikt zollen ze der n beste kwak van ien soeppaan gooien. Dat kon nog net veurkommen worren. Gasten gooiden der n flotje van ien aigen bord en aten t lekker op. De aandern aan toavel wollen t wel leuven en hemmen t mor nait perbaaierd. Wie haren joaren leden gasten midden oet Oafrikoa. Jongelu dij nog nooit van hoes west haren. t Was mit handen en vouten proaten. Stomverboasd wazzen ze dat wie mit n baidend ien ons hoes wonen deden. Ze haren docht dat ons pa en moeke wel bie ons ienwonen deden en ook wat hoeshollens van bruiers en of zusters. Nee dus. De gasten bleven zuk verboazen. Ze zagen ons mit mes en vörk ons brood eten. Ze keken ons es goud aan, mit vroagtaikens ien ogen. Wie zagen heur denken: wat n verstaand. Dij lu binnen wel old mor hemmen aal heur taanden en koezen nog. Ze kinnen der ja zo òfbieten. Dat ze dat nait doun. Och t heurt hier zeker zo. Din doun wie t ook mor. Ze deden t ons noa. t Wer villen. Vörk ien t stoetje, mit mes der stief op drukken en rieten tot der n stuk òfbrook. Noa t eerste stoetje kregen ze deur dat aan mes moezentanden zaten en dat je der mit zoagen konnen. Toun ging t beter. Ze mouten wel docht hemmen dat wie hail deftege minsken wazzen. Of grode aanstellers en dikdouners. Wel eet nou mit mes en vörk as je ook zo van joen stoetje òfbieten kinnen. Waarm eten ging ook mit mes en vörk vanzulf. Doar keken ze nog meer van op. Leek ook ja haidaal onwies. Woar het n minsk n mes veur neudeg as e zien prak ook zo ien mond vörken kin. Ze paasden zuk aan en gingen mes der ook bie bruken. Doar werren ze rap handeger ien. Ook hemmen wie gasten oet Ruslaand had. Drij tougeliëks. Ze wazzen der zuneg of ze kregen elk n sleudel. Ogen werren zo groot as soepborden. Loater, op t vertoalprogram van compjuter, hemmen ze ons oetstukt dat ze dat ien Ruslaand nooit doun zollen. Joen sleudel, dij geef je toch nait òf. Van joen leevmd nait. Aan gain minsk. Zoveul vertraauwen haren ze doar nait ien mekoar. Dat wie zoveul vertraauwen ien heur haren dee ze duudlek goud. Veur ze noar bus gingen om òf te raaizen hemmen ze alledrij oet zukzulf sleudel weer ienleverd. Wie huifden der nait ains om te vroagen. Dat gait ook wel es aans. Zo hemmen der minsken heur sleudel op n daansfeest ien Limburg ophoalen mouten. Ook mouten der nog sleudels oet Waarvum gunterwied ien Zuudamerikoa wezen. As t feest op t Op Roakeldaisterrain òflopen is wordt der ien regel deur t jonkvolk nog laank deurfeest ien t dörp. Ook dit joar ien zoaterdagnaacht bie ons ien stroat. n Hail koppel kwoajongs. t Wat bot gezellig. Ze haren veul lol en prouten haarder as bedoulen was. Dat sums es ain zien biervleske oet haanden glee en ien schaarven vil kon gebeuren. Pelietsie ree dij naacht op fiets deur t dörp. Ze haren onnaierd dat je n pelietsie-auto eerder aankommen zain as agenten op fiets. Dat haren ze nait goud docht. Toun twij agenten ons stroat ienreden haar ain van feestvierders ze votdoadlek ien de smiezen. Boven t keboal van groep oet raip hai hail haard: Tuta, tuta, tuta op hoogte van sirene van pelietsie-auto. t Wer geliëks wat rusteger en biervleskes werren achter rug hollen en ook even stiever beetpakt. Agenten mouken n gezellig proatje mit t stèl en t wer inderdoad rusteger. Zo kin t ook goan.

2017-09

Hounder roppen

Ien zien verkerenstied zee Joops aanstoande schoonmoeke aait: 'Mörnstond het gold ien mond.', en dat mainde ze ook. Ze was der ale mörns veur dag en daauw oet. t Bèr braandde heur onder t gat, zo te zeggen. Bie Joop lag dat even aans. Bie hom was t oavmdrood dat hom brood brochte. Dat was din wel gain gold, mor toch genog om van te leven. Joops schoonmoeke en hai verstonnen mekoar op dit punt din ook nait: zai snapte onmeugelk dat hai zo laank op bèr lag en hai kon zuk onmeugelk begriepen wat zai der zo vroug oet dee. Hou kwam ze der wel oet zo vroug. Wat ze wel aal dee? Waarken, waarken en nog es waarken. Ze was nog ain van olle stempel. Wat je zulf doun konnen, dee je zulf. Joa, din is der n bult waark. Zeker op zo'n grode boerderij. Dat ging van t hoes schoonhollen, gruinten verbaauwen en ien moaken, zulf botter moaken, gruintetoen en bloumentoen volpoten en bieholten, roamen bounen, stroaten schrobben,

hounder vouern, aier te t houderhok oethoalen en schoonpoetsen veurdat ze dij aan dörpswinkel verkopen dee, kiender vouden, opvouden, melken as ter drok was en goa zo mor deur. Ze zag t waark en dij t waark zigt, dij het t waark ja ook. Op n haile mooie mörn ien zummervakaansie ston schoonmoeke al om haalf zes onder aan trap te roupen. Joops wichtje en heur zuster mozzen te bèr oet. Opschaiten, nait omzoezen. Waark aan de winkel. Mit sloaperege koppen kwammen wichter beneden. En wizzen votdoadlek dat ze t nait trovven vandoag: der kwammen nije hounder, dus mos t hounderhok oetroemd worren. Wat haren ze smoor ien. Aal woar ze zin aan haren, hier nait aan. Mor doar wer nait noar vroagd. t Hounderhok oetroemen. Dat wer n haile bedrieveghaid. n Familiebedrief. Schoonpapa vong ol rèben en hong ze op aan waslien. As ze oetsporreld wazzen dee schoonmoeke ze ien n grode tob mit kokend woater en wat loater mozzen baaide wichter ze roppen. Din zèngde schoonmoe ze boven t pietereuliestel en slachtte ze. Dat ging aal aan lopende band omreden hounder wazzen mor zo nait op. Noa sikkom n schoft was tuuthok leeg en wazzen weck-flezzen vol. Roem twinteg kippen slacht en verwaarkt. Kin je noagoan hou ter heer ging. Joop heurde der pas van toun hai te bèr oet kwam. Zo is e der nait aan te pas kommen, wat hom nooit nait speten het. Hai het zuk der wel es schuldeg over vuuld. Aarme wichter. Wat n male mörn. En dat ien heur vekaansie. Zai hemmen der n herinnering aan n rötmörn aan overhollen. En Joop n mooi verhaal. Dat het dainst doan op t feest dat zien schoonollu joaren loater geven hemmen toun ze vatteg joar traauwd wazzen. Joop het boudel weer opreukeld en ze n ol hèn aanboden. Dij was al ropt en slacht. Mor nait deur hom!

2017-10

n Bril veur dochter

Koos en Willie hemmen twij dochters. Toun dij pubern deden haar Koos der wel es wat mit te stellen. Zeker as vraauw ook nog op wichters haand was. Din was t drij tegen ain. En drij tegen ain is gemain. Aarme Koos. Mor hai redt zuk der mit. En goud ook. Pakken ze hom, din pakt hai ze terug. Hai is der goud tegen opwozzen, viendt e zulf. Op n dag kreeg jongste dochter van oogarts bosschop mit dat ze aan n bril tou was. n Male bosschop. Dochter n bril. Doar was gain ain blied mit. Eerst t wicht zulf nait. Van n bril wer ze nait mooier, naarde ze. En wat zollen aandern der wel van zeggen. Koos was ook nait blied. Hai haar zulf n bril en wis oet joarenlaange ervoaren dat n nije bril n lege knip opleverde. Ook moeke Willie was nait blied. Dij bril mos oetzöcht worren en t stak dochter iezelke naauw. As t wicht wat nijs hemmen mos was dat n woare beziiken. Winkel oet, winkel ien, kwam nooit gain èn aan. Je wazzen te gainer tied weer thoës. n Bril kopen woar t wicht mit lopen wol zol nog n haile put worren. Dat wis ze wel zeker. Toch is t lukt. Zulfde week nog wer der noa n haile zuikerij n bril vonnen dij t wicht mooi von. t Wàs ook n mooie bril dat mout zegd worren. Nait ain van de goudkoopsten, mor vooruit mor. Hai ston heur goud. Aal kloar. Nee nog nait. Bie n bril heurt ook ja n zunnibril. Dat kon wel ain worren dij der opklickt worren kon, duchtte pa Koos, dij haand op knip hollen wol. Hai haar zulf ook zo ain en dij bevil ja meroakel goud. Vandoar. 'Niks gain veurzetbril.', raipen zien drij vraaulu ien koor. 'Doar lopt ja gain minsk meer mit, dij binnen ollerwets.' Nee, t mos net zo'n bril worren asdat der aal kocht was. Mor din ain mit kleurende gloazen. Koos weer nait blied. Dubbele kosten dus. Hai legde zuk der bie deel. Wat mos e ook aans. Drij tegen ain, dat hol je nait. Brillen werren besteld. Mor as n minsk twij brillen het, het e ain op neus en aander heurt ien n brilledeus. Dus mos der ook nog n brilledeus heer. 'Komt mooi oet', zee Koos, 'ik heb nog ain ien auto liggen. Dij is aal wel vieftien joar old mor glad nog nait bruukt. Nog hartstikke nij dus.' Weer ging vlaiger nait op. De vraauwlu wazzen t goud ains. n Ding van vieftien joar old kin wel nait bruukt wezen, mor nij is e nait meer.', wer der boden. Pa weer de klös. Dochter kochte zuk n mooie, nijmoodse brilledeus en pa mos weer knip trekken. Te winkel oet dochte hai t leste woord te hemmen. 'Mit n poar moanden mout ik n nije bril hemmen. Dat wait ik nou aal. En din koop ik mie der ook zo'n bril mit kleurende gloazen bie. En meschain ook wel n nije brilledeus. Dou doar mor denk om.' Hou dat òfkaalfd is? t Is nait deurgoan. Koos haar op tied in de goaten dat e t zulf berabbeln mos.

2017-11

Meesters ploffiets

t Mout om en bie 1956 west hemmen dat eerste ploffiets op dörp kwam. n Hail wonder geval. Motorke zat op as van t veurrad en benzienetenkje onder koplaamp op spitterbred. Man ree der mit noar n Daam en wie as gekken der achteraan. As wiend tegen was laip t ding nait zo hard en konnen wie hom bieholten. Teminten dij vaier jonges dij achter man schoelen konnen. As e t veur de wiend haar din jakkerde hai der over en haren wie t noakieken. Twijde ploffiets op dörp kwam n joar loater en was ien bezit van ondermeester. Eerst even over dij ondermeester. Hai was vrijgezel en ien kost. t Was n wondere gast. Kiender ien klas mouk e voak wat wies. Haile staarke verhoalen oet tied dat e ien Indië was. Mien zuske kwam es mit zo'n verhoal thoos. Meester haar over slangen verteld. Ien Indië kwammen je dij geregeld tegen. Dat kon hail gevoarleik wezen, omreden der wazzen veul giftege daier bie. Mor t kon ook makkelk wezen. Hai, meester, mos es op fiets noar n aandere kampong tou. Onderwegens knapte zien baand. Dat was maal, hai mos lopen. En dat ien dij ètten doar. t Was der ja wel 50 groaden ien schaar. Gelukkeg zag meester ien boom n grode slang hangen. Nou zat der maank aal dij giftege slangen n doodenkele moal n nait giftege. Hai zag votdoalek dat dizze nait gifteg was. Hai zette fiets op kop, greep slang oet boom en legde t daaier om t rad van lekke baand. Steert haar e slang ien bek stoken en dat paasde krekt. Fiets weer ien t èn en meester kon weer fietsen. Zo was e op tied en makkelk ien kampong aankommen. Doar het e slang weer lösmoakt en ien n boom hongen. Wat hemmen wie laagd toun t wicht dat aan toavel vertelde. En wat was ze kwoad dat wie meester dat nait òfleuven wollen. As heur meester t zee, din was t toch zeker zo. t Was joaren loater dat ze der van overtuugd was dat meester n fantast was. Mor t ging over meester zien plof. Wat was e der loos mit. Mit staile rug en as n keunink ree e der mit deur t dörp. Op n kwoaie dag mos zien buurman noar Holwier om medesienen op te hoalen veur zien zaik dochterke.. n Kwoaie dag, t kiend haar koorts as n peerd, t störmde en man haar n minne borst. Hai zag der aigelks gain kaans over om drij kilometer tegen wiend ien te fietsen, zo poesteg was e. Hai stapte noar meesters kosthoes en vroug meester te spreken. Fezounlek vroug e of hai veur dizze keer meesters ploffiets wel lainen mog. Meester keek hom hail verhilderd aan. 'Mijn ploffiets lenen? Man hoe kom je der bij. Hoe durf je dat te vragen. Ik kom toch ook niet om je vrouw te lenen?' Doarmit was kous òf en ging deur dicht. Man is noar Holwier poasd, het medesienen kregen en t kiend is weer beter worren. Meester het der op t dörp n minne noam aan overhollen.

2017-12

Lopend buffet

Ik ben n lopend buffet man en n Van der Valk eter. Nou, veur n lopend buffet mout je ien Spanje wezen. En dat binnen wie west. Minsken nog aan tou, wat stait doar veul lekkers kloar. Ik neem mie altied veur mor ain bord vol te scheppen. Ik wil mie ook ja nait overeten. Eerst n stuk of vijf eerappelkroketjes en n beste schep patat. Doar twij plakken lekkere rolloade op. Din overaal n beetje van: n schepke fruitsalade, n poar bloodjes sloa want ik wil ook ja gezond eten, n poar vörreltjes tomaat dij hier hail lekker binnen, n poar plakjes kolle robaiten, n schepke waarme gruinte. Dat binnen wel hailveul lutje beetjes. t Is ook n haile kunst om aal dij beetjes kwiet te roaken op joen nait al te groot bord. Hier en doar hangt ter wat over raand. Doar mout je ook nog mit noar joen stee lopen, t laifst zunder dat joe wat van bord òf roegelt. Doar binnnen stoalen zenen veur neudeg en n vaste haand. Heb ik. Voutje veur voutje schoevel ik noar mien toavel. Ik zai andere kerels dat net zo doun. En as je zunder ongelukken bord op toavel hemmen, wil dat nog nait zeggen dat je der kloar mit binnen. Nee, din mout je nog n begun moaken. Omreden alles hinter twenter over mekoar hin ligt mout dat mit verzin gebeuren. Gremen mout je hier nait. Dat liekt zo maal veur de burenen. En t is ook nait op te hemmeln. Op toavel ligt gain swilkje of plestieken onderlegger, nee, op toavel ligt n echte widde linnen toavelloaken. Defteg heur. Hou krieg ie zo'n bord vol weer leeg, zel je zeggen. Gain probleem. Gewoon deureten. t Is ook ja zo lekker. As ik mien bord leeg heb, is vraauw net haalverwege. Nait dat ze meer op bord kwiet kin as ik, mor ze eet wat langzoamer. Of ik eet wat vlugger. Net hou je t bekijken. Eerste dag zit ik achter mien lege bord te wachten en kiek wat om mie tou. Mor dat is veur vraauw nait gezellig. En ik wil

heer beslist nait ophoasten. Zai het ja ook vakaansie. Dus hoal ik mie toch nog mor n twijde bord eten. Om en bie haalf vol. Zo binnen wie tougeliëks kloar. Ik hoal mie nog n bakje pudding, vraauw fruit. As wie dat ophemmen hoalen wie ons nog ijs. Itoalioans ijs, je maggen t zulf opscheppen. Mit goud fesoun kinnen der drij bolletjes ien n schoaltje. Lekker heer. Der stoan ook nog bakjes mit vruchtenyoghurt, mor doar kommen wie nait aan tou. Yoghurt eten wie thoes wel weer. As wie alles op hemmen wizen wie mond òf en goan noar ons koamer. Aan t gebruik van n servet mout ik slim wennen. Sums ligt e n haile zet ongebruukt noast mien bord op toavel. Of ik leg hom op knijen en verneem nait dat e mie onder toavel vaalt. Doar ligt e din haile tied te liggen. Nog voaker gebeurt t dat ik servet op knijen heb, mor hom vergeet. As ik din van toavel run om nog wat lekkers te hoalen, floddert t ding achter mie aan. As ik geluk heb ligt e vlak bie mien stoul, mor voak mout ik hom haalverwege zoal weer ophoalen en weerom mennen. 't Is ook es gebeurd dat n aandere gast mie hom komt aanlangen. Der binnen hier nog meer klonten. Ons stoulen binnen wat seupel en hail licht. As je stoan goan en je binnen wat hoasteg, klettert stoul joe achterover. Mit veul keboal. Dat heer je ekstroa goud op zo'n marmern vlouer. Geregeld gait ter ain. Mienend nait. Dat hait: nog nait. Onder t eten is mie der nog n ongelukje overkommen. Dat ging zo. Wie haren n lekkere kop soep. Ik haar hom drijkwart leeg, ale gruinte was der aal oet. Dus pakte ik hom bie zien oorke (n lutje haalfke) en hil hom schaf om t leste der oet te lepeln. Ondertied mos ik ook even kieken wat ter n endje wiederop ien eetzoal gaf en toun glipte mie t oorke oet vingers. Doarmit vloog soep over toavel, over mien servet dij ik gelukkeg op knijen haar, en over vlouer. Der zat nog nait veul volk, mor dij der zaten hemmen veurzichtig even knezen. Ik heb vlouer vaald mit mien toch al vieze servet, heb dij ien n dont mit schone kaant boven op vlek op toavel legd en heb mie n nije hoald. Toun bin ik aan achterkaant van toavel zitten goan. Dat was n zitterij van niks. Ik kon nait genog zain. t Was net of ik der veur straf zat. Toun ain van wichter voele borden van ons toavel oproemde heb ik t mor eerlek opbiecht. 'k Heb mien voele servet oplicht en heer vlek ien toavelklaid zain loaten. 'Sorry, it was me'. Ze zwaaide es mit t vingertje mor kon der wel om lagen. Volgnde dag huifde ik gelukkeg nait òfwasken of vlouer schrobben.

2018-01

Kees zien bril

Is joen leesbril ook voak aan loop? Kees zienend wel. t Haile joar deur. Ook dij Oljoarsoavmd. t Was net noa twaalvm. Elk runde noar boeten om vuurwaark aan te steken, Kees veurop. Nou haar hai der n boetenmodel vuurpiel bie, n haile vrimde, woar je eerst gebruiks-aanwiezen van lezen mozzen. Dat kon gebeuren. Braifke oetgevollen, bril op ... Och heden, bril was der nait. Eerst ale buzen bie laangs. Gain bril. Gaauw even ien hoes, bril van toavel gegrist. Verdold, ook al mis. Woar kon dij verhipte bril toch wezen. Kees kon zuk onmeuglek bedenken woar hai hom loaten haar. t Was ook al loat en as je n poar heldern ophemmen binnen je ja ook nait zo helder meer. Kees aan zuik. Opains heurde hai wat gerommel onder baank. Wacht es, doar zat hond. Kees op knijen-elbogen veur baank. Hai greep hond bie poot, trok t daaier noar veuren, keek es goud en joa heer: doar lag zien bril. Hond was vrantreg worren dat elk noar boeten vloog en gain ain hom nijjoar oafwon. As ze din gain aandacht veur hom haren, zol e wel zörge dat e aandacht kreg. En wat is der din geschikter as de boas zien bril van toavel te happen en te verstommeln. Kees het hond t nait in dank òfnomen. Hai gromde es op t daaier en hond gromde weerom.

Bistro/koelkast

Sikkom 50 joar leden, ien tied dat op oljoarsoavmd en ien nijjoarsnaacht alles wat mor lös was deur kwoajongs verslept wer, kwammen wie midden ien t loug te wonen. Kwoajongs perbaaierden ons gelieks oet. Wie kregen mit veul drokte n goie onderstel van n fietskaar en n gammel bistrotoveltje mit wrak bistrostoultje veur ien toen. t Wachten was der op dat wie kwoad werren. Dat werren wie nait. Wie hemmen boudel gewoon stoan loaten. t Het der twij moanden stoan. Tot n ol manneke kwam of hai dat onderstel van fietskaar wel hemmen mog. Dat mog. Din huifden wie hom ja nait op te roemen. Mit bistroboudeltje bleven

wie zitten. Dat mos noar stört. Joaren laank hemmen kwoajongs ons niks weer brocht. Tot der n nije generoatsie slepers kwam. Midden ien naacht heurde ik wat lewaai en zaachtjes proaten veur t hoes. Ik gaauw te bèr oet te kieken. Mit veul pien en muite wer der n woepster van koelkaast/vraizer op ons stoup zet. Stief veur deur zodat wie der nait oet konnen. Touvalleg kwammen der twij wat oldere jonges van Shelter over tou. Ze bleven stoan en ik heurde ain zeggen: 'Jonges, hier nait. Dit is ons buurman, doar binnen wie zuneg op. Mitnemen dat ding en wieder slepen.' Dat deden ze. Zo binnen wie makkelk van dat zwoare kreng òfkommen. Goie burenen is hail wat weerd.

2018-02

Geutstain

Geert en Corrie haren nog n ol aanrecht. Echt ain van vrouger. t Geutgat haar nog n ollerwets grode haals. Dat was mooi makkelk, omreden t wotter wol meroakel goud vot. Lasteg kon t ook wezen. Der vloog sums wat deur wat der nait deur heurde: theelepeltjes, toartvörkjies en zo. Joa boven òfvoer heurt n lekbakje te stoan, mor ja, je waiten wel hou dat voak gait. Hai verschoft wel es en wordt ook wel es verschoven zodat t wotter nòg gaauwer vot is. Op n oavmd toun Geert thoeskwaam, zee Corrie: 'Ik heb hail wat lekkers veur die kookt, mien man. Vrizze spinoazie. Hou liekt die dat tou?' Best vanzelf. Schoot nog wel even deur Geert hin: wat vrimd, zukswat zegt ze ja nooit. Aans is t aait zo: eten wat pot schaft en nait veurtied ien pannen kieken. Mor zoas zegd, t leek Geert meroakel tou en hai het der wieder niks achter zòcht. Vrizze spinoazie, dat was ja lekker. Bie t òfwasken bleef hom wotter ien geutstain stoan. Verhip, òfvoer verstoapt. Hou kon dat nou. Hai haar Corrie der hail nait over heurd. Toun e heur raip kwam ze der votdoalek aan. Ze keek mit n onneuzel gezicht noar geutstain. Mor Geert haar heur wel deur. 'Haarst lekbakje nait op stee stoan zeker. Òfvoer zel wel vol spinoaziebloaden zitten.', bromde hai. 'O nee heur, dat denk ik nait. Nou ja... n poar bloodjes meschain, mor doar kin boudel toch nait zo verstoapt van wezen, ducht mie.' Nou ja, spinoaziebloaden of nait, geutstain mos weer open. En dat was Geert zien waark. En wat veur waark! Net as aait, even deurprikken was der nait bie. Hai het zwoanehaals openmoakt en mit n dunne droad ien buis zitten te prugeln. Wol nait. Toun mit n dikke droad. Wol haidaal nait. Zaten ook n poar bochten ien buis, zag e. Din toenslang der mor ien. t Wotter spoot der boven oet en prop bleef zitten. Wàt n zwienekeet, wàt n gezoes. Doar ging zien vrije oavmd. Mor es aanswat perbaaiern. Zinkput ien boeten opengemoakt. Stinken dat t dee, hail verschrikkelk. Slang ien grèsbuis op en mor spuiten. Hulp niks. Mit n end landdroad der ien op. Hulp ook al nait. Ien hoes mor weer. Geert wer aal glèner in hoed. Goud dat vraauw hom nait veur vouten laip. Opains zag e t. Dat e doar nait eerder om docht haar. Hai op stoul en t keukengedientje gepakt. Veer der oet. Kiek, dij veer, dij mos hai bruken, doar haar e nou haile tied verlet om had. Veer kon n hail end ien buis onder t aanrecht schoven worren. Hai raip Corrie der bie en vroug of zai boeten kieken wol of t aal hulp. Noa n pooske raip ze: 'Ho, stop mor. Der komt n beste stroal wotter oet. t Is weer lös. Wat bist doe toch n kloare kerel.' Geert hoasteg noar boeten. 'En wat zat der in?', vroug e. Corrie gaf hom eerst n smok en zee toun hail bekwiemket: t Wazzen tòch spinoaziebloaden. Der binnen toch meer deurvlogen asdat ik dochte. Ik zel der beter om denken.' Dat leek Geert ook mor t beste. Beloofd is beloofd. Wieder het e der mor niks meer van zegd. Hai lustte ook ja zo aldergloeidendste gern vrizze spinoazie.

2018-03

Koos

Koos zat n poar klassen leger as ik. Eerst op legere schoul en toun op schoul ien n Daam. Toun ik doar van schoul ôf ging heb ik hom oet t oog verloren. Pas in dainst, ien Assen, kwam ik hom weer tegen. Koos zat op administroatsie, ik was gewoon soldaat. Op n dag ston ik ien zo'n laange kazernegaang om mien soldij te hoalen. Ik ston doar nait allain. Der ston n haile laange rieg en ik ston nogaal achteraan. Wachten dus. Dat wachten hemmen ze joe wel leerd ien dainst. Deur van koamer woar t geld te hoalen was ging open en Koos kwam gang op. Pas toun e vlak bie mie was zag e mie. Hai dee net of e mie nait kende en ging weer noar binnen. Hai was der ook zo weer. 'Doe most bie kaptain kommen.', snaauwde hai zo hard dat elk t heuren kon en wees op mie. Binnen zee e zaachtjes tegen mie: 'Zo, nou bist doe t eerst aan beurt. Hier is dien geld.' En doarbie telde hai mie mien geld oet. n Tienje, n rieksdoalder en nog n gulden. Dat was mien inkomen veur tien doagen! Ain gulden per dag en nog n beetje foerage geld omreden ik op zoaterdag en zondag thoes west haar en dus thoes eten haar. Zo matste Koos zien dörpsgenoot.

Rielezzen

Midden viefteger joaren werren tieden beter en kwammen der rap meer auto's. Oom wol ook ain mor mos eerst n riebewies hoalen. Lezzen dus. Op n zoaterdagmirreg, onder t eten, zee e dat e riebewies hoalen wol en dat lesauto om ain uur veur deur stoan zol. Dat gaf n hail gekoakel van zien haalfwazzen kiender. Pa aan t rieden, dat zol n plof ôfgeven. Tegen ain uur ston lesauto veur deur. Alle zes kiender mit neus veur t roam. Kieken hou pa dat ôfging. Ain wis nog meer as aander. Pa laip noar auto en stapte ien. Gelieks achter t stuur. 'Dij pa toch, hai het der moud veur.', zee der ain. 'Ik laag mie slap, auto zel wel bokken en motor zel hom wel ôfsloagen. Pa is ja nait zo handeg', zee aander.' 'Nee bie tieden is e n grode klont.', wis daarde. Moeke dij achter kwoajongs ston, heurde t aan en zee: 'Wie wachten ôf.' t Duurde even en vot ree pa. Net of e aal joaren reden haar. Kiender stonnen perplex. Dij pa. Dat haren ze ja nooit nait docht. Pas veul loater hemmen ze heurd dat pa aal vieftien lezzen had haar veur e zuk thoes ôfhoalen lait. Hai haar ze mooi bie poot had.

Wottermeter

Wotterlaidenbedrief stuurde ons n monteur om n nije wottermeter te zetten. Toun ik vroug woarom aal dij omstèl, zee man dat wie te min wotter bruken deden. 'Is dat wel zo? Man wie binnen wel vief weken ien n joar nait thoes en wie hemmen twij grode wottertunnen achter t hoes. Doar hoalen wie wotter oet veur roamen bounen. Wie schrobben doar t stroatje, oprit en terrazzen mit en bruken t ook nog veur auto wasken', overdreef ik. Man keek mie aan, knivvelde, en zee dat ik mor even kommen mos te kieken. Ik bril op neus, op knijen-elbogen noast hom mit kop ien wottermeterput. 'Kiek, joen vraauw het net wc deutrokken. Je heuren t wotter lopen. En je zain dat wottermeter sikkom nait lopt. Dij is stukkend.' Verdold, man haar geliek. Wottermeter laip glad nait. Ik was oetproat. Mor haar nog wel n vraag: 'Kin n kapodde wottermeter ook n tied veul te hard lopen hemmen?' 'Nee, dat kin onmeugelk.', zee man hoasteg.

2018-04

Kwoajongs

Ien mien eerste verhoal ien de Terp schreef ik dat ik gain fantasie heb. Wat ik schrief is echt gebeurd. Sums hier ien Waarvum. Der is wis wel ain dij zegt: 'Och goi, dat was ik ja. Of: 'Joa, dat verhoal het hai van mie.' Ik zet der bie dat t ien Waarvum gebeurd is. Waarvum. Kwoajongs en fietsen. Jong was zuneg n moand op schoul of moeke ston aal bie meester op stoup mit n klacht. Zeun was veurege dag thoeskommen mit fiets ien kreukels. Veurvörk krom. Ze haar der n nije aanzetten loaten. Kosten 65 gulden. t Was onder schoultied gebeurd, dus mos schoul betoalen. Meester vroug veurzichtig of jong zulf nait n ongelukje hollen haar. Nee, dat haar e nait. Din haar e heur t wel verteld. Heur veurlaigen haar t kiend nog nooit nait doan. Meester het

touzegd dat e t oetzuiken zol. Volgnde mörn lait e jong sekuur opschrieven wat e doan haar op mörn van veurege dag. Jong schreef t op. Hai haar fietst van hoes, was lopend schoulplain opkommen, fiets haar e ien t rek zet, op slöt zet en speuld tot schoul aanging. Meester keek jong stief aan en vroug: 'Je fiets stond de hele morgen op slot?' 'Joa', zee jong en keek hail eerlek. Ien pauze belde meester fietsenmoaker op. Dij zee dat der hail heard op dij fiets reden was en dat fiets aargens tegenop knald was. Mooi. Jong zee dat zien fiets haile mörn op slöt stoan haar, fiets kon dus onmeugelk ien schoultied stukkend goan wezen. Mit dij bosschop belde meester moeke van jong op. t Wer hail stil aan aanderkaant. Meester het der niks weer van heurd. Nogwat over kwoajongs. Ook gebeurd ien Waarvum. Ale doagen fietste der n haile tjucht lewaaierege schoulkwoajongs deur stroat. Blied dat e weer vrij was trapte n broanieschopper Jans zien voelnisbak om. Dat haar e beter nait doun kind. Jans was groot, staark en kört veur de kop. Hai haar zain wel t dee en zag zien rötzooi op stroat liggen. Glèn hoalde Jans auto oet garage en stoof achter kwoajongs aan. Hai ree ze n mooi ènd veurbie tot vlak veur Rixona. Doar stopte hai en zette auto dwaars op weg. Noast auto ston e kwoajongs op te wachten. Groep kon der nait laangs en stopte. Hai keek kwoajongs stief ien ogen en zee niks. Noa n zetje snaauwde hai: 'Doe, mit dien gele strepen op jas, doe hest mien voelnisbak omschopt. Hierkommen, dien fiets vot zetten en ienstappen. Nou!' Jong keek wat bescheten en dee wat der zegd wer. Jans ree noar hoes, hoalde jong schrobber en motschop oet t schuurke en graauwde: 'Oproemen.' Jong veegde boudel op en kwakte t ien bak. 'En nou opsodemietern.' 'Breng je mie nait noar mien fiets?', vroug jong schrokken. 'Nee, bizze gek. Goud deurlopen, den kinst ien tien minuten wel doun. Òfmars.' Sinds dij tied worren voelnisbakken ien buurt van Jans' hoes mit rust loaten.

2018-05

Ienbroken bie ons

Op n zummermörn kwam ik vroug te bèr oet. t Was mooi weer, dus mor even deur toen lopen. Hé, wat was dat? Achterdeur ston wied woagen open en t roamke noast wasmesien was der oet. Plaank onder t roamke, woar vraauw aal heur bloumevoazen op stoan haar was leeg. n Mizze preek. Ienbroak. Ik noar boeten. Daif was aal laank vot vanzulf. t Roamke ston tegen muur aan te leunen en vraauw heur veule voazen stonnen mooi op riegje noast t stroatje. Ons olderwetse voelnisemmer ston onder t roamke. Doar haar ienbreker op stoan om der ien te klimmen. Hai kon gelukkeg nait wieder kommen as keuken. Deur noar koamer zat op slöt. En daif haar zien kouvout om deur open te breken nait bie zuk. Kon minder. Ik kieken wat der vot was. Dat was nait veul. Vraauw heur bosschoppentas mit twij pakjes sukkeloamelk. Dij pakjes was n traktoatsie veur ons kiender dij volgnde dag op schoultraais zollen. Vraauw heur knip was ook poter. Doar zat hooguet 15 gulden ien. Doarbie haren wie mazzel. Dochter mog veurege oavmd patat hoalen. Ien knip zat toun n braifke van 50 gulden. Dat haar ze nait neudeg. Ze het t vieftegguldenbraifke onder fruitschoal op keukentoavel schoven. Doar het daif nait zuiken doan. Wie hemmen t aangeven en plietsie kwam rap. Ze vonnen vrimde vingeròfdrukken op koelkaastdeur. Daif haar zeker op zuik west noar geld ien ons koelkaast. Dat was der nait. Zulfde dag brochte plietsie tas weer en knip ook. Dij haar daif bie dokter Smits ien stroeken gooid. Knip was leeg op ain dubbeltje noa. Dij haar e nait vonnen of was hom multe van stelen nait weerd. Pakjes sukkeloamelk wazzen wel vot. Aal mit aal wazzen wie der goud òfkommen. Schoa aan t roamke was der nait. Hai kon der zo weer ien. Aan achterdeur mankaierde ook niks. Daif haar sleudel van achterdeur vonnen, deur lös draaid, van knippen òf doan en was votwandeld. Vraauw het der wel wat waark van had. Ze het ale voazen woar daif mit zien poten aan zeten haar sekuur òfwosken. Toun wazzen t weer heur aigen voazen. n Joar loater haren ze man te pakken. n Drugsgebruker. Ons dörpsagent Baas kwam t vertellen. Hai zee dat wie n rechtszoak aanspannen konnen veur n vergouden van t geld en baide pakjes drinken. Dat hemmen we nait doan. Van n kikker pluk je ja gain veren. Joa, dat joen boudel òfstolen wordt, doar vraagt gain minsk om. O nee? Zeg dat nait te heard. Bert vroug der wèl om. Dat was al weer meer as vatteg joar leden. Hai ging ien n grode stad studeren. Doar haar e zuk n nije fiets veur aanschaft. Nait n al te dure vanzulf. Fiets pakte nait goud oet. t Was n maandagfiets mit veul mankementen en kwoalen. Toun e fiets eerste keer tegen muur aan zetten dee wer t ding aal schèl. Noa n poar moanden wol Bert wel van fiets òf. Wat hom betref mog fiets wel stolen worren. Hai haar fiets ook ja veur n joar tegen daifstal verzekerd. Mor stolen wer fiets nait. Fietsendaiven haren verstand van fietsen. Ze laiten dizze fiets mooi stoan. Toun het

Bert zien stoalen ringslöt doar fiets mit vast zat, mitnomen ien hoes en ôfwacht. Der zat ja nòg n slöt op. n Hail onneuzel iezern stripke, dij je mit n sleudeltje tussen spoaken van t veurrad draaien konnen. Stelde niks veur, mor veur wet zat fiets wel op slöt. Kloar. Elke mörn kwam Bert vol verwachten noar boeten. Verdold, fiets ston der nog. Noa n haalf joar ook nog. Hai legde zuk der bie deel dat e fiets nait kwiet wer. n Poar moand loater kon e zien ogen nait leuven. Zien fiets was poter. Stolen. Dat mos wel n domme daif west hemmen. Bert blied dat fiets stolen was. Nog net binnen t joar. Verzekern het oetkeerd.

2018-06

Bie boer aan t waark

As kwoajong waarkte ik ien vekaansie bie boer. Op vrijdag kreeg ik vekaansie, op maandag zat ik om 7 uur bie aarbaiders op rieg op schuurdeel. Eerste week eerappels reuden. As dij der oet wazzen, was t koren riep. Ik mos kaanten bienden. Dat zat zó. Ien dij tied mos alles der nog mit zichtmesien ôf. Loonwaarker haar as eerste op dörp n combain mor doar wer nog nait veul gebruik van moakt. Boeren haren ja aalmoal zulf n zichtmesien. Allain as der n stuk koren zo slim op grond laag of zo dwarreleg was dat zichtmesien t nait oppakken kon, mos loonwaarker der heer. Combain haar der ook muite mit vanzulf. En wat wer zegd? 'Zai je wel, combain kin t nait beter as ons zichtmesien. Dat haren wie wel docht.' Veurd dat zichtmesien aan loop kon mos der n braide raand koren mit haand ôfzicht worren. Mit n grode zwaaihouk veur en achter. As koren mooi rechtop ston kon der mooi rond zicht worren. Din mos der n raand om t haile stuk tou ôf en mozzen der vaier zwaaihouken kommen. Dat zichten mit haand was mooi waark, zeden aarbaiders. Mor doar kin ik nait over mitproaten. Dat hemmen ze mie nooit leerd. Nee, ik mos schoven bienden. Dat was vraauwlu- en kwoajongswaark. En wat veur waark. Stel joe veur. As t dreug was begonnen ze te zichten, drij aarbaiders. En ik was der allain om schoven ien baand te kriegen. Drij tegen ain is gemain, heuren ie wel es. Nou, dat is woar, ik kin t waiten. In n poep en n scheet wazzen ze kwait-nait-woar te zichten en ik sukkelde der ien mien allainjes achteraan. Dat was ongezelleg. t Was ook strondvervelend dood waark. n Mörn duurde mie wel n dag en n dag wel n week. Alaand keek ik over t laand en elke bus zag ik rieden. Din verboasde t mie dat t nog nait loater was. En wat dee rug mie zeer. Ik zee tegen miezulf: nait eerder op dien orlozie kieken as datst viefteg schoven ien baand hest. Nou, din was t zuneg n ketaier loater. Dag schoot nait op. Op n mirreg haar ik geluk. Ik was aan t bienden op n stuk aan grode weg liek tegenover boerderij. En loaten doar ien dij schaarpe bocht nou es twij auto's op mekoar knappen. t Laip goud ôf, allain mor blikschoa. Ain auto was van n Baaiermer, n kaalme boas, dij oetstapte en zee: 'Zo mout dat dus nait.' Aandere auto was van n vrimde. Man trilde as n rusk en wol plietsie der bie. Kiek en toun was der n mooi putje veur mie. t Verkeer, dat der zuneg of nait was, woarschaauwen. Schoot mirreg mooi van op. t Waark nait. Dat mos ik volgnde mörn ôfmoaken. Boer haar ook n stuk aan diek bie Nijstad. Wat n lap laand was dat. Wel vaier bunder groot. Doar was bienderij nòg minder omreden doar gain bussen reden en der gain minsk laangs kwam. Aarbaiders haren goud zin en mouken mie doar toch n zwaaihouk, sikkom n kwart bunder, duchtte mie. Mor dat kin ook wat overdreven wezen. Aal zuchtend begon ik en t schoot gain mieter op. t Wol ook nait best, schoven wazzen te dik, baanden te kört, zun braandde mie op kop en rug dee mie zeer. Ie heuren t aal wel lu, ik haar bot meelieden mit miezulf. En kreeg der peerdeogen van. n Vraauw van n joar of viefteg, dij noast t laand van boer woonde zag mie knooien. t Zel heur wel aanvloegen wezen dat gelummel van mie. Ze kwam noar boeten om n proatje te moaken. Toun sprong ze over sloot. 'Schoven bienden, dat heb ik ook voak doun mouten,' zee ze, 'ik zel die es zain loaten hou wie dat deden.' Ze bukte zuk, dee n schoof bienden, nog ain en nog ain, n haile rieg. En nog n rieg en toun nòg ain. Konst ter nait aan kieken. Ze veegde der over. In n mum van tied haar ze haile houk ien baand. 'Zo deden wie dat vrouger. Ik heb hail wat schoven bonden in mien leevmd.' Dat loog ze wis nait. Wat n tempo. En aal goud ien baand.

Doar ging gain schoof van weer lös. Ik heb heur stief bedaankt en bin wieder goan. Vandoag de dag bin ik heur der nog dankbaar veur. En dat zegt wat noa zoveul joaren.

2018-07/08

Bie boer

Ien zulfde tied as kaanten zichten mos der vlas trokken worren. Vlastrekmesienen wazzen der nog nait, t mos aal mit blode haanden gebeuren. Nou lu, dat vlastrekken was niks veur mie. Mien vel ien haanden was veul te dun en aan rug kon ik t ook nait hemmen. As boer smörns zee dat wie noar t vlaslaand mozzen wis ik genog. Vlastrekken was aannomen waark en doar kon ik gain dreug brood mit verdainen. Ik vroug of boer ook aander waark veur mie haar. Sums haar e dat. Din mog ik strondbultjen. Dat was strondbulten van peerden en koien oet mekoar sloagen. Doar haar ik niks gain hekel aan. Ik kon mien energie der goud mit kwiet. Ook kon ik wel es mit ain van peerden noar smid. n Belg. Hai, wat haar dat daier n aibels braide rug. Ain van aarbaiders zette mie der op en gaf as tougift t peerd nog n klap op kont. Doar schrok t daier van en zette t op n draf. Mit n braide grijns op kop keek aarbaider mie noa. Ik zakte aal schaiver op dij braide peerderug en noa nog gain vieftog meter glee ik der òf. Dat was ook goud. Peerd rieden haar ik ook ja nooit nait leerd. Lopend ging ik der mit noar smid, dij twij kilometer wiederop ien dörp woonde en lopend kwam ik der mit weerom. Doar was ik n mooie zet mit vot west. As der gain aander waark was ging ik visken. k Wol mie nait haile dag òfnavveln veur n haalve daghuur of nog minder. Ik wil der noadrukkelk bie zeggen dat t aan mie lag. Aandern konnen mit vlastrekken meer as daghuur op waal hoalen. Vlasschelman, dat is op ruters zetten, dee ik wel weer mit. Dat was ook aannomen waark. Doar kon ik goud mit verdainen. As van n stuk koren kaanten zicht wazzen kwam zichtmesien op t laand. As je denken dat ik mooi op zichtmesien zat te niksen, din hemmen je t mis. As t aal goud laip, zat ter gain ain op. Din kon boer t allain wel òf. As t nait goud wol, as t aal stoekte, din mos ik der wel heer. Mor op mesien zitten was der nait bie. Ik laip der mit n vörk achter om t koren recht op t klaid te leggen. Veur mien gevuil mos ik ogen overaal hemmen. Even nait opletten en haile brud op t klaid laip ien t honderd en mos boer stoppen. Of ik haar nait zain dat taauw op was en lagen der n haile rieg lözze schoven ien t zwad. As boer t zag en opains stopte laip ik mit schenen tegen t mesien aan. Iezelk zeer kon dat doun. Nee, mitlopen mit t zichten huifde veur mie nait. Schoven ien hok zetten wel. Mit hoazevelen ien schounen runden wie boudel ien hok. t Was aannomen waark en doar was n beste stuver mit te verdainen. En wat leek dat mooi as wie kloar wazzen, dij laange riegen hokken op t laand. Ik mis dat nog ale zimmers. Nee, nait dat waark heur, begriep mie goud, mor dij prachtege kiek op n stuk ophokt koren. Trekker rieden dee ik ook geern mor kwam der zelden aan te pas. Eerst was boer der te rieden, din eerste aarbaider, nog twij aarbaiders en din kwam ik. Voak wer hom dat dus nait. Mor dij keren dat ik trekker ree heugt mie nog. As t koren ien hoes mënd wer was ik der ook nog. Dat was ook mooi waark. Twij aarbaiders wazzen op t laand. De staarkste vörkte schoven op woagen, aander lougde. Boer ree woagen noar hoes. Ien schuur vörkte ik woagen leeg. Of ik ston ien t goul. Doar mos je gain roemte- of hoogtevrees hemmen. Boerderij was aan t èn van oorlog deur Duutsers oet wroak kepotschoten en der ston n nije. Mit n grode schuur zunder zoelen of dikbaalken. Ain grode roemte. Lougen dee oldste aarbaider, dij doar goud ien was. Dat mog ook wel, hai haar ja hail gain steun aan zoelen en hogerop nait aan n dikbaalk. Stoaregaan wer t laand leger en schuur voller. As t aal mitzat was t koren op Keuneginnedag (Wilhelmina 31 augustus) ien hoes. Mien vekaansie was din ook om. Vol goie moud ging ik weer noar schoul om oet te rusten van mien vekaansiewaark. Eerste aarbaider zee es tegen mie: 'Schane dast doe wieder leren gaist, mien jong. Aan die gait n beste aarbaider verloren.' Dat kin best zo west hemmen mor ik bin toch bliede dat ik deurleerd heb en n aander affeer vonnen heb.

2018-09

Vergeten

Ankie Bos was n bakviske van n joar of zestien. En n slaif as t om jonges ging. Omreden heur vriendin haar geregeld n vriendje, ging t wicht ook wel es mit ain of aander jong oet. Mor t was aal niks weerd. Ait wat lösse verkerens. Binnen n poar weken was ze der zat van. Stèn zat. Zò zat, dat ze aan toavel vroug hou ze dij jong toch weer kwiet worren mos. 'Beter om verlegen as der mit', zee t wicht. 'Ik wil van hom òf. Joa t is gek, ik heb zò weer n nije scharrel. Der aankommen gait bie mie vanzulf mor ja, ik mout ze ook weer kwiet.' Kwestie wer oetgebraid ien familieroad besproken, elk dee der zien zegje over en van elk kreeg ze goie road en bosschop mit. As t din zoaterdagoavmd was kwam ze noa n ketaier aal weer ien hoes en zee: 'Kloar, beter kwiet as riek. Schane van vent mor ik kin t ook nait helpen dat t nait paast'. n Poar weken loater haar ze weer n aander dij ze kwiet mos. Achteroaf kwam t gewoon dat t wicht ter nog nait aan tou was. t Was op n zoaterdagmirreg tegen ènd juli. Hail mooi zummerweer. Pa Bos was t veul te hait op t haim. Hai stapte op fiets om te kieken hou zien eerappels der veur stonnen. Dij verbaauwde hai bie n boer op t laand, vlak bie diek. Bie t eerappellaand legde hai fiets in onderwaal, sprong over sloot en bekeek oetgebraid zien eerappels. Ze stonnen der meroakels goud bie. Omreden hai stoef bie diek was wol e ook even over t wotter kieken. Verrekieker haar e mitnomen. Fiets wer bie dõbbe op Hoog Woatum deellegd, toun mit verrekieker diek op. Aan aanderkaant van diek zat n jongkerel. Hai keek Bos wat vrimd aan, wat verhilderd. 'Zo Bertus, doe hier ook?', zee Bos om n proatje te moaken. Hai verboasde zuk dat jong wat stõtjede. Dat wis e nait en hai haar ook nait docht dat jong zo bekwiemked was. Zollen je nait zeggen as je hom bie pad zagen. Omreden jong nait veul woorden haar het Bos hom verrekieker mor laind. Kon e vuurtoren en dõrpkes aan aanderkaant van ol Eems ook even zain. Aal gaauw gaf jong verrekieker weerom. Hai wer der drèl van, zee e. 'Joa', zee Bos, 'doe most hom ook stil hollen jong. Doe trilst ja as n rusk. Doe most elbogen op knijen hollen, kiek, din wil t wel.' Bertus perbaaierde t nog n keer mor was aal gaauw kloar mit kieken. Hai zee dat e mor weer es opstapte. Hoasteg pakte hai zien fiets, schoof dij over diek en vot was e. Onder theedrinken vertelde pa Bos wat e mitmoakt haar. Opains wer Ankie vuurrood om kaam, schoot ien t ènd en raip: 'O joa, dat is ook ja zo. Ik zol om twij uur bie diek wezen. Dat haar ik mit Bertus òfsproken. Dat heb ik ja glad vergeten. Dij aarme laiverd. Wat zel e schrokken wezen. t Zel joe toch overkommen dat pa komt ien stee van dochter. Dij stumper, wat zel e t benaauwd had hemmen.' Wat het elk laagd. t Wicht het t nog joaren heuren mouten. Tot op heur bruloft tou. Nee, mit Bertus is ze nait traauwd, dat is op niks oetlopen. Dat haren je aal wel docht. n Poar joar loater is ze de woare tegen kommen en toun was t geliek kloar. Dikke verkerens. Wat Bertus aangait: Laank het e der nait om treurd ... Al gaauw laip e mit n aander. Dat wol beter bakken. Hai is der aal joaren mit traauwd.

Zwaarfoart bus Veluwe

Openboar vervoer is nog wel es wat bie. Wie stonnen op n zummeroavmd om 9 uur ien Haarlem op bus te wachten. Dij mor nait kwam. n Ketaier te loat zagen wie hom aanstõrmen kommen.. Wie stoken haand omhoog. Dat zag sjefeur wel mor scheet deur. Weg bus. Volgnde ging n uur loater. Wie nait blied. 'n Tied loater gingen wie op zoaterdag mit train noar Utrecht. Op zoaterdag was t ook ja nait zo vol ien trainen, haren wie onnaierd. Dat haren wie nait goud. Tot Stad ging t goud. Ien Stad ston der mor ain trainstel kloar. En dij zat vol, wie mozen stoan. Der wazzen Kruudvatkoartjes veur dij zoaterdag. Vandoar. Ien Zwolle zol t wel beter worren. Dat wer t nait. Lien noar Amersfoort lag er oet, wie mozzen over Deventer. Doar ging ook n kõi train hen, t was ja zoaterdag. Dij train zat ook vol. Raizegers dij altied mit dij train gingen zaten der ien, raizegers oet Laiwoarden ook en toun mos aan t volk oet ons overvolle train der nog bie. Stoan tot Deventer, op t balkon, stief op mekoar, lief ientrekke din kon deur dicht. Openboar vervoer, proat mie der nait van. En wie haren der ja aal gain hoge pet van op. t Was ien 2004 dat wie op vekaansie ien n hoeske op n camping ien Ermelo zaten. Doar kregen wie n zwaarfoart veur bus over Veluwe. Dat leek ons wat. Wie vot. Noar Otterlo, noar Arnhem, Eerbeek, Apeldoorn, Zutphen, Deventer en zo wieder. Overaal te bus oet en rondkieken. Nou heur je overaal dat der bie t openboar vervoer nog wel es wat bie is. Doar kwammen wie ook achter. Ien Deventer hevve hevve eten en om n uur of zeuven soavmds wollen wie wieder. Bus scheet ons veur neus vot en pas n uur loater ging der weer n bus. Wachten dus. Noa n uur wie ien bus weer op hoes aan. Overaal en naargens laangs. Haalverwege Zwolle zette chauffeur bus aan kaant. Of wie overstappen wollen op t lutje buske doar. Nou, dat wollen wie aigelks nait, wie haren ja n buskoart en gain buskeskoart. Mor mozzen wel. Chauffeur nam grode bus mit noar hoes. Hij was vrij. t Lutje buskes ston n end wiederop. Wie deden der n stap bie, ien n lutje bus zellen ja nait zoveul zitplaatsen zitten as ien n grode.

Net zo was t. Der wazzen aacht zitploatsen en wie wazzen mit aacht personen. Elk kon zitten. Nou binnen zukse buskes der ook ien soorten. Dit was n old, gammel ding. Elk zat en wie rammelden vot. Sjefeur haar schoefdeur nait dichtkregen. Vergeten. Doar wis e road op. 'Almoal goud zitten goan en joe vast hollen.', raip e noar achtern. Toun ging e even stief op rem stoan. Van schrik vloog deur dicht. Aal kloar. Bie eerste halte stapte der ain oet dij deur nait goud dicht kreeg. Bie t votrieden vloog dij weer wiedwoagen open. Sjefeur herhoalde zien kunstje. Stief remmen, deur dicht. Dat gebeurde geregeld. Elke keer as der ain ienstapte of der oet mos wol was t weer zo. Stief remmen en deur vloog dicht. Wie mozzen doar mor aan wennen. Tochten dat ter dee, onneuzel. Konnen net zo goud op n open loadbak van n vrachtauto stoan. Ale roetjes dij open konnen stonnen open, t dakloek ook. t Hoar waaide joe sikkom van kop òf. Nee mien hoar nait heur, dat van aandern. Vraauw pakte heur sjaaltje en knupte dij om kop. Sjefeur zag dat ien zien spaigel en vroug of t ook tochten dee. Doames veuraan zeden van nee. 'Joa.', raip ik der overhin. Of wie der last van haren, vroug sjefeur. Weer zeden doames van nee. 'Joa', bèlkte ik. Toun der ain oetstapte zette sjefeur loek op gloep en doar wer t oareg beter van. Nog wat. Wat stötte dat buske toch. Op asfalt vil t wel tou, mor op klinkers was t sums vreeslek. Zo stötte t op wipkoar en op boerenwoagens zunder luchtbanden vrouger ook. As je niks aan joen rug haren kreeg je t ien dit buske wel. Je moggen blied wezen dat je aander dag nait noar dokter huifden. Busmaatschappij mog ons der wel n knipkoart veur fysio bie geven. Gelukkeg binnen wie zunder n hernia ien Zwolle aankommen. Doar konnen wie overstappen ien n grode bus en binnen vaileg ien Ermelo aankommen. Nee, dat openboer vervoer is mie wat.

2018-10

Moezen en rötten

Ien haarst kommen spinnen en moezen ien hoes. En ien dij olle hoezen vrouger sums zelfs rötten. Spinnen binnen wel te vangen en weer noar boeten te brengen, moezen kwiet worren vaalt nait tou en rötten vangen is n krieg. Wie woonden ien zo'n ol hoes. Mit nog behang op linnen. Radio of tv haren we nait, t was der soavmds hail stil as wie zaten te lezen. En din heurden wie sums n moeske achter t behang scharreln. Pa pakte n stopnaald, laip op tonen noar t behang, luusterde schaarpe en joug mit n beste zwaai stopnaald deur t behang. n Hail gepiep aan aander kaant en gekraab van noagetjes. Roak. Pa ging weer zitten te lezen en wie keken wanneer stopnaald nait meer bewoog. Din was moes dood en konnen wie weer wieder lezen. Aan t èn van oavmd trok pa stopnaald der oet, veegde dij schoon en burg hom op. Weer n moes minder en n goatje ien t behang der bie. Mien schoonmoeke haar nog grovver geschut. Dij joug mit n brinaald op moezen achter t behang. Goaten werren wel wat groot, mor dat mouk heur niks oet. t Was ja toch mor ien sloapkoamer. Snaachts haren je ogen dicht en zagen je goaten nait. As ze doar overdag was om bèr op te moaken of om zuk om te trekken keek ze der mor nait noar. Vrouger haren wie moezen. Bie de vleet. En wel haar ze nait. Moezen, je mozzen mor zain dat je ze de boas bleven. Moezevalen zetten en loater gif leggen dee pa t haile joar deur. Ien tuuthok kon dat nait vanzulf. Op n dag zag pa dat der n moes ien hoaverkist van tuuthok zat. Hai klapte deksel votdoalek dicht. Ik mos der heer en deksel open doun. Pa zol moes pakken. Hai telde: ain, twij, drij. Ik tilde deksel omhoog, pa greep. Net n weerlichtslag. Hai haar moes. Stief hil e t baistje ien haand en ging op zuik noar kat. Dij lag veur open schuurdeur ien zun. Pa gaf moes aan kat. Dij haar t lief vol kattedrokken en begon mit moeske te speulen Tot moes hom ontkwam en t daierke schuur ien runde. Pa runde der nog haarder achteraan om klomp der op te zetten. Dat ging bie zien gat òf goud. Moeske was dood. Kat wol hom nait ains vreten. Verwènd kreng. Rötten kwiet worren was nait zo makkelk. Net noa oorlog haren wie twij swienen op t hok. Ain swien was veur aigen hoeshollen, aander om te verkopen. Van opbrengst kon pa baide swienen net groot brengen. Mor woar swienen binnen is vreten. Dat waiten rötten ook. Der kwam ain op òf en dij ging nait weer vot. Omreden, woar ain röt is kommen der meer, mos der gaauw wat aan doan worren. t Was winterdag mit snij boeten. Pa kon t mooi even wachten. Röt zat onder t beton van schuur en pa von wat oetgaangen. Op ain gat noa het e ze dichtstopt mit stainen en stukjes glaas. As kweker haar e zuvere nicotine op veurroad. Broene poeder was dat. As e loezen op bloumen haar bruukte hai dat ien zien kazzen. Soavmds dee hai ale roamen en deuren van kazzen dicht, legde hier en doar n kraant ien t pad, legde doar n bultje nicotine op en stook dat aan. Dat smeulde en kwaalmdde haile nacht. Loezen konnen doar nait tegen en gingen dood. Mit nicotine wol pa röt dood

moaken of oetroken. n Kraant ien t gat ien schuur, nicotine der op, lucituut ter bie, en toun t goud smeulen dee t gat ôfdichten. Kloar. As lutje jong was ik der bie. t Duurde nait laank of wie heurden koggeln onder t beton. Koggeln ging over ien housten. Wie konnen heuren woar rôt runde. Noa n pooske heurden wie niks meer. n Haalf uur loater hemmen wie rôt boeten vonnen. Hai lag dood op snij.

2018-11

Sunnemeert

Waarvum. Wie wonen midden ien t dôrp. As kiender mit Sunnemeerten van bakker noar super runnen kommen ze bie ons laangs. Ons topjoar was 1983 mit 195 kiender. Je kinnen waiten dat der aal minder kiender op t dôrp binnen. Ien 1999 kwammen der nog 172 en ien 2016 mor 76 meer. En dat mit hail mooi weer. Kiender oet hoogste klazzen kommen nait aalmoal meer. Ien heur stee kommen pa's of moekes mit heur kleuters, peuters en lutjekes ien buggies. Der stonnen twij peuters op stoup. Ze konnen gain verske bedenken. Moeke fluusterde ze ain ien. Oldste zette ien en jongste hobbelde mit. Leste regel mos oet heur tonen kommen, mor kwam wel. Wat loater ston der n moeke mit n peuter en n lutjeke ien buggy. Lutje jong wol zien lanteern nait aanpakken. Wat moeke ook zee of dee, hai wol t nait. Handen haar e stief op rug en doar bleven ze. En zingen wol e ook nait. Mit mond stief dicht ston e veur mie en keek zo duuster as n pachter. Van nood het moeke zulf mor zongen. Toun ik bakje mit munten pakte kwam haand van peuter hoasteg achter rug vot. Hai kreeg der wat ien en lutjeke ien buggy ook. Moeke wer oversloagen. Zai haar leeftied nait meer.

Viskroam

Waarvum. Veurege moand ston der wat volk bie visboer op t plain bie Chinees. Elk wachtte op zien beurt en der werren wat nijskes oetwizzeld. Mit n gloeiende gang kwam der n vraauw aanstoeven. Ze sprong van fiets ôf en ging recht veur visboer stoan. t Minsk keek hom liek ien ogen en vroug verniendeg: 'Maggen ie hier wel stoan vandoag?' Visboer bleef rusteg en zee: 'Joa wis. Op dunderdagmirreg tussen drij en zeuven uur mag ik hier stoan. Doar heb ik n vergunnen veur. Hou dat zo?' 'Nou t is vandoag vaier oktober. Dairendag. Wait ie dat nait?' Elk begon te lagen. Visboer zee dat zien vizzen aal dood wazzen. 'Din is t goud.', zee dij vraauw en bestelde vis. Ze was gain minsk mit n bosschop, nee heur, ze haar elk veur gek had.

2018-12

Twijlingen

Waarvum. Heur twijlingen leken slim op mekoar. Ook ien deugd en ondeugd. Moeke kwam te schuur oet en zag dat t licht ien t achterhoes braanden dee. Ien keuken en ien koamer ook. Hou kon dat? Twijlingen scharrelden deur t hoes mor konnen der nait bie. Ze wazzen nog mor vaier. Ze heurde wat gegiebel ien gang. Veurzichtig dee ze deur op n kier en gloepte om houk. Jonges haren elk n stok. Doar tikten ze net zo laank mit op t knopke dat t licht aanging. Ien kerk zat moeke ait tussen twijlingen ien. Dat gaf minder gedonder. Elk ston te zingen. Twijlingen keken achter moekes rug noar mekoar en knezen. Ain schoof moekes kerktas n ènje op zied. Toun moeke zitten ging zat dat nait goud. Ze kon der wel om lagen. Op n mirreg ien zummer stonnen deur van koelkaast en deur van vraizer wiedwoagen open. Twijlingen, wazzen aan t speulen. 'Wel het dij deuren openzet?' 'Ik', zee ain. 'Ik', zee aander.' Elk ain dus. 'Woarom?' 'Wie haren t zo hait.', zeden ze tougelieks. Moeke het der joaren dagwaark aan had om op heur kwoajongs te pazen. En n poar ekstroa ogen ien rug haar ook wel makkelk west.

Sandoalen

Waarvum. Nije meester laip aaltied op sandoalen. Ien de week en op zundag, summers en swinters. Dat vil wel op vanzulf. Op bibliotheek vrougen vraauwlu achter toavel of e gain kolle vouten kreeg mit ook nog zukse dunne zokjes aan. Nooit nait, zee man. Ien feberwoari van dat joar vroor dat t kroakte. Meester laip over t ies op t moar noar Bavveld. Vraauwlu oet bieb laipen hom ien muid. Hai zag ze noar zien sandoalen kieken en lagen. Zo van, verdold, t is woar, hai krigt gain kolle vouten. Zulfs nait op t ies. t Was aal wel daarteg joar loater dat meester op n begravvenis n poar oldleerlingen tegen kwam dij e aal joaren nait zain haar. Hai kwam noast ze te zitten. Old leerlingen keken onder toavel en begonnen te giebeln. Meester snapte woar t om ging en zee dat e van zien geloof ôfvalen was en zuk dichte schounen kocht haar. Ze bevillen meroakel. Ien week laip e nog aaltied op zien sandoalen, joa ook nog op schoul. Mor op zundag en bie biezuudere gebeurtenissen trok e zien nije dichte schounen aan. Dat mos van zien vraauw.

Baankbiljetten

Ik haar bardainst ien Pro Rege. Lesten gingen vot. Der was nuver verteed, ik haar pepiergeld aal te kas oet hoald en ien kontbuus stoken. Toun kwam nog ain ôfreken en stook mie n braifke van 50 euro tou. Ik trok mien voestvol braifkes weer te kontbuus oet om te wizzeln. 'Joa ik bin net n koopman op veemaarkt. Dij haren ook altied n bos geld lös ien buus', zee ik. Doar haar man ook net aan docht. Hai was bie sloager op Meij, vertelde hai. Doar kwammen drie donkere kiender ien winkel. Oldste van n joar of tien bestelde vlees. Ze waarkte heur liestje ôf. Toun ze t aal haar keek slager heur aan en wachtte op zien geld. t Wichtje keek wat bescheten, lait heur lege haanden zain en keek opzied noar heur lutje bruerke en zuske. Zuske hil heur lege haanden ook omhoog en keek ook noar t kereltje noast heur. Dij haar t opains deur. O joa, hai was ja de man, hai ging over t geld. Gaauw stook haand ien buus en trok der n stoapeltje baankbiljetten oet, ging op tonen stoan en legde n poar braifkes op teunbaank. Sloager hoalde zien geld der ôf en telde t oet. Oldste kiend telde mit hom mit. Ze nikkopte noar lutje jong. Dij graaide rest vot en stook t ien buus. Aandere cultuur.

2019-01

Sleperij

Op oljoarsoavmd wer der ien Baaiem ook tot daip in nacht sleept. Aal wat lös ston wer votsleept. Ien regel noar aander kaant van t dôrp. Bart waarkte as kwoajong bie mien pa. Oljoarsdag mos hai haile kwekerij oafstrunen om alles op te zuiken wat mor te verslepen was. Dat was nogaal wat. Hai mos dat aal onder dak brengen. Dat het jong doan. Krukoar het e dij mirreg nait vonden. Snaachts ien duustern wel. Hai het koar ien boom bie kerk hongen. Doar kon elk hom nijjoarsmôrgen bie t noar kerk goan ja goud zain. Toun Bart op twij jannoari weer op t waark kwam hemmen mien pa en hai mekoar eerst nijjoar ôfwonnen. Toun zee pa: 'Dien eerste putje van dit joar waist zeker aal wel.' Nee, dat wis jong nait. Hai dochde stief noa, keek es hail onneuzel en trok scholders op. 'Ik kin mie t nait bedenken.' zee e. 'Ik wel', zee pa. 'Doe gaist mor noar kerk om koar te boom oet te hoalen. Doe waist ja hou e doar hail ienkommen is en zelst ook wel waiten hou e der hail weer oet mout.' Bart zee niks meer. Hai hoastte zuk noar kerk. n Zet loater kwam e der mit koar aanzetten. Koar was nog hail. Tussen Holwier en Marsum hemmen ze midden viefteger joaren n groot gat groaven veur n ondergrondse bunker. Tegen Ruzzen. Doarbie hillen ze n monster rôtsblok boven. Dij is mit n grode toakelauto noar Baaiem vervoerd worren en vlak bie hervormde kerk aan kaant van bôrgsgracht deel legd. Holwierders loende dat nait. Stain was bie heur dôrp vonnen, dij heurde ien Holwier. Noa n poar joar hemmen ze n toakelwoagen huurd en ien oljoarsnacht stain noar Holwier hoald. Ien oljoarsnacht mog der ja sleept worren. Stain kwam op t plantsoen veur Weessies fietswinkel te liggen. t Lege stee bie gracht dee Baaiemers zeer aan ogen en t was ook heur eer te noa. Stain zol der weer heer. Ze hemmen koppen bie mekoar stoken, dokt en veur volgnde Oljoarsnacht n grode toakelwoagen huurd om stain terug te hoalen. Ien Holwier kregen ze dat op tied ien de smiezen. Om stain tou hemmen ze n kring auto's zet zodat toakelwoagen onmeugelk bie stain kommen kon. Baaiemers konnen weer n joar tegen n leeg stee

aankieken. Ien dat joar verongelukte Holwiers organisator van sleperij en oet fesoun het Baairem t zitten loaten. Ze hemmen n grode stain oet Emmen kommen loaten. Baairemer stain ligt noa zesteg joar nog ien Holwier. Stain oet Emmen het joaren ien Baairem legen. Nou is e ook al weer joaren vot. Wel dij toch votsleept het? Waarvum. t Is aal joaren leden. Jans zat op Oljoarsoavmd ien kerk van Hoofdstroat. Hai zat op beun, op zien vaste stee veur t roam aan noordkaant. Toun e boeten wat heurde keek e omdeel. Hai zag n poar kwoajongs, dij elk n fiets bie pakjesdroager optilden en der mit votlaipen. Zaachtjes ging e te baank oet, sloop trap òf en ging noar boeten. Doar zette hai t op n run. Kwoajongs wazzen aal vlak bie Spoorzicht mit heur fiets. Jans hoalde ze ien, ging aal poestend braid veur ze stoan, rechtte rug en zee stief: 'Joe binnen te vroug jonges, sleperij mag pas begunnen as kerken oetbinnen. Terug brengen dij fietsen. En o wai, as je weer gonend votslepen. Ik kin joe ale vaier, ik wait joe te vieren. Terug der mit. Votdoadlek. Mars.' Kwoajongs wizzen wel ze veur zuk haren. Ze keken nait blied mor deden t wel. Toun minsken te kerk oetkwammen ston heur fiets der weer. Mor nait op zulfde stee woar ze hom hinzet haren. t Wer even zuiken.

2019-02

Blikvanger

Waarvum. Greet woont ien n villoa mit n braide, schone graacht der veur. Schuun tegenover heur stait schoul veur hoger onderwies. Ien pauze goan leerlingen ien groepkes noar De Spar en kopen zuk wat lekkers. Kwoajongs binnen ait net bie Greet heur villoa as ze t lekkers op hemmen en ze kwakken blikje, deuske, puut of pepier bie Greet ien graacht. Nee, nait ien Blikvanger aan aanderkaant van weg, mor ien graacht. Greet man vist rommel ale zoaterdoagen der weer oet. Op n keer laip Greet achter n poar leerlingen dij te dörp oetkwammen aan en zag dat n jong zien lege chipspuut ien graacht gooide. Ze tikte hom op scholder en zee dat e votdoadlek zien chipspuut der oet hoalen mos. Jong schrok, studderde of ze ook n haark veur hom haar. Nee, dij kreeg e nait. Hai wis hou e puut ien t wotter gooien mos, nou mos e ook mor waiten hou t ding der oethoald worren mos. Jong haar geluk. Der kwam n poeske wiend en puut dreef noar overkaant. Hai daam op en bie waal omdeel om t chipspuut te pakken. Doar hil e kletsfoot aan over. Net goud, von Greet. n Week veur kerst ston Greet veur t roam heur kerstboom op te sieren. Ze zag dat n kwoajong n blikje ien graacht smeed. Vergrèld tikte ze stief op t roam en greep òfstandsbedainen van tillevisie, hil dij veur t oog en dee net of ze n foto knipte. Jong kroop hoasteg ien onderwaal, kreeg t blikje te pakken en gooide hom ien Blikvanger. n Poar uur loater kwam jong aan deur. Hai kwam zien excuses aanbaiden. Hail fesoonlek zee e dat e groag wol dat ze schoul der nait over bellen dee. Hai zol t nait weer doun en ook tegen aandern zeggen dat ze rommel nait ien graacht gooien moggen. Greet het touzegd dat ze nait bellen zol. Ze was blied dat der op schoul nog gezag was.

Pôtje

Waarvum. Toun Rob en Ina heur eerste potje der was, zee ol dokter: 'As t nou hoelt snaachts din scheelt t niks heur. Der nait oethoalen. Loat mor hoelen. Dat is goud veur longen. En t holt vanzulf weer op. 'En as t nait weer opholt?', vrougen jongelu benaauwd. 'Din zet je t mor ien schuur', zee dokter en vertrok. Rob en Ina hemmen perbaierd zuk der aan hollen, mor ien schuur hemmen ze t lutjeke nooit nait zet. Op n naacht hoelde t potje wel hail laank. Ina het t kiend ophoald en Rob wakker schud. Hai mos ien t èn en kreeg t potje touschoven. Doar hong Rob, mit rug tegen bèrschot mit t potje op t lief. Ina ging noar beneden om n fleske waarm te moaken. Noa n zetje heurde ze t potje nait meer. Dij Rob, hou haar e hom dat flikt. Dat zag ze toun ze weer boven kwam. Rob was omdeel zakt en slaip as n kou. t Potje lag haalf onder dekens op zien lief en slaip ook. Toun is Ina ook mor weer ien bèr schoten. t Fleske nam ze mit onder dekens. Bleef dij mooi waarm. Ze is zulf s ien sloap sukkeld. Toun t potje noa n uurke weer hoelde het ze potje t fleske geven en het t weer ien waig brocht. En Rob? Dij het sloapen en wis volgnde mörge naargens nait van.

2019-03

De woare

t Was ien tied veur der mobieltjes wazzen. n Pa haar n mooie dochter dij aal op tied maank jonges zat. Toun ze om en bie doezend weken was haar ze aal n poar jonges aan taauw had. Mor nou haar ze dikke verkerens. Dit wàs hom. Ze was gek op jong en hai op heur. Dat ging al n mooi zetje, dus wer t tied om hom aan heur olders veur te stellen. Op n vrijdagmirreg zol dat wezen. Jong zol mit train ien Stad kommen. Op t Hoofdstation zollen ze mekoar trevven en din mit train noar hoes. t Was aal goud oetdokterd en òfsproken. Mor der kwam wat tussen. Op t bedrief woar t wicht stage laip zat t aal tegen. Der mog gainain eerder vot. Zai ook nait. En wat dut n dochter din? Pa bellen vanzulf. Of pa jong wel van t Hoofdstation hoalen wol. Ze haren òfsproken bie telefooncellen tussen perron 2 en 3. 'Kin dat wel pa?', vroug dochter laif. Pa wol t wel doun mor vroug veur ale wizzeghaid: 'En hou mout dat mit dij twinteg aandern dij der nog achteraan kommen?' 'Der kommen gainend achteraan, pa. Dit is hom en gain aander.' Pa het jong ophoald. Jong wàs de woare. Jongelu binnen nou al joaren traauwd.

Rangorde

As joen kiender verkerens krieggen en mit heur aanstoande thoës kommen is dat best spannend. Hou zigt de nije aanwinst der oet? Hou stait hai of zai ien t leven? Liekt t joe wat tou of liekt t naargens nait op? Mien taande wist t wel. Neem ze mor zoas ze binnen aal bin je mit ain wel blieder as mit aander. Je kinnen der toch niks aan doun. En taande kon t waiten. Ze haar zeuven kiender, ze het t zeuven keer mitmoakt. Waarvum. Zeun kwam mit n wichtje thoës. n Oareg kiend om te zain. Ze wàs ook oareg. Dat leek dus goud. Bie t onderwaarp hobbies kwam t peerd veur n dag. Ze haar n peerd doar ze hail wies mit was. Ze zat der vol van. Achteròf was ze der té wies mit. t Peerd kwam op eerste plek. En ook op twijde. Zeun mos mit daarde genougen nemen. Dat dee e nait en t is mit dij baiden din ook niks worren. n Joar loater kwam zien bruier mit n wichtje thoës. Zai haar twij peerden. Schrik sloug olders om t haart. Dat kon ja nait wat worren. Gelukkeg haren ze t mis. Hier ging t goud. Op tied zette t wichtje zeun op eerste plek, heur peerd op twijde en heur ponnie op daarde.

Buzzen vol vizekoppen

Waarvum. Bram zien pa haar n viswinkel op ons dörp. Pa ventte vis oet en moeke dreef winkel. Doar gingen hail wat viskes deur. En dij haren aalmoal n kop. Aal dij koppen wazzen veur Bram. As olste mos hai dij noar stört ien Noordpolder brengen. Dat dee e mit n kaar achter fiets woar wel vief buzzen mit vizekoppen op stonnen. Dat was stief trappen veur n jonkje van twaalf. Mit n dikke noordwester störm was n haile male put. Op n keer störmde t zo haard dat Bram zuneg tegen wiend ien poazen kon. Sums mos e zulfs even lopen. Haalverwege stört dochte hai: Waai mor op pa mit joen vizekoppen en hai kwakte t haile zootje ien sloot. Ain bus noa aander. Vot der mit. Hail langzaam is e weer noar hoes fietst. Hai kon ook ja nait te gaauw weer thoës wezen. Bie achterdeur ston pa hom mit n kop as n dunderwolk op te wachten. 'Doe heukel, hest vizekoppen ja ien sloot smeten. Joa kiek mor nait zo onneuzel, ik ben beld en wait ter alles van. t Veld het ogen jong, dat wist doe nog nait. Nou wel. Goud onthollen. En wat nou komt most ook mor goud onthollen. Hierkommen!' As Bram t verhoal noa dik zesteg joar nog es vertelt, dut kont hom weer zeer van klappen dij e toun kreeg.

2019-04

Haalve waarhaid

Ik ben nogaal n drokke kraantlezer, aaltied aal west. Mor ik leuf aal laank nait meer alles wat ter ien stait. Joa, der stonnen waarheden ien kraant, dat is zo. Mor ook haalve waarheden en zulfs onwaarheden. Ik hol

mie even op roemte: leugens wil ik t nait nuimen aal hemmen t spreekwoord wel: laigen dat t drukt stait. Dat spreekwoord is der nait veur niks. Dat der wel es n haalve woarhaid of haalfschaid van n verhoal ien kraant stait ben ik aal hail jong achter kommen. Ien mien geboortedörp het n börg stoa, Luingaborg. Börg is aal joaren leden sleupt mor graachten liggen der nog. Mit ain hail braide graacht dij t wiedènd hait. Doar is t zeker twinteg meter braid. Hoge walen, slim daip. Op n mooie junidag laipen mien neefke en ik noar t wiedènd tou. Wie zellen toun om en bie n joar of tien west hemmen. Opains heurden wie roupen en zagen votdoadlek woar t lewaai vot kwam. Ien t wiedènd sporrelde n kwoajong ien t wotter. Wie wizen dat hai aan t verzoepen was. Op ons dörp kon ja gain kiend zwemmen. Wie runnend der op òf. Ien run hevve reddingshoak grepen. n Hoak mit n steel van wel vief meter. Ain van ons haar hom bie hoak, aander bie t achterènd van steel. Bie t wotter zagen wie dat t Raainder was. 'Volhollen Raainder, wie hoalen die der zó oet', raipen wie. Nou was dat makkelker zegd as doan. Mit veul multe stoken wie Raainder stok tou mor konnen dat zwoare kreng laang nait de boas. Achterènd van stok haren wie stief vaast, iezern hoak ston op boom van graacht ien bragel. Te wied van Raainder òf. Jong kon der nait bie. Hai haar aal multe genug om kop boven wotter te hollen. Sums ging e kopke onder. Lippen werren hom aal blaauw. En wie konnen stok nait meer rizen. Wie keken om ons tou veur hulp. Aan overkaant van graacht was n ol boas aan t grasmaaien. n Krazze olle boas, dik ien de zeuventeg. Hai maaide nog n haile lap gras. Mit n schoevertje nog wel. Wie gingen hail haard bèlken mor man heurde ons nait. Hai laip op n drafke achter zien mesien, heurde en zag niks. Toun e aan t ènd was en grasmesien draaide hevve der nog n schepke bie op doan. Longen hevve ons te haals oet bèlkt. 'Help... help...' En wie spirrewaaiden wild noar t wotter. Gelukkeg heurde hai ons toun en zag wat der loos was. Nou wait ie nait hou haard zo'n olle boas nog runnen kin as t neudeg is. Hai stoof over daam en was der zo, ropte ons hoak te haanden oet en kon hom nog rizen ook. Hai stook Raainder hoak tou en haar zulfz nog oasem om te kommandaiern: 'Achter die. Beetpakken jong!' Raainder dee n graai achter zuk en kon hoak griepen. Zo is e opvist worren. Neefke en ik hemmen jong noar hoes brocht. Dat was bie zien gat òf goud goan, doar wazzen wie t hailwel over ains. Toun n poar doagen loater t bokje op mat vil hoalde ik dij gaauw op en dook der ien. Zol t er ien stoa? Joa wis, doar ston t. n Ainkoloms stukje. 'BIERUM. Eergistermiddag heeft de Heer T. Zaagman uit de borgsgracht een jongetje gered, dat bij het vissen te water was geraakt.' Dat stond der. Vaier regeltjes. Nait meer en nait minder. Viel mie dat even vies tegen. Mien neefke en ik werren haildaal nait nuimd en wie haren ons dail der toch duudlek aan doan. As wie nait zukse vaastholders west haren en nait zo haard bèlkt haren, was t wis nait goud goan. Zo wis ik op tied dat kraant n verhoal wel es haalf vertelt.

2019-05

Gappen

Lopen deden wie veul toun ik n dikjong was. Dat mos ook ja wel, ien joaren net noa oorlog haar gain kiend n fiets. Wie struunden haile omgeven òf. Toun wie bie n stuk laand mit redieskes kwammen leek ons dat goud tou. Wie trokken der elk n boske van op. Stelen zeden ie? Wel nee, stelen mag nait. Dat deden wie ook nait. Dit vonnen wie gain stelen. Wie nuimden t gappen. Dat mog wel. Ien t veen kiekt men nait op n törfke. En op n bunder redieskes mis ie n poar boskes nait. Wie gingen mit ons redieskes noar sloot op zuik noar n drainpiep dij laip. Dij was der. Doar hemmen wie ons redieskes òfwosken. Dat kon nog ien dij tied. Aal lopend kaauwden wie der n poar van op. Soavmds haren wie ze op brood. Redieskes dij elk van n kammeroad kregen haar. Lekker heur. Ien t veujoar wazzen weer es aan swien. n Hail èn oet t dörp kwammen we bie n veld tulpen. Dij stonnen ien volle blui. Elk plukte der n boske van. Wel zol dij nou missen. n Mooi boske bloumen veur ons moeke. Aal groates veur niks. Wie weer op hoes aan. Onderwegens mozzen wie bie boerderij van tulpenboer laangs. Wie werren wat onrusteg. Ging dat wel goud? Der wazzen tulpen zat, mor t wazzen wel zien tulpen. Wie wollen toch mor deurlopen. Boer kende ons toch nait, duchtte ons. 'Mor wat mout ik din?' Ik heb zuks wit hoar, elk kin mie zo onthollen. Wacht even jonges.', raip Wim Boeskool. Boeskool was zien bienoam om zien dikke kop en widde hoar. Jong legde zien tulpen ien t gras en kroop ien onderwaal. Doar mouk e zien hoar nat. 'Zo wordt mien hoar veul donkerder, zo kinnen ze mie nait', zee e. Wie hemmen nog n poar stukjes kreus oet zien hoar vist en toun ging t weer wieder. Net veur t eerste hoes van t dörp bleven wie stoa en keken mekoar aan. Wie duurfden t nait oavmturen. Elk mit n bos

tulpen deur t dörp. Dat kwam vast nait goud. Hoasteg hemmen we tulpen ien sloot kwakt. Thoes naargens nait over proat vanzulf. Dat was mor goud ook, denk ik achteròf. Dat was nooit nait goud goan. As de r ien moand zat laipen wie wel es noar diek en zöchten ons n puut of n bakje zeeslakken op. Dij zaten op stainen bie t wotter van ol Eems. Hail verheerlekt kwammen wie mit ons kinkhoorns thoes. Moeke nait blied. Ze was van olds gain Baaiemer, ze was dus nait mit kinkhoorns groot worren. Ze kookte ze wel veur ons. Dat mout wel n minne put veur heur west hemmen. Van staank mos ze kokhaalzen en as ze der aan dochte dat wie dij slakken opeten deden, draaide moag heur om. As kinkhoorns kookt wazzen kwammen ale deuren en roamen ien keuken open om te luchten. Wie mozzen ons lekkers mor boeten opeten en nait te dicht veur t roam kommen. Mit n komke kinkhoorns en n verzekernspèl gingen wie der mit achter schuur. Eerst n broen haard dopke der òfprikken. Dij konnen we votgooien. Din t lief van t daaier der oetprikken en ien mond steken. Lekker heur. t Leste onderoet was wat broeneg en dat smouk t lekkerste. t Was n kunst om dat der oet te pulen. Doppn smeten wie vot. Leste nait, mit n beetje handeghaid kon je doar nog op fluiten.

2019-07/08

Keveloar

t Is al weer joaren leden dat vraauw en ik op fiets noar Keveloar ien Duutslaand west hemmen. Dat liekt wied vot, mor dat vil tou. Wie wazzen mit vekaansie ien Limburg en konnen zo over grub en din stoef rechtoet. Zo kwammen wie midden ien Keveloar oet. Fietsen hemmen we aan regenpiep van grode kathedroal zet. As daiven ze stelen wollen mozzen ze eerst kerk òfbreken. Keveloar is n bedevoartsstad. Wie trovven t. Der wer n processie aankundigd Plietsie ston overaal kloar om t verkeer te regelen. Der wer omroupen dat ale auto's, fietsen en ploffietsen van t plain òf mozzen. t Zol zo gebeuren. En bie n processie denken wie aan n plechtege optocht. n Man mit t kruus veurop en meneer pestoor der achteraan. Nog n hailegenbeeld en doar weer n haile rieg vrome minsken achter. Dizze processie was aans. Noa n beste zet wachten keek elk noar rechts, noar n ziedstroat. Doar kwam n hail geroas oet. Gelieks begonnen klokken boven ons kop te luden. Oet dij stroat kwammen... motors. n Poar, nog es n poar en toun spijde dij stroat wel n haalf uur laank motoren oet. Aal dikken en haile dikken. Kwam gain èn aan. Ik ben nogaal tellereg van oard en as goie verslaggever was ik op slag verdocht west deur votdoalek begunnen te tellen. Zoudonde kin ik deurgeven dat der om en bie 650 motors ien processie zaten. Aal dij motors werren mooi ien riegen stald op t plain onder bomen rond kerk. Ale jonges en wichter gingen noast heur mesien stoan en zetten helm van kop òf. Wat stonnen ze der knap op. Aal ien t leer en dat leer was keureg poetst. t glom as n ekkel. Ook motoren wazzen schoon, slikschoon. Doar haren ze gain uren op poetst, mor weken. Noa n pooske werren motoren oetzet. Dat wer ook wel tied omredren oam joe òfkneep van bezienedampen. Klokken luudden nog even deur en hillen toun op. Wat n stilte. Nou wer mis opdroagen. Deur n nogaal belangrieke pestoor. Hai zong wat veur ien t Letien en ale jonges en wichter mozzen t antwoord terugzingen. Doar was nait veul van te heuren. Ze zellen wel ien heur haart zongen hemmen. Toun pestoor op n duur zee dat mor even heur claxon bruken mozzen as òfsloeten, kon dat gebeuren. Elk toeterde drifteg en laank. Dat mouk zo'n keboal dat doeven hoasteg opvlogen en mouken dat ze votkwammen. Achter mie zee n vraauw stoensk dat ze beter toeteren konnen as zingen. Kerkklokken begonnen weer te luden en verschaiden pestoors laipen mit wijwoaterskwast rond ale motoren te zeegn. Doar wazzen ze nog n haile poos mit bezeg. Wie werren wat bunzelachteg of wie ons fietsen wel weer mitkriegen konnen. Dat vil tou. Ze stonnen der nog en wazzen ook mitzegend worren. Achteròf hemmen wie begrepen dat dit hail gain processie was. Mor n mis en t ienzegen van motoren. Dat was ook goud. Wie vonnen t n haile belevenis.

2019-06

Jonkvolk

Joaren heer zaten wie ien ons vekaansie n poar weken ien n hoeske. Om en bie ons hoeske was n bult dievmdoatsie. Wie wazzen der zuneg of nije buren kwammen der ook aanstoeven. Ze kwammen in twij auto's, n olle en n hail olle. In ain klap stonnen baaidend stil. Tougelieks knapten ale deuren open en rolde n haile koppel kwoajongs oet. Dat wer vlug tellen. Zes jongens, beren van jongen, en twij wichter. En as dat nog mor t ainege was. Der kwam nog veul meer oet dij auto's: drij kratten pils, twij voetbalen, twij gitaren, ain frisbee, n wegsmietbredje in t Grunnens, en hol joe vast, ook nog n soundmesien. In goud Grunnens, n woepster van n radio. Ain woar haile camping makkelk mit tou kon. Vraauw en ik keken mekoar es aan. Wat oavmtuur ien buurt is wel oareg mor dit leek ons toch wel wat veul van t goie. En loat het nou es hail goud goan wezen. Woepster van radio hemmen we nait heurd. Gitaren werren zaachtjes bespeuld en hail zingereg wazzen ze nait, zulfs nait mit n borrel op. t Was n oareg plougje. Soavmds zaten jongelu veur baide hoeskes mit heur drij kratten pils. Der kwammen ook nog n poar jongens van camping bie zodat ze mit zien tienen wazzen. Omreden zitten op grond is niks hemmen ze ons boetenstoulen laind. Drij kratten pils mit tien man was n berekend gelag. Zo'n zeuven piepkles de man. 'n Mooi aantal. Doar bleven ze waarm van tot daip ien naacht. Ze wazzen der wel lolleg van mor werren nait kwoadoardeg of vernailzuchteg. Alles in de buurt bleef hail. Ons terrasstoulen kregen wie hail weerom. Volgnde mörn kwammen ze loat oet heur nust. Net gain koater, aal was dij nait wied vot. Schiere lu, je hollen t nait veur meugelk. As heur smietbred bie ons op dak vloog of ien hoes, vrougen ze hail fesoonelek of ze hom wel weer pakken moggen. Ale mörns gingen ze buurt of om te vroagen of ze veurege oavmd ook te veul keboal had haren. Nee heur, t vil tou. t Was n oareghaid te zain hou baide wichter zuk redder mit dij koppel jongen. Hail rusteg gingen ze heur gang. Ze konnen ze goud aan. Van roezie, hoat of nied hemmen wie din ook niks vernomen. Vraauwlu haren jonges goud ien tuur. Wat wie ook n mooie dag in ons vekaansie vienden? De vrijdag dat der weer n bult minsken noar hoes mouten en wie nog n week blieden kinnen. Dij drokte en regelderij smörns veur tien uur. Mor veuraal komst van nij gasten s mirregs. Heudend, heudend, wat komt doar aal wat oet dij auto's. Doar goan wie din es braid veur zitten. Wat n gesleep en wat n gedou. Ook binnen wie hail benijd noar ons nije buren. Zol t n hoeshollen wezen? Klaine kiender der bie? Of groten? Kiender der bie is voak gezellig. Teminten as ze wat goud opvud binnen zodat der wat schik en fesoonelek aan zit. t Is ait weer spannend. Dat joar kregen we as nije buren n pa, n moeke en twij hail zulfbewuste grode dochters. Ain om en bie doezend weken, aander n poar joar jonger. Haile doames. De olste ston ien deur toun ze ons buurjonges heurde. Haren je zain mouten. Wat werren dij ogen glèn. Dat leek heur wat tou! 'Wie kommen der zo aan heur.', raip ze hoasteg. Mor dat was aal nait meer neudeg. Jonges kwammen wel noar heur tou. 'n Man of vaier, vief kwammen der aanzetten. Hail fesoonelek boden ze heur dainsten aan. Of ze kovvers even ien hoes slepen zollen. Net kwam heur pa der over tou. Nou was pa nait van guster en zag bui aal wel hangen. 'Goud aanboden jonges, mor t is nait neudeg. Wie kinnen t zulf wel of. Bedankt veur t aanbod.' Toun haile brud in t hoeske was, stoken dochters hoasteg over en trokken n stoul bie. Woar t hail gezellig van wer. Hail voak binnen ze der nait west. Nait dat ze gain zin haren heur. Ook nait dat jonges heur der nait hemmen wollen. Wis nait. Wie denken dat pa der n stokje veur stoken het. Zoveul jonges om zien mooie dochters, dij zegen zel hom wel te groot west hemmen. Wie hemmen veul plezaier aan t jonkvolk beleefd.

2019-09

Widde was

'Maal weer dizze vekaansie. n Vekaansie van niks.', zee buurman van vekaansiehoeske noast ons. Vraauw en ik dochten dat t wel wat touvil, wie haren ja t zulfde weer. Mor wie zeden niks, t ging ja over zien vekaansie. 'En mörn mouten wie aal weer vot.', nusterde buurman wieder. 'Op dunderdag vot? Huiven ie din nait op vrijdag te t hoeske oet?' 'Nee dat is ons te jachtteg. Je mouten om 10 uur ja aal votwezen. Vandaag binnen wie aan de was.' Wie mouten hom wel hail vroagend aankeken hemmen, hai gaf toulichten oet zukzulvm. 'Kiek op dunderdag doun wie widde was. Dat doun wie nait thoos, most es kieken houveul stroom en wotter je doar wel veur kwiet binnen. Hier ien wasserette kinnen je wasken veur n habbekrats. As wie vanoavmd thoos binnen kin widde was zo ien kaast en huiven wie mörn niks meer.' Joa, zo kin je t ook doun.

Ien joen vekaansie aan t waark zodat je thoes tot rust kommen kinnen. Dat hemmen we docht mor nait zegd heur. Elk het n zulfwait, zee mien pa altied.

Appels eten

Bie Usquert is n boer dij aal joaren n lap bolchrysanten verbauwt. As ze ien knop zitten het e n haile partij op schuurdeel stoan. Doar maggen klanten mooiste en beste oetzuiken. Elk is dik tevree. Klant tevree mit de mooiste en beste dij der is en boer mit zien centen. Volgnde klant net zo. Elk krigt mooiste bloum mit, tot en met lesten. Mit appels bie ons thoes ging dat nait goud. Teminsten dat vonden wie kiender. Ien haarst kochten pa en moe n haile vailenkist vol appels bie n boer. Doar deden wie haile winter mit. Dij appels werren van klain noar groot eten. Dat deden pa en moe en dat mozzen wie ook. Moeke keek doar goud op tou. Dat was ook wel neudeg, omreden wie vonnen dat onwies. Wie wollen van grootste appels ôf aan eten. Wie onnaaierden dat dat beter was. Zo bleven der ja altied grootsten tot kist leeg was. Moeke wol ons t nait ôfleuven. Klainsten eerst! Punt oet. Ôfloopen. Achterôf haar ze wel geliek vanzulf. Ze laip al laanger mit. As grootsten en mooisten der oet wazzen, wazzen wie kiender kloar mit appels eten. En bleven middengroten en lutjekes over veur pa en heurzulf.

Giethoorn

Ik heb n tied laank oelen spoard. Ien dij tied zag ik ien Giethoorn toch n mooie oel. Ain van edelstain, nait te klain en hail goud van model. n Meroakel mooi baist. Hai dee mie zeer aan ogen. Mor dij pries. 38,50 euro. Dat kwam mie wied boven begroten. Mien oelenspoarderij was n hobbie en dat mos t ook blieven. Ik bin staark west en bin te winkel oetlopen. Boeten op baank zat vraauw ien zun en keek noar aal dij bootjes dij laangs punterd werren. Toun ik heur van dij mooie oel vertelde zee ze dat ik hom kopen mos. Dat ik der spiet van kreeg as ik t nait dee. Ik blied weer ien winkel en nog es keken. Prachtege oel. Ik wol hom eerst even bie daglicht zain. Veur ik man vroug of hai hom veur mie oet vitrine hoalen wol heb ik veur ale wizzegheid weer noar pries keken. Doar mos bril bie op, t wazzen lutje ciefertjes. En wat zag ik? Even mit ogen knippern en weer kieken. t Ston der echt: drijhonderdvieventachteg euro. Dat ging dus mooi nait deur. Hou duzzen ze ter veur vroagen.

2019-10

Schouhverzuum

As kiender tegenwoordeg nait op schoul binnen en ook nait zaik binnen spijbeln ze. As ze vrouger nait op schoul wazzen haitte dat schouhverzuum. Der is n groot verschil. As n kiend spijbelt waiten olders doar ien regel nait van. Sums ook wel heur. Bievubbeld as ze te vroug op vekaansie goan of der te loat weer binnen. Of as der nije klaier kocht worren mouten ien Stad en dat ze dat doun willen as t nait drok is ien winkels. Onder schoultied dus. Mor dat binnen oetzunderns. As kiender nou zomor votblieven mouten ze mit t wotter veur dokter bie meester of juf. Bie schouhverzuum vrouger was dat aans. En mit vrouger bedoul ik hier tied van zo'n honderd joar leden. As n kiend din nait op schoul kwam wizen olders der ien regel wêl van. En mozzen zai mit t wotter veur dokter. Oftewel 'Kommizzie tot weren van schouhverzuum'. Ien Waarvum zaten doar hoofden van baide legere schoulen ien, baide domies en nog n poar notoabeln. Ze hillen geregeld zitten. Hou ik dat wait? Oet notulen van Kommizzie op ons dôrp oet dij tied. Ik heb joaren leden heur notulenboek vonnen op zolder van schoul aan Noorderstroat. (nou Shelter). Ik hoal hier aan wat veur redens, noodzaak of oetvluchten olders opgaven. Denk der om, dik honderd joar leden wazzen der grode gezinnen en veul aarmou. En gain sociaale veurzainningen. Ik heb t overzet ien t Grunnens. Doar gait e. Redens rond 1900. Sukkerbaiten reuden. Vlasschoven bienden. n Proam vervoaren. n Wagon aierkolen lözzen. Baiten reuden, ain kiend haar aal twij weken op zien kaarfstok. n Kiend dat lopen haar mit petreuliekaar veur ain dij zaik was. Notulen 1919 ... dat e zien dochttertje veur straf ainzoam opsloten haar van smirregs 1 uur tot soavmds 9 uur wegens zeer ernsteg vergriep. t Vergriep is nait notuleerd worren. Zeun mos op hoes pazen. Pa beloofde zeun zo gaauw meugelk weer noar schoul te sturen over n dag zes

of zeuven. Rond 1930 werren redens aans:

... dochtertje nait beter tegen schoullucht kon

... wegens Sunnekloasdrokte bakker helpen

... t kiend ien vekaansie oet lozeren west haar en raaiskosten mit openboar vervoer nait te betoalen wazzen.

t Kiend mos op bodewoagen weerom kommen, dij ging nait eerder as 18 augustus.

... t kiend nait noar schoul wol of t mos n handje pinda's hemmen. Moeke wer zo kwoad dat ze t kiend op bër stopt haar

... moeke kon heur drij kienders nait mitnemen noar stembus, ze haar zeun thoeshollen om op ze te pazen.

... omreden klok haar stilstoan ...

... Mit moeke mit noar diek om aanspuild holt te zuiken

... oppazen omreden moeke mos noar t laand om wol veur zokken te verdainen

... n jurkje kopen.

Geldege redens of oetvluchten. Zeg het mor. Aan kommizzie om n oordail te geven. Olders mozzen wel beterschap beloven vanzulf. Of doar veul van terecht kwam? Bie ain meer as bie aander. Der wazzen olders bie dij der n potje van mouken. Zai werren geregeld deur kommizzie oproupen. Mor bie summegen zel t ook bittere noodzaak west hemmen ien dij tied.

2019-11

Moeskes

Veul minsken mouten niks van moezen hemmen. Mien collegoa ien Nijeveen, woar ik eerder aan schoul stoan heb, ook nait. Toun ze kwam haar ze mit muite n koamer vonnen. Bie n poar oudere minsken dij t hoes veul te groot was. Op n dag vroug ze mie: 'Bist doe ook baang veur moezen?' 'Nee heur, moezen binnen baang veur mie. Hou zo?' Ze vertelde dat ze moezen ien heur kaast haar. Nou duurfde ze kaast nait meer open te doun. En dat mos wel, ze mos der kleren veur mörn oet hemmen. Of ik wel kommen wol. Wis wel. Dij oavmd was ik op tied bie heur. Koamerdeur heb ik open zet en ook deur van koamerke der tegenover. Zo konnen moezen kaizen woar ze wonen wollen. Op knijen-elbogen zat ik veur kaast en schoof t ain noa t aander ien koamer. Wat n paldernaksie. En joa heur, toun ik t spul der sikkom oet haar zoesden mie der twij moeskes veurbie, te koamerdeur oet overloop op. Mit wer der achter mie toch gierd, hail verschrikkelk. Ik draaide mie om en zag t wicht op stoul stoan. Ik zee: 'Dou ogen mor weer open wicht, moeskes binnen vot. Ze binnen overloop op rund. Dizze moeskes kommen nait weer. Ze waiten dat ze hier votjagd worren en dat ter hier zo gierd wordt.' Collegoa het der nog n joar woond en moeskes binnen nait weer kommen.

Waarvum.

Dinoa kreeg ook last van moezen. Op n mörn dee ze deur van t schuurke open en zag n moeske runnen. Ze schrok nog meer as t moeske, ze gilpte en smakte deur dicht. Omreden fiets ston ien t schuurke mos ze lopend noar t dörp veur moezendood. Weerom dee ze korrels gif op n schuddeltje en laip der mit noar t schuurke. Eerst gaf ze n trap tegen deur, wachtte even dat moes vot kon en dee mit kloppend haart deur open. Schuddeltje zette ze onder n old kastje. Volgnde dag ging ze kieren of t moeske heur gif wel lustte. Weer eerst n trap tegen deur. t Gif was oareg minderd, der mos nog wat bie. Noa n poar doagen minderde t gif nait meer en was ze van moezen ôf. Dochte ze. Tot ze achter t schuurke wezen mos. Doar lagen drij dooie moezen. Weer gilpte ze. Hou kreeg ze dij doar nou vot? Ze keek rond ien t schuurke en zag n schop. Doar mit noar dooie moeskes. Veurzichtig schoof ze schop veur zuk oet mor schrok dat steel zo kört was en dat ze zo dicht bie t moeske kwam. Weer ien t schuurke vil heur t oog op padschovvel. Dij haar n mooie laange steel. Ain veur ain het ze moeskes veurzichtig op padschovvel schoven en ze over heeg ien roegte der achter gooid. Vot der mit.

Nait ale vraauwlu binnen baang veur moezen. Jan kreeg n nije buurvraauw. Ze was n daierlaifhebber. Ain mit n bosschop. n Drammer bie tieden. Wieder was t n goud minsk. Mor dij daier. Toun ze mit Jan achter t hoes ston te proaten vong Jan zien kat n moeske en speulde der mit. Dat doun katten ja, veuraal as ze net katebrokjes op hemmen. Nije buurvraauw zag dat, dee n sprong, pakte kat bie zien nekvel en gooide hom woest over toen. 'Doe rötkat, loat dat moeske mit rust.', zee ze vergrèld. Toun pakte ze t moeske op en aaide t baistje. t Daierke lag wat befoezeld ien heur haand, der zat nait veul bewegen meer ien. Jan grijnsde

en was benijd wat t minsk nou mit moeske doun zol. Niks, ze wis t nait. Zulf haar ze twij katten, mitnemen noar hoes kon dus nait. Ze ging der mit noar overbuurman, dij gain kat haar. Dij haar knienen, dus ook stro. Overbuurman was beroerdste nait. Moeske kwam ien n gloazen potje mit wat stro en n goie deksel mit goatjes der op. Mit n baidend hemmen ze fles ien zien schuurke zet. Volgnde mörn raip man over stroat tegen nije buurvrauw dat moeske t nait red haar. Hai kon zain dat ze der hail verdraiteg van wer. Dij rötkat. Smirregs stook Jan stroat even over en vroug overbuurman wat e mit t moeske doan haar. Man knees. 'Gusteroavmd nog aan dien kat geven vanzulf. t Was ja heur moeske. Wie hemmen hier moezen zat.'

2019-12

Ienbreker

Waarvum. Oabel wer midden ien naacht wakker, heurde dat der ain deur t hoes swon. Zaachtjes ging e op verkennen oet. Te sloapkoamer oet ien koamer. Niks te zain. Wel heurde hai deur noar t achterhoes dicht gaan. Hai gaauw keuken ien en deur noar biekeuken op slöt gedraaid. Zo. Nou kon daif naargens nait meer hin. Boetendeur zat op slöt en biekeuken haar allain mor n hoog roamke, dij nait open kon. Oabel het 112 beld en pelietsie was der gaauw. Hai lait agenten der ien en nam ze mit ien keuken. Pelietsie draaide deur van biekeuken lös, gooide dij wiedwoagen open en scheen mit n dikke zaklanteern noar binnen. Verboasd zee e: 'Hé Koos, doe hier? Hou komst doe wel van Hoogezand ien Waarvum?' Oabel kwam der ook bie en dee t licht op. Doar ston ienbreker tegen t felle licht ien te knippen. Agent zee rusteg: 'Draai die mor om Koos en dou aarms achter rug, din kin ik ze vastmoaken. Wie nemen die mor es weer mit.' Oabel vroug wat ze mit man deden. Hom wer verteld dat ze Koos opsloeten zollen. Rechter zol der wel aan te pas kommen. Koos was ain van heur draaideurcriminelen. Gain zaalf aan te strieken.

Vizekoppen

Waarvum. Kees haar net noa oorlog n groothandel ien vis. Mit n lutje vrachtauto ging e bie zien klanten laangs. Ien Fraisland was t: pries is pries, op Drènt wer der handeld. Doar vonnen ze pries ait te hoog. As Kees vizen zonder kop leverde, ging koop doar deur. Aal dij vizekoppen moezen noar stört broacht worren. As Kees doar gain tied veur haar kwakte hai ze ien daip tegenover zien bedriefke. Dat ging goud tot hom t opvil dat dörpsagent wel hail voak laangs fietsen kwam. Altied n zetje noa e vizekoppen dumpt haar. t Wer hom duudlek dat ain oet de buurt plietsie bellen dee. Doar mos hai mor even wat aan doun. Op zulfde tied as e aans vizekoppen ien daip gooide laip hai mit n lege, schone kist noar t wotter en dee net of kist zwoar van vizekoppen was. Ien onderwaal lummelde hai n pooske om. En joa heur, doar kwam dörpsagent op zien fiets aanstoeven. Ien zien overhemd, tied om zien jas aan te trekken en pet op te zetten haar e nait had. Kees kwam te onderwaal oet mit zien schone kist en laip noar hoes. Plietsie zette grode ogen op. Kist was zuver schoon en gain vizekoppen ien t wotter. Kees het nooit weer n plietsie zain as e vizekoppen kwiet mos.

Autosleudeltje

Waarvum. Lutje Joris, n prugeltje van n joar of vaier, speulde altied boeten. Hai was bie t oetvienden, je moezen hom konstant ien de goaten hollen. Op n mirreg ree zien moeke auto oet garage, zette motor òf en laip t hoes ien. O, auto ging vot? Din mos Joris mit. Hai stapte achter t stuur, dee t licht es aan en oet, keek noar aandere knopkes en zag sleudeltje hangen. Dij kon omdraaid worren, wis e. Kon e wel even veur moeke doun. En hai dee t. Gelieks sloug motor aan en mit n beste gang ree auto achteroet, over daam, over weg en kwam op kont ien sloot te lande. Dat was schrikken veur Joris, mor veur moeke nog meer. Ze haar auto heard en kwam runnend noar boeten. Ze zag bumper boven slootswaal oetkommen. Mit muite kon ze Joris der oethoalen. Dij kwam mit schrik vrij. Moeke nait, dat wer dokken. Auto was aan achterkaant wat schonnen. Gelukkeg het buurman mit trekker auto te sloot oet trokken en op t haim sleept veurdat plietsie der laangs kwam of der lucht van kreeg. Nòg n geluk bie n ongeluk. t Was ien tied dat der nog gain airbags ien auto's zaten. Dat binnen ja dure jonges. Moeke het nooit nait weer sleudeltje der ien zitten loaten.

blz	noam verhoal	49	Meester Haarman
01	Brandkaast	50	Jannie en juf
02	Smoken van mien zuster	51	Kamps' fiets
03	Smoken van mien aander zuster	52	Domie De Boer
03	Lift	53	Poakeldais Mexico
04	Zwembad Waarvum	53	Braand bie Omtoa
05	Groates mit bus	54	Jan dij niks meer zag
06	Viskeman	55	Timmerboas
07	Geld kwiet	55	Jobs roet
08	Balletje Spanje	56	Lanteernpoalen
10	Tönnen legen	57	Jan Evert knien
10	Behangen	58	Mien eerste schoulmörn
12	Tas stolen	59	Stoetboom
12	Buurmans kwoajong	59	Op n terraske
13	Hoas aanreden	60	Naacht min sloapen
14	Domies tutn	61	Roakeldais
14	Bloazen en heurapperoatjes	62	Hounder roppen
15	Gokken	63	Bril veur dochter
16	Roakeldais 2012	63	Meesters ploffiets
17	Klaine luieghaid	64	Lopend buffet
18	Wie in n hotel	65	Kees zien bril
19	Landbaauwtellen	65	Bistro/koelkast
19	Spoarbaank	66	Geurstain
20	Meesters emmer	66	Koos
21	Dörsmesien	67	Rielezzen
21	Behangen popkes	67	Wottermeter
22	Lauwersoog	67	Kwoajongs
23	Koos Vos en ol Geert	68	Ienbroken bie ons
23	Dakzitten	69	Bie boer aan t waark
24	Roakeldais 2013	69	Bie boer
25	WC's in Spanje	70	Vergeten
27	Mien sok	71	Zwaarfoart bus Veluwe
28	Spekclub	72	Moezen en rötten
30	Deureten en börstrok	72	Sunnemeerten
30	Postkantoor	73	Viskroam
31	Kiender en waarken	73	Twijlingen
32	Levertroan	73	Sandoalen
33	Jopie	73	Baankbiljetten
34	Roakeldais Mexico	74	Sleperij
35	Dambus	75	Blikvanger
36	Eerappels reuden	75	Pôtje
37	Pelietsie Holwier	75	De woare
38	Kantongerecht	76	Rangorde
39	Overbuurmans kat	76	Buzzen vol vizekoppen
40	Bouldag	76	Haalve woarhaid
41	Moeke zaik	77	Gappen
41	Gain hemp aan ...	78	Keveloar
42	Oom te venten	78	Jonkvolk
43	Vief mai	79	Widde was
43	Bie boer	79	Appels eten
44	Roakeldais	80	Giethoorn
45	Vekaansie Oisterwijk	80	Schouilverzuum
46	Domies neuten	81	Moeskes
46	Molgeuten sloopt	81	Ienbreker
47	Klok luden	82	Vizekoppen
48	Sloaperij	82	Autosleudeltje
49	Kroek		

79	Appels eten	64	Lopend buffet
82	Autosleudeltje	49	Meester Haarman
73	Baankbiljetten	20	Meesters emmer
08	Balletje Spanje	63	Meesters ploffiets
10	Behangen	58	Mien eerste schoulmörn
21	Behangen popkes	27	Mien sok
43	Bie boer	41	Moeke zaik
69	Bie boer	81	Moeskes
69	Bie boer aan t waark	72	Moezen en rötten
65	Bistro/koelkast	46	Molgeuten sloopt
75	Blikvanger	42	Oom te venten
14	Bloazen en heurapperoatjes	59	Op n terraske
40	Bouldag	39	Overbuurmans kat
53	Braand bie Omtoa	37	Pelietsie Holwier
01	Brandkaast	53	Poakeldais Mexico
63	Bril veur dochter	30	Postkantoor
12	Buurmans kwoajong	75	Pôtje
76	Buzzen vol vizzekoppen	76	Rangorde
23	Dakzitten	67	Rielezzen
35	Dambus	44	Roakeldais
75	De woare	61	Roakeldais
30	Deureten en bòrstrok	16	Roakeldais 2012
52	Domie De Boer	24	Roakeldais 2013
46	Domies neuten	34	Roakeldais Mexico
14	Domies tutn	73	Sandoalen
21	Dörsmesien	80	Schouhverzuum
36	Eerappels reuden	74	Sleperij
41	Gain hemp aan ...	48	Sloaperij
77	Gappen	03	Smoken van mien aander zuster
07	Geld kwiet	02	Smoken van mien zuster
66	Geurstain	28	Spekclub
80	Giethoorn	19	Spoarbaank
15	Gokken	59	Stoetboom
05	Groates mit bus	72	Sunnemeerten
76	Haalve woarhaid	12	Tas stolen
13	Hoas aanreden	55	Timmerboas
62	Hounder roppen	10	Tönnen legen
81	Ienbreker	73	Twijlingen
68	Ienbroken bie ons	45	Vekaansie Oisterwijk
54	Jan dij niks meer zag	70	Vergeten
57	Jan Evert knien	43	Vief mai
50	Jannie en juf	06	Viskeman
55	Jobs roet	73	Viskroam
78	Jonkvolk	82	Vizzekoppen
33	Jopie	25	WC's in Spanje
51	Kamps' fiets	79	Widde was
38	Kantongerecht	18	Wie in n hotel
65	Kees zien bril	67	Wottermeter
78	Keveloar	71	Zwaarfkoart bus Veluwe
31	Kiender en waarken	04	Zwembad Waarvum
17	Klaine luieghaid		
47	Klok luden		
66	Koos		
23	Koos Vos en ol Geert		
49	Kroek		
67	Kwoajongs		
19	Landbaauwtellen		
56	Lanteernpoalen		
60	Naacht min sloopen		
22	Lauwersoog		
32	Levertroan		
03	Lift		

Mit veul plezaaier bienkander zet deur
Tonnis Musschenga oet Menskeweer
3-3-2020